

Bijlagenboek

Onderzoek Bestuurlijke Toekomst

Gemeente Brummen

gemeente Rheden

Opgesteld door onderzoeks- & adviesbureau Movementem

Robin Koster, strategisch adviseur en directeur

Rik Swieringa, strateeg en senior adviseur

Jacqueline Arends, strateeg en senior adviseur

Nienke Berghuis, onderzoeker

Sem Huisman, onderzoeker

www.movementem.nl | 0575 84 3738 | info@movementem.nl

Dit rapport is met grote zorg opgesteld. Movementem heeft getracht gebruikte bronnen zorgvuldig te vermelden en auteursrechten te respecteren. Mocht u onvolkomenheden tegenkomen, dan willen wij dat graag weten. U kunt contact opnemen via info@movementem.nl. Movementem is niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van dit rapport.

Gemeente Brummen

gemeente Rheden

Inhoudsopgave

Bureaustudies	04
Bureaustudie Brummen	05
Bureaustudie Rheden	43
Bureaustudie Zutphen	81
Lokale scans	119
Lokale scan Brummen	120
Lokale scan Rheden	129
Lokale scan Zutphen	138
Gezamenlijke bijeenkomsten gemeenteraden en maatschappelijke organisaties 4 en 5 november	148
Verhaallijnen	155
Samenvattingen verhaallijnen Brummen-Rheden en Brummen-Zutphen	156
Verhaallijn Brummen-Rheden	158
Verhaallijn Brummen-Zutphen	165
Vragenlijst inwonersconsultatie	172
Rapportages inwonersconsultatie	191
Rapportage inwonersconsultatie Brummen-Rheden	192
Rapportage inwonersconsultatie Brummen-Zutphen	216
Aangeleverde brieven.....	240

Bureaustudies

Bureaustudie
Bestuurlijke Toekomst
Vervolgtraject

Gemeente Brummen

Bureaustudie Bestuurlijke Toekomst Vervolgtraject

Gemeente Brummen

Datum: 22-09-2025
Projectnummer: 21903

Auteurs:

Nienke Berghuis
Jacqueline Arends
Rik Swieringa
Lotte van Dongen

Moventem BV

T 0575 84 3738
E info@moventem.nl
W www.moventem.nl

Moventem werkt conform de Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek van het Nederlandse Data & Insights Network (D&IN) en mag het Fair Data Keurmerk voeren, waarmee wordt aangetoond dat op verantwoorde wijze met data en persoonsgegevens wordt omgaan. Tevens is Moventem aangesloten bij de Europese Vereniging voor Marktonderzoek (ESOMAR) en wordt voldaan aan de Internationale Code voor Markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. Dit rapport is met grote zorg samengesteld. Desondanks kan het voorkomen dat informatie fout en/of onvolledig is. Moventem is niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van de aangeboden informatie.

DATA &
INSIGHTS
NETWORK

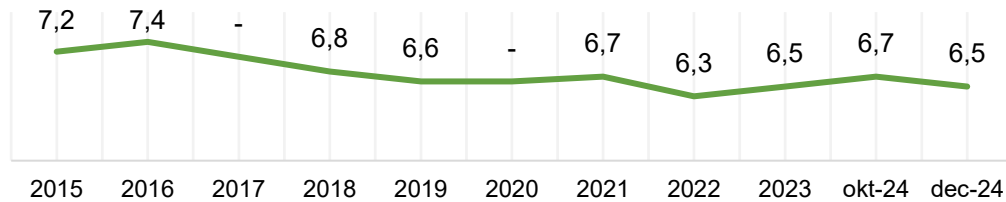

Resultaten

Tevredenheid dienstverlening

De algemene dienstverlening wordt in december 2024 gemiddeld met een 6.5 beoordeeld. In oktober 2024 was dit een 6.7. Uit de cijfers van voorgaande jaren is af te leiden dat er een daling is geweest, de laatste jaren is deze beoordeling stabiel.

Beoordeling dienstverlening algemeen, gemeente Brummen

Bron: Brummen Spreekt Dienstverlening, 2015-2024

Benchmark

	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Directe dienstverlening	6,5 (2017)		6,8 (2020)

Burgerpeilingen 2017-2024

Bron: Waar Staat Je Gemeente, 2025. Bewerking: Team Moventem

Leefomgeving

In 2024 is er een onderzoek over de omgevingsvisie geweest onder de panelleden van Brummen Spreekt, waar 748 respondenten aan mee hebben gedaan. 80% vond dat de gemeente meer groen moet aanleggen in woonwijken. Uit de gezondheidsmonitor 2024 blijkt dat 89,7% van de Brummenaren (zeer) tevreden is met de woning, 90,8% is (zeer) tevreden met de woonomgeving en 89,5% is (zeer) tevreden met het groen in de buurt.

Tevredenheid leefomgeving				
	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Tevredenheid woning	89,7%	92,4%	92,7%	91,1%
Tevredenheid woonomgeving	90,8%	89,9%	92,6%	89,6%
Tevredenheid groen	89,5%	89,2%	91,8%	86,2%

Tevredenheid leefomgeving 2024

Bron: Gezondheidsmonitor, 2024. Bewerking: Team Moventem

Bevolking naar burgerlijke staat, huishouden, geslacht en land van herkomst

Jaartal 2024		
Burgerlijke staat	Aantal	Percentage
Ongehuwd	8.624	41%
Gehuwd	9.830	46%
Gescheiden	1.487	7%
Verweduwd	1.345	6%
Totaal	21.286	100%

Bevolking naar burgerlijke staat 2024, gemeente Brummen
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

Jaartal 2024					
Particuliere huishoudens	Aantal	%	Cranen donck	Berg en Dal	Montferland
Eenpersoons huishoudens	2.876	30%			
Huishoudens zonder kinderen	3.545	38%			
Huishoudens met kinderen	3.022	32%			
Huishoudens totaal	9.443	100%			
Gemiddelde huishoudensgrootte	2,2		2,2	2,1	2,2

Bevolking naar huishoudensamenstelling 2024
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

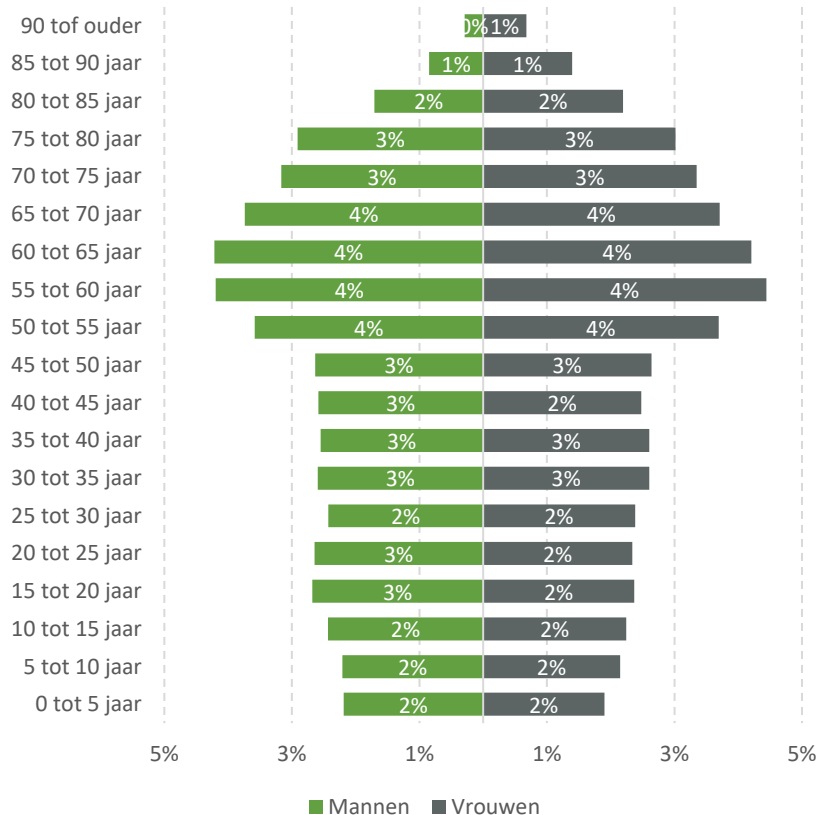
Jaartal 2024		
Geslacht	Aantal	Percentage
Mannen	10.558	49,6%
Vrouwen	10.728	50,4%
Totaal	21.286	100%

Bevolking naar geslacht 2024, gemeente Brummen
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

Jaartal 2024				
Herkomstland	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Nederland	86%	81%	83%	86%
Europa (exclusief Nederland)	5%	11%	9%	8%
Totaal buiten Europa	9%	8%	8%	7%
Indonesië	2%			
Marokko	0%			
Nederlandse Cariben	0%			
Suriname	0%			
Turkije	3%			
Overig buiten Europa	4%			

Bevolking naar land van herkomst 2024
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

Leeftijdsopbouw bevolking, gemeente Brummen

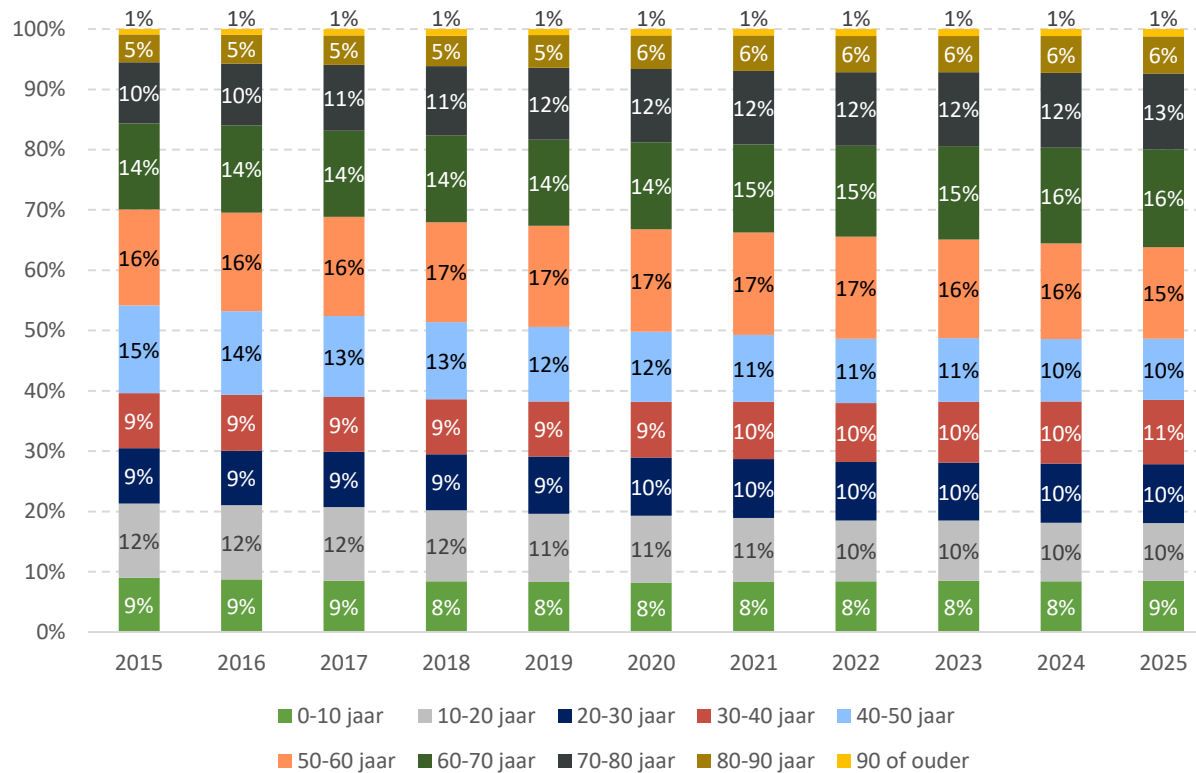
In totaal woonden er op 1 januari 2024 21.286 mensen in de gemeente Brummen. In 2024 was 27% van de bevolking van Brummen is 65 jaar of ouder.

In Cranendonck was 26% van de bevolking boven de 65 jaar, in Berg en dal was dit ook 26% en in Montferland 25%.

Bevolking naar leeftijd en geslacht 2024, gemeente Brummen

Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

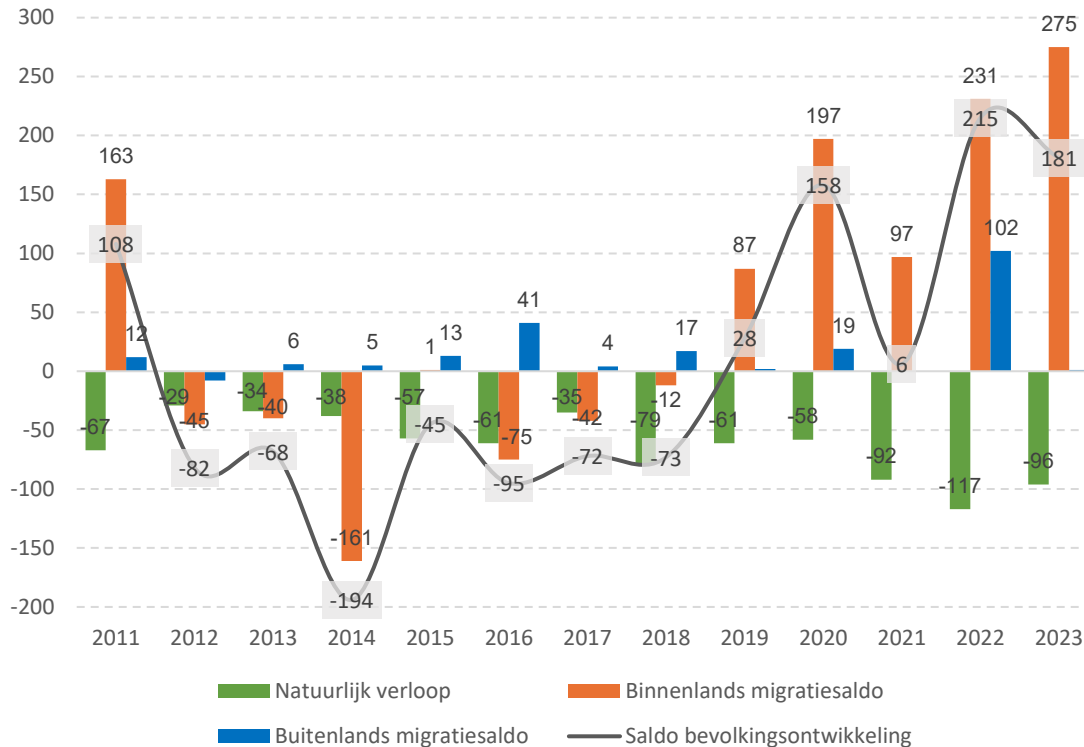
Ontwikkeling leeftijdsopbouw van de bevolking, gemeente Brummen

Het aantal ouderen is toegenomen sinds 2015.

Leeftijdsopbouw 2015-2025, gemeente Brummen
Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Movementem

Samenstelling van de bevolkingsontwikkeling, gemeente Brummen

Bevolkingsontwikkeling 2011-2023, gemeente Brummen
Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Movementem

Natuurlijke verloop geeft het verschil weer tussen het aantal geboorten en sterfgevallen. Het aantal sterfgevallen in Brummen ligt hoger dan het aantal geboortes.

Binnenlands migratiesaldo is het verschil tussen het aantal mensen dat naar de gemeente toe verhuist vanuit elders in Nederland en het aantal mensen dat uit de gemeente vertrekt. Vooral de afgelopen paar jaar verhuizen er meer mensen naar Brummen toe dan dat er vertrekken.

Buitenlands migratiesaldo geeft het verschil weer tussen mensen die zich vanuit het buitenland vestigen in Brummen en mensen die vanuit Brummen naar het buitenland vertrekken. In bijna alle jaren zijn er meer mensen die naar de gemeente Brummen komen dan mensen die vertrekken.

Saldo bevolkingsontwikkeling verwijst naar de netto verandering in het aantal inwoners van een bepaald gebied over een bepaalde periode.

Benchmark

Jaartal 2023				
	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Natuurlijk verloop	-96	-47	-247	-141
Binnenlands migratiesaldo	275	-8.961	246	120
Buitenlands migratiesaldo	1	8.970	60	11
Saldo bevolkingsontwikkeling	181	-10	54	-9

Bevolkingsontwikkeling 2023

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Movementem

Vrijwilligerswerk en mantelzorg

Uit de gezondheidsmonitor 2024 blijkt dat 30,6% van de inwoners van Brummen vrijwilligerswerk doet en dat 14,4% mantelzorger is. Gemiddeld wordt door hen 8,6 uur per week mantelzorg gegeven.

Gezondheidsmonitor 2024				
	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Vrijwilligerswerk	30,6%	29,4%	28,8%	28,3%
Mantelzorg	14,4%	17,2%	14,6%	19,8%
Gemiddeld aantal uur mantelzorg per week	8,6 uur			

Vrijwilligerswerk en mantelzorg

Bron: Gezondheidsmonitor, 2024. Bewerking: Team Movementem

Indicatoren gezondheid

Jaartal: 2024				
Indicator gezondheid	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Goed ervaren gezondheid	76,6%	71,0%	72,9%	70,1%
Eén of meer langdurige aandoeningen	32,7%	36,3%	38,0%	36,5%
Eén of meer lichamelijke beperkingen	20,1%	20,6%	23,6%	21,6%
Moeite met rondkomen	13,4%	11,5%	10,8%	10,5%

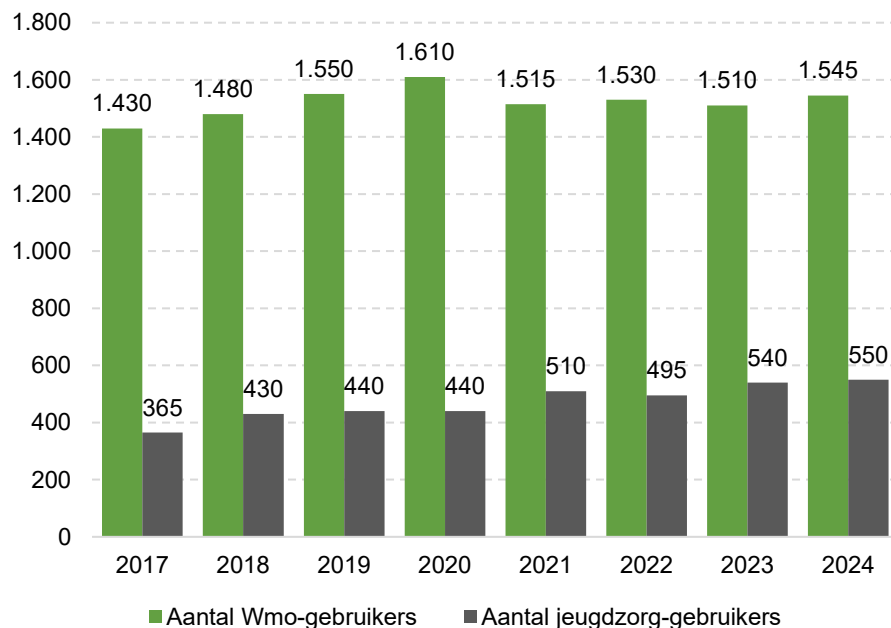
Gezondheid 2024

Bron: Gezondheidsmonitor, 2024. Bewerking: Team Moventem

Uit de gezondheidsmonitor 2024 blijkt dat ruim driekwart van de inwoners van Brummen de eigen gezondheid als goed ervaart.

Aantal WMO en Jeugdzorggebruikers

Zowel het aantal WMO- als het aantal jeugdzorggebruikers is toegenomen sinds 2017.

WMO en Jeugdzorggebruik 2017-2024, gemeente Brummen

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Movementem

Wmo-gebruikers				
Jaartal	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
2017	6,9%			
2018	7,1%			
2019	7,5%			
2020	7,8%			
2021	7,3%			
2022	7,3%			
2023	7,2%			
2024	7,3%	6,2%	7,8%	8,6%

Jeugdzorggebruikers				
Jaartal	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
2017	1,8%			
2018	2,1%			
2019	2,1%			
2020	2,1%			
2021	2,4%			
2022	2,4%			
2023	2,6%			
2024	2,6%	2,4%	2,3%	2,5%

Armoede en inkomensongelijkheid

Jaartal 2023				
	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Huishoudens in armoede*	2,6%	2,1%	4,1%	3,0%
Kinderen in armoede*	3,5%	3,2%	4,90	3,6%
Inkomensongelijkheid**	1,09	1,10	1,11	1,10
Geregistreerde problematische schulden***	6,5%	5,7%	6,3%	7,5%

Huishoudens en kinderen in armoede 2023

Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Momentum

**Armoede is hier gedefinieerd als het percentage huishoudens of kinderen dat voor minstens één jaar onder het sociale minimum leeft*

***Inkomensongelijkheid is de verhouding van het gestandaardiseerde gemiddelde inkomen ten opzichte van het gestandaardiseerde mediane inkomen. Hoe hoger dit getal is, hoe ongelijker de inkomensverdeling, met een relatief aantal hoge inkomens.*

****Percentage huishoudens dat problematische schulden heeft.*

Werkzame en werkloze beroepsbevolking

Jaartal 2024				
	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Beroepsbevolking	56,4%	52,8%	53,6%	54,2%
Werkzame beroepsbevolking	51,7%	52,8%	53,6%	54,2%
Werkloosheidspercentage	2,90%	3,0%	3,3%	3,1%

Beroepsbevolking 2024

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Momentum

Inkomensondersteuning

September 2024				
Type uitkering	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Uitkeringsontvangers, totaal	31,6%	29,6%	31,9%	29,6%
Tot de AOW- leeftijd	7,2%	6,2%	8,1%	7,6%
Vanaf de AOW- leeftijd	24,3%	23,4%	23,7%	22,1%
Werkloosheid	0,9%	0,9%	0,8%	0,7%
Bijstand(gerelateerd) tot AOW-leeftijd	1,5%	1,4%	2,4%	1,3%
Bijstand(gerelateerd) vanaf AOW-leeftijd	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%
Bijstand tot de AOW-leeftijd	1,4%	1,3%	2,1%	1,2%
Arbeidsongeschiktheid, totaal	4,9%	4,1%	5,1%	5,7%
WAO-uitkering	0,8%	0,8%	0,9%	1,1%
WIA-uitkering: WGA-regeling	1,5%	1,6%	1,5%	1,8%
Wajong-uitkering	1,6%	0,7%	1,8%	1,5%
AOW	24,3%	23,4%	23,7%	22,1%

Uitkeringen september 2024

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Inkomensopbouw

Jaartal 2023	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen	€ 39.200	€ 39.200	€ 37.700	€ 37.300
Mediaan gestandaardiseerd inkomen	€ 35.800			
Gestandaardiseerd inkomen: 1e 10%-groep	6%			
Gestandaardiseerd inkomen: 2e 10%-groep	9%			
Gestandaardiseerd inkomen: 3e 10%-groep	10%			
Gestandaardiseerd inkomen: 4e 10%-groep	10%			
Gestandaardiseerd inkomen: 5e 10%-groep	10%			
Gestandaardiseerd inkomen: 6e 10%-groep	11%			
Gestandaardiseerd inkomen: 7e 10%-groep	12%			
Gestandaardiseerd inkomen: 8e 10%-groep	12%			
Gestandaardiseerd inkomen: 9e 10%-groep	11%			
Gestandaardiseerd inkomen: 10e 10%-groep	9%			

Inkomensopbouw per groep 2023

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Toelichting bij de tabel

Het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen is het besteedbaar inkomen gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden.

Huishoudens zijn landelijk naar hoogte van hun gestandaardiseerd inkomen in tien groepen (decielen) met een gelijk aantal huishoudens verdeeld. De inkomensgrenzen tussen deze tien groepen verschillen van jaar tot jaar. In gemeente Brummen bestaat de eerste 10%-groep van gestandaardiseerd inkomen uit 6% van de bevolking. Dit betekent dat 6% van de inwoners van Brummen valt in het landelijk laagste inkomensdeciel.

Sociaaleconomische status

	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
SES-WOA	0,097	0,153	0,034	0,043
Spreiding	0,762	0,719	0,835	0,764

Sociaaleconomische status 2023

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Movementem

Toelichting bij de tabel

De SES-WOA-score van het CBS is een samengestelde sociaaleconomische status-score per woonomgeving. Deze score wordt berekend op basis van indicatoren zoals inkomen, opleidingsniveau en arbeidsmarktpositie van inwoners in een gebied.

De score wordt genormaliseerd: de landelijke gemiddelde score is 0, en scores van buurten, wijken of gemeenten worden uitgedrukt als een afwijking van dat gemiddelde. Een positieve score betekent dat een gebied sociaaleconomisch boven het gemiddelde ligt, een negatieve score betekent eronder.

De spreiding (standaarddeviatie) geeft aan hoe sterk de scores variëren rond het gemiddelde. Hoe groter de spreiding, hoe groter de verschillen in sociaaleconomische status tussen gebieden.

Geregistreerde misdrijven

Jaartal 2024				
Type misdrijf	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Totaal misdrijven	24,1	47,2	28,0	22,9
Horizontale fraude	4,5	5,6	5,1	4,5
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	2,7	2,4	2,8	2,8
Ongevallen (weg)	2,7	2,2	2,3	2,8
Vernieling cq. Zaakbeschadiging	2,4	2,7	3,5	2,4
Overige vermogensdelicten	1,9	4,3	2,0	1,8
Onder invloed (weg)	1,5	3,3	1,0	0,9
Diefstal/inbraak woning	1,2	1,2	1,1	0,9
Diefstal af/uit/van ov. voertuigen	1,1	1,7	1,8	0,5
Mishandeling	0,9	4,2	2,0	1,1
Bedreiging	0,8	2,2	1,4	0,5
Winkeldiefstal	0,2	3,0	0,3	0,5
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	0,7	3,3	0,8	0,5
Diefstal/inbraak box/garage/schuur	0,6	0,9	0,6	0,4

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners 2024

Bron: Politie.nl, 2024. Bewerking: Team Moventem

Het meest gepleegde misdrijf in Brummen in 2024 was horizontale fraude. Horizontale fraude verwijst naar frauduleuze activiteiten tussen burgers onderling, bedrijven onderling of tussen burgers en bedrijven, waarbij de overheid niet het directe slachtoffer is.

Onveiligheidsbeleving

Jaartal 2023				
	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Onveiligheidsgevoelens	82	89	77	88
Onveiligheidsperceptie	67	148	47	94
Vermijdingsgedrag	81	79	93	88

Index onveiligheidsbeleving

Bron: Veiligheidsmonitor, 2023; Bewerking: Team Moventem

Noot: Bij gemeenten met minder dan 70.000 inwoners wordt de score van het basisteam getoond

Onveiligheidsbeleving

In navolging van de wetenschappelijke literatuur is onveiligheidsbeleving onderscheiden in onveiligheidsgevoelens, vermijdingsgedrag en onveiligheidsperceptie. Voor het construeren van de ontwikkeling van deze concepten is gebruik gemaakt van gegevens uit de Veiligheidsmonitor.

De index voor onveiligheidsgevoelens bestaat uit de vragen of de respondent zich wel eens onveilig voelt, of de respondent zich wel eens onveilig voelt in de buurt, of de respondent zich 's avonds thuis vaak onveilig voelt en of de respondent zich 's avonds op straat vaak onveilig voelt.

De index voor vermijdingsgedrag bestaat uit de vraag of iemand 's avonds vaak niet opendoet en de vraag of iemand vaak omloopt of omrijdt in verband met onveiligheid.

De index voor onveiligheidsperceptie is gebaseerd op het percentage respondenten dat denkt dat er veel criminaliteit in de buurt is. De perceptie van onveiligheid heeft betrekking op de ervaren omvang van criminaliteit in de buurt. Het eerder genoemde onveiligheidsgevoel daarentegen geeft aan hoe onveilig iemand zich in de buurt voelt. Met deze keuzes wordt aangesloten op de werkwijze in de rapportage van de Veiligheidsmonitor.

De drie indices kunnen niet op een methodologisch verantwoorde manier samen worden gevoegd tot één cijfer voor onveiligheidsbeleving.

Bron: Veiligheidsmonitor, 2023

Groei van de woningvoorraad

Huidige woningvoorraad		Groei van de woningvoorraad						Groeiindex (2024=100)		
	2024	2024-2025	2024-2030	2025-2030	2030-2035	2035-2040	2024-2040	Woningvoorraad 2040	2024-2030	2024-2040
Brummen	9.800	70	330	260	270	200	800	10.600	103	108
Cranendonck	9.260	10	210	200	150	140	500	9.760	102	105
Berg en Dal	16.280	70	340	270	280	180	800	17.080	102	105
Montferland	16.350	-10	780	790	610	480	1.870	18.220	105	111

Woningvoorraad 2024-2040

Bron: Primos 2025. Bewerking: Team Moventem

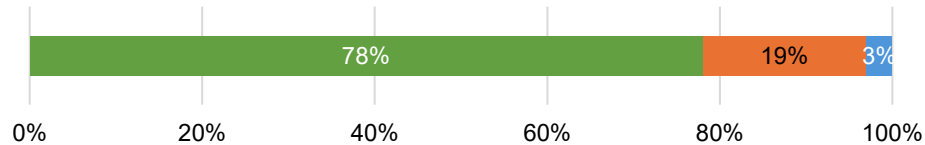
Aantal inwoners per woning				
Jaartal	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
2024	2,17	2,25	2,18	2,26
2025	2,17	2,34	2,17	2,26
2030	2,04	2,24	2,09	2,13
2035	1,96	2,19	2,08	2,08
2040	1,91	2,14	2,07	2,05

Aantal inwoners per woning 2024-2040

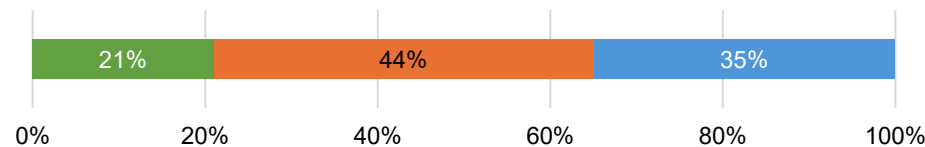
Bron: CBS 2025 en Primos 2025. Bewerking: Team Moventem

Aankopen van inwoners van gemeente Brummen

Dagelijkse aankopen

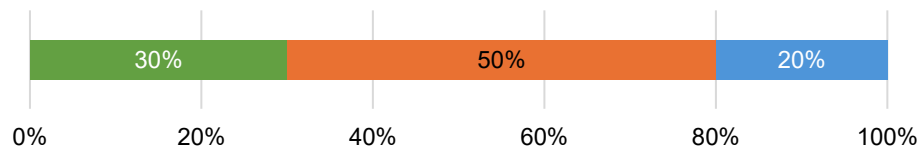
Recreatieve aankopen

Horeca

Doelgerichte aankopen

■ Eigen gemeente ■ Andere gemeente(n) ■ Online

De figuren laten zien waar de inwoners van Brummen hun aankopen doen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen aankopen die binnen de eigen gemeente worden gedaan, aankopen in andere gemeenten en online aankopen. Deze cijfers zijn exclusief toeristische aankopen.

Uitgaven in andere gemeenten

19% van de dagelijkse uitgaven wordt gedaan in andere gemeenten: 6% wordt gedaan in Rheden, 5% in Zutphen 3% in Apeldoorn en 2% in Voorst.

44% van de recreatieve uitgaven worden gedaan in andere gemeenten: uitgaven worden voornamelijk gedaan in Zutphen (13%), in Apeldoorn (12%), in Arnhem (7%) en in Rheden (2%).

58% van het geld dat inwoners uitgeven aan horeca wordt besteed binnen de gemeente Brummen, 42% erbuiten. Buiten gemeente Brummen wordt het meeste geld aan horeca uitgegeven in Zutphen (13%), Apeldoorn (5%), Arnhem (4%) en Rheden (3%).

50% van de doelgerichte uitgaven wordt gedaan in andere gemeenten. Deze uitgaven worden voornamelijk gedaan in Zutphen (21%), Apeldoorn (15%) en Rheden en Duiven (6%).

Er zijn geen gegevens beschikbaar over gemeenten waar minder dan 1% van de aankopen wordt gedaan.

Koopgedrag en horeca aankopen van de inwoners van Brummen in 2023
Bron: I&O Research, 2023. Bewerking: Team Movementem

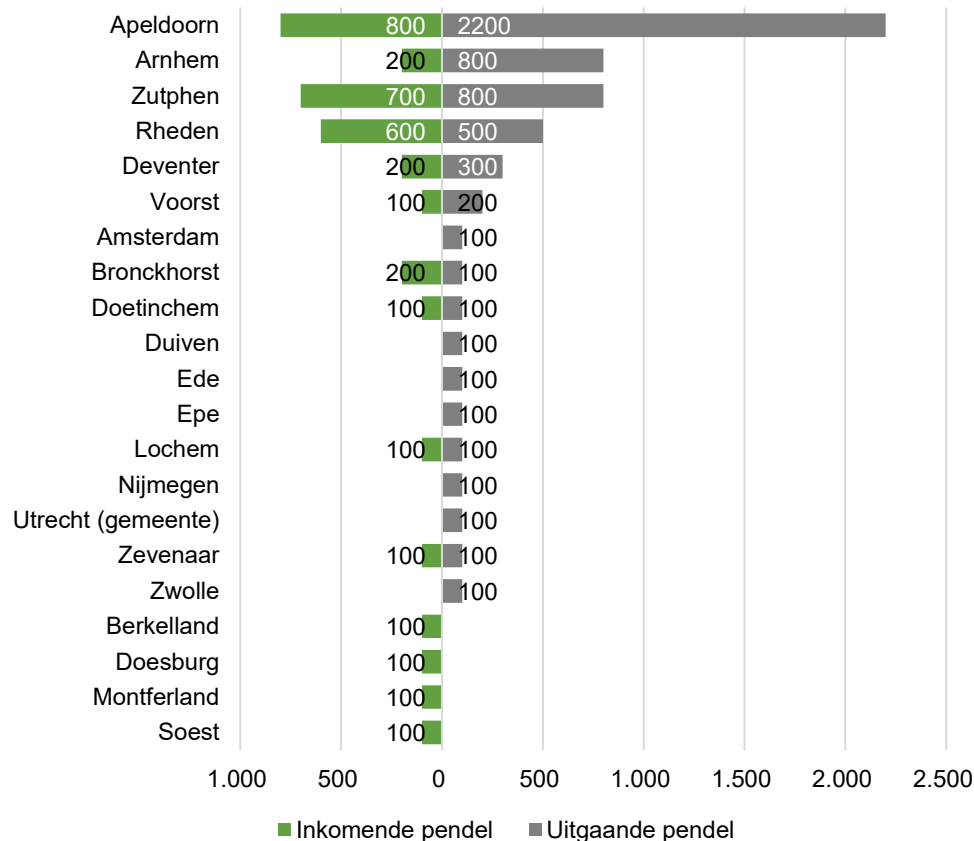
Benchmark

Aankopen	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Dagelijkse aankopen eigen gemeente	78%	87%	78%	79%
Dagelijkse aankopen andere gemeenten	19%	11%	17%	17%
Dagelijkse aankopen online	3%	3%	5%	4%
Recreatieve aankopen eigen gemeente	21%	30%	16%	21%
Recreatieve aankopen andere gemeenten	44%	36%	48%	47%
Recreatieve aankopen online	35%	34%	36%	31%
Horeca eigen gemeente	58%	63%	62%	71%
Horeca andere gemeente	42%	37%	38%	29%
Doelgerichte aankopen eigen gemeente	30%	42%	28%	29%
Doelgerichte aankopen andere gemeenten	50%	36%	43%	53%
Doelgerichte aankopen online	20%	33%	29%	18%

Koopgedrag en horeca aankopen van de inwoners in 2023 en voor Cranendonck in 2021

Bron: I&O Research, 2023 en 2021. Bewerking: Team Moventem

Pendel woon-werkverkeer in aantal werknemers, gemeente Brummen

De meeste werkenden uit Brummen gaan naar Apeldoorn (2.200). Het hoogste aantal werkenden dat naar Brummen toe reist komt ook uit Apeldoorn, dit zijn 800 werkenden.

800 werkenden reizen vanuit Brummen naar Zutphen en 500 reizen er naar Rheden. Vanuit Zutphen komen er 700 werkenden naar Brummen, vanuit Rheden zijn dit er 600.

*Inkomende en uitgaande pendel december 2023, gemeente Brummen
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem*

Er zijn geen middelbare scholen in de gemeente Brummen, dus de leerlingen (dit zijn er 930 in schooljaar 2024/2025 volgens het CBS) gaan naar school in andere (buur)gemeenten.

Aantal leerlingen uit gemeente Brummen per gemeente van de school:

Schooljaar 2024/'25	
Zutphen	456
Rheden	307
Apeldoorn	139
Voorst	22
Arnhem	6

*Aantal leerlingen met woongemeente Brummen per gemeente van de school
Bron: DUO, 2025. Bewerking: Team Movementem*

Afstand tot verschillende voorzieningen in kilometer

Jaartal 2023				
Voorziening	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Afstand tot huisartsenpraktijk	1,2 km	1,4 km	1 km	1,2 km
Afstand tot apotheek	1,3 km	1,8 km	2,5 km	1,7 km
Afstand tot ziekenhuis	7,2 km	3,5 km	10,3 km	7,5 km
Afstand tot grote supermarkt	1,2 km	1,2 km	1 km	1 km
Afstand tot school (basisonderwijs)	0,8 km	0,8 km	0,8 km	0,8 km
Afstand tot school (voortgezet onderwijs)	7,4 km	2,4 km	4,5 km	5,1 km
Afstand tot cafés	6,9 km	1 km	1,9 km	1,1 km
Afstand tot restaurant	0,9 km	0,9 km	1,1 km	1 km
Afstand tot bibliotheek	1,5 km	1,9 km	1,3 km	2,2 km
Afstand tot museum	10,1 km	11,2 km	5 km	4,6 km
Afstand tot podiumkunsten	10,8 km	10,5 km	8,3 km	7,7 km
Afstand tot bioscoop	10,2 km	10,9 km	8,4 km	7,9 km

Afstand tot voorzieningen 2023

Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

Ziekenhuizen in de buurt van Brummen

1. **Gelre Ziekenhuizen – locatie Zutphen**
 - **Afstand:** 7 kilometer
 - Regionaal ziekenhuis met Spoedeisende Hulp en poliklinieken
2. **Gelre Ziekenhuizen – locatie Apeldoorn**
 - **Afstand:** 21 kilometer
 - Zelfde organisatie als Zutphen, regionale topkliniek
3. **Rijnstate Ziekenhuis – Arnhem**
 - **Afstand:** 26 kilometer
 - Training & top ziekenhuis
4. **Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis (CWZ) – Nijmegen**
 - **Afstand:** 50 kilometer
 - Regionaal ziekenhuis
5. **St. Jansdal Ziekenhuis – Harderwijk**
 - **Afstand:** 55 kilometer
 - Training ziekenhuis

Bron: Zorgkaart Nederland, 2025

Afstanden zijn gemeten met de auto vanaf het centrum van Brummen via Google Maps

Sportvoorzieningen

- Aantal sportaccommodaties per 10.000 inwoners in Brummen: 21,3. In Cranendonck zijn dit er 29,7, in Berg en Dal 29,9 en in Montferland 21,6.
- Beweegvriendelijke omgeving: 62 in 2024. Deze kernindicator wordt gemeten op een schaal van 1 tot 100 en bestaat uit vier deelindicatoren: publieke sportaccommodaties, speelplekken, recreatie blauw en groen en de nabijheid van voorzieningen

Jaartal 2023								
	Brummen		Cranendonck		Berg en Dal		Montferland	
Type accommodatie	Aantal per 25.000	Afstand in km	Aantal per 25.000	Afstand in km	Aantal per 25.000	Afstand in km	Aantal per 25.000	Afstand in km
Fitness	6	1,5 km	3,6	1,6 km	2,1	3 km	2,7	1,7 km
Golf	1,2	4,5 km		8,4 km	0,7	6,4 km		9,8 km
Hockey		7,3 km	1,2	6 km		8,3 km		6,5 km
Korfbal	3,6	1,8 km	2,4	3,3 km	2,8	2,3 km		6,7 km
Tennis	4,8	3,7 km	4,8	1,6 km	6,3	1,4 km	2	1,6 km
Voetbal	4,8	1,5 km	4,8	1,5 km	7,7	1 km	5,4	1,3 km
Sporthal	1,2	1,5 km	4,8	1,7 km	3,5	1,7 km	2	1,5 km
Zwembad	2,4	2 km	3,6	1,8 km	0,7	4,1 km	1,4	2,8 km

Sportvoorzieningen, 2023

Bron: Sport en bewegen in cijfers, 2025. Bewerking: Team Moventem

Banen Brummen

Jaartal 2013-2023					
Aantal Banen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	240	3,1%	190	2,3%	-20,8%
Industrie	2580	32,9%	2800	33,6%	8,5%
Handel	1280	16,3%	1460	17,5%	14,1%
Collectieve dienstverlening	1780	22,7%	1840	22,1%	3,4%
Zakelijke dienstverlening	1820	23,2%	1860	22,3%	2,2%
Overige dienstverlening	150	1,9%	190	2,3%	26,7%
Recreatie en toerisme	610	7,8%	650	7,8%	6,6%

Banen naar sector 2013-2023

Bron: LISA, 2023. Bewerking: Team Movementem

Banen Berg en Dal

Jaartal 2013-2023					
Aantal Banen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	320	2,4%	250	1,7%	-21,9%
Industrie	1390	10,5%	1840	12,5%	32,4%
Handel	1590	12,0%	1870	12,7%	17,6%
Collectieve dienstverlening	6860	51,9%	7680	52,0%	12,0%
Zakelijke dienstverlening	2660	20,1%	2770	18,8%	4,1%
Overige dienstverlening	390	3,0%	360	2,4%	-7,7%
Recreatie en toerisme	1250	9,5%	1250	8,5%	0,0%

Banen Cranendonck

Jaartal 2013-2023					
Aantal Banen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	400	4,6%	390	4,1%	-2,5%
Industrie	2900	33,0%	3450	36,2%	19,0%
Handel	1680	19,1%	1940	20,3%	15,5%
Collectieve dienstverlening	1760	20,0%	1820	19,1%	3,4%
Zakelijke dienstverlening	1860	21,2%	1710	17,9%	-8,1%
Overige dienstverlening	190	2,2%	230	2,4%	21,1%
Recreatie en toerisme	450	5,1%	440	4,6%	-2,2%

Banen Montferland

Jaartal 2013-2023					
Aantal Banen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	500	3,5%	390	2,3%	-22,0%
Industrie	3090	21,4%	3670	21,6%	18,8%
Handel	2550	17,7%	2760	16,3%	8,2%
Collectieve dienstverlening	3420	23,7%	4090	24,1%	19,6%
Zakelijke dienstverlening	4610	31,9%	5710	33,6%	23,9%
Overige dienstverlening	270	1,9%	350	2,1%	29,6%
Recreatie en toerisme	1200	8,3%	1160	6,8%	-3,3%

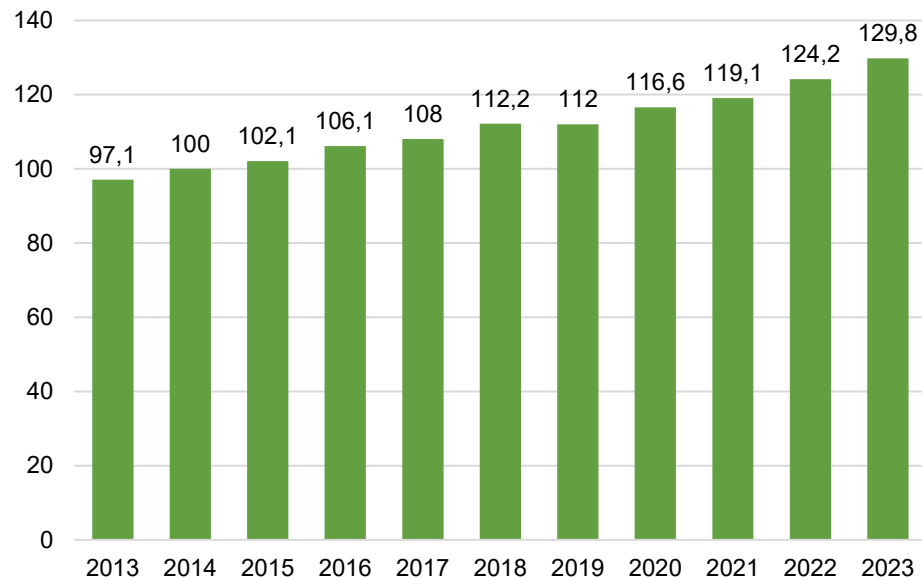
Positie in de werkring

Jaartal 2023				
	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Werknemer	84%	82%	83%	85%
Werknemer met vaste arbeidsrelatie	60%	60%	58%	59%
Werknemer met flexibele arbeidsrelatie	24%	22%	25%	26%
Zelfstandige	16%	18%	17%	15%
Zelfstandige zonder personeel (zzp)	13%	14%	14%	11%
Zelfst. met personeel en meew. gezinslid	3%	4%	3%	4%

Positie in de werkring in % van de werkzame beroepsbevolking, 2023

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Ontwikkeling aantal bedrijfsvestigingen per 1.000 inwoners, gemeente Brummen

Aantal bedrijfsvestigingen 2013-2023, gemeente Brummen

Bron: LISA, 2025. Bewerking: Team Movementem

Vestigingen Brummen

Jaartal 2013-2023					
Aantal Vestigingen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	120	7,7%	100	4,9%	-20,0%
Industrie	220	14,2%	290	14,3%	24,1%
Handel	290	18,7%	310	15,3%	6,5%
Collectieve dienstverlening	310	20%	520	25,6%	40,4%
Zakelijke dienstverlening	510	32,9%	680	33,5%	25,0%
Overige dienstverlening	100	6,5%	130	6,4%	23,1%
Recreatie en toerisme	110	1,4%	160	1,9%	31,3%

Bedrijfsvestigingen naar sector 2013-2023

Bron: LISA, 2025. Bewerking: Team Movementem

Vestigingen Berg en Dal

Jaartal 2013-2023					
Aantal Vestigingen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	140	5,8%	120	3,5%	-14,3%
Industrie	400	16,5%	590	17,3%	47,5%
Handel	350	14,5%	420	12,3%	20,0%
Collectieve dienstverlening	560	23,1%	970	28,4%	73,2%
Zakelijke dienstverlening	810	33,5%	1100	32,2%	35,8%
Overige dienstverlening	160	6,6%	220	6,4%	37,5%
Recreatie en toerisme	220	1,7%	310	2,1%	40,9%

Vestigingen Cranendonck

Jaartal 2013-2023					
Aantal Vestigingen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	180	9,4%	180	7,2%	0,0%
Industrie	430	22,4%	550	21,9%	27,9%
Handel	360	18,8%	420	16,7%	16,7%
Collectieve dienstverlening	250	13,0%	460	18,3%	84,0%
Zakelijke dienstverlening	580	30,2%	720	28,7%	24,1%
Overige dienstverlening	120	6,3%	180	7,2%	50,0%
Recreatie en toerisme	140	1,6%	150	1,6%	7,1%

Vestigingen Montferland

Jaartal 2013-2023					
Aantal Vestigingen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	240	9,5%	210	6,2%	-12,5%
Industrie	480	19,0%	630	18,6%	31,3%
Handel	500	19,8%	560	16,5%	12,0%
Collectieve dienstverlening	370	14,7%	660	19,5%	78,4%
Zakelijke dienstverlening	740	29,4%	1060	31,3%	43,2%
Overige dienstverlening	190	7,5%	270	8,0%	42,1%
Recreatie en toerisme	190	1,3%	240	1,4%	26,3%

Bedrijventerreinen in gemeente Brummen

Jaartal 2023	
Naam bedrijventerrein	Netto oppervlak
Hazenberg incl. uitbreiding	10,97
Kollergang incl. uitbreiding	7,39
Eerbeek Zuid	59,04
Hallseweg	6,42
Rhienderen Noord	16,3
Karel van Gelreweg	2,55
Coldenhove	6,63
Soerense zand	4,9

Bedrijventerreinen 2023

Bron: IBIS, 2023. Bewerking: Team Movementem

Bedrijventerreinen in gemeente Cranendonck

Jaartal 2023	
Naam bedrijventerrein	Netto oppervlak
Metalot	77
Meemortel	17,6
Airpark Brabant	39,8
Molenheide	4
I.T. Dorplein	200
Den Engelsman	32,0
Rondven	12,2

Bedrijventerreinen in gemeente Berg en dal

Jaartal 2023	
Naam bedrijventerrein	Netto oppervlak
Bedrijventerrein I/II	16,1
Molenveld	8,3
Rijndijk	8,4
Hulsbeek fase 1	1,8
De Bouwkamp	5,1
Lieskes Wengs	2,9
Mies	12,9

Bedrijventerreinen 2023

Bron: IBIS, 2023. Bewerking: Team Movementem

Bedrijventerreinen in gemeente Montferland

Jaartal 2023	
Naam bedrijventerrein	Netto oppervlak
't Goor - de Immenhorst	68,3
Matjeskolk	9,4
De Fluun 1	16,7
De Fluun 2	7,6
Kollenburg 1e fase	9,6
EBT I	31,1
Matjeskolk uitbreiding	7,2
Docks NLD	26,7
Fluun 1 noord (stationsomgeving)	4,8

Gronduitgifte bedrijventerreinen

Jaar	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
2018	0	0	0,65	0,64
2019	0	0,53	0,21	13,60
2020	0	0,82	0	0,09
2021	0,67	0	0,99	4,57
2022	0,51	0	0,56	0,46

Uitgifte grond per jaar in hectare 2019-2023

Bron: IBIS, 2023. Bewerking: Team Moventem

Landbouwbedrijven en veeteelt

Jaartal 2024				
Landbouw	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Aantal landbouwbedrijven, totaal	90	110	110	200
Aantal dieren Rundvee totaal	8.597	6.739	5.130	14.131
Aantal bedrijven, Graasdieren, totaal	80	60	60	140
Aantal bedrijven, Rundvee, totaal	60	50	50	110
Aantal bedrijven, Hokdieren, totaal	0	10	10	30

Landbouwbedrijven en veeteelt

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

In 2024 waren er 90 landbouwbedrijven in de gemeente Brummen. Landbouwbedrijven worden door het CBS gedefinieerd als bedrijven die landbouwproducten voor de markt voortbrengen, met hoofdvestiging in Nederland, en een economische omvang groter dan of gelijk aan 3000 euro SO (Standaard Opbrengst).

Rijksmonumenten

Jaartal 2024				
Soort Rijksmonument	Brummen	Cranendonck	Berg en Dal	Montferland
Rijksmonumenten totaal	109	38	110	53
Archeologie	0	1	12	1
Bestuurs-, rechts- en overheidsgebouwen	0	2	1	1
Boerderijen, molens en bedrijven	14	7	17	11
Cultuur, gezondheid en wetenschap	0	1	13	1
Handels-, opslag- en transportgebouwen	0	0	0	1
Kastelen, landhuizen en parken	75	0	12	11
Religieuze gebouwen	4	6	21	10
Sport, recreatie, vereniging en horeca	0	1	2	0
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	1	0	4	1
Verdedigingswerken en militaire gebouwen	0	0	0	2
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	2	8	1	4
Weg- en waterbouwkundige werken	0	0	0	0
Woningen en woningbouwcomplexen	13	12	27	10

Monumenten 2024

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Uit het Rijksmonumentenregister blijkt dat er in totaal 109 rijksmonumenten zijn in Brummen, waarvan 75 kastelen, landhuizen en parken. Er zijn 80 gemeentelijke monumenten, staat op de website van de gemeente Brummen.

Bedrijven binnen de creatieve sector

Er zijn 156 bedrijfsvestigingen binnen de creatieve sector in de gemeente Brummen. In Cranendonck zijn dit er 116, in Berg en Dal 296 en in Montferland 218.

Bibliotheken

Er zijn twee vestigingen van openbare bibliotheken in de gemeente Brummen. In Cranendonck en Montferland zijn er ook twee bibliotheken, in Berg en Dal zijn er zes.

Kunst en cultureel erfgoed

Er zijn 73 bedrijfsvestigingen in de subsector kunsten en cultureel erfgoed in de gemeente Brummen. In Cranendonck zijn dit er 50, in Berg en Dal 160 en in Montferland 95.

Bron: Cultuurmonitor Gelderland, 2025

Jaartal 2024	
Personeel – binding	
Instroom	28,0%
Doorstroom	3,2%
Uitstroom	17,6%

Jaartal 2024	
Personeel – ziekteverzuim	
Ziekteverzuim	7,5%
Meldingsfrequentie	1,27
Nulverzuim	39,8%

Jaartal 2024/2025	
Organisatiestructuur	
Fysieke Leefomgeving (2025)	67,56 fte
Sociaal Domein (2025)	45,97 fte
Bedrijfsvoering (2025)	66,54 fte
Gemeentesecretaris/Algemeen directeur (2025)	5,59 fte
Fte per 1000 inwoners (2024)	7,6 fte

Jaartal 2024	
Personeel – dienstjaren	
<1 jaar	23,2%
1 t/m 5 jaar	32,6%
6 t/m 10 jaar	14,2%
11 t/m 20 jaar	10,5%
21 t/m 30 jaar	7,9%
31 t/m 40 jaar	7,9%
>41 jaar	3,7%

Jaartal 2024	
Personeel – leeftijdsopbouw	
≤ 24 jaar	1,6%
25-34 jaar	21,4%
35-44 jaar	20,8%
45-54 jaar	23,4%
55-64 jaar	30,7%
≥ 65 jaar	2,1%

Jaartal 2024	
Salarisschalen	
Schaal A	1%
Schaal 4-6	10,9%
Schaal 7-9	22,4%
Schaal 10-12	33,9%
Schaal ≥ 13	2,1%

Deze gegevens zijn aangeleverd door de gemeente Brummen

Bureaustudie
Bestuurlijke Toekomst

Gemeente Rheden

Bureaustudie Bestuurlijke Toekomst

Gemeente Rheden

Datum: 22-09-2025
Projectnummer: 21903

Auteurs:

Nienke Berghuis
Jacqueline Arends
Rik Swieringa
Lotte van Dongen

Movementem BV

T 0575 84 3738
E info@movementem.nl
W www.movementem.nl

Movementem werkt conform de Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek van het Nederlandse Data & Insights Network (D&IN) en mag het Fair Data Keurmerk voeren, waarmee wordt aangetoond dat op verantwoorde wijze met data en persoonsgegevens wordt omgaan. Tevens is Movementem aangesloten bij de Europese Vereniging voor Marktonderzoek (ESOMAR) en wordt voldaan aan de Internationale Code voor Markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. Dit rapport is met grote zorg samengesteld. Desondanks kan het voorkomen dat informatie fout en/of onvolledig is. Movementem is niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van de aangeboden informatie.

**DATA &
INSIGHTS
NETWORK**

Resultaten

Tevredenheid dienstverlening

Begin 2024 hebben 550 inwoners uit Rheden meegedaan aan een onderzoek over de dienstverlening van de gemeente, via het inwonerpanel Rheden Spreekt. De algemene dienstverlening werd beoordeeld met het rapportcijfer **6,4**.

Benchmark

	Epe	Lochem	Renkum
Directe dienstverlening	6,2 (2023)	6,4 (2023)	6,9 (2014)

Burgerpeiling 2014-2024

Bron: Waar Staat Je Gemeente, 2025. Bewerking: Team Moventem

Leefomgeving

Uit de gezondheidsmonitor 2024 blijkt dat 88,6% van de inwoners van Rheden (zeer) tevreden is met de eigen woning. 87% is (zeer) tevreden met de woonomgeving en 87,7% is (zeer) tevreden met het groen in de buurt.

Tevredenheid leefomgeving				
	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Tevredenheid woning	88,6%	90,7%	93,4%	91,2%
Tevredenheid woonomgeving	87,0%	90,9%	93,6%	92,1%
Tevredenheid groen	87,7%	91,5%	94,1%	93,7%

Tevredenheid leefomgeving 2024

Bron: Gezondheidsmonitor, 2024. Bewerking: Team Movementem

Bevolking naar burgerlijke staat, huishouden, geslacht en land van herkomst

Jaartal 2024		
Burgerlijke staat	Aantal	Percentage
Ongehuwd	19.680	45%
Gehuwd	16.841	39%
Gescheiden	4.105	9%
Verweduwd	3.035	7%
Totaal	43.661	100%

Bevolking naar burgerlijke staat 2024, gemeente Rheden
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

Jaartal 2024					
Particuliere huishoudens	Aantal	%	Epe	Lochem	Renkum
Eenpersoons huishoudens	9.095	42%			
Huishoudens zonder kinderen	6.373	30%			
Huishoudens met kinderen	5.969	28%			
Huishoudens totaal	21.437	100%			
Gemiddelde huishoudensgrootte	2,0		2,3	2,2	2,0

Bevolking naar huishoudensamenstelling 2024
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

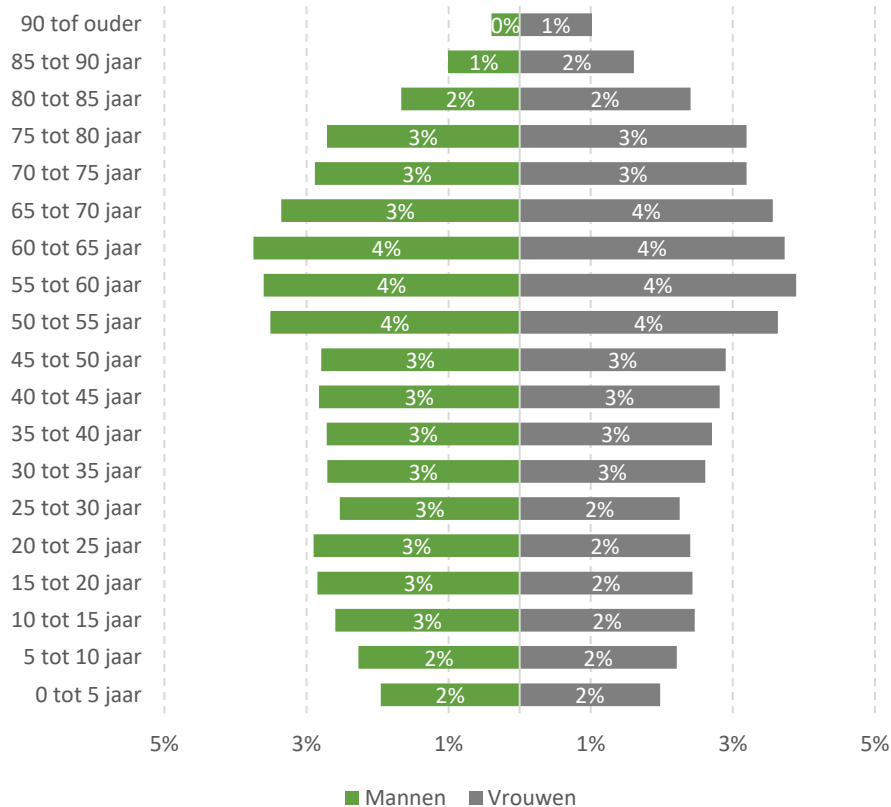
jaartal 2024		
Geslacht	Aantal	Percentage
Mannen	21.398	49%
Vrouwen	22.263	51%
Totaal	43.661	100%

Bevolking naar geslacht 2024, gemeente Rheden
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

jaartal 2024				
Herkomstland	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Nederland	80%	87%	87%	82%
Europa (exclusief Nederland)	7%	4%	5%	7%
Totaal buiten Europa	13%	9%	8%	11%
Indonesië	3%			
Marokko	1%			
Nederlandse Cariben	1%			
Suriname	0%			
Turkije	2%			
Overig buiten Europa	6%			

Bevolking naar land van herkomst 2024
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

Leeftijdsopbouw bevolking, gemeente Rheden

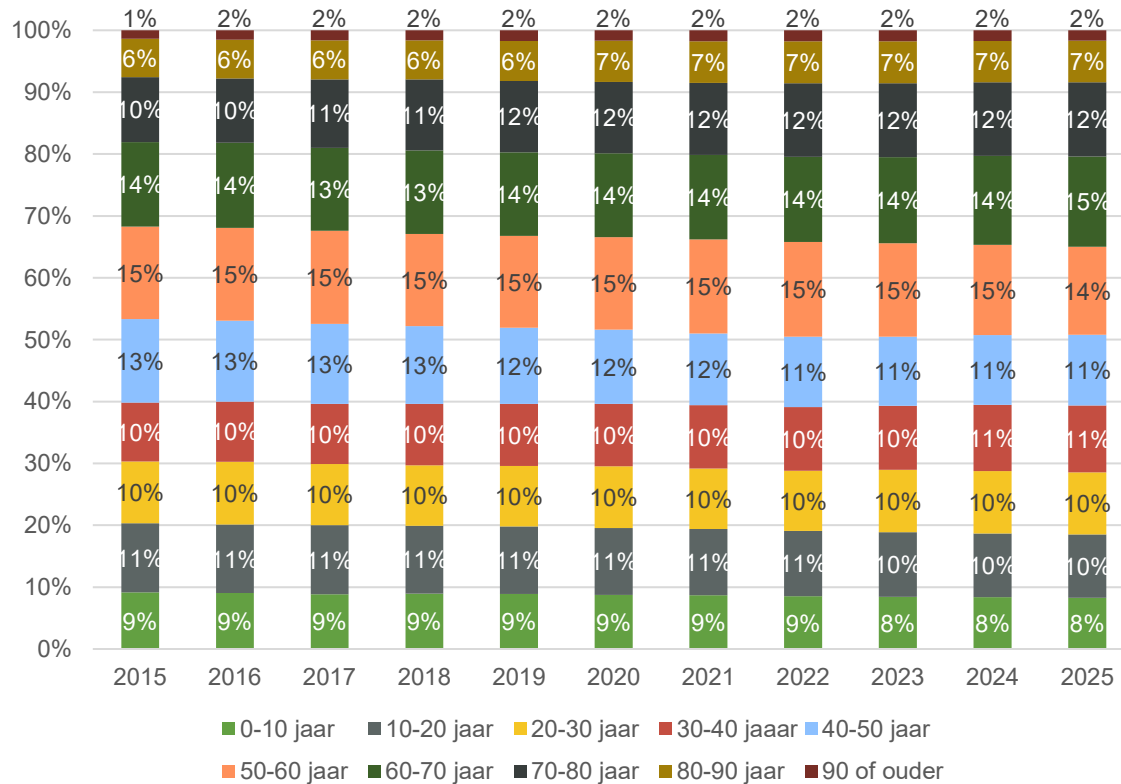
In totaal woonden er op 1 januari 2024 43.661 mensen in de gemeente Rheden, 27% van de bevolking is 65 jaar of ouder.

Dit was ook 27% voor Epe, 30% voor Lochem en 29% voor Renkum.

Bevolking naar leeftijd en geslacht 2024, gemeente Rheden

Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Moventem

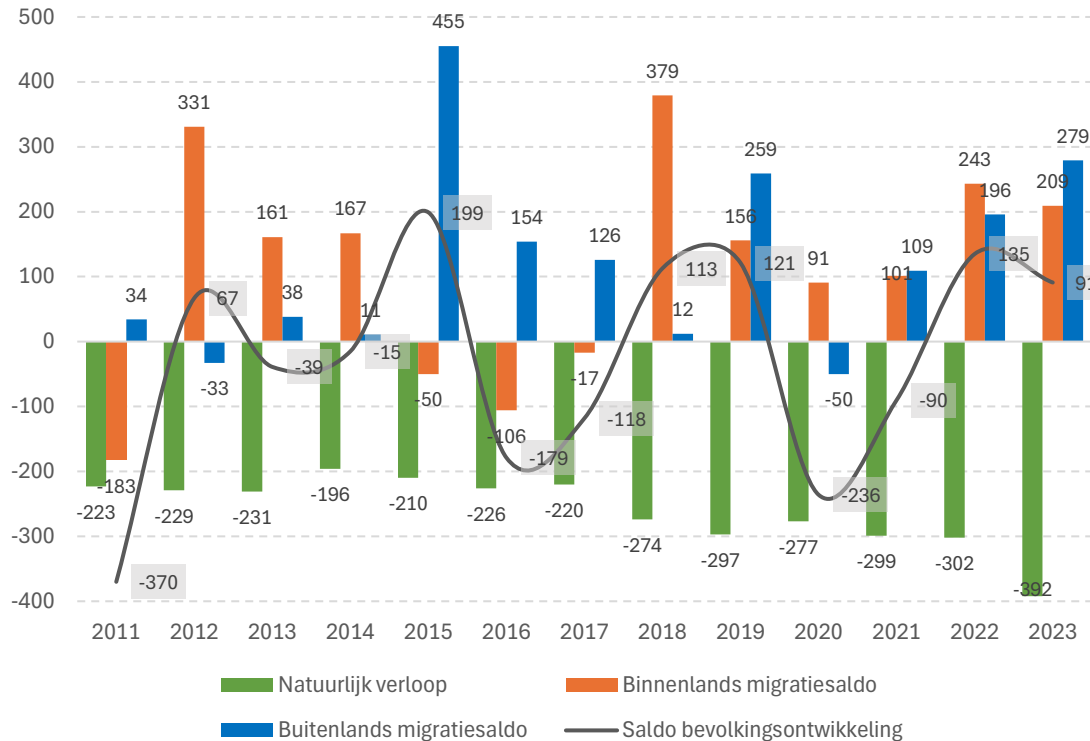
Ontwikkeling leeftijdsopbouw van de bevolking, gemeente Rheden

Het percentage ouderen is toegenomen sinds 2015

Leeftijdsopbouw 2015-2025, gemeente Rheden
Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Samenstelling van de bevolkingsontwikkeling, gemeente Rheden

Bevolkingsontwikkeling 2011-2023, gemeente Rheden
Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Movementem

Natuurlijke verloop geeft het verschil weer tussen het aantal geboorten en sterfgevallen. Het aantal sterfgevallen in Rheden ligt hoger dan het aantal geboortes.

Binnenlands migratiesaldo is het verschil tussen het aantal mensen dat naar de gemeente toe verhuist vanuit elders in Nederland en het aantal mensen dat uit de gemeente vertrekt. Over het algemeen verhuizen er meer mensen naar Rheden toe dan dat er vertrekken.

Buitenlands migratiesaldo geeft het verschil weer tussen mensen die zich vanuit het buitenland vestigen in Rheden en mensen die vanuit Rheden naar het buitenland vertrekken. In bijna alle jaren zijn er meer mensen die naar de gemeente Rheden komen dan mensen die vertrekken.

Saldo bevolkingsontwikkeling verwijst naar de netto verandering in het aantal inwoners van een bepaald gebied over een bepaalde periode.

Benchmark

Jaartal 2023				
	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Natuurlijk verloop	-392	-128	-218	-250
Binnenlands migratiesaldo	209	4	172	114
Buitenlands migratiesaldo	279	10	21	92
Saldo bevolkingsontwikkeling	91	-115	-25	-42

Bevolkingsontwikkeling 2011-2023

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Vrijwilligerswerk en mantelzorg

Uit de gezondheidsmonitor 2024 blijkt dat 30,3% van de inwoners van Rheden van 18 jaar en ouder vrijwilligerswerk doet. 15,2% is mantelzorger, zij besteden gemiddeld 8,9 uur per week aan de mantelzorg.

Gezondheidsmonitor 2024				
	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Vrijwilligerswerk	30,3%	35,4%	43,6%	30,1%
Mantelzorg	15,2%	18,6%	17,6%	16,0%
Gemiddeld aantal uur mantelzorg per week	8,9 uur			

Vrijwilligerswerk en mantelzorg

Bron: Gezondheidsmonitor, 2024. Bewerking: Team Movementem

Indicatoren gezondheid

Jaartal: 2024				
Indicator gezondheid	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Goed ervaren gezondheid	74,5%	77,5%	79,3%	77,4%
Eén of meer langdurige aandoeningen	37,4%	34,5%	37,1%	36,6%
Eén of meer lichamelijke beperkingen	21,8%	21,4%	20,1%	19,9%
Moeite met rondkomen	13,3%	13,0%	8,6%	10,0%

Gezondheidsindicatoren 2024

Bron: Gezondheidsmonitor, 2024. Bewerking: Team Moventem

Uit de gezondheidsmonitor 2024 blijkt dat driekwart van de inwoners van Rheden de eigen gezondheid als goed ervaart.

Aantal WMO en Jeugdzorggebruikers

Zowel het aantal WMO- als het aantal jeugdzorggebruikers is toegenomen sinds 2017.

WMO en Jeugdzorggebruik 2017-2024, gemeente Rheden
Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Wmo-gebruikers				
Jaartal	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
2017	6,4%			
2018	6,6%			
2019	8,7%			
2020	8,3%			
2021	7,8%			
2022	8,5%			
2023	8,8%	5,7%		
2024	9,0%		7,1%	8,9%

Jeugdzorggebruikers				
Jaartal	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
2017	2,5%			
2018	2,6%			
2019	2,8%			
2020	2,8%			
2021	2,7%			
2022	2,7%			
2023	2,8%			
2024	2,6%	2,5%	2,3%	2,8%

Armoede

Jaartal 2023				
	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Huishoudens in armoede*	3,6%	2,6%	3,1%	2,9%
Kinderen in armoede*	4,1%	3,1%	4,0%	3,3%
Inkomensongelijkheid**	1,13	1,17	1,20	1,15
Geregistreerde problematische schulden***	8,7%	6,2%	5,0%	5,9%

Huishoudens en kinderen in armoede 2023

Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

**Armoede is hier gedefinieerd als het percentage huishoudens of kinderen dat voor minstens één jaar onder het sociale minimum leeft*

***Inkomensongelijkheid is de verhouding van het gestandaardiseerde gemiddelde inkomen ten opzichte van het gestandaardiseerde mediane inkomen. Hoe hoger dit getal is, hoe ongelijker de inkomensverdeling, met een relatief aantal hoge inkomens.*

****Percentage huishoudens dat problematische schulden heeft.*

Werkzame en werkloze beroepsbevolking

Jaartal 2024				
	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Beroepsbevolking	52,7%	54,3%	52,5%	50,9%
Werkzame beroepsbevolking	50,4%	51,3%	49,6%	50,9%
Werkloosheidspercentage	3,5%	2,9%	3,1%	3,2%

Beroepsbevolking 2024, de percentages zijn gedefinieerd als het percentage van de hele bevolking

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Movementem

Inkomensondersteuning

September 2024				
Type uitkering	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Uitkeringsontvangers, totaal	33,2%	30,5%	32,5%	34,0%
Tot de AOW- leeftijd	9,0%	6,3%	5,7%	7,6%
Vanaf de AOW- leeftijd	24,2%	24,2%	26,9%	26,4%
Werkloosheid	0,9%	0,7%	0,8%	0,7%
Bijstand(gerelateerd) tot AOW-leeftijd	2,5%	1,4%	1,4%	2,2%
Bijstand(gerelateerd) vanaf AOW-leeftijd	0,2%	0,2%	0,1%	0,2%
Bijstand tot de AOW-leeftijd	2,3%	1,2%	1,2%	1,8%
Arbeidsongeschiktheid, totaal	5,8%	4,3%	3,6%	4,7%
WAO-uitkering	0,9%	0,9%	0,7%	0,9%
WIA-uitkering: WGA-regeling	1,6%	1,2%	1,0%	1,3%
Wajong-uitkering	2,3%	1,3%	1,2%	1,7%
AOW	24,2%	24,1%	26,9%	26,4%

Uitkeringen september 2024

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Inkomensopbouw

Jaartal 2023	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen	€ 37.200	€ 40.600	€ 43.600	€ 42.100
Mediaan gestandaardiseerd inkomen	€ 32.900			
Gestandaardiseerd inkomen: 1e 10%-groep	9%			
Gestandaardiseerd inkomen: 2e 10%-groep	11%			
Gestandaardiseerd inkomen: 3e 10%-groep	12%			
Gestandaardiseerd inkomen: 4e 10%-groep	10%			
Gestandaardiseerd inkomen: 5e 10%-groep	10%			
Gestandaardiseerd inkomen: 6e 10%-groep	10%			
Gestandaardiseerd inkomen: 7e 10%-groep	10%			
Gestandaardiseerd inkomen: 8e 10%-groep	10%			
Gestandaardiseerd inkomen: 9e 10%-groep	9%			
Gestandaardiseerd inkomen: 10e 10%-groep	8%			

Inkomensopbouw 2023

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Toelichting bij de tabel

Het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen is het besteedbaar inkomen gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden.

Huishoudens zijn landelijk naar hoogte van hun gestandaardiseerd inkomen in tien groepen (decielen) met een gelijk aantal huishoudens verdeeld. De inkomensgrenzen tussen deze tien groepen verschillen van jaar tot jaar. In gemeente Rheden bestaat de eerste 10%-groep van gestandaardiseerd inkomen uit 9% van de bevolking. Dit betekent dat 9% van de inwoners van Rheden valt in het landelijk laagste inkomensdeciel.

Sociaaleconomische status

Jaartal 2023	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
SES-WOA	-0,029	0,108	0,192	0,141
Spreading	0,872	0,752	0,729	0,795

Sociaaleconomische status 2023

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Movementem

Toelichting bij de tabel

De SES-WOA-score van het CBS is een samengestelde sociaaleconomische status-score per woonomgeving. Deze score wordt berekend op basis van indicatoren zoals inkomen, opleidingsniveau en arbeidsmarktpositie van inwoners in een gebied.

De score wordt genormaliseerd: de landelijke gemiddelde score is 0, en scores van buurten, wijken of gemeenten worden uitgedrukt als een afwijking van dat gemiddelde. Een positieve score betekent dat een gebied sociaaleconomisch boven het gemiddelde ligt, een negatieve score betekent eronder.

De spreiding (standaarddeviatie) geeft aan hoe sterk de scores variëren rond het gemiddelde. Hoe groter de spreiding, hoe groter de verschillen in sociaaleconomische status tussen gebieden.

Geregistreerde misdrijven

Jaartal 2024				
Type misdrijf	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Totaal misdrijven	36,2	29,9	21,3	35,1
Horizontale fraude	4,6	5,2	4,1	5,4
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	4,6	1,7	0,9	3,8
Ongevallen (weg)	3,3	3,9	2,9	3,5
Vernieling cq. Zaakbeschadiging	3,8	2,7	2,5	4,4
Overige vermogensdelicten	3,1	3,0	2,1	1,9
Onder invloed (weg)	2,2	1,7	0,9	2,9
Diefstal/inbraak woning	1,2	2,1	1,4	2,6
Diefstal af/uit/van ov. voertuigen	2,6	0,7	0,2	0,9
Mishandeling	1,2	1,4	1,1	2,2
Bedreiging	1,1	0,7	0,5	1,1
Winkeldiefstal	1,6	1,5	0,8	0,6
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	1,6	0,7	0,6	1,4
Diefstal/inbraak box/garage/schuur	0,4	0,3	0,4	0,5

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners 2024

Bron: Politie.nl, 2024. Bewerking: Team Moventem

De meest gepleegde misdrijven in Rheden in 2024 waren Diefstal van brom-, snor-, fietsen en horizontale fraude. Horizontale fraude verwijst naar frauduleuze activiteiten tussen burgers onderling, bedrijven onderling of tussen burgers en bedrijven, waarbij de overheid niet het directe slachtoffer is.

Onveiligheidsbeleving

Jaartal 2023				
	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Onveiligheidsgevoelens	84	91	70	86
Onveiligheidsperceptie	99	67	31	45
Vermijdingsgedrag	97	113	48	110

Index onveiligheidsbeleving

Bron: Veiligheidsmonitor, 2023; Bewerking: Team Moventem

Noot: Bij gemeenten met minder dan 70.000 inwoners wordt de score van het basisteam getoond

Onveiligheidsbeleving

In navolging van de wetenschappelijke literatuur is onveiligheidsbeleving onderscheiden in onveiligheidsgevoelens, vermijdingsgedrag en onveiligheidsperceptie. Voor het construeren van de ontwikkeling van deze concepten is gebruik gemaakt van gegevens uit de Veiligheidsmonitor.

De index voor onveiligheidsgevoelens bestaat uit de vragen of de respondent zich wel eens onveilig voelt, of de respondent zich wel eens onveilig voelt in de buurt, of de respondent zich 's avonds thuis vaak onveilig voelt en of de respondent zich 's avonds op straat vaak onveilig voelt.

De index voor vermijdingsgedrag bestaat uit de vraag of iemand 's avonds vaak niet opendoet en de vraag of iemand vaak omloopt of omrijdt in verband met onveiligheid.

De index voor onveiligheidsperceptie is gebaseerd op het percentage respondenten dat denkt dat er veel criminaliteit in de buurt is. De perceptie van onveiligheid heeft betrekking op de ervaren omvang van criminaliteit in de buurt. Het eerder genoemde onveiligheidsgevoel daarentegen geeft aan hoe onveilig iemand zich in de buurt voelt. Met deze keuzes wordt aangesloten op de werkwijze in de rapportage van de Veiligheidsmonitor.

De drie indices kunnen niet op een methodologisch verantwoorde manier samen worden gevoegd tot één cijfer voor onveiligheidsbeleving.

Bron: Veiligheidsmonitor, 2023

Groei van de woningvoorraad

Huidige woningvoorraad		Groei van de woningvoorraad						Groeiindex (2024=100)		
	2024	2024-2025	2024-2030	2025-2030	2030-2035	2035-2040	2024-2040	Woningvoorraad 2040	2024-2030	2024-2040
Rheden	21.310	70	580	510	370	300	1.250	22.560	103	106
Epe	14.920	90	920	830	620	660	2.200	17.120	106	115
Lochem	15.570	90	990	900	490	410	1.890	17.460	106	112
Renkum	15.140	80	550	470	440	370	1.360	16.500	104	109

Woningvoorraad 2024-2040

Bron: Primos 2025. Bewerking: Team Movementem

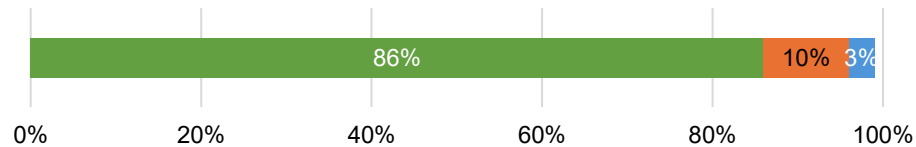
Aantal inwoners per woning				
Jaartal	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
2024	2,05	2,22	2,20	2,08
2025	2,05	2,23	2,19	2,07
2030	2,02	2,17	1,99	1,93
2035	1,99	2,13	1,92	1,88
2040	1,99	2,09	1,87	1,84

Aantal inwoners per woning 2024-2040

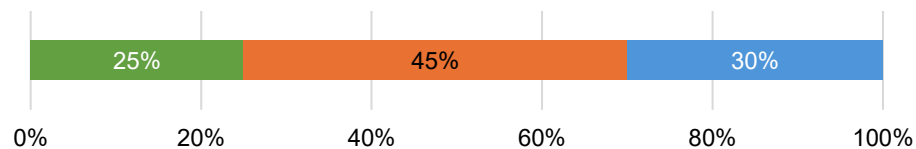
Bron: CBS 2025 en Primos 2025. Bewerking: Team Movementem

Aankopen van inwoners van gemeente Rheden

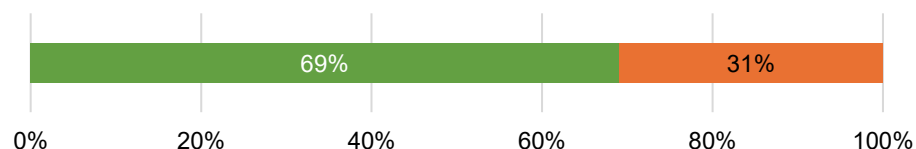
Dagelijkse aankopen

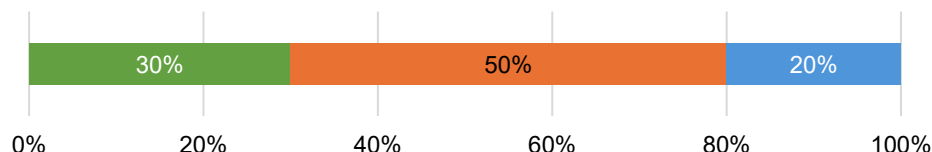
Recreatieve aankopen

Horeca

Doelgerichte aankopen

■ Eigen gemeente ■ Andere gemeente(n) ■ Online

De figuren laten zien waar de inwoners van Rheden hun aankopen doen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen aankopen die binnen de eigen gemeente worden gedaan, aankopen in andere gemeenten en online aankopen. Deze cijfers zijn exclusief toeristische aankopen.

Uitgaven in andere gemeenten

10% van de dagelijkse aankopen wordt in andere gemeenten gedaan. De meeste aankopen worden gedaan in Arnhem (6%) en Brummen (1%).

45% van de recreatieve aankopen wordt in andere gemeenten gedaan. De meeste aankopen worden gedaan in Arnhem (27%). In Brummen wordt 1% van de aankopen gedaan en in Zutphen 2%.

31% van de horeca bestedingen wordt in andere gemeenten gedaan. Het meeste geld wordt uitgegeven in Arnhem (12%). In Brummen en Zutphen wordt allebei 1% van de aankopen gedaan.

De helft van de doelgerichte aankopen wordt buiten de gemeente gedaan, de meeste in Duiven (22%) en Arnhem (13%). In Zutphen en Brummen wordt respectievelijk 5% en 1% van de aankopen gedaan.

Er zijn geen gegevens beschikbaar over gemeenten waar minder dan 1% van de aankopen wordt gedaan. Hierdoor zijn gegevens over Brummen niet voor alle typen aankopen beschikbaar.

Koopgedrag en horeca aankopen van de inwoners van Rheden in 2023
Bron: I&O Research, 2023. Bewerking: Team Movementem

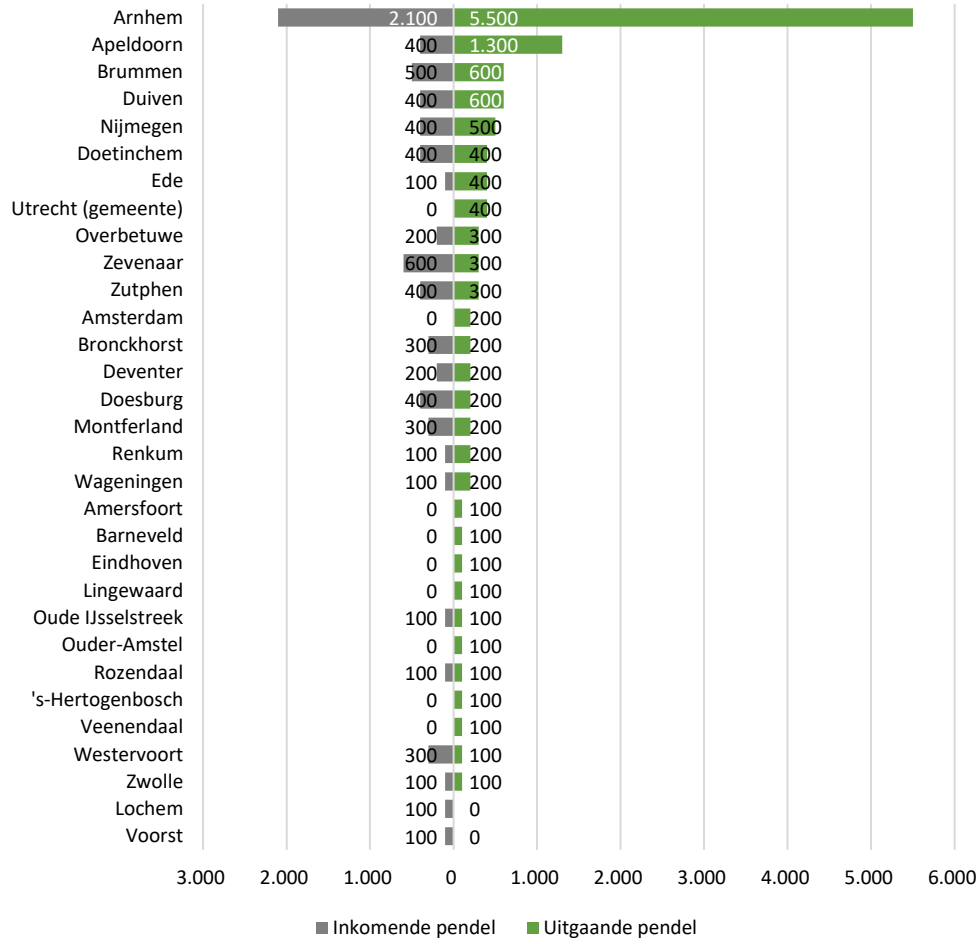
Benchmark

Aankopen	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Dagelijkse aankopen eigen gemeente (2023)	86%		76%	85%
Dagelijkse aankopen andere gemeenten (2023)	10%		21%	10%
Dagelijkse aankopen online (2023)	3%		3%	5%
Recreatieve aankopen eigen gemeente (2023)	25%		22%	18%
Recreatieve aankopen andere gemeenten (2023)	45%		42%	46%
Recreatieve aankopen online (2023)	30%		36%	36%
Horeca eigen gemeente (2023)	69%		64%	61%
Horeca andere gemeenten (2023)	31%		36%	39%
Doelgerichte aankopen eigen gemeente (2023)	30%		34%	25%
Doelgerichte aankopen andere gemeenten (2023)	50%		44%	50%
Doelgerichte aankopen online (2023)	20%		22%	25%

Koopgedrag en horeca aankopen van de inwoners in 2023

Bron: I&O Research, 2023 en 2021. Bewerking: Team Moventem

Pendel woon-werkverkeer in aantal werknemers, gemeente Rheden

Veruit de meeste werkenden uit Rheden gaan naar Arnhem (5.500). Het grootste aantal werkenden dat naar Rheden toe reist komt ook uit Arnhem (2.100).

Vanuit Rheden gaan er 600 werkenden naar Brummen. Vanuit Brummen komen er 500 werkenden naar Rheden.

Inkomende en uitgaande pendel december 2023, gemeente Rheden

Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

Er zijn 2,180 middelbare scholieren in gemeente Rheden voor schooljaar 2024/2025, blijkt uit gegevens van het CBS. Er zijn 6 middelbare scholen in Rheden en leerlingen uit Rheden gaan naar 22 verschillende middelbare scholen.

Aantal leerlingen uit gemeente Rheden per gemeente van de school:

Schooljaar 2024/'25	
Rheden	928
Arnhem	758
Rozendaal	368
Zutphen	144
Nijmegen	13
Zevenaar	8
Doetinchem	7
Duiven	6

*Aantal leerlingen met woongemeente Rheden per gemeente van de school
Bron: DUO, 2025. Bewerking: Team Moventem*

Afstand tot verschillende voorzieningen in kilometer

Jaartal 2023				
Voorziening	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Afstand tot huisartsenpraktijk	1,3 km	1,3 km	1,6 km	1 km
Afstand tot apotheek	1 km	1,4 km	2 km	2 km
Afstand tot ziekenhuis	2,2 km	4,9 km	5,2 km	7,3 km
Afstand tot grote supermarkt	0,8 km	1,2 km	1,5 km	1 km
Afstand tot school (basisonderwijs)	0,6 km	0,8 km	1,1 km	0,8 km
Afstand tot school (voortgezet onderwijs)	1,8 km	4,3 km	4,6 km	3,4 km
Afstand tot cafés	1,2 km	1,8 km	3,3 km	2,5 km
Afstand tot restaurant	0,6 km	0,9 km	1,3 km	0,6 km
Afstand tot bibliotheek	1,1 km	1,9 km	3,1 km	1,3 km
Afstand tot museum	3,8 km	2,4 km	5,2 km	3,2 km
Afstand tot podiumkunsten	7 km	12,9 km	4 km	6,3 km
Afstand tot bioscoop	6,6 km	13,6 km	12 km	4 km

Afstand tot voorzieningen in km 2023

Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Moventem

Ziekenhuizen in de buurt van Rheden

1. Rijnstate Arnhem

- Afstand: 11 kilometer
- Topklinisch ziekenhuis

2. Rijnstate in Zevenaar

- Afstand: 15 kilometer
- Topklinisch ziekenhuis

3. Gelre ziekenhuis Zutphen

- Afstand: 22 kilometer
- Grootschalig ziekenhuis

4. Gelre ziekenhuis Apeldoorn

- Afstand: 31 kilometer
- Grootschalig ziekenhuis

5. Slingeland ziekenhuis Doetinchem

- Afstand: 23 kilometer
- Regionaal ziekenhuis

Bron: Zorgkaart Nederland, 2025

Afstanden zijn gemeten met de auto vanaf het centrum van Rheden via Google Maps

Sportvoorzieningen

- Aantal sportaccommodaties per 10.000 inwoners: 20,4. In Epe zijn er 25,2 sportaccommodaties per 10.000 inwoners, in Lochem 28,2 en in Renkum 21,2.
- Bewegvriendelijke omgeving: 64 in 2024. Deze kernindicator wordt gemeten op een schaal van 1 tot 100 en bestaat uit vier deelindicatoren: publieke sportaccommodaties, speelplekken, recreatie blauw en groen en de nabijheid van voorzieningen

Jaartal 2023								
Type accommodatie	Rheden		Epe		Lochem		Renkum	
	Aantal per 25.000	Afstand in km	Aantal per 25.000	Afstand in km	Aantal per 25.000	Afstand in km	Aantal per 25.000	Afstand in km
Fitness	4	0,9 km	4,5	1,7 km	4,4	1,9 km	4	1 km
Golf		6,6 km		9,5 km	0,7	7,7 km	0,8	2,9 km
Hockey	1,1	2,7 km	0,8	5,2 km	1,5	3,4 km	0,8	3,7 km
Korfbal	2,3	1,6 km	0,8	5,1 km	0,7	4 km	1,6	2 km
Sporthal	1,7	1,6 km	3	1,6 km	5,1	1,7 km	4,8	1 km
Tennis	1,7	1,4 km	5,3	1,4 km	6,6	1,7 km	3,2	1,9 km
Voetbal	2,9	1,6 km	3	1,8 km	2,9	2,2 km	1,6	2 km
Zwembad	1,1	1,5 km	1,5	2,2 km	2,9	1,8 km	1,6	1 km

Sportvoorzieningen, 2023

Bron: Sport en bewegen in cijfers, 2025. Bewerking: Team Moventem

Banen Rheden

Jaartal 2013-2023					
Aantal banen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	120	0,7%	130	0,7%	8,3%
Industrie	3110	19,2%	3160	17,3%	1,6%
Handel	2620	16,2%	2570	14,1%	-1,9%
Collectieve dienstverlening	5950	36,8%	6930	38%	16,5%
Zakelijke dienstverlening	3920	24,2%	4950	27,1%	26,3%
Overige dienstverlening	450	2,8%	500	2,7%	11,1%
Recreatie en toerisme	1000	6,2%	1010	5,5%	1,0%

Banen naar sector 2013-2023

Bron: LISA, 2025. Bewerking: Team Movementem

Banen Lochem

Jaartal 2013-2023					
Aantal banen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	1420	10,5%	1250	8,3%	-12,0%
Industrie	2290	17,0%	2860	19,0%	24,9%
Handel	2420	18,0%	2550	16,9%	5,4%
Collectieve dienstverlening	4010	29,8%	4700	31,2%	17,2%
Zakelijke dienstverlening	3050	22,6%	3390	22,5%	11,1%
Overige dienstverlening	280	2,1%	300	2,0%	7,1%
Recreatie en toerisme	1060	7,9%	1130	7,5%	6,6%

Banen Epe

Jaartal 2013-2023					
Aantal banen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	570	4,7%	490	3,4%	-14,0%
Industrie	3150	25,9%	3960	27,2%	25,7%
Handel	2520	20,7%	2920	20,1%	15,9%
Collectieve dienstverlening	2620	21,5%	3500	24,1%	33,6%
Zakelijke dienstverlening	2740	22,5%	3210	22,1%	17,2%
Overige dienstverlening	570	4,7%	460	3,2%	-19,3%
Recreatie en toerisme	1060	8,7%	1220	8,4%	15,1%

Banen Renkum

Jaartal 2013-2023					
Aantal banen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	50	0,5%	70	0,6%	40,0%
Industrie	980	8,9%	1040	9,0%	6,1%
Handel	1510	13,8%	1570	13,6%	4,0%
Collectieve dienstverlening	5510	50,2%	5220	45,2%	-5,3%
Zakelijke dienstverlening	2660	24,2%	3360	29,1%	26,3%
Overige dienstverlening	270	2,5%	280	2,4%	3,7%
Recreatie en toerisme	960	8,7%	1190	10,3%	24,0%

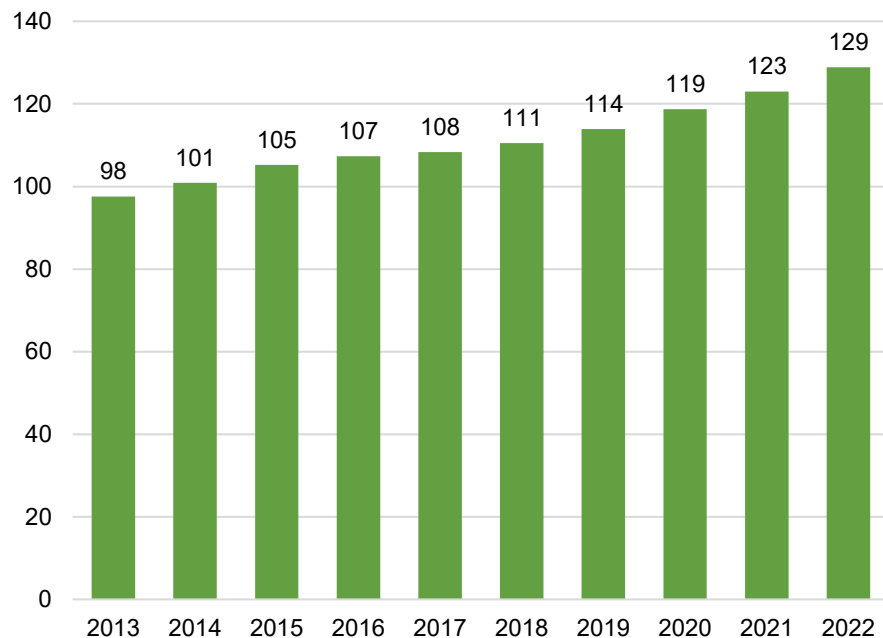
Positie in de werkring

Jaartal 2023	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Werknemer	83%	82%	77%	80%
Werknemer met vaste arbeidsrelatie	58%	57%	52%	56%
Werknemer met flexibele arbeidsrelatie	26%	25%	24%	24%
Zelfstandige	17%	18%	23%	20%
Zelfstandige zonder personeel (zzp)	14%	14%	18%	17%
Zelfst. met personeel en meew. gezinslid	3%	4%	5%	3%

Positie in de werkring in % van de werkzame beroepsbevolking, 2023

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Ontwikkeling aantal bedrijfsvestigingen per 1.000 inwoners, gemeente Rheden

Aantal bedrijfsvestigingen 2013-2023, gemeente Rheden

Bron: LISA, 2025. Bewerking: Team Movementem

Vestigingen Rheden

Jaartal 2013-2023					
Aantal Vestigingen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	50	1,6%	60	1,4%	16,7%
Industrie	390	12,5%	620	14,3%	37,1%
Handel	560	18%	580	13,4%	3,4%
Collectieve dienstverlening	760	24,4%	1300	30%	41,5%
Zakelijke dienstverlening	1130	36,3%	1510	34,8%	25,2%
Overige dienstverlening	220	7,1%	270	6,2%	18,5%
Recreatie en toerisme	220	1,4%	330	1,8%	33,3%

Bedrijfsvestigingen 2013-2023

Bron: LISA, 2025. Bewerking: Team Moventem

Vestigingen Lochem

Jaartal 2013-2023					
Aantal Vestigingen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	460	14,6%	380	9,6%	-17,4%
Industrie	320	10,2%	410	10,4%	28,1%
Handel	480	15,3%	530	13,5%	10,4%
Collectieve dienstverlening	620	19,7%	950	24,1%	53,2%
Zakelijke dienstverlening	1090	34,7%	1470	37,3%	34,9%
Overige dienstverlening	170	5,4%	200	5,1%	17,6%
Recreatie en toerisme	240	1,8%	300	2,0%	25,0%

Vestigingen Epe

Jaartal 2013-2023					
Aantal Vestigingen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	190	7,7%	190	5,8%	0,0%
Industrie	390	15,7%	520	15,9%	33,3%
Handel	500	20,2%	550	16,8%	10,0%
Collectieve dienstverlening	420	16,9%	700	21,4%	66,7%
Zakelijke dienstverlening	810	32,7%	1080	33,0%	33,3%
Overige dienstverlening	170	6,9%	230	7,0%	35,3%
Recreatie en toerisme	190	1,6%	230	1,6%	21,1%

Vestigingen Renkum

Jaartal 2013-2023					
Aantal Vestigingen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	30	1,1%	30	0,9%	0,0%
Industrie	260	9,9%	330	9,5%	26,9%
Handel	390	14,8%	370	10,7%	-5,1%
Collectieve dienstverlening	710	27,0%	1110	32,1%	56,3%
Zakelijke dienstverlening	1110	42,2%	1460	42,2%	31,5%
Overige dienstverlening	130	4,9%	160	4,6%	23,1%
Recreatie en toerisme	190	1,7%	270	2,3%	42,1%

Bedrijventerreinen in gemeente Rheden

Jaartal 2023	
Naam bedrijventerrein	Netto oppervlakte in ha
Kanaal I/II	25,54
Dieren Oost	32,87
Haveland	29,26
Kanaal II - uitbreiding	4,08
Koens	1,3
Beemd	21,75

Bedrijventerreinen 2023

Bron: IBIS, 2023. Bewerking: Team Movementem

Bedrijventerreinen in gemeente Epe

Jaartal 2023	
Naam bedrijventerrein	Netto oppervlakte in ha
Eekterveld 1	25,4
Kweekweg	26,8
De Pirk (2023)	0,7
Eekterveld 2	6,2
Kweekweg VI	10,6
Eekterveld 3 (2023) 23,59ha	23,6

Bedrijventerreinen in gemeente Lochem

Jaartal 2023	
Naam bedrijventerrein	Netto oppervlakte in ha
Diekink fase 1	6,6
Aalsvoort	12,5
Kwinkweerd	32,1
Bedrijventerrein Molengronden	2,7
Hanzeweg	11,4
Harfsen	1,9
Aalsvoort West I	5,4
Aalsvoort West II	5,2
Goorseweg/Havenstraat	7,4
Scheggertdijk	8,5
Werk-woonlocatie Holterweg	2,5
LTS terrein Larenseweg	2,9
Kantorenterrein Stijgoord	2,6

Bedrijventerreinen 2023

Bron: IBIS, 2023. Bewerking: Team Movementem

Bedrijventerreinen in gemeente Renkum

Jaartal 2023	
Naam bedrijventerrein	Netto oppervlakte in ha
Veentjesbrug	3,2
Schut	3,4
Cardanuslaan	2,1
Klingelbeekseweg	3,8
Parenco	32,5
Voormalige steenfabriek	8,9
Schaapsdrift	8,6
De Hes West	5,1
Vogelweg	0,5
Reijmerweg	0,4

Uitgifte grond bedrijventerreinen

Jaartal	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
2018	0,76	0,27	0,69	1,45
2019	0,3	1,80	0	0
2020	0	0	3,42	0
2021	0	0	0	0
2022	0	0	0,78	0

Uitgifte grond per jaar in hectare 2019-2023

Bron: IBIS, 2023. Bewerking: Team Moventem

Landbouwbedrijven en veeteelt

Landbouw	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Aantal landbouwbedrijven, totaal	40	170	360	20
Aantal dieren Rundvee totaal	3.048	30.666	27.348	861
Aantal bedrijven, Graasdieren, totaal	30	140	270	20
Aantal bedrijven, Rundvee, totaal	20	110	220	10
Aantal bedrijven, Hokdieren, totaal	0	20	40	0

Landbouwbedrijven en veeteelt 2024

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

In 2024 waren er 40 landbouwbedrijven in de gemeente Rheden. Landbouwbedrijven worden door het CBS gedefinieerd als bedrijven die landbouwproducten voor de markt voortbrengen, met hoofdvestiging in Nederland, en een economische omvang groter dan of gelijk aan 3000 euro SO (Standaard Opbrengst).

Rijksmonumenten

Jaartal 2024				
Soort Rijksmonument	Rheden	Epe	Lochem	Renkum
Rijksmonumenten totaal	211	83	194	73
Archeologie	0	31	2	24
Bestuurs-, rechts- en overheidsgebouwen	3	0	1	1
Boerderijen, molens en bedrijven	24	31	43	4
Cultuur, gezondheid en wetenschap	6	1	1	0
Handels-, opslag- en transportgebouwen	2	0	0	1
Kastelen, landhuizen en parken	94	8	110	19
Religieuze gebouwen	9	7	7	4
Sport, recreatie, vereniging en horeca	2	2	0	0
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	6	2	0	3
Verdedigingswerken en militaire gebouwen	0	0	1	0
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	6	1	6	6
Weg- en waterbouwkundige werken	3	0	2	0
Woningen en woningbouwcomplexen	56	0	21	11

Monumenten 2024

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Uit het cultuurhistorisch erfgoed op de website van de gemeente Rheden blijkt dat er 757 monumenten, waarvan 212 rijksmonumenten (211 volgens het CBS), zijn in Rheden. Er zijn 3 dorpsgezichten met een beschermde status. De tabel toont het aantal monumenten in 2024.

Bedrijven binnen de creatieve sector

Er zijn 418 bedrijfsvestigingen binnen de creatieve sector in de gemeente Rheden, in Epe zijn dit er 197, in Lochem 372 en in Renkum 416.

Bibliotheken

Er zijn drie vestigingen van openbare bibliotheken in de gemeente Rheden. Er zijn twee bibliotheken in Epe, twee in Lochem en drie in Renkum.

Kunst en cultureel erfgoed

Er zijn 191 bedrijfsvestigingen in de subsector Kunsten en cultureel erfgoed in de gemeente Rheden. Dit zijn er 85 in Epe, 164 in Lochem en 217 in Renkum.

Bron: Cultuurmonitor Gelderland, 2025

Jaartal 2024	
Personeel – binding	
Instroom	11,7%
Doorstroom	
Uitstroom	10,8%

Jaartal 2024	
Personeel – ziekteverzuim	
Ziekteverzuim	7,2%
Meldingsfrequentie	1,01
Nulverzuim	39%

Jaartal 2024/2025	
Organisatiestructuur	
Fysieke Leefomgeving (2025)	148,26 fte
Sociaal Domein (2025)	163,82 fte
Bedrijfsvoering (2025)	60,3 fte
Overig (management, directie, griffie, concern control; 2025)	22,48 fte
Fte per 1000 inwoners (2024)	8,6 fte

Jaartal 2024	
Personeel – dienstjaren	
<1 jaar	
1 t/m 5 jaar	
6 t/m 10 jaar	
11 t/m 20 jaar	
21 t/m 30 jaar	
31 t/m 40 jaar	
>41 jaar	

Jaartal 2024	
Personeel – leeftijdsopbouw	
≤ 24 jaar	1%
25-34 jaar	15%
35-44 jaar	20%
45-54 jaar	27%
55-64 jaar	32%
≥ 65 jaar	4%

Jaartal 2025	
Salarisschalen	
Schaal A	
Schaal 1-6	16,78%
Schaal 7-9	47,73%
Schaal 10-12	34,24%
Schaal ≥ 13	1,26%

Deze gegevens zijn aangeleverd door de gemeente Rheden

Bureaustudie
Bestuurlijke Toekomst

Gemeente Zutphen

Bureaustudie Bestuurlijke Toekomst

Gemeente Zutphen

Datum: 22-09-2025
Projectnummer: 21903

Auteurs:

Nienke Berghuis
Jacqueline Arends
Rik Swieringa
Lotte van Dongen

Movementem BV

T 0575 84 3738
E info@movementem.nl
W www.movementem.nl

Movementem werkt conform de Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek van het Nederlandse Data & Insights Network (D&IN) en mag het Fair Data Keurmerk voeren, waarmee wordt aangetoond dat op verantwoorde wijze met data en persoonsgegevens wordt omgaan. Tevens is Movementem aangesloten bij de Europese Vereniging voor Marktonderzoek (ESOMAR) en wordt voldaan aan de Internationale Code voor Markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. Dit rapport is met grote zorg samengesteld. Desondanks kan het voorkomen dat informatie fout en/of onvolledig is. Movementem is niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van de aangeboden informatie.

**DATA &
INSIGHTS
NETWORK**

Resultaten

Tevredenheid dienstverlening

In september en oktober 2023 hebben 467 mensen meegedaan aan een onderzoek over de dienstverlening van de gemeente via inwonerpanel Zutphen Spreekt. De algemene dienstverlening van de gemeente werd beoordeeld met een **6,7**.

Benchmark

	Meppel	Den Helder	Tiel
Directe dienstverlening		6,1 (2024)	

Burgerpeilingen 2018-2024

Bron: Waar Staat Je Gemeente, 2025. Bewerking: Team Moventem

Leefomgeving

In 2023 is er omgevingsvisie onderzoek geweest onder de leden van Zutphen spreekt. Met name het beschermen van de historische binnenstad en meer ruimte voor groen en wateropvang werden gezien als belangrijk voor de toekomst van gemeente Zutphen. Uit de gezondheidsmonitor 2024 blijkt dat 92,5% van de inwoners (zeer) tevreden is met de eigen woning, 90,9% is (zeer) tevreden met de woonomgeving en 87,3% is (zeer) tevreden met het groen in de buurt.

Tevredenheid leefomgeving				
	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Tevredenheid woning	92,5%	90,3%	88,2%	87,4%
Tevredenheid woonomgeving	90,9%	91,8%	85,8%	84,6%
Tevredenheid groen	87,3%	89,5%	82,8%	81,9%

Tevredenheid leefomgeving 2024

Bron: Gezondheidsmonitor, 2024. Bewerking: Team Movementem

Bevolking naar burgerlijke staat, huishouden, geslacht en land van herkomst

Jaartal 2024		
Burgerlijke staat	Aantal	Percentage
Ongehuwd	22.491	46%
Gehuwd	18.559	38%
Gescheiden	5.091	10%
Verweduwd	2.611	5%
Totaal	48.752	100%

Bevolking naar burgerlijke staat 2024, gemeente Zutphen
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Moventem

Jaartal 2024					
Particuliere huishoudens	Aantal	%	Meppel	Den Helder	Tiel
Eenpersoons huishoudens	9.320	40%			
Huishoudens zonder kinderen	6.846	30%			
Huishoudens met kinderen	6.939	30%			
Huishoudens totaal	23105	100%			
Gemiddelde huishoudensgrootte	2,0		2,1	2,0	2,2

Bevolking naar huishoudensamenstelling 2024
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Moventem

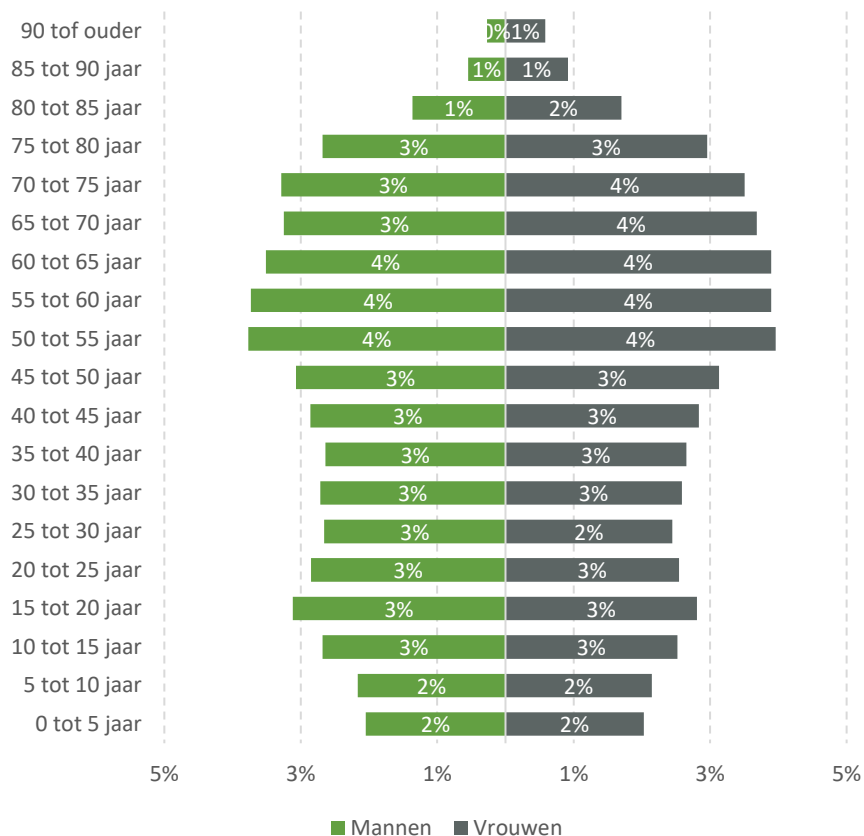
Jaartal 2024		
Geslacht	Aantal	percentage
Mannen	23.995	49,2%
Vrouwen	24.757	50,8%
Totaal	48.752	100%

Bevolking naar geslacht 2024, gemeente Zutphen
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Moventem

Jaartal 2024				
Herkomstland	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Nederland	80%	84%	77%	70%
Europa (exclusief Nederland)	6%	6%	6%	9%
Totaal buiten Europa	14%	10%	16%	21%
Indonesië	3%			
Marokko	1%			
Nederlandse Cariben	1%			
Suriname	1%			
Turkije	3%			
Overig buiten Europa	6%			

Bevolking naar land van herkomst 2024
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Moventem

Leeftijdsopbouw bevolking, gemeente Zutphen

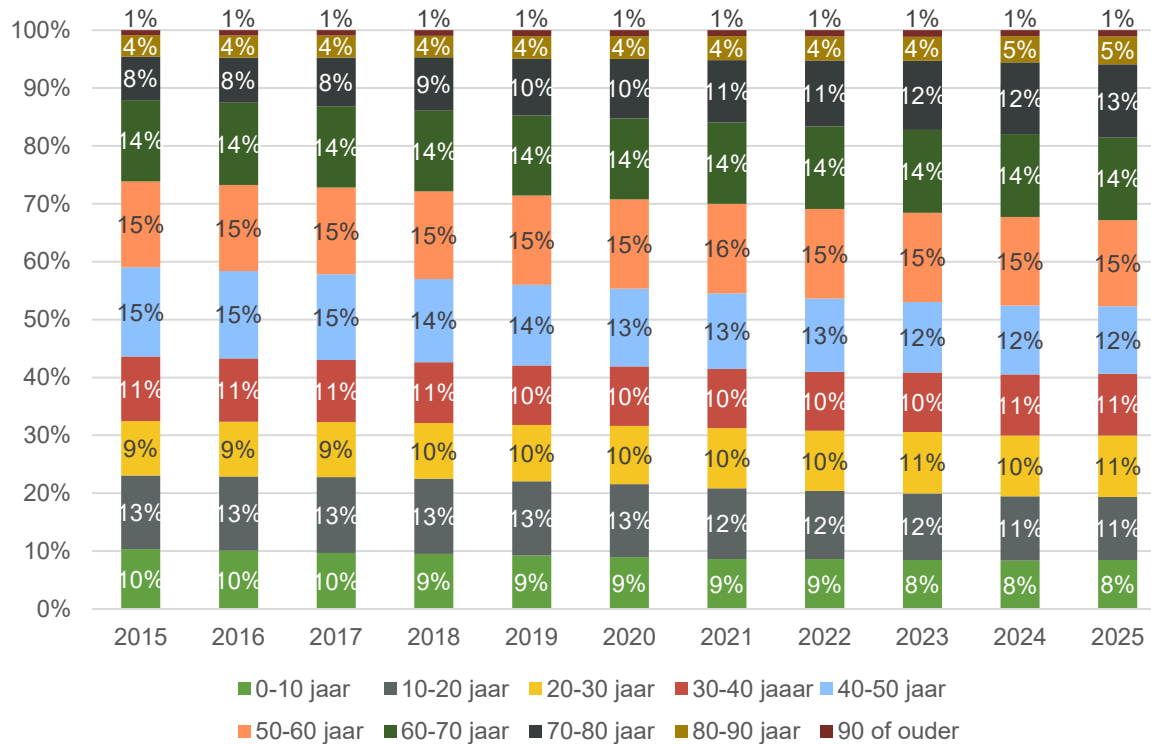

In totaal woonden er op 1 januari 2024 48.752 mensen in de gemeente Zutphen. 25% van de bevolking is 65 jaar of ouder.

Dit was 21% in Meppel, 25% voor Den Helder en 20% voor Tiel.

Bevolking naar leeftijd en geslacht 2024, gemeente Zutphen
Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

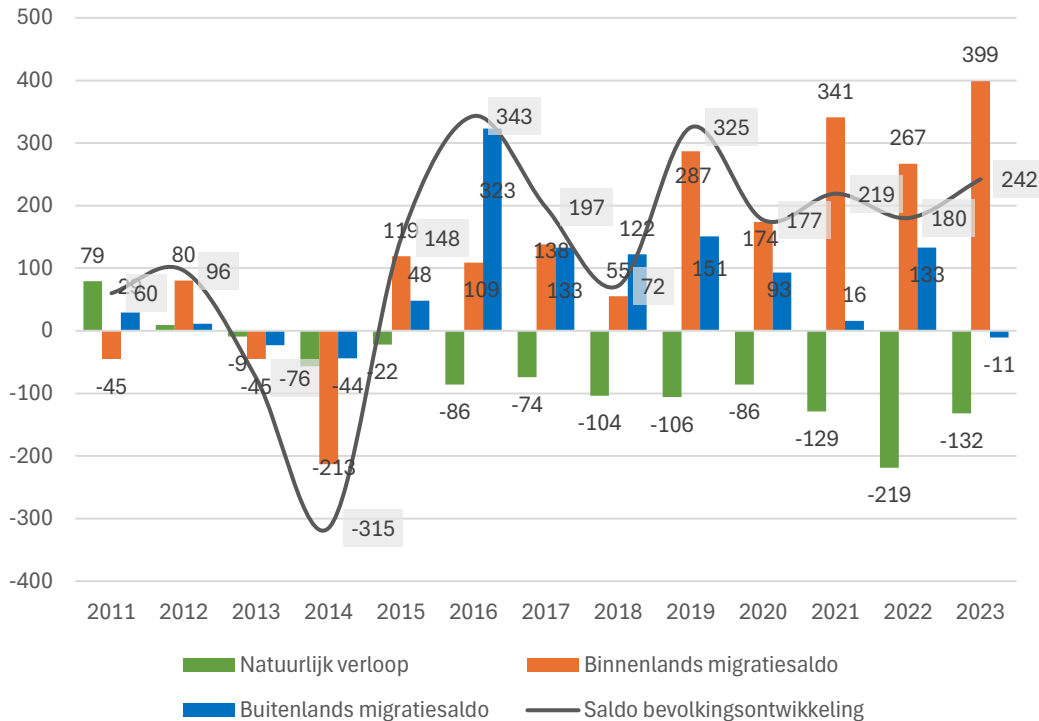
Ontwikkeling leeftijdsopbouw van de bevolking, gemeente Zutphen

Het percentage ouderen is toegenomen sinds 2015.

Leeftijdsopbouw 2015-2025, gemeente Zutphen
Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Movementem

Samenstelling van de bevolkingsontwikkeling, gemeente Zutphen

Het natuurlijke verloop geeft het verschil weer tussen het aantal geboorten en sterfgevallen. Het aantal sterfgevallen in Zutphen ligt de afgelopen jaren hoger dan het aantal geboortes.

Binnenlands migratiesaldo is het verschil tussen het aantal mensen dat naar de gemeente toe verhuist vanuit elders in Nederland en het aantal mensen dat uit de gemeente vertrekt. Sinds 2015 verhuizen er meer mensen naar Zutphen toe dan dat er vertrekken.

Buitenlands migratiesaldo geeft het verschil weer tussen mensen die zich vanuit het buitenland vestigen in Zutphen en mensen die vanuit Zutphen naar het buitenland vertrekken. In bijna alle jaren zijn er meer mensen die naar de gemeente Zutphen komen dan mensen die vertrekken.

Saldo bevolkingsontwikkeling verwijst naar de netto verandering in het aantal inwoners van een bepaald gebied over een bepaalde periode. De bevolking neemt sinds 2015 alleen nog toe.

Bevolkingsontwikkeling 2011-2023, gemeente Zutphen
Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Movementem

Benchmark

Jaartal 2023				
	Zutphen	Meppel	De Helder	Tiel
Natuurlijk verloop	-132	-39	-187	-43
Binnenlands migratiesaldo	399	310	-18	141
Buitenlands migratiesaldo	-11	78	108	-330
Saldo bevolkingsontwikkeling	242	346	-107	-234

Bevolkingsontwikkeling 2023

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Movementem

Vrijwilligerswerk en mantelzorg

Uit de gezondheidsmonitor 2024 blijkt dat 25,6% van de inwoners van Zutphen vrijwilligerswerk doet. 14,9% is mantelzorger, zij geven gemiddeld 10,6 uur mantelzorg per week.

Gezondheidsmonitor 2024				
	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Vrijwilligerswerk	25,6%	29,9%	22,7%	24,8%
Mantelzorg	14,9%	12,3%	13,4%	15,9%
Gemiddeld aantal uur mantelzorg per week	10,6 uur			

Vrijwilligerswerk en mantelzorg

Bron: Gezondheidsmonitor, 2024. Bewerking: Team Movementem

Indicatoren gezondheid

Jaartal: 2024				
Indicator gezondheid	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Goed ervaren gezondheid	74,5%	77,2%	71,8%	68,6%
Eén of meer langdurige aandoeningen	36,0%	35,4%	39,1%	36,8%
Eén of meer lichamelijke beperkingen	18,5%	24,0%	21,2%	25,5%
Moeite met rondkomen	13,6%	12,5%	12,3%	13,6%

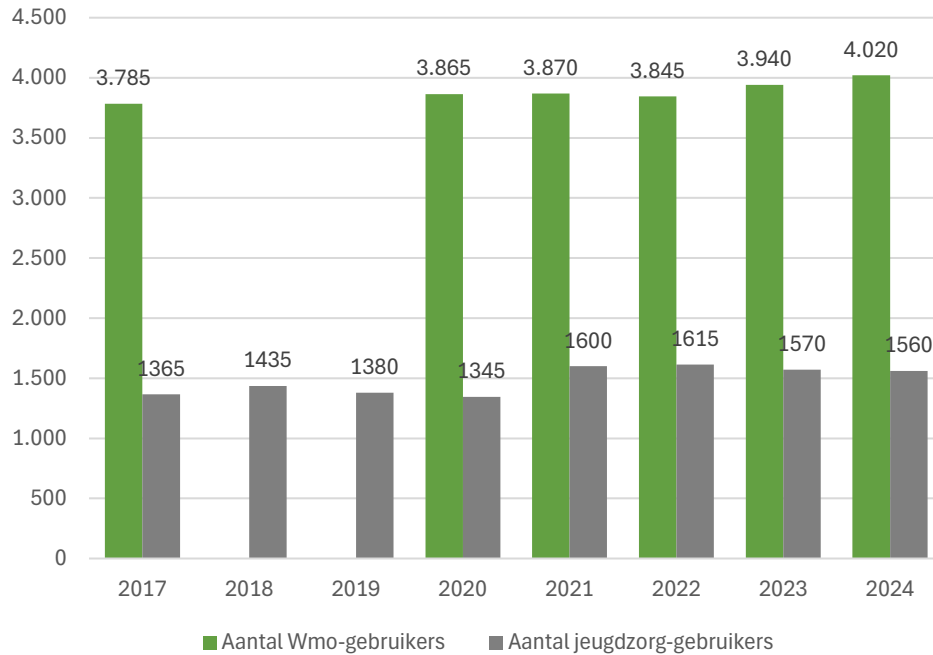
Gezondheid 2024

Bron: Gezondheidsmonitor, 2024. Bewerking: Team Moventem

Uit de gezondheidsmonitor 2024 blijkt dat driekwart van de inwoners van Zutphen de eigen gezondheid als goed ervaart.

Aantal WMO en Jeugdzorggebruikers

Zowel het aantal WMO- als het aantal jeugdzorggebruikers is toegenomen sinds 2017.

WMO en Jeugdzorggebruik 2017-2024, gemeente Zutphen
Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Movementem

Wmo-gebruikers				
Jaartal	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
2017	8,0%			
2018				
2019				
2020	8,1%			
2021	8,0%			
2022	8,0%			
2023	8,1%			
2024	8,2%	7,8%	8,4%	8,1%

Jeugdzorggebruikers				
Jaartal	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
2017	2,9%			
2018	3,0%			
2019	2,9%			
2020	2,8%			
2021	3,3%			
2022	3,3%			
2023	3,2%			
2024	3,2%	2,5%	3,2%	4,9%

Armoede en inkomensongelijkheid

Jaartal: 2023				
	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Huishoudens in armoede*	3,3%	2,9%	2,7%	3,6%
Kinderen in armoede*	4,6%	3,4%	3,7%	4,1%
Inkomensongelijkheid**	1,09	1,09	1,08	1,09
Geregistreerde problematische schulden***	8,6%	7,2%	9,2%	10,5%

Huishoudens en kinderen in armoede 2023

Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Moventem

**Armoede is hier gedefinieerd als het percentage huishoudens of kinderen dat voor minstens één jaar onder het sociale minimum leeft*

***Inkomensongelijkheid is de verhouding van het gestandaardiseerde gemiddelde inkomen ten opzichte van het gestandaardiseerde mediane inkomen. Hoe hoger dit getal is, hoe ongelijker de inkomensverdeling, met een relatief aantal hoge inkomens.*

****Percentage huishoudens dat problematische schulden heeft*

Werkzame en werkloze beroepsbevolking

Jaartal: 2024	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Beroepsbevolking	53,3%	55,9%	53,2%	56,6%
Werkzame beroepsbevolking	51,3%	53,1%	51,4%	54,3%
Werkloosheidspercentage	3,8%	3,6%	3,5%	3,6%

Beroepsbevolking 2024, de percentages zijn gedefinieerd als het percentage van de hele bevolking

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Inkomensondersteuning

September 2024				
Type uitkering	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Uitkeringsontvangers, totaal	32,3%	26,6%	31,7%	26,1%
Tot de AOW- leeftijd	9,9%	7,8%	9,7%	8,5%
Vanaf de AOW- leeftijd	22,4%	18,8%	22,0%	17,6%
Werkloosheid	0,9%	1,1%	0,7%	0,9%
Bijstand(gerelateerd) tot AOW-leeftijd	3,1%	2,2%	2,6%	2,7%
Bijstand(gerelateerd) vanaf AOW-leeftijd	0,2%	0,2%	0,3%	0,4%
Bijstand tot de AOW-leeftijd	2,7%	2,0%	2,4%	2,5%
Arbeidsongeschiktheid, totaal	6,0%	4,6%	6,6%	5,1%
WAO-uitkering	1,2%	0,8%	1,2%	0,7%
WIA-uitkering: WGA-regeling	1,6%	1,2%	1,5%	1,7%
Wajong-uitkering	2,2%	1,6%	2,5%	1,6%
AOW	22,4%	18,8%	22,0%	17,6%

Uitkeringen september 2024

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Inkomensopbouw

Jaartal 2023				
	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen	€ 35.900	€ 36.600	€ 34.800	€ 35.800
Mediaan gestandaardiseerd inkomen	€ 33.000			
Gestandaardiseerd inkomen: 1e 10%-groep	8%			
Gestandaardiseerd inkomen: 2e 10%-groep	12%			
Gestandaardiseerd inkomen: 3e 10%-groep	12%			
Gestandaardiseerd inkomen: 4e 10%-groep	11%			
Gestandaardiseerd inkomen: 5e 10%-groep	11%			
Gestandaardiseerd inkomen: 6e 10%-groep	11%			
Gestandaardiseerd inkomen: 7e 10%-groep	10%			
Gestandaardiseerd inkomen: 8e 10%-groep	10%			
Gestandaardiseerd inkomen: 9e 10%-groep	9%			
Gestandaardiseerd inkomen: 10e 10%-groep	7%			

Inkomensopbouw 2023

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Toelichting bij de tabel

Het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen is het besteedbaar inkomen gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden.

Huishoudens zijn landelijk naar hoogte van hun gestandaardiseerd inkomen in tien groepen (decielen) met een gelijk aantal huishoudens verdeeld. De inkomensgrenzen tussen deze tien groepen verschillen van jaar tot jaar. In gemeente Zutphen bestaat de eerste 10%-groep van gestandaardiseerd inkomen uit 8% van de bevolking. Dit betekent dat 8% van de inwoners van Zutphen valt in het landelijk laagste inkomensdeciel.

Sociaaleconomische status

Jaartal 2023				
	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
SES-WOA	-0,002	0,049	-0,099	-0,038
Spreiding	0,843	0,800	0,816	0,851

Sociaaleconomische status 2023

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Movementem

Toelichting bij de tabel

De SES-WOA-score van het CBS is een samengestelde sociaaleconomische status-score per woonomgeving. Deze score wordt berekend op basis van indicatoren zoals inkomen, opleidingsniveau en arbeidsmarktpositie van inwoners in een gebied.

De score wordt genormaliseerd: de landelijke gemiddelde score is 0, en scores van buurten, wijken of gemeenten worden uitgedrukt als een afwijking van dat gemiddelde. Een positieve score betekent dat een gebied sociaaleconomisch boven het gemiddelde ligt, een negatieve score betekent eronder.

De spreiding (standaarddeviatie) geeft aan hoe sterk de scores variëren rond het gemiddelde. Hoe groter de spreiding, hoe groter de verschillen in sociaaleconomische status tussen gebieden.

Geregistreerde misdrijven

Jaartal 2024				
Type misdrijf	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Totaal misdrijven	46,1	32,5	59,2	54,1
Horizontale fraude	5,4	5,0	6,7	6,0
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	6,3	2,6	7,1	5,2
Ongevallen (weg)	3,2	4,8	3,7	3,8
Vernieling cq. Zaakbeschadiging	4,6	3,1	7,7	7,6
Overige vermogensdelicten	3,8	2,7	5,0	5,0
Onder invloed (weg)	3,1	2,4	3,2	2,2
Diefstal/inbraak woning	0,8	0,9	1,5	0,9
Diefstal af/uit/van ov. voertuigen	1,1	0,5	1,7	1,8
Mishandeling	2,5	2,3	2,7	2,3
Bedreiging	1,3	1,1	1,6	1,7
Winkeldiefstal	4,9	1,7	5,3	5,6
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	1,1	0,8	3,1	5,1
Diefstal/inbraak box/garage/schuur	1,4	0,3	1,8	0,6

Aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners 2024

Bron: Politie.nl, 2024. Bewerking: Team Moventem

Het meest gepleegde misdrijf in Zutphen in 2024 was diefstal van brom-, snor-, fietsen.

Onveiligheidsbeleving

Jaartal 2023				
	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Onveiligheidsgevoelens	82	86	89	82
Onveiligheidsperceptie	67	80	88	51
Vermijdingsgedrag	81	113	98	91

Index onveiligheidsbeleving

Bron: Veiligheidsmonitor, 2023; Bewerking: Team Moventem

Noot: Bij gemeenten met minder dan 70.000 inwoners wordt de score van het basisteam getoond

Onveiligheidsbeleving

In navolging van de wetenschappelijke literatuur is onveiligheidsbeleving onderscheiden in onveiligheidsgevoelens, vermijdingsgedrag en onveiligheidsperceptie. Voor het construeren van de ontwikkeling van deze concepten is gebruik gemaakt van gegevens uit de Veiligheidsmonitor.

De index voor onveiligheidsgevoelens bestaat uit de vragen of de respondent zich wel eens onveilig voelt, of de respondent zich wel eens onveilig voelt in de buurt, of de respondent zich 's avonds thuis vaak onveilig voelt en of de respondent zich 's avonds op straat vaak onveilig voelt.

De index voor vermijdingsgedrag bestaat uit de vraag of iemand 's avonds vaak niet opendoet en de vraag of iemand vaak omloopt of omrijdt in verband met onveiligheid.

De index voor onveiligheidsperceptie is gebaseerd op het percentage respondenten dat denkt dat er veel criminaliteit in de buurt is. De perceptie van onveiligheid heeft betrekking op de ervaren omvang van criminaliteit in de buurt. Het eerder genoemde onveiligheidsgevoel daarentegen geeft aan hoe onveilig iemand zich in de buurt voelt. Met deze keuzes wordt aangesloten op de werkwijze in de rapportage van de Veiligheidsmonitor.

De drie indices kunnen niet op een methodologisch verantwoorde manier samen worden gevoegd tot één cijfer voor onveiligheidsbeleving.

Bron: Veiligheidsmonitor, 2023

Groei van de woningvoorraad

Huidige woningvoorraad		Groei van de woningvoorraad						Woningvoorraad 2040	Groeiindex (2024=100)	
2024	2024- 2025	2024- 2030	2025- 2030	2030- 2035	2035- 2040	2024- 2040	2024-2030		2024-2040	
Zutphen	23.590	60	590	530	1.220	630	2.440	26.030	103	110
Meppel	16.610	170	390	220	2.090	1.550	4.030	20.640	102	124
Den Helder	28.730	80	920	840	540	150	1.610	30.340	103	106
Tiel	18.720	40	770	730	810	830	2.410	21.130	104	113

Woningvoorraad 2024-2040

Bron: Primos, 2025. Bewerking: Team Movementem

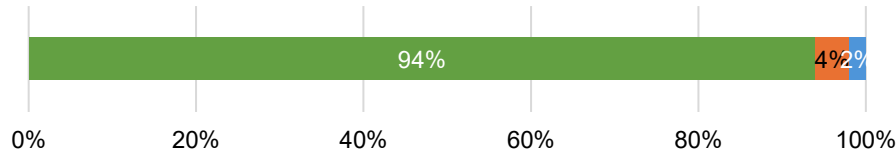
Aantal inwoners per woning				
Jaartal	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
2024	2,07	2,16	1,96	2,26
2025	2,07	2,16	1,97	2,27
2030	1,97	2,12	1,83	2,28
2035	1,92	1,92	1,76	2,22
2040	1,90	1,79	1,71	2,15

Aantal inwoners per woning 2024-2040

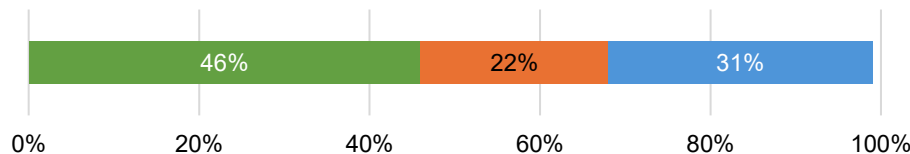
Bron: CBS 2025 en Primos 2025. Bewerking: Team Movementem

Aankopen van inwoners van gemeente Zutphen

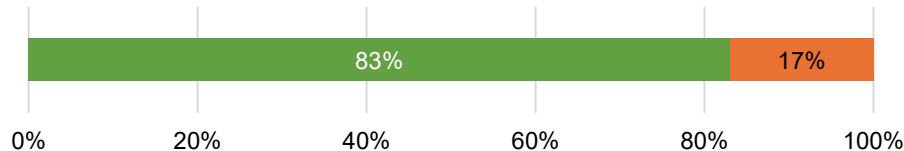
Dagelijkse aankopen

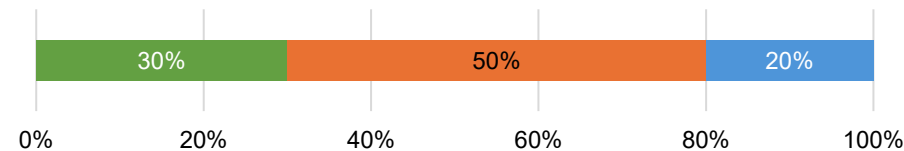
Recreatieve aankopen

Horeca

Doelgerichte aankopen

■ Eigen gemeente ■ Andere gemeente(n) ■ Online

De figuren laten zien waar de inwoners van Zutphen hun aankopen doen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen aankopen die binnen de eigen gemeente worden gedaan, aankopen naar andere gemeenten en online aankopen. Deze cijfers zijn exclusief toeristische aankopen.

Aankopen in andere gemeenten

22% van de recreatieve aankopen wordt gedaan in andere gemeenten. De meest aankopen worden gedaan in Arnhem (5%), Apeldoorn (4%) en Deventer (2%).

17% van het geld dat inwoners uitgeven aan horeca wordt besteed in andere gemeenten. Deze aankopen worden vooral gedaan in Deventer (3%) en in Lochem en Bronckhorst (2%).

19% van de doelgerichte aankopen wordt in andere gemeenten gedaan. De meeste aankopen worden gedaan in Duiven (7%) en Apeldoorn en Lochem (3%).

Er zijn geen gegevens beschikbaar over gemeenten waar minder dan 1% van de aankopen wordt gedaan. Hierdoor zijn gegevens over Brummen beperkt beschikbaar. Per type aankoop wordt er minder dan 1% besteed in Brummen.

Koopgedrag en horecaankopen van de inwoners van Zutphen in 2023
Bron: I&O Research, 2023. Bewerking: Team Movementem

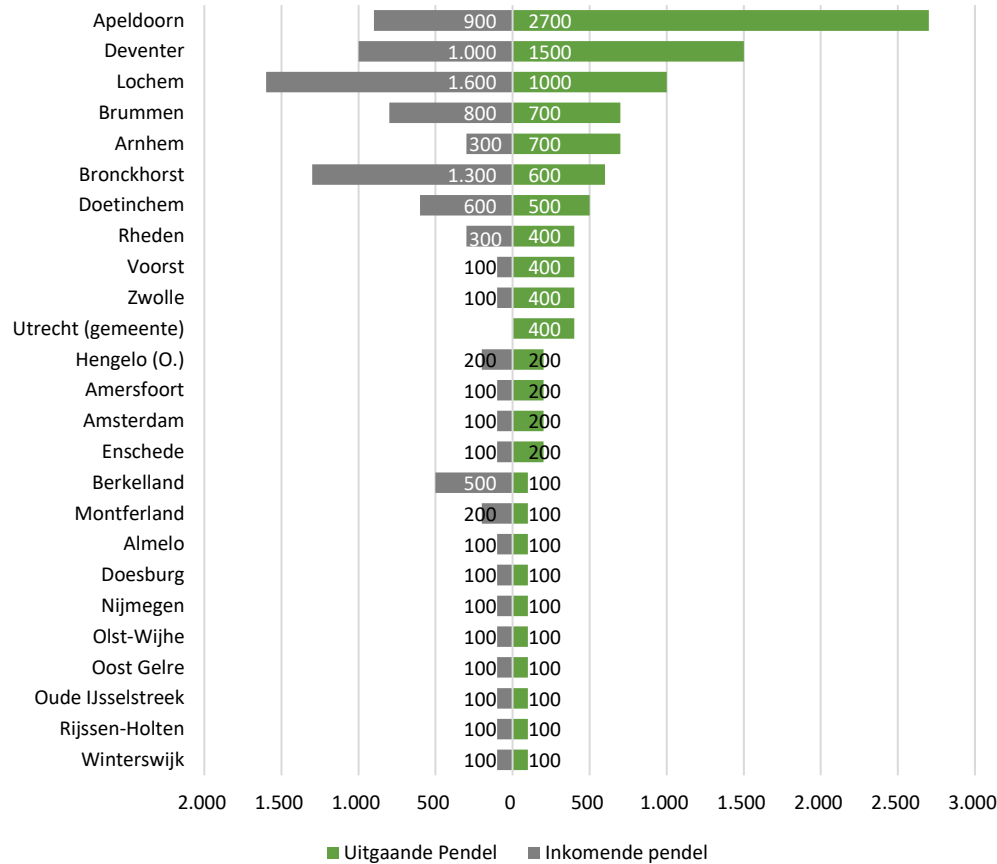
Benchmark

Aankopen	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Dagelijkse aankopen eigen gemeente (2023)	94%	89%	94%	91%
Dagelijkse aankopen andere gemeenten (2023)	4%	6%	4%	5%
Dagelijkse aankopen online (2023)	2%	5%	2%	4%
Recreatieve aankopen eigen gemeente (2023)	46%	46%	40%	35%
Recreatieve aankopen andere gemeenten (2023)	22%	20%	22%	25%
Recreatieve aankopen online (2023)	31%	33%	38%	39%
Horeca eigen gemeente (2023)	83%	82%	82%	77%
Horeca andere gemeenten (2023)	17%	18%	18%	23%
Doelgerichte aankopen eigen gemeente (2023)	30%	55%	63%	48%
Doelgerichte aankopen andere gemeenten (2023)	50%	26%	17%	28%
Doelgerichte aankopen online (2023)	20%	20%	20%	24%

Koopgedrag en horeca aankopen van de inwoners in 2023 en voor Den Helder en Tiel in 2021

Bron: I&O Research, 2023 en 2021. Bewerking: Team Moventem

Pendel woon-werkverkeer in aantal werknemers, gemeente Zutphen

De grootste groep werkenden uit Zutphen gaat naar Apeldoorn (2.700). Het hoogste aantal werkenden dat naar Zutphen toe reist komt uit Lochem (1.600).

800 werkenden reizen vanuit Brummen naar Zutphen. Vanuit Zutphen gaan er 700 werkenden naar Brummen.

Inkomende en uitgaande pendel december 2023, gemeente Zutphen

Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

Er zijn dit schooljaar 2.650 middelbare scholieren in gemeente Zutphen, blijkt uit data van het CBS. Er zijn 10 middelbare scholen (13 inclusief dependances).

Aantal leerlingen uit gemeente Zutphen per gemeente van de school:

Schooljaar 2024/'25	
Zutphen	2.485
Bronckhorst	127
Zwolle	18
Deventer	9
Apeldoorn	9
Lochem	7
Doetinchem	7
Rheden	7

*Aantal leerlingen met woongemeente Zutphen per gemeente van de school
Bron: DUO, 2025. Bewerking: Team Moventem*

Afstand tot verschillende voorzieningen in kilometer

Jaartal 2023				
Voorziening	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Afstand tot huisartsenpraktijk	0,9 km	1,1 km	1 km	1,7 km
Afstand tot apotheek	1,1 km	0,9 km	1,1 km	1,4 km
Afstand tot ziekenhuis	2,9 km	3,3 km	4,2 km	2,5 km
Afstand tot grote supermarkt	0,8 km	0,9 km	0,9 km	1 km
Afstand tot school (basisonderwijs)	0,7 km	1 km	0,7 km	1 km
Afstand tot school (voortgezet onderwijs)	1,2 km	1,8 km	2,2 km	2 km
Afstand tot café's	1,6 km	1,5 km	1 km	1,9 km
Afstand tot restaurant	0,9 km	1,4 km	0,8 km	1 km
Afstand tot bibliotheek	1,7 km	1,9 km	1,3 km	2,5 km
Afstand tot museum	2,3 km	2,4 km	2,9 km	2,8 km
Afstand tot podiumkunsten	2,8 km	2,5 km	4,4 km	2,7 km
Afstand tot bioscoop	2,3 km	2,3 km	4 km	22,6 km

Afstand tot voorzieningen 2023

Bron: CBS, 2024. Bewerking: Team Movementem

Ziekenhuizen in de buurt van Zutphen

1. **Gelre Ziekenhuizen – locatie Zutphen**
 - **Afstand:** 4 kilometer
 - Regionaal ziekenhuis met Spoedeisende Hulp en poliklinieken
2. **Gelre Ziekenhuizen – locatie Apeldoorn**
 - **Afstand:** 28 kilometer
 - Zelfde organisatie als Zutphen, regionale topkliniek
3. **Ziekenhuis Deventer**
 - **Afstand:** 17 kilometer
 - Training & top ziekenhuis
4. **Slingeland Ziekenhuis – Doetinchem**
 - **Afstand:** 24 kilometer
 - Regionaal ziekenhuis

*Bron: Zorgkaart Nederland, 2025
Afstanden zijn gemeten met de auto vanaf het centrum van
Zutphen via Google Maps.*

Sportvoorzieningen

- Aantal sportaccommodaties per 10.000 inwoners in 2023: 18,3. in Meppel waren dit er 20,8, in Den Helder 24,9 en in Tiel 21,1.
- Bewegvriendelijke omgeving: 77 in 2024. Deze kernindicator wordt gemeten op een schaal van 1 tot 100 en bestaat uit vier deelindicatoren: publieke sportaccommodaties, speelplekken, recreatie blauw en groen en de nabijheid van voorzieningen

Jaartal 2023								
	Zutphen		Meppel		Den Helder		Tiel	
Type accommodatie	Aantal per 25.000	Afstand in km	Aantal per 25.000	Afstand in km	Aantal per 25.000	Afstand in km	Aantal per 25.000	Afstand in km
Fitness	3,6	1 km	6,3	1 km	4,9	1,1 km	6,5	1,3 km
Golf		9 km	0,7	2,6 km	0,9	3,5 km		7,9 km
Hockey	0,5	2 km	0,7	3,1 km	0,4	3,6 km	0,6	2,5 km
Korfbal	1	1,9 km	1,4	2,4 km		13,5 km	0,6	2,3 km
Sporthal	1,5	1,2 km	2,1	1,5 km	3,1	1,7 km	2,4	1,2 km
Tennis	2,6	1,3 km	2,1	1,8 km	3,1	1,1 km	2,4	1,2 km
Voetbal	2,6	1,5 km	2,1	1,2 km	4,9	0,8 km	1,2	1,3 km
Zwembad	0,5	1,5 km	0,7	2 km	0,9	1,5 km	0,6	2,2 km

Sportvoorzieningen, 2023

Bron: Sport en bewegen in cijfers, 2025. Bewerking: Team Moventem

Banen Zutphen

Jaartal 2013-2023					
Aantal Banen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	120	0,5%	130	0,6%	8,3%
Industrie	3700	16,5%	2620	12,1%	-29,2%
Handel	4330	19,4%	4000	18,4%	-7,6%
Collectieve dienstverlening	8760	39,2%	9980	46%	13,9%
Zakelijke dienstverlening	4920	22%	4410	20,3%	-10,4%
Overige dienstverlening	530	2,4%	550	2,5%	3,8%
Recreatie en toerisme	1340	6%	1550	7,1%	15,7%

Banen naar sector 2013-2023

Bron: LISA, 2025. Bewerking: Team Moventem

Banen Den Helder

Jaartal 2013-2023					
Aantal Banen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	440	1,6%	290	1,1%	-34,1%
Industrie	3090	11,3%	2870	10,5%	-7,1%
Handel	3780	13,9%	3760	13,8%	-0,5%
Collectieve dienstverlening	14810	54,3%	15190	55,8%	2,6%
Zakelijke dienstverlening	4630	17,0%	4660	17,1%	0,6%
Overige dienstverlening	500	1,8%	470	1,7%	-6,0%
Recreatie en toerisme	1460	5,4%	1620	5,9%	11,0%

Banen Meppel

Jaartal 2013-2023					
Aantal Banen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	320	1,6%	300	1,4%	-6,3%
Industrie	3690	18,8%	4210	19,7%	14,1%
Handel	3790	19,3%	3980	18,7%	5,0%
Collectieve dienstverlening	6840	34,8%	6810	31,9%	-0,4%
Zakelijke dienstverlening	4740	24,1%	5690	26,7%	20,0%
Overige dienstverlening	300	1,5%	330	1,5%	10,0%
Recreatie en toerisme	1070	5,4%	1050	4,9%	-1,9%

Banen Tiel

Jaartal 2013-2023					
Aantal Banen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	190	0,8%	170	0,7%	-10,5%
Industrie	4070	17,2%	4400	17,5%	8,1%
Handel	4850	20,4%	5410	21,5%	11,5%
Collectieve dienstverlening	6990	29,5%	7910	31,5%	13,2%
Zakelijke dienstverlening	6750	28,5%	6370	25,4%	-5,6%
Overige dienstverlening	870	3,7%	860	3,4%	-1,1%
Recreatie en toerisme	1120	4,7%	1240	4,9%	10,7%

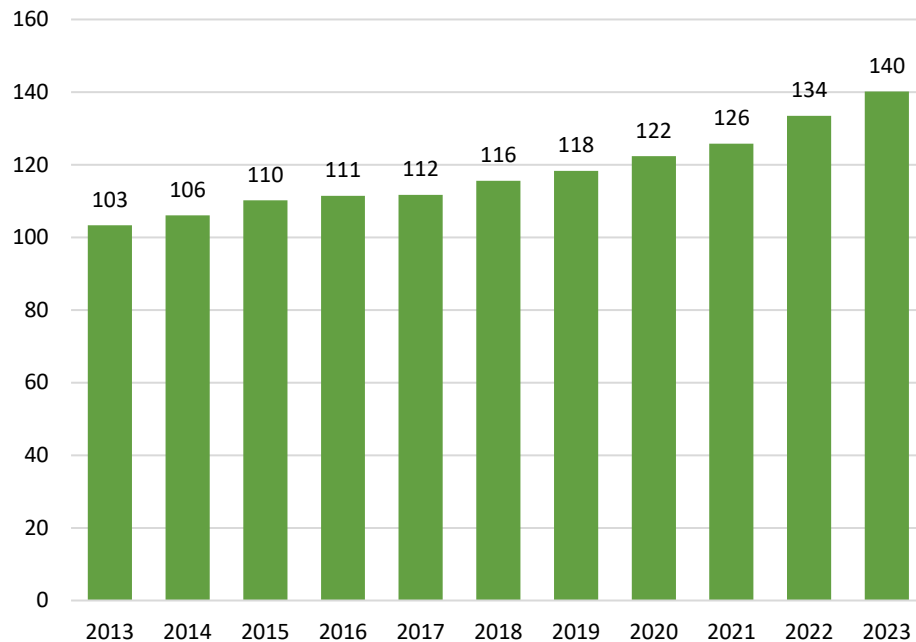
Positie in de werkkring

Jaartal 2023				
	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Werknemer	84%	87%	89%	87%
Werknemer met vaste arbeidsrelatie	56%	58%	62%	56%
Werknemer met flexibele arbeidsrelatie	27%	28%	28%	31%
Zelfstandige	16%	13%	11%	13%
Zelfstandige zonder personeel (zzp)	14%	11%	8%	10%
Zelfst. met personeel en meew. gezinslid	2%	2%	3%	3%

Positie in de werkkring in % van de werkzame beroepsbevolking, 2023

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Aantal bedrijfsvestigingen per 1.000 inwoners, gemeente Zutphen

Aantal bedrijfsvestigingen 2013-2023, gemeente Zutphen

Bron: LISA, 2025. Bewerking: Team Movementem

Vestigingen Zutphen

Jaartal 2013-2023					
Aantal Vestigingen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	50	1,4%	50	1%	0,0%
Industrie	370	10,1%	580	11,2%	36,2%
Handel	700	19,1%	790	15,3%	11,4%
Collectieve dienstverlening	1050	28,7%	1740	33,7%	39,7%
Zakelijke dienstverlening	1260	34,4%	1720	33,3%	26,7%
Overige dienstverlening	230	6,3%	280	5,4%	17,9%
Recreatie en toerisme	280	1,3%	370	1,7%	24,3%

Bedrijfsvestigingen 2013-2023

Bron: LISA, 2025. Bewerking: Team Moventem

Vestigingen Den Helder

Jaartal 2013-2023					
Aantal Vestigingen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	100	3,3%	90	2,3%	-10,0%
Industrie	470	15,4%	810	20,3%	72,3%
Handel	640	20,9%	670	16,8%	4,7%
Collectieve dienstverlening	600	19,6%	860	21,6%	43,3%
Zakelijke dienstverlening	990	32,4%	1260	31,6%	27,3%
Overige dienstverlening	260	8,5%	300	7,5%	15,4%
Recreatie en toerisme	370	1,4%	410	1,5%	10,8%

Vestigingen Meppel

Jaartal 2013-2023					
Aantal Vestigingen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	100	3,6%	100	2,7%	0,0%
Industrie	340	12,2%	450	12,3%	32,4%
Handel	630	22,6%	670	18,3%	6,3%
Collectieve dienstverlening	530	19,0%	900	24,6%	69,8%
Zakelijke dienstverlening	1020	36,6%	1340	36,6%	31,4%
Overige dienstverlening	170	6,1%	200	5,5%	17,6%
Recreatie en toerisme	220	1,1%	260	1,2%	18,2%

Vestigingen Tiel

Jaartal 2013-2023					
Aantal Vestigingen	2013	Aandeel 2013	2023	Aandeel 2023	Ontwikkeling 2013-2023
Landbouw	70	2,3%	60	1,5%	-14,3%
Industrie	470	15,1%	720	17,6%	53,2%
Handel	700	22,5%	780	19,1%	11,4%
Collectieve dienstverlening	570	18,3%	910	22,2%	59,6%
Zakelijke dienstverlening	1080	34,7%	1340	32,8%	24,1%
Overige dienstverlening	220	7,1%	280	6,8%	27,3%
Recreatie en toerisme	230	1,0%	290	1,2%	26,1%

Bedrijventerreinen in gemeente Zutphen

Jaartal 2023	
Naam bedrijventerrein	Netto oppervlakte in ha
Revelhorst fase IV	12,33
Revelhorst III	12,64
De Mars	146,05
De Stoven	7,16
Revelhorst I	18,29
Lage Weide	1,15
Revelhorst II	6,3
Revelhorst fase IV	12,33

Bedrijventerreinen 2023

Bron: IBIS, 2023. Bewerking: Team Moventem

Bedrijventerreinen in gemeente Meppel

Jaartal 2023	
Naam bedrijventerrein	Netto oppervlakte in ha
Bedrijventerrein oevers abc	84,1
Blankenstein a	11,6
Noord Fase 1	28,2
Ezinge	7
Spijkerserve	1,1
Rogat	2,5
Buitenhaven e.o./Oude vVart	17
Nat ind.ter Oevers d	38,4
Noord Fase ii	27,5
Blankenstein b	7,6
Oevers	7,2
Steenwijkerstrweg-Galgenkampweg	6,5

Bedrijventerreinen in gemeente Den Helder

Jaartal 2023	
Naam bedrijventerrein	Netto oppervlakte in ha
Dirkx Admiraal	22
Kooypunt	51
Oostoever	47
De Schooten	10
Heldair Business Port	6
Westoever	39
Haven Den Helder	26
De Dogger	5

Bedrijventerreinen in gemeente Tiel

Jaartal 2023	
Naam bedrijventerrein	Netto oppervlakte in ha
Bedrijvenpark Medel Afronding (fase 2)	34,4
Kellen	183,9
Tiel West	15,3
Kapel Avezaath	4,7
Latenstein (Tiel Oost)	30,2
Bedrijvenpark Medel Rivierenland	113,9
Bedrijvenpark Medel fase 1a	11,0
Bedrijvenpark Medel fase 1b	17,5

Bedrijventerreinen 2023

Bron: IBIS, 2023. Bewerking: Team Movementem

Uitgifte bedrijventerreinen

Jaartal	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
2018	0,36	0	0,46	0
2019	0	1,92	0	1,39
2020	0	0	0	2,43
2021	0	2,34	0	3,82
2022	2,74	2,34	0,60	0

Uitgifte grond per jaar in ha 2019-2023

Bron: IBIS, 2023. Bewerking: Team Moventem

Landbouwbedrijven en veeteelt

Jaartal 2024				
Landbouw	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Aantal landbouwbedrijven, totaal	40	70	30	50
Aantal dieren Rundvee totaal	2.807	9.272	56	1.608
Aantal bedrijven, Graasdieren, totaal	30	60	0	20
Aantal bedrijven, Rundvee, totaal	20	50	0	20
Aantal bedrijven, Hokdieren, totaal	10	0	0	0

Landbouwbedrijven en veeteelt

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

In 2024 waren er 40 landbouwbedrijven in de gemeente Zutphen. Landbouwbedrijven worden door het CBS gedefinieerd als bedrijven die landbouwproducten voor de markt voortbrengen, met hoofdvestiging in Nederland, en een economische omvang groter dan of gelijk aan 3000 euro SO (Standaard Opbrengst).

Rijksmonumenten

Jaartal 2024				
Soort Rijksmonument	Zutphen	Meppel	Den Helder	Tiel
Rijksmonumenten totaal	438	86	44	103
Archeologie	1	0	0	1
Bestuurs-, rechts- en overheidsgebouwen	2	4	1	1
Boerderijen, molens en bedrijven	6	33	4	21
Cultuur, gezondheid en wetenschap	6	1	3	3
Handels-, opslag- en transportgebouwen	12	3	10	3
Kastelen, landhuizen en parken	30	9	0	3
Religieuze gebouwen	19	6	3	11
Sport, recreatie, vereniging en horeca	0	2	0	2
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	6	1	0	4
Verdedigingswerken en militaire gebouwen	22	0	14	13
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	3	0	2	2
Weg- en waterbouwkundige werken	2	2	6	0
Woningen en woningbouwcomplexen	329	25	1	39

Monumenten 2024

Bron: CBS, 2025. Bewerking: Team Moventem

Uit het Rijksmonumentenregister blijkt dat er 438 rijksmonumenten zijn in Zutphen. Er zijn 12,8 gemeentelijke monumenten per 1.000 inwoners en 2 beschermde stads- en dorpsgezichten.

Bedrijven binnen de creatieve sector

Er zijn 545 bedrijfsvestigingen binnen de creatieve sector in de gemeente Zutphen. Dit zijn er 271 in Tiel.

Bibliotheken

Er zijn twee vestigingen van openbare bibliotheken in de gemeente Zutphen. Dit zijn er eveneens twee in Meppel, vier in Den Helder en één in Tiel.

Kunst en cultureel erfgoed

Er zijn 310 bedrijfsvestigingen in de subsector Kunsten en cultureel erfgoed in de gemeente Zutphen. Dit zijn er 101 in Tiel.

Bron: Cultuurmonitor Gelderland, 2025.

Jaartal 2024	
Personeel – binding	
Instroom	17%
Doorstroom	1,8%
Uitstroom	8,6%

Jaartal 2024	
Personeel – ziekteverzuim	
Ziekteverzuim	7,4%
Meldingsfrequentie	
Nulverzuim	

Jaartal 2025	
Organisatiestructuur	
3,6 leidinggevend en per 100 medewerkers/ twee managementlagen (excl GS): directeur en teammanager	

Jaartal 2024	
Personeel – dienstjaren	
Korter dan 3 jaar	35,8%
3-10 jaar	34,5%
10 jaar of meer	29,6%

Jaartal 2024	
Personeel – leeftijdsopbouw	
≤ 24 jaar	2,1%
25-34 jaar	14,7%
35-44 jaar	18,7%
45-54 jaar	28,1%
55-64 jaar	33,2%
≥ 65 jaar	3,2%

Jaartal 2024	
Salarisschalen	
Schaal A	
Schaal 4-6	14,3%
Schaal 7-9	43,0%
Schaal 10-12	39,4%
Schaal ≥ 13	3,2%

Deze gegevens zijn aangeleverd door de gemeente Zutphen

Lokale scans

Lokale scan van de gemeente Brummen

In dit document beschrijven we de gemeente Brummen op hoofdlijnen. De lokale scan geeft geen volledige beschrijving van de gemeente. Dat is ook niet het doel. We geven een beeld van de huidige situatie aan de hand van de volgende onderwerpen: dienstverlening, bevolking, voorzieningen, kenmerken en identiteit, sociaal domein, economie, ruimte, veiligheid, organisatie en bestuur en financiën. De drie gemeenten (Brummen, Rheden, Zutphen) hebben gezamenlijk geconcludeerd dat dit onderwerpen zijn die relevant zijn bij het vergelijken van gemeenten en het beoordelen van mogelijke herindelingsscenario's. Deze lokale scan is de basis voor de herindelingsbeelden en die liggen straks weer ten grondslag aan de verhaallijnen van de mogelijke nieuwe herindelingsgemeente tussen de gemeenten Brummen en Rheden of nieuwe herindelingsgemeente tussen de gemeenten Brummen en Zutphen. Daarmee is de lokale scan één van de bouwstenen van de verhaallijnen.

We geven op hoofdlijnen een scan van de gemeente door per onderwerp een beeld te geven. Dat doen we door per onderwerp het feitelijk beeld te beschrijven. De drie gemeenten hebben een bewuste selectie gemaakt van zowel de onderwerpen als de data die we gebruiken per onderwerp. Door die selectie is de data niet uitputtend, zoals hierboven aangegeven is dat ook niet het doel. Er zijn alleen data gebruikt die voor de drie gemeenten (identiek) beschikbaar zijn. Daarnaast geven we een beknopte samenvatting van het beleid van de gemeente op dit onderwerp. Vervolgens benoemen we:

- of de uitgangspositie of de ontwikkeling voor dit onderwerp van de gemeente positief is en duidelijke kansen biedt om verder te ontwikkelen: **kans**
- of de uitgangspositie of de ontwikkeling zich zowel positief als negatief kan ontwikkelen; er zijn dus zowel kansen als uitdagingen: **aandachtspunt**

- of de uitgangspositie of ontwikkeling voor dit onderwerp dusdanig is dat deze omgebogen moet worden en dus een uitdaging is: **uitdaging**

Voor het feitelijke beeld hebben we gebruikgemaakt van diverse objectieve data. Een groot deel van de gegevens zijn via een bureaustudie opgehaald. Daarvoor zijn verschillende openbare data geraadpleegd. De gegevens die zijn gebruikt zijn zowel kwantitatief als kwalitatief van aard.

Aanvullend zijn de feiten en cijfers waar mogelijk vergeleken met drie benchmarkgemeenten, te weten de gemeenten Cranendonck, Berg en Dal en Montferland. Deze benchmarkgemeenten zijn gekozen omdat zij op een aantal eigenschappen vergelijkbaar zijn met de gemeente Brummen. Er is gekeken naar vergelijkbaarheid op kenmerken zoals schaalgrootte (aantal inwoners), ligging (tegen een stedelijke gemeente en/of tegen een natuurgebied), of kenmerken zoals de mate van verstedelijking, aanwezigheid van natuur, buitengebied of platteland. De keuze voor de benchmarkgemeenten is gemaakt in overleg met de gemeente Brummen.

Voor de categorie 'organisatie en bestuur' heeft de gemeente Brummen zelf feiten en cijfers over de eigen organisatie aangeleverd. Daarnaast maken we gebruik van de gegevens uit de personeelsmonitor 2024 van het A&O Fonds. De cijfers van de gemeente Brummen worden vergeleken met de cijfers van gemeenten met 20.000-50.000 inwoners.

Voor de categorie 'financiën' heeft de Provincie Gelderland een financiële quickscan uitgevoerd.

Na de beschrijving en beoordeling van het onderwerp volgt de ambtelijke reactie van de gemeente. Tijdens een ambtelijke sessie (per afzonderlijke gemeente) is de lokale scan besproken. Medewerkers van de gemeenten hebben gecontroleerd of het feitelijk beeld juist is en of de essentie van het beleid goed is weergegeven. Dit heeft geleid tot aanpassingen in de scan. Er zijn aanpassingen gedaan die binnen de randvoorwaarden van de scan mogelijk zijn (objectief, onderbouwd en consistent voor de drie gemeenten). Vervolgens konden medewerkers ook duiding geven bij de feiten en het beleid. Dit is te lezen onder het kopje reactie gemeente.

Dienstverlening

Beschrijving

Feitelijk beeld

De algemene dienstverlening wordt in december 2024 gemiddeld met een 6,5 beoordeeld. In oktober 2024 was dit een 6,7. Uit de cijfers van voorgaande jaren is af te leiden dat er een daling is geweest. De laatste jaren is deze beoordeling stabiel. De dalende trend is ook zichtbaar in de rest van Nederland.

Beleid gemeente

De gemeente Brummen heeft de ambitie om de interne gemeentelijke activiteiten beter op elkaar af te stemmen, zodat ze elkaar versterken en de dienstverlening efficiënter wordt. Daarom investeert de gemeente in de kwaliteit van de informatievoorziening binnen de organisatie, waarbij orde en structuur worden aangebracht in informatiestromen, -processen en -systemen. Bovendien wil de gemeente haar medewerkers trainen in goed informatiebeheer. Door de samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke teams te versterken, wordt een integrale werkwijze bevorderd. Hierdoor moet er meer gecoördineerd aan gezamenlijke opgaven worden gewerkt.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

Inwoners beoordelen de algemene dienstverlening als voldoende. Er is vraag naar betere digitale diensten en naar betere bereikbaarheid, zowel online als fysiek. Een efficiëntere dienstverlening kan hier een bijdrage aan leveren, maar de gemeente moet zich actief blijven inzetten om aan de toenemende vraag van inwoners te voldoen. Inwoners verwachten namelijk steeds meer van de gemeente als het gaat om snelle reactie en digitale mogelijkheden. Dat vraagt om de juiste kennis en capaciteit. De vraag is of de gemeente genoeg nieuwe mogelijkheden heeft om deze kennis en capaciteit duurzaam aan zich te binden.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente Brummen omschrijft haar organisatie als een kleine organisatie met korte lijnen. Zowel politiek als ambtelijk weet men elkaar goed te vinden.

De aanleiding voor de bestuursopdracht naar de bestuurlijke toekomst is de kwetsbaarheid van de organisatie en dan met name in personele capaciteit, waardoor de dienstverlening richting inwoners en de raad onder druk komt te staan. De gemeente Brummen wil graag haar dienstverlening weer op peil brengen.

Bevolkingsopbouw

Beschrijving

Feitelijk beeld

De gemeente Brummen heeft in 2024 21.286 en in 2025 21.394 inwoners. Het aandeel inwoners met een Nederlandse herkomst is in de gemeente Brummen vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten, terwijl het aandeel inwoners met een Europese herkomst lager ligt. Het aandeel inwoners met een herkomst van buiten Europa is ook vergelijkbaar. De gemiddelde huishoudensgrootte komt vrijwel overeen. Wat betreft de bevolkingsontwikkeling laat de gemeente Brummen een natuurlijk krimpsaldo zien, maar dit wordt deels gecompenseerd door een positief migratiesaldo. Hierbij speelt binnenlandse migratie een belangrijke rol, terwijl buitenlandse migratie nauwelijks effect heeft. Dit resulteert in een sterkere bevolkingsgroei dan in de benchmarkgemeenten, waar een lichtere groei zichtbaar is of zelfs een daling. In zowel de gemeente Brummen als de benchmarkgemeenten is een vergelijkbare vergrijpsde bevolkingsopbouw zichtbaar.

Beleid gemeente

De gemeente wil voorkomen dat jonge gezinnen wegtrekken wegens woninggebrek. Daardoor wil de gemeente zorgen voor voldoende en passende huisvesting.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

De gemeente Brummen kent, mede door binnenlandse verhuizing, een sterkere bevolkingsgroei dan vergelijkbare gemeenten. Daarnaast vormt de gemeente beleid om te voorkomen dat jongeren en gezinnen wegtrekken uit de gemeente. Dit biedt de gemeente Brummen **kansen** om onder andere voorzieningen te behouden, economie te versterken, werkgelegenheid toe te laten nemen en hogere gemeentelijke inkomsten te genereren.

In de gemeente Brummen is er sprake van dubbele vergrijzing (er zijn meer oudere mensen en deze mensen worden ouder). Dit heeft consequenties voor verschillende taakgebieden, zoals extra druk op (mantel)zorg, voorzieningen, woningbehoefte en verdienvermogen. Het is belangrijk dat de gemeente actief beleid blijft voeren om jongeren en gezinnen te behouden en naar de gemeente te trekken, net zoals ze doen met hun huisvestingsbeleid. Daarnaast vraagt de dubbele vergrijzing om een structurele aanpak; tijdelijke inspanningen zullen onvoldoende teweegbrengen. Deze complexe opgave kent **uitdagingen**.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

Een medewerker deelt ter informatie dat er een intentie is om een asielzoekerscentrum te plaatsen in de gemeente Brummen.

Voorzieningen

Beschrijving

Feitelijk beeld

In de gemeente Brummen valt op dat er sprake is van een relatief grote afstand tot scholen voor voortgezet onderwijs in vergelijking met de benchmarkgemeenten. Voor voorzieningen zoals supermarkt, bibliotheek, musea, podia en bioscoop zijn de afstanden vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten. Behalve de afstand tot cafés; die ligt hoger dan in de benchmarkgemeenten. De afstand tot sportvoorzieningen is, op tennis na, vergelijkbaar. Wat opvalt is dat het aantal sportaccommodaties (per

10.000 inwoners) lager ligt in de gemeente Brummen dan in de benchmarkgemeenten. Qua koopstromen is de gemeente Brummen vergelijkbaar met de andere gemeenten. Alleen valt op dat het aantal horecabestedingen in de eigen gemeente lager ligt en dat daardoor de koopstroom van de horeca buiten de gemeente hoger is.

Beleid gemeente

De gemeente wil het centrum van Brummen versterken. De ambitie is een aantrekkelijk centrum voor inwoners, ondernemers en bezoekers te behouden en verder uit te bouwen. Dit wil de gemeente bereiken door onder andere de herbesteding van panden en voorzieningen die de centrumfunctie versterken. Daarnaast wil de gemeente zichtbare verbeteringen in de aantrekkelijkheid van het centrum van Eerbeek realiseren.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

Inwoners hechten waarde aan nabijheid van basisvoorzieningen in de dorpen en maken zich zorgen over het verdwijnen daarvan; de tevredenheid over sport- en gezondheidsvoorzieningen is redelijk, maar die over welzijns- en speelvoorzieningen is sterk gedaald (in vijf jaar tijd is de tevredenheid met 20% gedaald). Momenteel is de afstand tot de meeste basisvoorzieningen (zoals een supermarkt, bibliotheek en sport) vergelijkbaar met andere gemeenten, maar is de afstand tot het voortgezet onderwijs groter. Het beleid om de centra van de twee grote kernen te versterken, onder meer door voorzieningen toe te voegen die het centrum ondersteunen, biedt aanknopingspunten om het voorzieningenniveau te verbeteren. Tegelijkertijd heeft ook de gemeente Brummen de komende jaren te maken met minder financiële middelen. Daardoor wordt het een steeds grotere uitdaging om de voorzieningen toe te voegen of op het gewenste kwaliteitsniveau in stand te houden.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

Er zijn onvoldoende financiële middelen beschikbaar om voorzieningen toe te voegen die de centra van de twee grote kernen versterken.

Kenmerken / identiteit

Beschrijving

Feitelijk beeld

De inwoners van de gemeente Brummen zijn tevreden over hun woning, het groen en de woonomgeving. Negen op de tien inwoners geven aan (zeer) tevreden te zijn. Dit is vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten. Het aandeel vrijwilligers en mantelzorgers komt ook overeen in de gemeenten. Wat betreft rijksmonumenten beschikt de gemeente Brummen vooral over kastelen, landhuizen en parken in tegenstelling tot de benchmarkgemeenten.

Beleid gemeente

De gemeente Brummen omschrijft dat er in de samenleving veel sociale samenhang is en een sterke gemeenschapszin. De gemeente streeft naar een inclusieve samenleving, waarin iedereen, ongeacht beperking of achtergrond, volwaardig kan meedoen. Bovendien heeft de gemeente als ambitie dat cultuur voor alle inwoners toegankelijk is en bijdraagt aan verbinding in de samenleving. De gemeente startte in 2025 met de uitvoering van de vierjarige Cultuur-uitvoeringsagenda, samen met betrokken maatschappelijke partners. De gemeente heeft recent haar cultuurvisie vastgesteld. Ten slotte voert de gemeente Brummen programma's uit voor klimaatbestendige openbare ruimte, waaronder groenreconstructies en extra bomenaanplant.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

De gemeente Brummen presenteert zich als een kleine, groene en veilige woongemeente met sterke gemeenschapszin. Inwoners zijn tevreden over

hun woning, het groen en de leefomgeving, doen veel lokaal en hechten waarde aan nabijheid en veiligheid. Het beleid van de gemeente sluit goed aan bij de waarden van inwoners. In het eerdere onderzoek voor Brummen naar de bestuurlijke toekomst is geconcludeerd dat er onvoldoende strategische capaciteit en kennis aanwezig is om de goede keuzes te maken voor het behouden van identiteit (zoals het landelijke en groene karakter). Op basis daarvan is groen in dat rapport ook als aandachtspunt beoordeeld. In het onderzoek naar de financiële situatie door de Provincie is geconcludeerd dat er sprake is van achterstallig groenonderhoud doordat de ambtelijke capaciteit niet op orde was. Op basis hiervan komt de beoordeling uit op aandachtspunt.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente Brummen is een plattelandsgemeente. Dit landelijke karakter is typerend voor de gemeente. Ook kent de gemeente relatief veel Natura 2000-gebied. Inwoners hechten veel waarde aan hun groene woonomgeving, ook waarderen zij de gemeenschapszin en de sociale samenhang in de gemeente.

Sociaal domein

Beschrijving

Feitelijk beeld

Op het gebied van gezondheid springt de gemeente Brummen er positief uit. Inwoners ervaren hun gezondheid vaker als goed en het percentage inwoners met langdurige aandoeningen ligt lager dan in de benchmarkgemeenten. Wel geven relatief meer inwoners in de gemeente Brummen aan moeite te hebben met rondkomen, terwijl andere cijfers op het gebied van armoede, werkloosheid en inkomensondersteuning wel overeenkomen met de benchmarkgemeenten. Ook de percentages Wmo-gebruikers en Jeugdzorg-gebruikers zijn vergelijkbaar.

Beleid gemeente

De ambitie van de gemeente Brummen is dat álle inwoners van de gemeente, van jong tot oud, kunnen rekenen op een sterke, toegankelijke en inclusieve sociale basis. Een samenleving waarin iedereen mee kan doen en zich ondersteund voelt. En waar hulp beschikbaar is voor wie dat echt nodig heeft. De gemeente zoekt nauw de samenwerking op met inwoners, ervaringsdeskundigen en maatschappelijke partners. Algemene voorzieningen zijn herkenbaar, bereikbaar en voor iedereen toegankelijk. De waarden en uitgangspunten in de integrale kadernota Sociaal Domein met een visie op de sociale basis zijn leidend in alles wat de gemeente doet en wil bereiken. Een uitvoeringsagenda gaat hier verder vorm aan geven, in samenhang met het GALA en het AZWA. De gemeente zet in op inclusie, bewegen, ontmoeten, gezond leven, sport en cultuur om gezond en veilig opgroeien en oud worden mogelijk te maken. De gemeente werkt domein overstijgend: er is één sociaal team waarin alle wetten afgestemd tot elkaar worden uitgevoerd.

Vooruitlopend op de aangekondigde herijking van de Jeugdwet start de gemeente Brummen een traject met de gemeenteraad om de reikwijdte van de plicht tot het leveren van jeugdhulp te bepalen. De gemeente werkt uit op welke wijze de lichte ambulante hulpverlening vorm krijgt in de algemene en preventieve voorliggende voorzieningen. Ook werkt de gemeente Brummen aan een sterk lokaal team, gebruikmakend van richtlijnen van de VNG. Ook binnen de uitvoering Wmo zet de gemeente Brummen meer in op algemene preventieve voorzieningen.

Sinds 2025 wordt een nieuw integraal armoedebeleid uitgevoerd om inwoners beter te ondersteunen en armoede duurzaam terug te dringen. Een mensgerichte uitvoering van de Participatiewet moet ervoor zorgen dat inwoners op maat en vanuit vertrouwen geholpen worden bij werk en inkomen. De gemeente wil dat nieuwkomers zich welkom voelen. De gemeente faciliteert dat zij de Nederlandse taal kunnen leren, meedoen en integreren in de lokale samenleving. Met specifieke aandacht voor het verhogen van de arbeidsparticipatie van nieuwkomers.

Daarnaast streeft de gemeente naar het zoveel mogelijk thuis laten wonen of in de eigen gemeente, met passende hulp. Met de uitvoering van het

Jaarwerkplan Beschermd Thuis wordt ervoor gezorgd dat er zowel regionaal als lokaal voldoende passend ondersteuningsaanbod is om kwetsbare inwoners thuis te laten wonen met nodige zorg.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

De gemeente Brummen scoort op gezondheid gunstig en het gebruik van Wmo- en jeugdzorgvoorzieningen is vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten. Tegelijk geeft een relatief grote groep aan moeite te hebben met rondkomen en zijn er voor de gemeente aanhoudende financiële risico's, vooral in de jeugdzorg, waardoor het domein kwetsbaar blijft. Het beleid van de gemeente is passend, maar de structurele budgetdruk en de noodzaak tot regionale oplossingen maken dat het sociaal domein voor de gemeente Brummen een **aandachtspunt** is.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De ambtelijke reactie van de gemeente is verwerkt in de bovenstaande tekst.

Economie

Beschrijving

Feitelijk beeld

De gemeente Brummen heeft de meeste banen in de sector industrie, namelijk één op de drie. Dit is vergelijkbaar met één andere benchmarkgemeente. De andere twee benchmarkgemeenten kennen vooral veel banen in de collectieve en zakelijke dienstverlening. Het aantal banen in de sector landbouw neemt af in de gemeente Brummen. Daarnaast laten de benchmarkgemeenten een stabiel beeld of een terugval in werkgelegenheid zien in de sector recreatie en toerisme sinds 2013. In de gemeente Brummen is juist een stijging in werkgelegenheid te zien tussen 2013 en 2023 in deze sector. Daarnaast valt op dat in de gemeente Brummen de werkgelegenheid in de industrie tussen 2013 en 2023 minder

hard is gestegen dan in de benchmarkgemeenten. Ook het aantal bedrijfsvestigingen in de industrie is lager in de gemeente Brummen. Wat bedrijventerreinen betreft, is Eerbeek Zuid het grootste terrein in de gemeente Brummen. Tussen 2018 en 2022 heeft de gemeente Brummen 1,18 hectare grond uitgegeven voor bedrijventerreinen. Verder is te zien dat de meeste werkenden naar de gemeente Brummen komen vanuit de gemeenten Apeldoorn, Zutphen en Rheden. Vanuit de gemeente Brummen vertrekken de werkenden vooral naar de gemeenten Apeldoorn, gevolgd door Arnhem en Zutphen en ook naar Rheden en Deventer.

Beleid gemeente

De gemeente wil de aantrekkelijkheid van de centra van de grote kernen Brummen en Eerbeek verbeteren. Er worden diverse maatregelen genomen om de centra levendig te houden, maar ook om economische vitaliteit te stimuleren. Wat betreft het centrum van Eerbeek is het uiteindelijke doel een leefbaar, aantrekkelijk dorpscentrum in balans met de economische functie van de industrie. Daarnaast hecht de gemeente Brummen veel waarde aan lokale familiebedrijven en lokaal mkb. Deze bedrijven worden beschouwd als een belangrijke schakel in de lokale economie. Samen met de toeristische sector verbreden en diversifiëren deze bedrijven de economie, wat zorgt voor meer veerkracht in tijden van laagconjunctuur en het op peil houden van het voorzieningenniveau en bestedingsmogelijkheden.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Uitdaging

De werkgelegenheid in de gemeente Brummen leunt sterk op de industrie, waaronder de papierindustrie, en het behoud hiervan staat onder druk. Voor de gemeente is zowel strategische capaciteit als een stevige positie richting provincie en economische partners vereist. Het beleid om de centra van Eerbeek en Brummen te versterken en tegelijk het vestigingsklimaat voor de industrie op peil te houden, is passend. Evenals het blijven ondersteunen van andere economische sectoren zoals toerisme en het mkb. Regionale samenwerking en lange termijn afspraken zijn nodig om de

toekomstbestendigheid van de economie (o.a. papierindustrie) zekerder te maken.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De Veluwe is een sterk streekmerk. Dit zorgt voor veel vrijetijdseconomie in onze gemeente, toeristenbelasting en maatschappelijke waarde van alle bezoekers die bijdragen aan ons voorzieningenniveau.

Ruimte

Beschrijving

Feitelijk beeld

Qua agrarische structuur beschikt de gemeente Brummen over iets minder landbouwbedrijven dan de benchmarkgemeenten. Wat wonen en groei betreft zijn de omvang van de woningvoorraad, de verwachte toename van woningen en de groei-index vergelijkbaar met die van de benchmarkgemeenten.

Beleid gemeente

Wat betreft woningbouw heeft de gemeente de ambitie haar inwoners voldoende kansen te bieden om binnen de gemeente te blijven wonen. Het doel is om tot 2030 ongeveer 1.250 woningen toe te voegen aan het woningbestand, volgens de vastgestelde Routekaart Woningbouw. Daarbij wil de gemeente inzetten op een gevarieerd woningaanbod, met een substantieel aandeel sociale huur, betaalbare woningen en grondgebonden woningen. Daarnaast streeft de gemeente Brummen ernaar de gebouwde omgeving te verduurzamen en de CO2-uitstoot te verminderen. Dit omvat het stimuleren van energiebesparing, duurzame nieuwbouw en klimaatbewuste gebiedsontwikkeling. De gemeente zet ook in op een groener en toekomstbestendig energiesysteem en bereidt zich voor op een aardgasvrije toekomst door een lokaal warmteprogramma te ontwikkelen. Ook streven ze naar een goed onderhouden, goed bereikbare en klimaatbestendige openbare ruimte. Ze willen investeren in een duurzame

leefomgeving die voorbereid is op klimaatverandering en prettig en veilig is voor inwoners. Ten slotte investeert de gemeente in een aantrekkelijker centrum van Eerbeek en Brummen.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Uitdaging

De gemeente Brummen kent een woninggroei die qua tempo vergelijkbaar is met benchmarkgemeenten, maar de ruimtelijke agenda is zwaar: de gemeente wil tot 2030 circa 1250 woningen toevoegen. Tegelijkertijd wil de gemeente de gebouwde omgeving verduurzamen, duurzame nieuwbouw, klimaatbewuste gebiedsontwikkeling, een toekomstbestendig energiesysteem, voorbereiden op een aardgasvrije toekomst, een gevarieerd woningaanbod en zichtbare verbetering in de openbare ruimte. De woningbouw, energietransitie en klimaatopgave behoren tot complexe taken waarbij de kans groot is dat de zelfstandige gemeente dit de komende jaren niet structureel kan aanpakken. Daarom vormt het onderwerp ruimte een **uitdaging** voor de gemeente waarbij stevige regionale samenwerking nodig is om tempo te maken.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente staat voor een complex vraagstuk, namelijk waar kan er gebouwd worden? Vanwege het watersysteem, Natura 2000-gebied, stikstof en het dorpse- en plattelandskarakter. Dit zorgt voor beperking in de mogelijkheden voor woningbouw.

Veiligheid

Beschrijving

Feitelijk beeld

Op het gebied van veiligheid zijn de cijfers over openbare orde vrijwel gelijk aan de benchmarkgemeenten. Wat betreft onveiligheidsbeleving scoort de gemeente Brummen op onveiligheidsgevoelens (vragen of de respondent zich wel eens onveilig voelt thuis, in de buurt of 's avonds),

onveiligheidsperceptie (percentage respondenten dat denkt dat er veel criminaliteit is in de buurt) en vermijdingsgedrag (respondent opent 's avonds niet de deur of loopt of rijdt om) vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten. Enkel de cijfers van het basisteam zijn bekend.

Beleid gemeente

Elke vier jaar wordt er een Integraal Veiligheidsplan opgesteld. In dit plan worden de belangrijkste onderwerpen op het gebied van openbare orde en veiligheid voor de komende jaren bepaald. Op dit moment ligt de nadruk vooral op het aanpakken van ondermijning (criminaliteit die het gezag van de overheid ondermijnt, zoals drugshandel of witwassen).

Daarnaast worden er programma's uitgevoerd zoals Mobiliteit 2050. Binnen dit programma worden infrastructuurprojecten opgezet om het verkeer veiliger te maken en de bereikbaarheid te verbeteren. Het uiteindelijke doel is om de leefomgeving voor inwoners prettiger en veiliger te maken.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

De veiligheidscijfers van de gemeente Brummen wijken niet af van de benchmarkgemeenten en via programma's zoals Mobiliteit 2050 wordt geïnvesteerd in verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Inwoners hechten veel waarde aan het behoud van veiligheid en de gemeente kan, vooral op uitvoerend niveau, zelfstandig keuzes maken die direct effect hebben op het veiligheidsgevoel van inwoners. Daartegenover staat dat er onvoldoende structurele strategische capaciteit beschikbaar is voor de aanpak van zaken zoals ondermijning. De vraag is of op de lange termijn voldoende capaciteit blijft bestaan voor de uitvoering.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De ambtelijke reactie van de gemeente is verwerkt in de bovenstaande tekst.

Organisatie en bestuur

Beschrijving

Feitelijk beeld

Voor dit beeld zijn de gegevens uit de personeelsmonitor 2024 van het A&O Fonds geraadpleegd. De cijfers worden vergeleken met de cijfers van gemeenten met 20.000-50.000 inwoners.

Het personeelsbestand van de gemeente Brummen kent meer vrouwen (62%) dan mannen (38%). Ongeveer een derde is 55 jaar of ouder en twee derde is tussen de 25 en 54 jaar. Tegelijk is de organisatie relatief "jong" in dienstverband: de helft werkt er vijf jaar of korter. Dat sluit aan bij de dynamiek die ook in de cijfers terug is te zien. Er is zichtbare instroom (28%), maar ook een relatief hoog uitstroompercentage (17,6%).

Het ziekteverzuim is 7,5%; in vergelijkbare gemeenten is dat 6,3%. De meldingsfrequentie is in de gemeente Brummen hoger (1,27 t.o.v. 0,95). Het aantal medewerkers zonder verzuim (39,8%) is relatief laag vergeleken met de andere gemeenten (48%).

De personele intensiteit komt uit op 7,6 fte per 1000 inwoners. Qua functieniveaus zit het zwaartepunt in de schalen 7-9 en 10-12 en slechts kleine aandelen in de laagste en hoogste schalen.

Beleid gemeente

De gemeente Brummen streeft ernaar de bedrijfsvoering modern en toekomstbestendig te maken, volgens de ambities uit de nieuwe informatievisie (I-visie). Hierbij focust de gemeente zich op een toegankelijke en eigentijdse digitale dienstverlening, een meer datagedreven organisatie, volledig voldoen aan geldende informatiewetgeving en een efficiëntere organisatie. Om deze doelen te bereiken, wordt de eigen informatiehuishouding op orde gebracht met duidelijkere structuren in informatiestromen en -systemen en worden medewerkers getraind in goed informatiebeheer. Daarnaast professionaliseert de gemeente de informatiebeveiliging en het privacybeleid. Door te investeren in ICT, gegevensgebruik en interne processen wil de gemeente Brummen een wendbare organisatie zijn die

veilig met informatie omgaat en de publieke dienstverlening effectief ondersteunt. De gemeente Brummen werkt gebiedsgericht, om zo beter aan te sluiten bij de behoeften van inwoners en ondernemers.

Naar aanleiding van een onderzoek naar de bestuurskracht in 2021 is de gemeente Brummen aan de slag gegaan met 5 belangrijke ontwikkelsporen: politiek-bestuurlijk, organisatieontwikkeling, papierindustrie, regionale samenwerking en binnengemeentelijke draagvlak. Op basis van een ontwikkelplan is hard aan deze strategische vraagstukken gewerkt en inmiddels is dit ontwikkelplan in samenwerking met de provincie Gelderland afgerond.

De gemeente Brummen heeft geconcludeerd dat het moeilijk is om de continuïteit te borgen. Diverse taken worden uitgevoerd door 'éénpitters'. Daarnaast is het lastig om voldoende strategische capaciteit in de organisatie te krijgen en houden.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Uitdaging

De organisatie van de gemeente Brummen is kleinschalig met korte lijnen en er is zichtbare instroom en interne doorstroom, maar ook een relatief hoog uitstroompercentage. Het ziekteverzuim van 7,5% is hoger dan in vergelijkbare gemeenten. De kwetsbaarheid is groot en medewerkers vragen om meer duidelijkheid in missie en prioriteiten. De gemeente heeft moeite om structureel capaciteit van voldoende niveau aan de organisatie te binden om strategische keuzes te maken. De omvang van de organisatie en de samenstelling en aard van de werkzaamheden van de organisatie verandert niet, waardoor de aantrekkelijkheid van de organisatie op de arbeidsmarkt ook niet verandert. Hierdoor is het lastig om nieuw en huidig personeel beter en langer aan de organisatie te binden. Als gevolg van de kwetsbaarheid van de organisatie en de beperkt beschikbare strategische denkkraft is het adequaat maken en uitvoeren van lange termijn keuzes een uitdaging.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De ambtelijke reactie van de gemeente is verwerkt in de bovenstaande tekst.

Financiën

Beschrijving

Feitelijk beeld

Het feitelijk beeld dat we hier geven komt uit de financiële quickscan die door de Provincie Gelderland speciaal is gemaakt voor de gemeenten Brummen, Rheden, Zutphen. De financiële positie van de gemeente Brummen is de afgelopen jaren duidelijk verbeterd. Sinds het beëindigen van het preventief toezicht in 2021 zijn de reserves aanzienlijk toegenomen en zijn belangrijke kengetallen, zoals solvabiliteit en de netto schuldquote, sterk verbeterd. De beheerplannen openbare verlichting en wegen moeten worden geactualiseerd. Ook is achterstallig onderhoud groen. Voor deze verbeterpunten was de ambtelijke capaciteit niet op orde. Daarnaast is de meerjarenraming voor 2026-2028 nog niet structureel en reëel en sluitend.

Beleid gemeente

De gemeente heeft de ambitie om dienstverlening efficiënter aan te bieden aan de inwoners en een efficiëntere organisatie te worden als onderdeel van de modernisering van de bedrijfsvoering.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

De financiële positie van de gemeente Brummen is de afgelopen jaren zichtbaar verbeterd, waarbij reserves zijn toegenomen en kengetallen als solvabiliteit en netto schuldquote zijn versterkt. Daarentegen is de meerjarenraming niet volledig sluitend (de tekorten zijn echter beperkt en naar verwachting op te vangen) en spelen externe onzekerheden. De uitdagingen zijn divers: tijdelijke financieringsstromen, het ravijnjaar en de

toename van rijkstaken. De financiën vormen geen acute problemen, maar zijn wel een aandachtspunt.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

Wat betreft het bijwerken en inhalen van enkele beheerplannen en onderhoudsachterstanden geeft de gemeente aan dat deze achterstanden inmiddels worden ingehaald en dat dit volgens planning loopt.

De gemeente heeft de consequenties van de meicirculaire doorgerekend naar de meerjarenbegroting. De gemeente Brummen geeft aan dat zij in de jaren 2026 t/m 2029 een saldo op haar begroting ziet van respectievelijk € 840, € 1.010, € -244, € 135 (x 1000).

Lokale scan van de gemeente Rheden

In dit document beschrijven we de gemeente Rheden op hoofdlijnen. De lokale scan geeft geen volledige beschrijving van de gemeente. Dat is ook niet het doel. We geven een beeld van de huidige situatie aan de hand van de volgende onderwerpen: dienstverlening, bevolking, voorzieningen, kenmerken en identiteit, sociaal domein, economie, ruimte, veiligheid, organisatie en bestuur en financiën. De drie gemeenten (Brummen, Rheden, Zutphen) hebben gezamenlijk geconcludeerd dat dit onderwerpen zijn die relevant zijn bij het vergelijken van gemeenten en het beoordelen van mogelijke herindelingsscenario's. Deze lokale scan is de basis voor het herindelingsbeeld en die ligt straks weer ten grondslag aan de verhaallijn van de mogelijke nieuwe herindelingsgemeente tussen de gemeenten Brummen en Rheden. Daarmee is de lokale scan één van de bouwstenen van de verhaallijn.

We geven op hoofdlijnen een scan van de gemeente door per onderwerp een beeld te geven. Dat doen we door per onderwerp het feitelijk beeld te beschrijven. De drie gemeenten hebben een bewuste selectie gemaakt van zowel de onderwerpen als de data die we gebruiken per onderwerp. Door die selectie is de data niet uitputtend, zoals hierboven aangegeven is dat ook niet het doel. Er zijn alleen data gebruikt die voor de drie gemeenten (identiek) beschikbaar zijn. Daarnaast geven we een beknopte samenvatting van het beleid van de gemeente op dit onderwerp. Vervolgens benoemen we:

- of de uitgangspositie of de ontwikkeling voor dit onderwerp van de gemeente positief is en duidelijke kansen biedt om verder te ontwikkelen: **kans**
- of de uitgangspositie of de ontwikkeling zich zowel positief als negatief kan ontwikkelen; er zijn dus zowel kansen als uitdagingen: **aandachtspunt**
- of de uitgangspositie of ontwikkeling voor dit onderwerp dusdanig is dat deze omgebogen moet worden en dus een uitdaging is: **uitdaging**

Voor het feitelijke beeld hebben we gebruikgemaakt van diverse objectieve data. Een groot deel van de gegevens is via een bureaustudie opgehaald. Daarvoor zijn verschillende openbare data geraadpleegd. De gegevens die zijn gebruikt zijn zowel kwantitatief als kwalitatief van aard.

Aanvullend zijn de feiten en cijfers waar mogelijk vergeleken met drie benchmarkgemeenten, te weten de gemeenten Epe, Lochem en Renkum. Deze benchmarkgemeenten zijn gekozen omdat zij op een aantal eigenschappen vergelijkbaar zijn met de gemeente Rheden. Er is gekeken naar vergelijkbaarheid op kenmerken zoals schaalgrootte (aantal inwoners), ligging (tegen een stedelijke gemeente en/of tegen een natuurgebied), of kenmerken zoals de mate van verstedelijking, aanwezigheid van natuur, buitengebied of platteland. De keuze voor de benchmarkgemeenten is gemaakt in overleg met de gemeente Rheden.

Voor de categorie 'organisatie en bestuur' heeft de gemeente Rheden zelf feiten en cijfers over de eigen organisatie aangeleverd. Daarnaast maken we gebruik van de gegevens uit de personeelsmonitor 2024 van het A&O Fonds. De cijfers van de gemeente Rheden worden vergeleken met de cijfers van gemeenten met 20.000-50.000 inwoners.

Voor de categorie 'financiën' heeft de Provincie Gelderland een financiële quickscan uitgevoerd.

Na de beschrijving en beoordeling van het onderwerp volgt de ambtelijke reactie van de gemeente. Tijdens een ambtelijke sessie (per afzonderlijke gemeente) is de lokale scan besproken. Medewerkers van de gemeenten hebben gecontroleerd of het feitelijk beeld juist is en of de essentie van het beleid goed is weergegeven. Dit heeft geleid tot aanpassingen in de scan. Er zijn aanpassingen gedaan die binnen de randvoorwaarden van de scan mogelijk zijn (objectief, onderbouwd en consistent voor de drie gemeenten). Vervolgens konden medewerkers ook duiding geven bij de feiten en het beleid. Dit is te lezen onder het kopje reactie gemeente.

Dienstverlening

Beschrijving

Feitelijk beeld

Begin 2024 is de algemene dienstverlening door inwoners beoordeeld met een 6,4 via het inwonerpanel Rheden Spreekt.

Beleid gemeente

De gemeente streeft naar klant- en behoeftegerichte dienstverlening die proactief en met de menselijke maat wordt geleverd. De ambitie is een gastvrije, efficiënte en integrale service die optimaal fysiek en digitaal toegankelijk is, met communicatie in begrijpelijke taal. Hierbij staat het principe “digitaal waar mogelijk en persoonlijk waar nodig” centraal. Hiervoor willen ze ook actief inzetten op innovaties zoals kunstmatige intelligentie.

De gemeente Rheden zet in op het versterken van de digitale dienstverlening, het verhogen van de cyberweerbaarheid en het ondersteunen van datagedreven werken. Ook is het een uitdaging om op informatiegebied op niveau te komen en te houden, en er is blijvende investeringsruimte nodig op het gebied van kennis, capaciteit en (AI-)technologie. De gemeente Rheden wil innovatieve instrumenten inzetten als dat bijdraagt aan het verbeteren van die dienstverlening.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Kans

De gemeente Rheden heeft met haar huidige score op dienstverlening een basis om deze verder te versterken. De beleidsambitie om gastvrij, efficiënt en integraal te werken sluit hierbij aan en biedt een kans om de dienstverlening toekomstbestendig te maken. Met name de inzet van innovatieve technologieën, zoals kunstmatige intelligentie, kan bijdragen aan het nog beter inspelen op de behoeften van inwoners en het vergroten van de efficiëntie. Deze kans kan echter alleen volledig worden benut als de gemeente blijft investeren in kennis, capaciteit en technologische middelen.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

In het jaar 2024 had de gemeente te maken met de ongemakken van verschillende gebouwen en vervolgens een verhuizing. Volgens de gemeente lag het dienstverleningscijfer om die reden in dat jaar lager dan in de jaren daarvoor.

Bevolkingsopbouw

Beschrijving

Feitelijk beeld

De gemeente Rheden had in 2024 43.661 inwoners en 43.782 in 2025. Het aandeel inwoners van Nederlandse herkomst ligt wat lager dan in de benchmarkgemeenten, terwijl het aandeel inwoners met een herkomst van buiten Europa juist hoger is.

Het natuurlijke verloop is in de gemeente Rheden hoger dan in de benchmarkgemeenten. Er is sprake van vergrijzing, maar niet meer dan in de benchmarkgemeenten.

Het binnenlandse en het buitenlandse migratiesaldo zijn hoger. Per saldo groeit de bevolking terwijl de benchmarkgemeenten krimpen.

Beleid gemeente

De gemeente Rheden streeft naar demografische versterking door een meer gebalanceerde bevolkingssamenstelling. Dit betekent concreet dat de gemeente actief wil dat er meer jongeren en gezinnen met kinderen zich in de gemeente vestigen, om zo de gemiddelde Sociaal Economische Positie te verhogen.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

De bevolkingssamenstelling van de gemeente Rheden laat zowel kansrijke als risicovolle elementen zien. Aan de ene kant zorgt een positief migratiesaldo voor groei van de bevolking, waar de benchmarkgemeenten juist krimpen (kans). Aan de andere kant blijft het natuurlijke verloop negatief en neemt de vergrijzing toe (uitdaging). De beleidsdoelstellingen van de

gemeente sluiten hierbij aan; de gemeente wil blijvend inzetten op het aantrekken van jongeren en gezinnen. Het **aandachtspunt** hierbij is dat deze strategie structureel moet worden ondersteund met passend woonaanbod, een voorzieningenniveau dat aansluit bij de bevolkingssamenstelling en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Op die manier kan gewerkt worden aan het realiseren van de gewenste demografische versterking.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente ziet uiteenlopende kernen en wijken als het gaat om bevolkingssamenstelling. Zo is er bijvoorbeeld een aantal wijken met een hoge mate van vergrijzing. Ook ziet de gemeente kernen en wijken met een concentratie inwoners met een hoge sociaaleconomische positie of juist een concentratie van inwoners met een lage sociaaleconomische positie. Dat geeft volgens de gemeente uitdagingen en kansen.

Voorzieningen

Beschrijving

Feitelijk beeld

Op het gebied van voorzieningen valt op dat voor inwoners van de gemeente Rheden de afstand tot voorzieningen korter is dan voor de inwoners in de benchmarkgemeenten. Het gaat dan om voorzieningen zoals een grote supermarkt, basisscholen en voortgezet onderwijs, cafés, de bibliotheek en sportvoorzieningen als fitness, hockey, korfbal en sporthallen. Daar staat tegenover dat het aantal sportaccommodaties per 10.000 inwoners lager is dan bij de benchmarkgemeenten.

Recreatieve bestedingen en horecabezoek vinden vaker in de eigen gemeente plaats dan bij de benchmarkgemeenten. Tegelijk is het aandeel online aankopen bij recreatieve en doelgerichte bestedingen, evenals het horecabezoek in andere gemeenten, kleiner dan in de benchmarkgemeenten.

Bij voorzieningen met bovenlokale functie valt op dat in de gemeente Rheden de afstand tot het ziekenhuis kleiner is dan in de

benchmarkgemeenten. Ook ligt het aantal vestigingen in de creatieve sector net iets hoger dan bij de benchmarkgemeenten. Voor onderwijs gaan veel leerlingen van de gemeente Rheden naar de gemeenten Arnhem, Rozendaal en Zutphen. De meesten blijven echter in de gemeente Rheden zelf.

Beleid gemeente

Er wordt gewerkt aan een basisniveau aan voorzieningen per dorp, met nadruk op ontmoetingsplekken zoals buurthuizen, om de samenredzaamheid te bevorderen. De gemeente zet in op het beter mogelijk maken van ongeorganiseerd sporten. Dat doet zij door openbare beweegplekken in te richten in de buitenruimte. Daardoor zijn minder sportaccommodaties nodig.

De gemeente Rheden ziet de Veluwezoom als de groene long en de waterkraan voor de regio. De ambitie is om deze natuurlijke en recreatieve kwaliteiten te beschermen en te versterken. Masterplan Veluwezoom wordt uitgevoerd om recreanten meer te spreiden en op die manier de kwetsbare natuur te beschermen. Tegelijkertijd ziet de gemeente mogelijkheden om de toeristische sector te versterken.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Kans

Inwoners hebben relatief korte afstanden tot onderwijs, supermarkten, sportvoorzieningen en culturele plekken, wat bijdraagt aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de gemeente (**kans**).

Daarnaast is er sprake van lokale binding: inwoners doen hun boodschappen, besteden recreatief en bezoeken horeca vaker in de eigen gemeente. Dit biedt een **kans** om deze lokale oriëntatie te benutten. Samen met de lokale ondernemers en voorzieningen kan de gemeente werken aan het behouden en versterken van ontmoetingsplekken in de kernen. Dat draagt bij aan de leefbaarheid en sociale samenhang.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente werkt aan alternatieven voor de huidige sportvoorzieningen, zoals (ongeorganiseerd) sporten in de openbare ruimte.

Kenmerken / identiteit

Beschrijving

Feitelijk beeld

De inwoners van de gemeente Rheden zijn tevreden over hun woning, het groen en de woonomgeving. Bijna negen op de tien inwoners geven aan (zeer) tevreden te zijn. In de benchmarkgemeenten zijn nog iets meer inwoners (zeer) tevreden over hun woning, het groen en de woonomgeving. De gemeente Rheden heeft veel monumenten. Het totale aantal rijksmonumenten ligt boven dat van de benchmarkgemeenten en enkele categorieën zijn bovengemiddeld vertegenwoordigd. Opvallend is verder dat de archeologische rijksmonumenten in de gemeente Rheden ontbreken.

Beleid gemeente

De gemeente Rheden stelt een rijke cultuurhistorie (Arcadië) te kennen; de zeven dorpen met een eigen identiteit en de fraaie natuur, de landschappen en de rivierdelta. De gemeente Rheden hecht grote waarde aan dorpsgericht werken en het behoud van de eigen identiteit van haar zeven dorpen: Velp, Rheden, De Steeg, Ellecom, Dieren, Laag-Soeren en Spankeren. Met inwoners, instellingen, ondernemers en dorps/wijkraden heeft de gemeente Rheden dorpsvisies ontwikkeld die de ingrediënten vormen voor de gemeentelijke omgevingsvisie. De gemeente ziet een sterke betrokkenheid van de inwoners en wil dit vooral ruimte geven. Samen met de inwoners vormt zij “de gemeente”. Er is dan ook een breed spectrum aan instrumenten ontwikkeld zoals dorpswethouders, dorpsraden, sociale Adviesraad, economische adviesraad (in oprichting), Social Design, inwonerpanel, tevredenheidsonderzoek, thema Cafés, Ik Buurt mee, the-right-to-challenge, etc. Samenwerking is belangrijk in de gemeente Rheden. In het participatiebeleid van de gemeente staat dat talrijke vrijwilligers zich inzetten met hart en ziel voor hun club en vereniging. De gemeente Rheden

is rijk met zijn inwonersinitiatieven zoals inloophuizen, koffie-uurtjes en talloze andere activiteiten. Buurten die samen hun straten schoonhouden en de vele geadopteerde groenstroken, bankjes en prullenbakken zijn mooie, eenvoudige vormen van samenwerking.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Kans

De identiteit van de gemeente Rheden biedt kansen om aantrekkelijk te blijven. Het rijke monumentenbestand, de fraaie natuur en landschappen, en de zeven dorpen met een eigen karakter vormen een sterke basis voor zowel toerisme als lokale trots. Door actief in te zetten op dorpsgericht werken en de betrokkenheid van inwoners via diverse participatie-instrumenten, geeft de gemeente ruimte aan het gevoel van eigenaarschap en verbondenheid. Dit biedt een kans om de cultuurhistorie (Arcadië) en de eigenheid van de dorpen te benutten als fundament voor de toekomst van de gemeente Rheden.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente ziet een grote mate van betrokkenheid en eigenaarschap in de samenleving. De gemeente wil extra benadrukken dat dit iets is van de samenleving zelf. De gemeente kan dit steunen en daar ruimte voor creëren.

Sociaal domein

Beschrijving

Feitelijk beeld

In de gemeente Rheden is de sociaaleconomische status (SES-WOA: - 0,029) lager dan in de benchmarkgemeenten. Het werkloosheidspercentage is iets hoger, zoals ook het percentage inwoners dat bijstand ontvangt. Het percentage arbeidsongeschiktheid en het percentage inwoners dat een WIA-uitkering ontvangt is iets hoger. Ook ligt in de gemeente Rheden het percentage inwoners met een Wajong-uitkering hoger dan in de benchmarkgemeenten. Het percentage inwoners dat aangeeft dat zij hun gezondheid als goed ervaren is 74,5%, dat percentage ligt bij de

benchmarkgemeenten 3 tot 5% hoger. Het percentage kinderen in armoede ligt aan de bovenkant van de score van de benchmarkgemeenten. Evenals het aantal Wmo-gebruikers.

Beleid gemeente

De gemeente streeft ernaar dat iedereen in de gemeente Rheden zoveel mogelijk mee kan doen en fijn samenleeft met elkaar. De gemeente wil de samenleving ondersteunen op een manier die passend is bij de lokale situatie. Dat betekent dat ze onderscheid maakt en dus ook op die manier kijkt naar de initiatieven, dorpen en wijken.

De beschikbare budgetten wil de gemeente inzetten om een robuuste sociale infrastructuur te behouden en ontwikkelen. De gemeente streeft naar een basisniveau aan voorzieningen per dorp en stimuleert de ontmoeting (sociale cohesie) en samenredzaamheid van inwoners. De gemeente streeft naar vitale, veerkrachtige kernen. Voor kwetsbare wijken is een integrale wijkaanpak ontwikkeld.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Uitdaging

De sociaaleconomische positie van inwoners in de gemeente Rheden kent uitdagingen. Het gemiddelde inkomen ligt lager, problematische schulden komen vaker voor en ook de arbeidsongeschiktheid is hoger dan in de benchmarkgemeenten. Daarnaast beoordelen minder inwoners hun gezondheid als goed. De gemeente Rheden heeft ook te maken met een vergrijzende bevolking en daarmee met een toenemende druk op voorzieningen.

Het vraagt om blijvende focus op maatwerk in wijken en dorpen en om het versterken van de robuuste sociale infrastructuur. Door hier gericht op in te zetten kan de gemeente de leefbaarheid en veerkracht van haar kernen verder versterken. Het gemeentelijk beleid sluit hierop aan. Omdat de gemeente Rheden op verschillende punten negatief afwijkt van de benchmarkgemeenten is de uitgangspositie relatief gezien minder goed en ligt hier een uitdaging voor de gemeente.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente ziet grote verschillen tussen wijken en kernen. Er zijn bijvoorbeeld wijken met een concentratie van inwoners met een lage Sociaal Economische Status en andersom. In die zin zijn er zeker uitdagingen maar ook kansen. De ervaring is dat bijvoorbeeld ondernemers goed georganiseerd zijn. Als gemeente kun je proberen die krachten te benutten.

Economie

Beschrijving

Feitelijk beeld

Bij de verdeling van banen naar sector valt op dat in de gemeente Rheden vrijwel alle sectoren binnen de bandbreedte van de benchmarkgemeenten blijven. Enkel het aandeel banen in recreatie en toerisme is lager. Dit beeld komt ook terug bij het aantal bedrijfsvestigingen per sector, want ook hier zijn de percentages van de gemeente Rheden vergelijkbaar met die van de benchmarkgemeenten. De gemeente Rheden kent meerdere bedrijventerreinen, waarvan Dieren, het Kanaal I/II en Haveland de grootste zijn. In 2018 en 2019 is er 1,06 ha grond uitgegeven aan bedrijventerreinen, tussen 2020 en 2022 was dit 0 ha. Verder is te zien dat de meeste werkenden naar de gemeente Rheden komen vanuit de gemeenten Arnhem, Zevenaar en Brummen. Vanuit de gemeente Rheden vertrekken de werkenden vooral naar de gemeenten Arnhem, Apeldoorn en Brummen.

Beleid gemeente

De strategische economische visie van de gemeente Rheden richt zich op het bevorderen van brede welvaart, waarbij economische groei wordt geïntegreerd met o.a. duurzaamheid, gezondheid en welzijn van de inwoners. Deze benadering betekent een verschuiving (transformatie) van louter economische groei naar economische bloei. De gemeente zet in op het verduurzamen van de lokale economie door samen te werken met onderwijsinstellingen (zoals het aanwezige groenonderwijs op hbo- en mbo-niveau). En zij werkt aan een betere aansluiting bij de kracht van ondernemers door het oprichten van de Economische Adviesraad en

samenwerking binnen de triple helix (Overheid, Ondernemers en Onderwijs). Belangrijke transformaties zoals de herontwikkeling van bedrijventerrein Haveland en de betere benutting van bedrijventerrein De Beemd zullen vervolgd krijgen. Bij de ontwikkeling van gebieden wil de gemeente daarbij kijken naar mogelijkheden voor en verbinding tussen wonen en werken (bedrijvigheid).

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

De economische basis in de gemeente Rheden is stabiel, met sectorverdelingen die grotendeels overeenkomen met de benchmarkgemeenten. Tegelijkertijd zijn er aandachtspunten. Het aandeel banen in recreatie en toerisme is lager dan verwacht op basis van de aanwezige kwaliteiten, zoals de Veluwezoom en de cultuurhistorie. De uitgifte van nieuwe bedrijventerrein-grond is de afgelopen jaren stilgevallen. Dit beperkt de ruimte voor nieuwe bedrijvigheid. De koers van de gemeente om in te zetten op brede welvaart en verduurzaming biedt perspectief, maar vraagt om zorgvuldige uitvoering en actieve betrokkenheid van ondernemers en onderwijsinstellingen.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente heeft de laatste jaren geen grond meer beschikbaar gesteld voor bedrijventerreinen omdat daarvoor de fysieke ruimte ontbreekt.

De gemeente kent veel kwetsbare natuurgebieden. Vanuit die context faciliteert de gemeente alleen kleinschalige accommodaties. De gemeente Rheden ziet dat vergelijkbare gemeenten daar anders mee omgaan en meer mogelijkheden bieden aan grootschaliger recreatie en toerisme.

Ruimte

Beschrijving

Feitelijk beeld

De huidige woningvoorraad in de gemeente Rheden ligt hoger dan bij de benchmarkgemeenten en dat blijft zo in de prognose richting 2040. Het

relatieve groeitempo van de woningvoorraad tot 2040 is vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten.

Beleid gemeente

De kernwaarden van de gemeente Rheden zijn de rijke cultuurhistorie, de 7 dorpen met een eigen identiteit en de fraaie natuur, landschappen en rivierdelta. De bescherming en versterking van natuur en watersystemen, de kwaliteit van de leefomgeving en de verduurzaming hebben voor de gemeente Rheden een hoge prioriteit. Bij beleid en uitvoering werkt de gemeente Rheden samen met (interbestuurlijke) partners. Inwoners, landgoedeigenaren, boeren en natuurorganisaties en andere belanghebbenden worden via participatietrajecten betrokken. Bijzondere aandacht heeft de gemeente daarbij voor het cultuurhistorisch erfgoed als onderdeel van het Gelders Arcadië. Meer regie op ruimtelijke ontwikkelingen vindt de gemeente wenselijk.

De gemeente Rheden zet woningbouw niet alleen in om het tekort aan betaalbare woningen tegen te gaan, maar ook om bij te dragen aan sterkere buurten en dorpen. De gemeente wil zoveel mogelijk invulling geven aan de woningbouwopgave van 1.675 woningen tot 2030. Aanvullend is er nog een opgave van 1.390 woningen tot 2040. Deze woningen wil de gemeente met name realiseren in drie grote woningbouwprogramma's: herontwikkeling IJsseldistrict, herontwikkeling bedrijventerrein Haveland en de herinrichting Dieren-Stenfert. De programma-organisatie wordt mede ondersteunt door projectmanagers en expertise vanuit de GMR capaciteitpools. In de gemeente Rheden wordt woningbouw gekoppeld aan een integrale aanpak van buurten en wijken. Dat betekent dat investeringen mogelijk worden gemaakt in de fysieke kwaliteiten zoals vergroening en verduurzaming en tegelijkertijd in de sociale kracht van een wijk. Voor het bouwen van woningen zijn er zowel kleinschalige projecten als stedelijke ontwikkelingen. Er is een aantal locaties in de gemeente bekend waarvoor inmiddels toestemming is voor woningbouw.

Een belangrijke opgave is de energie-transitie. Met haar dorpenstructuur vraagt deze transitie om lokaal maatwerk voor de opwekking, opslag en

distributie van energie. Een grootstedelijke aanpak met warmtenetten past niet. Cruciaal is de verbinding met het energienetwerk Eerbeek.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Uitdaging

Bij het verder ontwikkelen van de woningvoorraad in de gemeente Rheden is het belangrijk om oog te houden voor de eigen identiteit van de zeven dorpen en ervoor te zorgen dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen goed aansluiten bij het karakter en de cultuurhistorische waarden van elk dorp. Tegelijkertijd vraagt verdere groei en verdichting om blijvende aandacht voor het behoud en de versterking van natuur, landschap en watersystemen, waarbij intensieve samenwerking met natuurorganisaties, landgoedeigenaren en boeren van groot belang is. Daarnaast blijft het essentieel om te zorgen voor voldoende betaalbare en diverse woningen voor uiteenlopende doelgroepen, zodat de doorstroming op de woningmarkt bevorderd wordt en leegstand of verdringing wordt voorkomen. De betrokkenheid van inwoners en andere belanghebbenden via participatietrajecten vereist heldere communicatie, transparantie en actieve regie vanuit de gemeente, zodat plannen breed gedragen worden en bijgestuurd kunnen worden als daar aanleiding toe is. Tot slot is het van belang dat investeringen in woningbouw hand in hand gaan met het versterken van de sociale samenhang, leefbaarheid en voorzieningen in buurten en dorpen, zodat nieuwe woningen daadwerkelijk bijdragen aan vitale en aantrekkelijke leefgemeenschappen.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

Onze omgevingsvisie stoelt op 3 kernwaarden: 1. De rijke cultuurhistorie 2. De zeven verschillende dorpen met eigen identiteit 3. De fraaie natuur en landschappen.

We hebben als gemeenten allemaal de opdracht om te komen tot 30% sociale huur. Wij zitten daar al in de buurt. We zien dat veel gemeenten van vergelijkbare grootte daar nog niet in de buurt zitten. Met het aanbod betaalbare woningen bieden we inderdaad ook ruimte aan inwoners met

financieel een kwetsbaardere positie. Andere gemeenten hebben hier nog een opgave in om het percentage van 30% te bereiken.

De gemeente benoemt het feit dat er op dit moment een aantal locaties aangewezen is voor woningbouw (waarvoor ook toestemming is). Tegelijkertijd benoemt zij dat er naast woningbouw ook voor andere opgaven zoals bijvoorbeeld de energietransitie, natuur, fysieke ruimte nodig is. Voor een gemeente die gelegen is tussen de Veluwe en de IJssel is dit een uitdaging.

Veiligheid

Beschrijving

Feitelijk beeld

Binnen de categorie veiligheid ligt de gemeente Rheden net boven de bandbreedte van de benchmarkgemeenten voor het totaal aantal misdrijven per 1000 inwoners. Dit verschil komt vooral door diefstal van brom-, snor- en fietsen, diefstal uit/ vanaf voertuigen en winkeldiefstal. Op andere onderdelen komt de gemeente Rheden overeen met de benchmarkgemeenten. Wat betreft onveiligheidsbeleving scoort de gemeente Rheden op onveiligheidsgevoelens (vragen of de respondent zich wel eens onveilig voelt thuis, in de buurt of 's avonds) en vermijdingsgedrag (respondent opent 's avonds niet de deur of loopt of rijdt om) vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten. Voor onveiligheidsperceptie (percentage respondenten dat denkt dat er veel criminaliteit is in de buurt) scoort de gemeente Rheden hoger dan de benchmarkgemeenten. Enkel de cijfers van het basisteam zijn bekend.

Beleid gemeente

Het veiligheidsbeleid van de gemeente is voornamelijk gericht op preventie. De gemeente werkt aan een sluitende keten van zorg en veiligheid en brengt kwetsbare sectoren in kaart om risico's beter te kunnen beheersen. Mochten er zaken aan het licht komen dan treedt de gemeente uiteraard handhavend op. De gemeente pakt veiligheid aan op verschillende niveaus: persoonsgericht, per wijk of dorp, en op gemeentebreed niveau.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

De veiligheid in de gemeente Rheden is in grote lijnen vergelijkbaar met die van de benchmarkgemeenten, al zijn er enkele categorieën waarin het aantal misdrijven iets hoger ligt. Er is inzet nodig op zichtbare en doelgerichte handhaving om de leefbaarheid en veiligheidsbeleving verder te verbeteren. Door intensiever te handhaven kan de gemeente resultaten laten zien en bijdragen aan het gevoel van veiligheid. Dat vraagt wel actieve(re) inzet om de uitgangspunt op veiligheid te verbeteren.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

We hebben een robuust team. Er worden flinke stappen gezet om zorg en veiligheid nog beter met elkaar te verbinden. In het team is strategische en uitvoerende slagkracht aanwezig.

De gemeente heeft geen invloed op de inzet van extra handhaving door politie. Handhaving is een onderdeel van veiligheid, daarnaast zijn ook onder andere preventie, repressie, zorg en ruimtelijke indeling van belang.

De gemeente heeft 7 fte BOA's. In dit team wordt ingezet op professionalisering, gebiedsgericht en taakaccent-gericht werken.

Organisatie en bestuur

Beschrijving

Feitelijk beeld

Voor dit beeld zijn de gegevens uit de personeelsmonitor 2024 van het A&O Fonds geraadpleegd. De cijfers worden vergeleken met de cijfers van gemeenten met 20.000-50.000 inwoners.

Het personeelsbestand van de gemeente Rheden is overwegend vrouwelijk (bijna drie op de vijf medewerkers) met een gemiddelde leeftijd van net onder de 50. De gemiddelde leeftijd is wat hoger dan bij vergelijkbare gemeenten. De gemeente Rheden heeft dan ook relatief meer medewerkers in de leeftijdsgroepen 45-54 en 55-64 jaar. De instroom van personeel is lager (11,7%) dan bij andere gemeenten (18,3%). De uitstroom is iets hoger (10,8% ten opzichte van 9,4%).

In 2024 lag het totale ziekteverzuim op 7,9%; bij andere vergelijkbare gemeenten was dat 6,3%. Het aandeel langdurig ziekteverzuim daarvan was 4,1%, terwijl dat aandeel bij vergelijkbare gemeenten 3,3% is. De gemeente Rheden had in 2024 een hoger ziektepercentage en daarbinnen was het langdurig ziekteverzuim relatief hoog. De meldingsfrequentie lag iets hoger. Het aandeel medewerkers dat niet verzuimt was lager dan bij vergelijkbare gemeenten.

In de functiemix ligt het zwaartepunt in de middenschalen 7 tot en met 9 en de hogere schalen 10 tot en met 12. De allerhoogste schalen vormen slechts een heel klein deel en de laagste schalen een beperkt aandeel.

Beleid gemeente

De gemeente Rheden streeft naar een bestuur dat de kracht van de gemeenschap benut. De gemeente kiest bewust voor een aanpak waarin ze afweegt wat ze zelf doet, waarin ze samenwerkt en wat ze uitbesteedt.

De gemeente Rheden wil blijven inzetten op een toekomstbestendige, slanke en wendbare organisatie. In lijn met de strategische koers richt de gemeente Rheden zich op het versterken van haar dienstverlening, het vergroten van de digitale slagkracht en het creëren van een aantrekkelijke werkomgeving voor medewerkers. Daarvoor investeert ze in de ontwikkeling van de medewerkers, met aandacht voor integraal leiderschap, duurzame inzetbaarheid, vitaliteit en diversiteit.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

De leeftijdsopbouw van de organisatie is scheef naar oudere groepen. De instroom is relatief laag en de uitstroom is ietwat hoog. Er is sprake van een hoog ziekteverzuim en langdurig verzuim daarbinnen. Deze gegevens vragen om de aandacht van de gemeente.

De gemeente Rheden heeft de ambitie om een wendbare en toekomstbestendige organisatie te zijn. Ze wil investeren in leiderschap, vitaliteit en diversiteit. Het beleid om te focussen op digitale slagkracht, aantrekkelijke werkomgeving en de ontwikkeling van medewerkers sluit hierbij aan.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De cijfers die gebruikt zijn betreffen het jaar 2024. De gemeente geeft aan dat de organisatie in dat jaar te maken had met tijdelijke huisvesting en de verhuizing. De gemeente ziet dat als verklaring voor de cijfers over verzuim. Omdat er in dat jaar bewust gekozen is voor een vacaturestop heeft dat volgens de gemeente Rheden ook een negatief effect op de instroom gehad.

Financiën

Beschrijving

Feitelijk beeld

Het feitelijk beeld dat we hier geven komt uit de financiële quickscan die door de Provincie Gelderland speciaal is gemaakt voor de gemeenten Brummen, Rheden, Zutphen. In de gemeente Rheden is de financiële situatie houdbaar, doordat de gemeente een omvangrijk pakket aan bezuinigingen en inkomstenverhogingen heeft doorgevoerd. Toch blijven in het meerjarenperspectief structurele tekorten bestaan. Zonder extra middelen van het Rijk zijn aanvullende maatregelen nodig om de begroting sluitend te krijgen. Het weerstandsvermogen is 0,87 en ligt daarmee onder de norm van 1 en wordt daarmee als matig beoordeeld. De solvabiliteit is laag en wordt door de provincie in de hoogste risicocategorie ingedeeld.

Beleid gemeente

De gemeente zet de komende jaren de versterking van de financiële functie door, met als doel zichtbaar meer grip op de financiën. Een leidend principe hierbij is het zo effectief mogelijk inzetten van schaarse middelen en het betaalbaar houden van voorzieningen.

De gemeente Rheden kijkt naar haar hele takenpakket voor mogelijke ombuigingen en bezuinigingsmogelijkheden. Gesprekken worden gevoerd met maatschappelijke partners om de beschikbare budgetten effectiever in te zetten en zo kosten te besparen of extra inkomsten mogelijk te maken door meer verbinding en samenwerking tussen organisaties.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Uitdaging

De financiële situatie van de gemeente Rheden vraagt om blijvende alertheid. Hoewel op korte termijn stabiliteit is bereikt, zijn er structurele risico's door tekorten en een lage solvabiliteit. Dit maakt het noodzakelijk om scherp te sturen op effectiviteit van middelen en om samenwerking met partners te benutten voor efficiëntere inzet van budgetten. Het is een aandachtspunt dat noodzakelijke investeringen in sociale infrastructuur en voorzieningen niet onder druk komen te staan, zodat de gemeente ook in financieel moeilijke tijden haar maatschappelijke ambities kan blijven realiseren.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De lage solvabiliteit is mede het gevolg van de recente investering in een nieuw gemeentehuis. De gemeente noemt zelf het gemeentelijk subsidiebureau als instrument om (extra) middelen te verkrijgen. De gemeente heeft de consequenties van de meicirculaire doorgerekend naar de meerjarenbegroting. De gemeente Rheden geeft aan dat zij in de jaren 2026 t/m 2029 een saldo op haar begroting ziet van respectievelijk € 4.293, € 4.940, € 1.557, € 1.745 (x 1000).

Lokale scan van de gemeente Zutphen

In dit document beschrijven we de gemeente Zutphen op hoofdlijnen. De lokale scan geeft geen volledige beschrijving van de gemeente. Dat is ook niet het doel. We geven een beeld van de huidige situatie aan de hand van de volgende onderwerpen: dienstverlening, bevolking, voorzieningen, kenmerken en identiteit, sociaal domein, economie, ruimte, veiligheid, organisatie en bestuur en financiën. De drie gemeenten (Brummen, Rheden, Zutphen) hebben gezamenlijk geconcludeerd dat dit onderwerpen zijn die relevant zijn bij het vergelijken van gemeenten en het beoordelen van mogelijke herindelingsscenario's. Deze lokale scan is de basis voor het herindelingsbeeld en die ligt straks weer ten grondslag aan de verhaallijn van de mogelijke nieuwe herindelingsgemeente Brummen en Zutphen. Daarmee is de lokale scan één van de bouwstenen van de verhaallijn.

We geven op hoofdlijnen een scan van de gemeente Zutphen door per onderwerp een beeld te geven. Dat doen we door per onderwerp het feitelijk beeld te beschrijven. De drie gemeenten hebben een bewuste selectie gemaakt van zowel de onderwerpen als de data die we gebruiken per onderwerp. Door die selectie is de data niet uitputtend, zoals hierboven aangegeven is dat ook niet het doel. Er zijn alleen data gebruikt die voor de drie gemeenten (identiek) beschikbaar zijn. Daarnaast geven we een beknopte samenvatting van het beleid van de gemeente op dit onderwerp. Vervolgens benoemen we:

- of de uitgangspositie of de ontwikkeling voor dit onderwerp van de gemeente positief is en duidelijke kansen biedt om verder te ontwikkelen: **kans**
- of de uitgangspositie of de ontwikkeling zich zowel positief als negatief kan ontwikkelen; er zijn dus zowel kansen als uitdagingen: **aandachtspunt**
- of de uitgangspositie of ontwikkeling voor dit onderwerp dusdanig is dat deze omgebogen moet worden en dus een uitdaging is: **uitdaging**

Voor het feitelijke beeld hebben we gebruikgemaakt van diverse objectieve data. Een groot deel van de gegevens is via een bureaustudie opgehaald. Daarvoor zijn verschillende openbare data geraadpleegd. De gegevens die zijn gebruikt zijn zowel kwantitatief als kwalitatief van aard.

Aanvullend zijn de feiten en cijfers waar mogelijk vergeleken met drie benchmarkgemeenten, te weten de gemeenten Meppel, Den Helder en Tiel. Deze benchmarkgemeenten zijn gekozen omdat zij op een aantal eigenschappen vergelijkbaar zijn met de gemeente Zutphen. Er is gekeken naar vergelijkbaarheid op kenmerken zoals schaalgrootte (aantal inwoners), ligging (tegen een stedelijke gemeente en/of tegen een natuurgebied), of kenmerken zoals de mate van verstedelijking, aanwezigheid van natuur, buitengebied of platteland. De keuze voor de benchmarkgemeenten is gemaakt in overleg met de gemeente Zutphen.

Voor de categorie 'organisatie en bestuur' heeft de gemeente Zutphen zelf feiten en cijfers over de eigen organisatie aangeleverd. Daarnaast maken we gebruik van de gegevens uit de personeelsmonitor 2024 van het A&O Fonds. De cijfers van de gemeente Zutphen worden vergeleken met de cijfers van gemeenten met 20.000-50.000 inwoners.

Voor de categorie 'financiën' heeft de Provincie Gelderland een financiële quickscan uitgevoerd.

Na de beschrijving en beoordeling van het onderwerp volgt de ambtelijke reactie van de gemeente. Tijdens een ambtelijke sessie (per afzonderlijke gemeente) is de lokale scan besproken. Medewerkers van de gemeenten hebben gecontroleerd of het feitelijk beeld juist is en of de essentie van het beleid goed is weergegeven. Dit heeft geleid tot aanpassingen in de scan. Er zijn aanpassingen gedaan die binnen de randvoorwaarden van de scan mogelijk zijn (objectief, onderbouwd en consistent voor de drie gemeenten). Vervolgens konden medewerkers ook duiding geven bij de feiten en het beleid. Dit is te lezen onder het kopje reactie gemeente.

Dienstverlening

Beschrijving

Feitelijk beeld

In september en oktober 2023 is de algemene dienstverlening door inwoners beoordeeld met een 6,7 via het inwonerspanel Zutphen Spreekt.

Beleid gemeente

De gemeente Zutphen benadrukt in haar ambities zowel persoonlijke als digitale dienstverlening. In 2024 heeft zij een visie geformuleerd en een uitvoeringsplan opgesteld. De komende jaren wil zij de dienstverlening verbeteren. Hierbij zijn leidend de uitgangspunten 'persoonlijk, betrouwbaar, en verbindend'. Prioriteit heeft het zorgen voor een snelle reactie op en kwalitatieve afhandeling van (aan)vragen door inwoners, ondernemers en organisaties. De dienstverlening is persoonlijk als het nodig is, digitaal als het kan. Met de inzet van het inwonersportaal MijnZutphen wordt de digitale dienstverlening beter en transparanter. Contact met de gemeente is en blijft op meerdere manieren mogelijk via de balie, de telefoon, de website, in de wijken of via sociale media.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Kans

De dienstverlening van de gemeente Zutphen scoort voldoende. De gemeente heeft in 2024 een visie geformuleerd en een uitvoeringsplan opgesteld om de kwaliteit van de dienstverlening in stand te houden en te verbeteren.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente geeft aan proactief te zijn in het digitaliseren van haar dienstverlening. Zij heeft hierin al goede stappen gezet, een voorbeeld hiervan is MijnZutphen. De gemeente Zutphen heeft aandacht voor e-diensten en digitalisering en voldoet aan de servicenormen. Zij sluit daarmee aan op de landelijke ontwikkelingen en standaarden.

Dienstverlening vraagt in elke gemeente om vergelijkbare inzet, de gemeente Zutphen verwacht dat door schaalvergroting krachten gebundeld kunnen worden. De gemeente Zutphen heeft de juiste ambitie om de goede dienstverlening ook voor meer inwoners te kunnen leveren.

Bevolkingsopbouw

Beschrijving

Feitelijk beeld

De gemeente Zutphen had 48.752 inwoners in 2024 en 49.028 in 2025. Een kwart van de bevolking is 65 jaar of ouder. Zutphen vergrijs, maar niet extreem. De bevolking van de gemeente Zutphen groeit, dat komt met name door een positief binnenlands migratiesaldo. Er verhuizen dus mensen van buiten de gemeente naar de gemeente Zutphen toe. Dit ligt hoger dan in de benchmarkgemeenten. De gemiddelde huishoudensgrootte komt overeen met de benchmarkgemeenten.

Beleid gemeente

De gemeente Zutphen streeft naar groei om haar voorzieningen te behouden, waarbij het aantrekken van de juiste doelgroep, jonge gezinnen, belangrijk is. Om dit te bereiken wordt het woningaanbod uitgebreid, vooral met grondgebonden woningen die populair zijn bij gezinnen. Dit gebeurt via lopende projecten zoals Leesten Schouwbroek en De Hoven Noord.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

De aanwas van inwoners door binnenlandse migratie biedt de gemeente Zutphen de kans om de bevolkingssamenstelling evenwichtig te houden. Door aantrekkelijk te zijn (en blijven) voor bijvoorbeeld jongeren en jonge gezinnen. Een evenwichtige bevolkingssamenstelling is belangrijk voor de leefbaarheid van de gemeente: het voorzieningenniveau, de arbeidsmarkt, etc. Daarvoor is een woningaanbod nodig dat aansluit bij de doelgroepen, zoals grondgebonden woningen om meer ruimte te bieden aan gezinnen.

De vergrijzing van de bevolking is tegelijkertijd een **aandachtspunt**. Het vraagt van de gemeente om goed in beeld te hebben wat de vergrijzing betekent voor de voorzieningen, zorg en ondersteuning en hierop in te spelen. Tegelijkertijd biedt deze groep ook potentieel voor de samenleving (vrijwilligerswerk, mantelzorg, etc.).

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente Zutphen wil jonge gezinnen aantrekken om het voorzieningenniveau op peil te behouden. Er zijn de afgelopen jaren vooral appartementen gebouwd (Noorderhaven). Dit is aantrekkelijk voor oudere mensen, niet voor jonge gezinnen. De gemeente Zutphen streeft nu naar het aantrekken van jonge gezinnen via de woningbouwprojecten Leesten Schouwbroek en De Hoven Noord, met meer grondgebonden woningen.

Voorzieningen

Beschrijving

Feitelijk beeld

De afstand tot voorzieningen is vergelijkbaar met benchmarkgemeenten. De afstand tot het voortgezet onderwijs is in de gemeente Zutphen iets lager. Het aantal sportaccommodaties ligt iets lager dan in de benchmarkgemeenten. De gemeente Zutphen heeft meerdere middelbare scholen. De meeste scholieren uit de gemeente Zutphen gaan ook naar school in hun eigen gemeente. Een kleinere groep gaat naar de gemeente Bronckhorst, de gemeente Zwolle, de gemeente Deventer of de gemeente Apeldoorn. Daarnaast maken scholieren van omliggende gemeenten gebruik van het onderwijsaanbod in de gemeente Zutphen. In het schooljaar 2024/2025 gingen 456 leerlingen vanuit de gemeente Brummen in de gemeente Zutphen naar school. De afstand tot zorgvoorzieningen (huisarts, apotheek, ziekenhuis) is vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten. Het Gelre ziekenhuis is een middelgroot ziekenhuis in de gemeente Zutphen. De culturele sector is groot in de gemeente Zutphen. Zo zijn er honderden

bedrijfsvestigingen binnen de creatieve sector en in de sub-sector kunsten en cultureel erfgoed.

Beleid gemeente

De gemeente Zutphen heeft een breed en goed verspreid voorzieningenniveau. Zoals een theater, diverse onderwijsinstellingen, een ziekenhuis, sportvoorzieningen en een levendig centrum met veel winkels, horeca en cultureel aanbod. Dit is voor de inwoners van de gemeente Zutphen en van de omliggende gemeenten belangrijk omdat dit bijdraagt aan de leefbaarheid, gezondheid, sociale cohesie en regionale aantrekkelijkheid. De gemeente investeert in het behoud, de spreiding en de toegankelijkheid van voorzieningen en werkt aan een gezonde balans tussen een levendige en leefbare binnenstad en sterke wijken.

In de gemeente Zutphen staat het programma sterke wijken al enige tijd centraal. De gemeente heeft hier op verschillende manieren in geïnvesteerd om elke wijk en dorpskern verder te ontwikkelen. Dit doet de gemeente door extra middelen beschikbaar te stellen voor buurthuizen en jaarlijkse buurtanalyses uit te voeren.

De gemeente Zutphen streeft ernaar haar cultuurhistorische kwaliteiten als monumentale stad optimaal te benutten en een sterk, divers cultuuraanbod te bieden. Het is haar ambitie om cultuur dichtbij en vanzelfsprekend onderdeel van de samenleving te maken. De gemeente Zutphen kent een Erfgoedcentrum met regionaal archief. Zes sterke instellingen vormen de basis, aangevuld met culturele organisaties die verdieping bieden via festivals, voorstellingen en evenementen. Ook wil de gemeente (amateur-)verenigingen volop ruimte geven om actief te zijn. De gemeente Zutphen investeert in cultuur, dit doet zij onder andere in de vernieuwbouw van het Hanzehuis. In het Hanzehuis gaan stichting de Hanzehof, de Muzehof en BIJ de bieb samenwerken.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Kans

De gemeente Zutphen bedient met een deel van haar voorzieningen de omliggende regio en vervult hiermee een regionale centrumfunctie. Naast

het detailhandels- en horeca-aanbod in de binnenstad en op de woonboulevard, betreft dit voorzieningen zoals het Gelre ziekenhuis, de GGD, GGNet, het voortgezet onderwijs, Aventus (mbo-opleidingen), de Rechtbank Zutphen en de diverse culturele voorzieningen.

Het voorzieningenniveau maakt de gemeente Zutphen een aantrekkelijke gemeente om te wonen en te bezoeken. De gemeente Zutphen heeft hierin een sterke uitgangspositie. Voldoende draagvlak in de samenleving én een groeiend aantal inwoners dat gebruikmaakt van de voorziening, is daarvoor wel een randvoorwaarde.

Het in stand houden van een goed voorzieningenniveau vraagt ook in de toekomst om inzet van de gemeente. Het verruimen van het woningaanbod maakt bevolkingsgroei mogelijk. Dit biedt een kans om de gemeente Zutphen aantrekkelijk te houden voor inwoners, mensen uit de omgeving en toeristen.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente Zutphen houdt een voorzieningenniveau in stand voor haar eigen inwoners (geclusterd in de wijken) en voor inwoners uit de omliggende gemeenten. Denk aan de Hanzehof en de Muzehof. Om het huidige voorzieningenniveau ook in de toekomst in stand te houden zijn voldoende/meer inwoners nodig die gebruikmaken van de voorzieningen. Ook voor het behoud van regionale voorzieningen zoals een ziekenhuis zijn er voldoende inwoners nodig. Meer woningbouw én schaalvergroting van de gemeente leiden tot een sterker draagvlak onder de voorzieningen met een regionale functie en daarmee draagt het bij aan het behoud ervan.

Kenmerken/identiteit

Beschrijving

Feitelijk beeld

De inwoners van de gemeente Zutphen zijn tevreden over hun woning, het groen en de woonomgeving. Negen op de tien inwoners zijn (zeer) tevreden over hun woning en woonomgeving en bijna negen op de tien inwoners

geven aan (zeer) tevreden te zijn over het groen. Dit is vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten. Wat betreft het aandeel vrijwilligers scoort de gemeente Zutphen iets hoger dan de benchmarkgemeenten. Het aandeel mantelzorgers is iets lager dan de benchmarkgemeenten.

Daarnaast onderscheidt de gemeente Zutphen zich met een groot aantal rijks- en gemeentelijke monumenten, waaronder veel monumentale woningen, kastelen, landhuizen, religieuze en militaire structuren (zoals de vestingwerken). Deze rijke cultuurhistorie draagt zichtbaar bij aan de unieke identiteit van de gemeente.

Beleid gemeente

Zutphen is een historische Hanzestad met een groene, waterrijke omgeving door de ligging aan de IJssel en de Berkel. Zutphen is een van de oudste steden van Nederland en heeft een rijke geschiedenis die zichtbaar is in de monumentale binnenstad met torens, kerken en vestingwerken. Een groot deel van de gemeente is aangewezen als beschermd stads- en dorpsgezicht. In de gemeentelijke organisatie is daarom ook kennis en expertise aanwezig over erfgoed. Ook is de gemeente Zutphen aangesloten bij de Federatie Grote Monumentengemeenten, een informeel netwerk van gemeenten die werken aan behoud van cultuurhistorisch erfgoed.

De gemeente Zutphen wil in 2040 een sterke, groene gemeente aan de IJssel zijn, bestaande uit de compacte stad en het vitale Warnsveld. De gemeente streeft naar een samenleving waar mensen centraal staan en naar elkaar omkijken. Met goede woningen, voorzieningen en een modern mobiliteitsnetwerk wil Zutphen ook bijdragen aan de regionale ontwikkeling. De gemeente wil ruimte bieden voor aantrekkelijk wonen, werken en ontspannen, bouwen aan een sterke sociale basis in een gezonde leefomgeving en recht doen aan haar rijke cultuurhistorie.

De gemeente Zutphen omschrijft haar samenleving als divers, sociaal betrokken, antroposofisch en creatief. Er is een rijke traditie van inwonersparticipatie, een sterk verenigingsleven en maatschappelijke initiatieven. De gemeente geeft aan dat zorgzaamheid en samenredzaamheid kenmerkend zijn voor de lokale cultuur. De gemeente

gaat uit van de kracht van inwoners en zet in op een sterke inclusieve samenleving.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Kans

Zutphen is een compacte stad met een herkenbare en sterke identiteit. Het is een gemeenschap met een sterke sociale samenhang en een hoge mate van woontevredenheid. Het beleid van de gemeente sluit daarop aan. Dit alles geeft de gemeente Zutphen een stevige basis en goede uitgangspunten om met gericht beleid de sterke kanten van de gemeente Zutphen te versterken.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente ziet de samenleving als tolerant en vrijzinnig. De rijke historie en de geschiedenis als Hanzestad zijn belangrijk en is tot op de dag van vandaag relevant. De gemeente is sterk in de wijk- en dorpsgerichte aanpak.

Sociaal domein

Beschrijving

Feitelijk beeld

De sociaaleconomische status is in de gemeente Zutphen vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten. Het inkomensniveau komt overeen met de benchmarkgemeenten. Wat gezondheid betreft, ervaart een meerderheid van de inwoners hun gezondheid als goed. Dit komt overeen met de benchmarkgemeenten. Het aandeel huishoudens in armoede is in Zutphen beperkt en vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten. Wel zien we dat het aantal kinderen in armoede enkele tiende procent hoger ligt dan de benchmarkgemeenten. De werkloosheid in Zutphen is vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten. Het aantal mensen in de bijstand tot AOW-leeftijd ligt enkele tiende proces hoger dan in de benchmarkgemeenten. Het gebruik van Wmo-voorzieningen is in Zutphen vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten. Ook het percentage jongeren dat gebruikmaakt van

jeugdzorg ligt in Zutphen op een vergelijkbaar niveau als in andere vergelijkbare gemeenten.

Beleid gemeente

De gemeente Zutphen wil inwoners zoveel mogelijk dichtbij huis ondersteunen met een sterke sociale basis, bijvoorbeeld door het tegengaan van eenzaamheid en het stimuleren van gezondheid en sport. Door de vergrijzing wordt ingezet op 'zo lang mogelijk thuis wonen' met passende voorzieningen. Bestaanszekerheid krijgt extra aandacht via lokale aanpakken gericht op stabiel inkomen, ondersteuning bij geldzorgen, wonen, toegankelijke zorg en onderwijs. De gemeente Zutphen heeft een Lokale aanpak Bestaanszekerheid, met vier uitgangspunten: vertrouwen & gelijkwaardigheid, doen wat nodig is, professionaliteit en samenwerking. In de wijken en het dorp staan voor de gemeente kansengelijkheid, sociale samenhang en voldoende voorzieningen centraal; alles moet bereikbaar zijn binnen 15 minuten lopen of fietsen. Gemeente Zutphen wil een inclusieve samenleving waar niemand wordt buitengesloten en iedereen veilig kan wonen, werken en leren. Voor kinderen en jongeren zorgt de gemeente voor goede speelruimte, onderwijs, sport en cultuur en biedt het passende (jeugd)hulp waar nodig. De gemeente heeft dit de afgelopen jaren ontwikkeld met een Team Lichte Jeugdhulp. Dit bestaat uit een samenwerking van 14 zorgpartijen om laagdrempelig, indicatievrij en dichtbij lichte hulp en ondersteuning te bieden. Er is aandacht voor een krachtige, lokale aanpak van bestaanszekerheid en een duurzaam en betaalbaar zorglandschap.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

De gemeente Zutphen is een gemeente met stedelijke problematiek zoals je die mag verwachten bij een gemeente met een stad als Zutphen. De gemeente Zutphen heeft te maken met een vergrijzende bevolking en daarmee met een toenemende druk op voorzieningen. De gemeente voert actief beleid op het sociaal domein. Zowel binnen de gemeentelijke organisatie als met de samenwerkende partners zijn er korte lijnen. Samen

werken zij wijkgericht en dicht bij de inwoners. Daardoor is de uitgangspositie goed om samen met de uitvoerende organisaties haar inwoners de ondersteuning te bieden die zij nodig hebben.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

Op het terrein van Jeugdzorg werkt Zutphen aan innovatie. Samenwerking met andere gemeenten betekent dat er meer volume is om de innovatie door te kunnen zetten. Er zijn geen financiële tekorten op de jeugdzorg.

In de gemeente is er een groot verschil tussen wijken wat betreft inkomen en armoede. De gemeente Zutphen werkt aan bestaanszekerheid. Dit heeft een hoge urgentie. Uitgangspunten daarbij zijn vertrouwen en gelijkwaardigheid.

Binnen het sociaal domein wordt op verschillende onderwerpen nauw samengewerkt met de gemeente Brummen, voor meer informatie hierover verwijzen we naar het onderzoek Regionale Samenwerking onder regie van de gemeente Brummen.

Economie

Beschrijving

Feitelijk beeld

De meeste banen en bedrijfsvestigingen in de gemeente Zutphen zijn in de collectieve of zakelijke dienstverlening. Vergeleken met de benchmarkgemeenten zijn er in verhouding iets meer zzp'ers in Zutphen. In de gemeente Zutphen zijn twee grote bedrijventerreinen, namelijk De Mars en de Revelhorst. De gemeente Zutphen heeft tussen 2018 en 2022 3,1 ha grond uitgegeven aan bedrijventerreinen. Dit valt binnen de bandbreedte van de benchmarkgemeenten. Vanuit de omliggende gemeenten komen mensen naar de gemeente Zutphen toe om te werken. De meeste mensen komen uit Lochem, Bronckhorst en Deventer. Gevolgd door Apeldoorn en Brummen. Mensen die in de gemeente Zutphen wonen, werken zelf onder andere in de gemeenten Apeldoorn, Deventer, Lochem, Brummen en Arnhem.

Beleid gemeente

De gemeente Zutphen stelt een gevarieerde economie te hebben met een sterke focus op zorg, maakindustrie en handel. Veel inwoners werken in de collectieve dienstverlening (waaronder de zorgsector en onderwijs), de zakelijke dienstverlening en de handel. Deze laatste twee sectoren zijn o.a. in de binnenstad te vinden, met onder andere kantoren, de rechtbank, detailhandel en horeca. Het Gelre Ziekenhuis in Zutphen en GGNet zijn twee belangrijke werkgevers in de zorgsector. De Mars is het grootste bedrijventerrein, gericht op met name grootschalige maakindustrie. Andere terreinen zijn meer gericht op kleinschalige bedrijvigheid. In het (beperkte) landelijk gebied bevinden zich enkele agrarische bedrijven en recreatieve bedrijven.

De gemeente Zutphen kent een Regionaal Programma Werklocaties, ze zet in op het behoud van bestaande bedrijventerreinen en waar mogelijk op intensivering. Op de bedrijventerreinen De Mars en de Revelhorst liggen er kansen voor intensivering, met name op De Mars. Ook worden deze locaties toekomstbestendig gemaakt. Dit gebeurt met aandacht voor milieubelasting en de fysieke veiligheid en gezondheid van omwonenden. De gemeente onderzoekt de toevoeging en transformatie van bedrijventerreinen.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

De economie van de gemeente Zutphen is gevarieerd, wat bijdraagt aan de weerbaarheid van de lokale arbeidsmarkt. De zorgsector vormt een belangrijke en stabiele economische basis. Het wegvallen van een grote zorgaanbieder zou impact hebben op de werkgelegenheid en economische stabiliteit. Daarnaast spelen er verschillende vraagstukken rondom duurzaamheid, schaalvergroting en ontwikkelingen binnen sectoren. Om de economische vitaliteit te behouden, is het essentieel dat de gemeente Zutphen hierop tijdig inspeelt. Tot slot rijst de vraag of er voldoende (fysieke) ruimte en infrastructuur aanwezig is om toekomstige economische groei en bedrijvigheid mogelijk te maken. Het is belangrijk om deze ruimtelijke en logistieke aspecten goed te monitoren en waar nodig te versterken.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

Belangrijke economische motoren van de gemeente Zutphen zijn de bedrijventerreinen en de binnenstad. De historische binnenstad is de grootste toeristische trekpleister. Bezoekers komen voor de rijke cultuurhistorie en de aantrekkelijkheid van het onderscheidende winkelaanbod. De leegstand in de binnenstad is beperkt vergeleken met andere steden.

Samenwerking is essentieel voor de binnenstad en de bedrijventerreinen. Stichting Binnenstadmanagement Zutphen zet zich samen met partners in om de binnenstad aantrekkelijk te houden en verder te versterken. De Stichting Parkmanagement richt zich op de kwaliteit van de bedrijventerreinen.

De gemeente heeft aandacht voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Iedereen moet mee kunnen doen, zich kunnen ontwikkelen en, naar vermogen, kunnen werken. Via het Zutphens Ontwikkelnetwerk dat vanaf 2026 wordt vormgegeven, wil de gemeente hen (samen met ondernemers, onderwijs en maatschappelijke organisaties) die plek en die kans bieden. Ook verschillende teams binnen de gemeente (GelreWerk!, Inkomen, Jeugd en Wmo/Welzijn) werken samen om dit te realiseren.

Ruimte

Beschrijving

Feitelijk beeld

In de gemeente Zutphen komt het aantal landbouwbedrijven overeen met de benchmarkgemeenten. De groei van het aantal woningen richting 2040 is stabiel, met een toename van ongeveer 8%. Dit groeitempo is vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten.

Beleid gemeente

De gemeente Zutphen heeft recent haar Omgevingsvisie vastgesteld. De gemeente wil groeien om het huidige voorzieningenniveau als centrumgemeente te waarborgen. Tot 2030 voegt de gemeente 2.340

woningen toe aan de woningvoorraad en tot 2040 voegt de gemeente ongeveer 2.700 woningen toe. De locaties De Hoven en Spoorzone zijn in de inventarisatielijst van de provincie Gelderland opgenomen als Regionale Grootschalige Woningbouwlocaties in het kader van de Nota Ruimte van het Rijk. De gemeente Zutphen richt zich op het realiseren van randvoorwaarden voor grote transities, zoals Smart Energy hubs, klimaatadaptatie, biodiversiteit, vergroening van bedrijventerreinen, voldoende water en goede bereikbaarheid via weg, spoor en water. Sterke samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke instellingen staat voor de gemeente hierin centraal. Samen met de provincie en regio wordt gewerkt aan een optimale bereikbaarheid, met aandacht voor langzaam verkeer en snelfietsroutes en een zorgvuldige inpassing in het landschap. Het STOMP principe is hierin leidend. STOMP wil zeggen de prioriteit ligt bij Lopen = Stappen (S), fiets = Trappen (T), Openbaar Vervoer (O) en dan “Auto delen” = Mobiliteit als een Service (M) en dan pas de auto zelf: Parkeren (P). Dit beleid uit zich in de bereikbaarheid van voorzieningen (15-minutenstad) en in het structureren van de stad met rode lopers (fietsroutes) van buitenwijken naar binnenstad en station.

De gemeente Zutphen streeft naar een CO₂-neutrale gemeente door duurzame warmtebronnen, energie opwek en -opslag. Met de omliggende gemeenten wordt ingezet op recreatie in het landschap rondom de gemeente en in het landelijk gebied wordt gezocht naar een goede balans tussen alle functies. De gemeente Zutphen stelt sterk in te zetten op het vergroenen van woonwijken en bedrijventerreinen in dorp en stad, samen met haar inwoners en bedrijven. Daartoe is onder andere een Groenpunt opgericht vanuit de gemeente in samenwerking met maatschappelijke instanties. Daarmee faciliteert en stimuleert de gemeente haar inwoners de openbare ruimte en eigen terrein te vergroenen en klimaat adaptief en natuur inclusief in te richten. In Zutphen zijn inwoners actief betrokken bij het beheer van de openbare ruimte. Ze onderhouden samen stukken groen, houden de omgeving schoon en starten initiatieven zoals oogsttuinen, buurtmoestuinen en boomgaarden. Deze projecten dragen ook bij aan de voedselvoorziening voor mensen die dat nodig hebben.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Uitdaging

De gemeente Zutphen staat voor de opgave om grote transitie op het gebied van wonen, klimaat, economie en bereikbaarheid vorm te geven binnen de unieke en waardevolle ruimtelijke context van de stad en haar omgeving. De ligging aan de IJssel en Berkel, het groene karakter, en het historische stadscentrum maken de gemeente Zutphen bijzonder, maar brengen ook extra verantwoordelijkheden met zich mee als het gaat om het zorgvuldig inpassen van nieuwe ontwikkelingen. Het realiseren van ambities op het gebied van verduurzaming, bereikbaarheid, woningbouw en economische groei vraagt daarom om maatwerk, innovatieve oplossingen en een goede balans tussen bescherming en ontwikkeling van de bestaande kwaliteiten. Dit proces vereist nauwe samenwerking met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en omliggende gemeenten, en vraagt soms om extra tijd en flexibiliteit om tot breed gedragen en toekomstbestendige keuzes te komen.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente Zutphen heeft recent haar omgevingsvisie vastgesteld. Deze geldt als paraplu over de ruimtelijke ambitie. Deze visie is ambitieus en geeft richting voor de toekomstige opgaven. De gemeente Zutphen is onderscheidend met een archeologische dienst met opgravingsbevoegdheid.

Veiligheid

Beschrijving

Feitelijk beeld

Op het gebied van veiligheid zijn de cijfers over openbare orde, zoals cijfers over misdrijven, diefstal, etc., vrijwel gelijk aan de benchmarkgemeenten. Wat betreft onveiligheidsbeleving scoort de gemeente Zutphen op onveiligheidsgevoelens (vragen of de respondent zich wel eens onveilig voelt thuis, in de buurt of 's avonds) en onveiligheidsperceptie (percentage

respondenten dat denkt dat er veel criminaliteit is in de buurt) vergelijkbaar met de benchmarkgemeenten. Voor vermijdingsgedrag (respondent opent 's avonds niet de deur of loopt of rijdt om) scoort de gemeente Zutphen lager dan de benchmarkgemeenten. Enkel de cijfers van het basisteam zijn bekend.

Beleid gemeente

De focus van de gemeente Zutphen ligt op preventie; het voorkomen dat problemen ontstaan of verergeren. Daar waar het inwoners, in hun netwerk, buurt of daarbuiten, zelf niet lukt, wil de gemeente ondersteunen. De gemeente ambieert te werken vanuit de inwoner, integraal en gebiedsgericht. Elke wijk heeft z'n eigen DNA en die verschillen wil zij omarmen en versterken. Dat vraagt verschillende investeringen en manieren van faciliteren vanuit de gemeente. De gemeente Zutphen onderhoudt intensieve samenwerkingsverbanden met de omliggende gemeenten, treft voorbereidingen om ondermijnende activiteiten tegen te gaan, zet waar nodig passende handhavingsinstrumenten in en ontwikkelt gerichte preventiecampagnes.

De gemeente Zutphen werkt samen met de gemeente Brummen om een toekomstbestendige, professionele en flexibele BOA-inzet in de regio uit te breiden. Sinds 2018 bestaat er een regionaal convenant tussen de gemeenten Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen waarin collegiale uitwisseling van BOA's bij bijvoorbeeld evenementen of bijzondere handhavingsacties is vastgelegd.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Kans

Uit het feitelijk beeld zien we voor de gemeente Zutphen geen afwijkend beeld. Door de preventieve aanpak van de gemeente Zutphen kan zij verder werken aan het behouden en verbeteren van de veiligheid.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente Zutphen hecht grote waarde aan de inzet van buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) en het verder professionaliseren van deze inzet. Er vindt structureel overleg plaats tussen de teamleiders van de vier gemeenten, wat een goede basis biedt voor verdere samenwerking en kennisdeling.

Daarnaast ziet de gemeente Zutphen dat er in de gemeente sprake is van overlast, jeugdcriminaliteit en zorgproblematiek. De gemeente zet hier extra inzet en middelen op in. De gemeente heeft kennis en deskundigheid opgebouwd ten aanzien van de aanpak van dergelijke problematiek en ziet dit als kracht.

Een politiebureau is gevestigd in de gemeente Zutphen, dit bevordert de reactietijd en de zichtbaarheid van de politie.

Organisatie en bestuur

Beschrijving

Feitelijk beeld

Voor dit beeld zijn de gegevens uit de personeelsmonitor 2024 van het A&O Fonds geraadpleegd. De cijfers worden vergeleken met de cijfers van gemeenten met 20.000-50.000 inwoners.

In 2024 stroomde 17% nieuw personeel in, in vergelijkbare gemeenten was dat 18,3%. De uitstroom van personeel bedroeg 8,6%, in andere gemeenten was dit 9,4%.

Het ziekteverzuim was 7,4% dat is hoger dan de 6,3% in andere gemeenten. Het langverzuim is 3,4%, extra lang verzuim is 2,7%. Bij vergelijkbare gemeenten is het langverzuim 3,3% en het extra lang verzuim 1,7%. Dit is dus vergelijkbaar.

De leeftijdsopbouw laat zien dat het personeelsbestand grotendeels bestaat uit medewerkers in de leeftijdsgroepen 45-54 jaar (28,1%) en 55-64 jaar (33,2%). Een derde van de medewerkers is minder dan drie jaar in dienst. Het grootste deel van het personeel werkt in de salarisschalen 7 tot en met 12.

Beleid gemeente

De gemeente Zutphen wil een lerende organisatie zijn en investeert daarom in de duurzame inzetbaarheid van medewerkers, zoals hun inzet, motivatie, gezondheid en loopbaan. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van leidinggevend en medewerkers zelf. De kernwaarden zijn Betrokken, Ondernemend en Vertrouwen, en vormen de basis voor hoe de organisatie samenwerkt, zowel intern als extern. Vanuit de doorontwikkeling van de organisatie werkt de gemeente aan het versterken van deze kernwaarden, het versterken van het MT met een MD traject en de omgang met elkaar. Vanaf 2024 is er binnen de organisatie extra aandacht voor verzuim, met een adviseur die zich hier speciaal op richt. In 2025 is de gemeente daarnaast gestart met een nieuwe arbodienstverlener. Door deze gerichte aanpak verwacht Zutphen het verzuim effectief terug te dringen.

De gemeente werkt gestructureerd en projectmatig en werkt met bijvoorbeeld de wijkgerichte aanpak aan een nieuwe manier van werken. Digitalisering vormt een belangrijk thema, met als aandachtspunten het vergroten van digitale vaardigheden en het verbeteren van onderlinge samenhang in systemen en processen.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Aandachtspunt

Het ziekteverzuim vraagt om aandacht omdat het hoger is dan bij vergelijkbare gemeenten. Het binden van personeel lijkt geen probleem omdat de uitstroom relatief laag is. De instroom is wel wat aan de lage kant. De meeste medewerkers vallen in de hogere leeftijdscategorie. Het borgen van de continuïteit van de organisatie naar de toekomst is een aandachtspunt.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente Zutphen beschikt over een stabiele organisatie met betrokken medewerkers en een professionele werkwijze. De korte lijnen binnen de organisatie en met stad en dorp zorgen voor effectieve samenwerking en binding met inwoners en partners. Verbeterpunten zijn het vergroten van

strategisch en innovatief vermogen en integrale samenwerking. Er liggen kansen om meer vanuit opgaven integraal te denken en handelen.

De gemeente heeft de afgelopen tijd geïnvesteerd in het op orde brengen van structuur, sturing en de werkprocessen. De gemeente Zutphen ziet de uitstroom van personeel wel als uitdaging. Met name medewerkers die kort werken bij de gemeente vertrekken relatief sneller weer. Een herindeling is interessant, om zo meer massa te krijgen.

Financiën

Beschrijving

Feitelijk beeld

Het feitelijk beeld dat we hier geven komt uit de financiële quickscan die door de Provincie Gelderland speciaal is gemaakt voor de gemeenten Brummen, Rheden, Zutphen. Gemeente Zutphen staat er financieel gezond voor, met een sluitende begroting voor 2025. De weerstandsratio van 5,18 toont aan dat de gemeente haar risico's ruim kan opvangen. Vrijwel alle financiële kengetallen zijn gunstig, behalve de solvabiliteit en belastingcapaciteit, die een gemiddeld risico vormen. Het onderhoudsplan voor wegen is niet meer actueel. De provincie ziet geen grote risico's. De belastingdruk in de gemeente Zutphen is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde, en volgens de jaarrekening 2024 zelfs lager.

Beleid gemeente

Om de financiële uitgangspositie preventief te blijven beheersen, laat het college in het najaar van 2025 een begrotingsanalyse en scenarioplanning uitvoeren. Bij de begrotingsanalyse worden alle budgetten geanalyseerd en geëvalueerd, waarbij ook wordt gekeken naar de maatschappelijke impact. De scenarioplanning houdt in dat er diverse scenario's worden ontwikkeld, met de omgevingsvisie als basis.

De begrotingsanalyse en scenarioplanning worden aan de raad aangeboden als hulpmiddel tijdens de coalitieonderhandelingen.

Beoordeling (kans = groen, uitdaging = rood, aandachtspunt = oranje)

Kans

De financiële situatie van de gemeente Zutphen is gezond. Alle kengetallen zijn gunstig met lage risico's, solvabiliteit en belastingcapaciteit geven een gemiddeld risico. De gemeente voert ook beleid om financiële situatie gezond te houden.

Reactie gemeente op basis van een ambtelijke bespreking van de lokale scan

De gemeente Zutphen is trots op de gezonde financiële uitgangspositie. Het college en de raad werken aan het behouden van de huidige gezonde financiële positie. Een raads werkgroep heeft in de zomer van 2025 een herzien voorstel voor de financiële spelregels van de gemeente Zutphen opgesteld en dit als initiatiefvoorstel aan de raad voorgelegd. In dit stuk zijn heldere afspraken gemaakt over de omvang van de algemene reserve, het realistisch begroten en de omgang met moties. Een belangrijk punt uit dit voorstel is dat de gemeente Zutphen vanaf begrotingsjaar 2027 een structureel sluitende programmabegroting presenteert. Dit zou haalbaar zijn zonder bezuinigingen of extra verhogingen van inkomsten, vanuit de opgestelde meerjarenbegroting 2026 – 2029.

De gemeente heeft de consequenties van de meicirculaire doorgerekend naar de meerjarenbegroting. Zutphen geeft aan dat zij in de jaren 2026 t/m 2029 een saldo op haar begroting ziet van respectievelijk € 196, € 2.636, € 5.174, € 5.292 (x 1000).

**Bijeenkomsten
gemeenteraden en
maatschappelijke
organisaties**

Gezamenlijke bijeenkomsten gemeenteraden en maatschappelijke organisaties 4 en 5 november

Op 4 november 2025 was er een gezamenlijke bijeenkomst met de raden en maatschappelijke organisaties van de gemeente Brummen en de gemeente Zutphen. Op 5 november 2025 was er een gezamenlijke bijeenkomst met de raden en maatschappelijke organisaties van de gemeente Brummen en de gemeente Rheden. Op deze avonden zijn de gemeenteraden en maatschappelijke organisaties uit beide gemeenten bijgepraat over het proces. Tijdens de bijeenkomsten was er een inspiratiemarkt om met elkaar in gesprek te gaan over de verhaallijnen van de combinaties Brummen-Rheden en Brummen-Zutphen. Van alle onderwerpen waren grote posters opgehangen, waarbij men reacties kon achterlaten. Na de bijeenkomsten zijn de verhaallijnen op basis van alle input aangepast, definitief gemaakt en vastgesteld door de colleges. De vastgestelde verhaallijnen zijn benut in de inwonersconsultatie om reacties op te halen over de combinaties Brummen-Rheden en Brummen-Zutphen. Een onderzoek dat in alle drie de gemeenten tegelijkertijd is gehouden.

In dit document wordt eerst toegelicht welke feedback is opgehaald en welke aanpassingen Moventem op basis daarvan heeft doorgevoerd in de verhaallijnen. Vervolgens worden de gebruikte slides uit de bijeenkomsten weergegeven. Tot slot bevat het document foto's die tijdens de bijeenkomsten op 4 en 5 november zijn gemaakt.

Feedbackverwerking verhaallijnen

Moventem, 10-11-2025

De verhaallijnen zijn aangescherpt op basis van reacties van de colleges, de gemeenteraden en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties van de drie gemeenten. Voor de colleges waren er twee gezamenlijke besprekingen georganiseerd op dinsdag 28 oktober voor de combinaties Brummen-Zutphen en Brummen-Rheden. Voor de raadsleden en maatschappelijke organisaties waren twee avonden georganiseerd. Op dinsdag 4 november was er een gezamenlijke bijeenkomst met de raden en maatschappelijke organisaties van gemeente Brummen en gemeente Zutphen. Op woensdag 5 november was er een gezamenlijke bijeenkomst met de raden en maatschappelijke organisaties van gemeente Brummen en gemeente Rheden.

Colleges van burgemeester en wethouders

Op 28 oktober hebben de colleges feedback gegeven op de verhaallijnen. Deze feedback is verwerkt en vervolgens besproken met de projectleiders van de drie gemeenten. Na akkoord stond deze aangepaste verhaallijn centraal tijdens de bijeenkomsten met raden en maatschappelijke organisaties op 4 en 5 november.

Gemeenteraden en maatschappelijke organisaties

Op 4 en 5 november hebben de raden en maatschappelijke organisaties feedback gegeven op de verhaallijnen. Dit is gedaan tijdens een inspiratiemarkt, waarbij de verhalen van de verschillende onderwerpen op een poster afgedrukt stonden. Door middel van post-its en via een anonieme box konden de deelnemers een reactie achterlaten. Deze reacties zijn geordend en waar mogelijk verwerkt in de verhaallijnen.

Feedback

De gegeven feedback kunnen we opdelen in een aantal categorieën:

- Gedetailleerde feedback op de inhoud van een onderdeel van een verhaallijn.
- Feedback over de vorm, de lengte en het taalgebruik.
- Reacties met vragen over zaken die gaan lopen zodra de Wet arhi van start gaat, nadat door de gemeenteraden een besluit is genomen over de herindeling in januari/februari 2026.
- Benoemen van en aandacht vragen voor diverse inhoudelijke vraagstukken en oplossingen. Deze hebben niet direct te maken met herindeling in dit stadium.

Aanpassing verhaallijnen

Voor de leesbaarheid hebben we de verhaallijnen ingedikt en uitgewerkt in een opsomming. Zo is de informatie meer geordend en is er minder sprake van opeenvolgende lange stukken tekst. Daarnaast is (waar mogelijk) de verschillen tussen de twee verhalen (Brummen-Rheden / Brummen-Zutphen) in de bovenste bullet geplaatst, in plaats van halverwege of onderaan de tekst. Ook zijn voor de snelle lezer woorden die de kern omvatten dikgedrukt. We hebben meerdere reacties die gedetailleerd over de inhoud gingen kunnen verwerken. Er zijn woorden toegevoegd, denk aan kernen of een bepaalde voorziening. Ook zijn er stukken herschreven, zodat de toon of het stuk duidelijker wordt. Daarnaast zijn zinnen weggelaten, zoals dubbelingen, om de tekst in te korten. Opnieuw is zorgvuldig gekeken naar de objectiviteit en gelijkwaardigheid van de verhaallijnen.

Punten die zijn meegegeven over zaken die gaan lopen na februari 2026 worden gedigitaliseerd en meegegeven aan de gemeenten.

Slides die gebruikt zijn tijdens de bijeenkomsten 4 en 5 november

Mogelijke herindeling gemeenten Brummen en Rheden/Zutphen

Het vertrekpunt van een mogelijke nieuwe gemeente

Dinsdag 4 november 2025

Woensdag 5 november 2025

Robin Koster, Strategisch adviseur/ Directeur Moventem

Programma

19:45	Welkom
19:50	Proces en werkwijze tot nu toe / verhaallijnen
20:15	Inspiratiemarkt: ruimte voor gesprek en reactie
21:30	Afsluiting

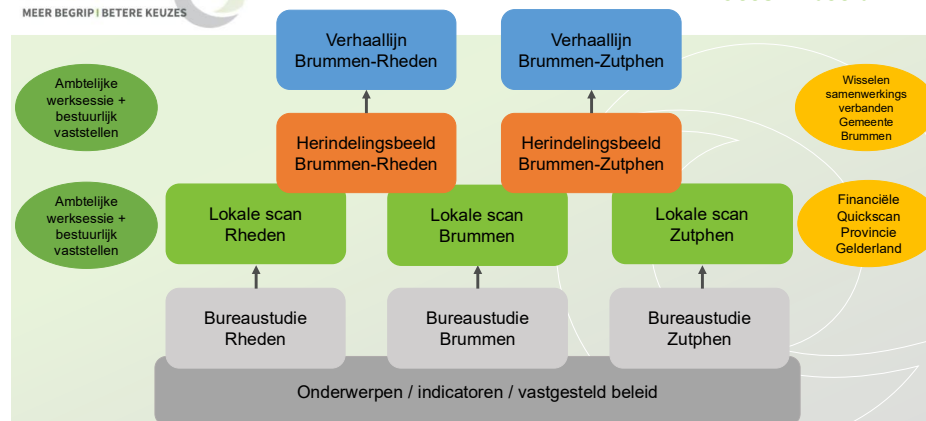

Doel van vanavond

- Informeren over het proces
- Delen verhaallijn gemeente Brummen – Rheden/Zutphen
- Onderling in gesprek en reageren op verhaallijn
- Vervolproces

Proces in beeld

Verhaallijn

Toegankelijke samenvatting voor inwoners van het beeld Brummen-Rheden en Brummen-Zutphen. De verhaallijn is een middel om het sentiment van inwoners op te halen.

➤ **Twaalf onderwerpen:**

➤ Algemene introductie + kaart	➤ Economie
➤ Dienstverlening	➤ Ruimte
➤ Bevolkingsopbouw	➤ Veiligheid
➤ Voorzieningen	➤ Organisatie en bestuur
➤ Kenmerken en identiteit	➤ Financiën
➤ Sociaal domein	➤ Samenwerkingsverbanden

Herkent u de verhaallijn die het vertrekpunt van de mogelijk nieuwe gemeente beschrijft?

Ruimte 1 a (plenair)

- Samenvatting
- Ideeënbus

Ruimte 1 b

- Algemene introductie + kaart
- Bevolkingsopbouw
- Voorzieningen
- Sociaal domein

Ruimte 2

- Economie
- Ruimte
- Veiligheid
- Kenmerken en identiteit

Ruimte 3

- Dienstverlening
- Organisatie en bestuur
- Financiën
- Samenwerkingsverbanden

Om 21.25 uur hier weer terug voor plenaire afsluiting!

Inspiratiemarkt met de 12 onderwerpen uit de verhaallijn

Herkent u de verhaallijn die het vertrekpunt van de mogelijk nieuwe gemeente beschrijft?

- Lees de verhaallijnen op de posters
- Ga met elkaar in gesprek
- Geef uw reactie via:
 - Post-its
 - Anoniem via kaart in de bus

Welkom terug!

DANK!

Vervolgproces

- **Verwerken reacties 4 en 5 november**
- **Colleges/burgemeesters stellen verhaallijn vast (11 nov)**
- **Vragenlijst onder inwoners (17 t/m 30 nov)**
 - Doel: sentiment ophalen
 - Vragen over de verhaallijn
 - Welke onderwerpen vindt u het belangrijkste?
 - Wat wilt u meegeven aan de gemeenten over dit onderwerp? *Kansen, zorgen, niets.*
- **Eindrapport (december)**
 - Onderdeel I: Herindelingsbeeld
 - Onderdeel II: Inwonersconsultatie
 - Onderdeel III: Wisselen van samenwerkingsverbanden (Gemeente Brummen)
 - Onderdeel IV: Financiële quickscan (Provincie Gelderland)

Besluitvorming college (18 dec) en gemeenteraad Brummen (januari 2026)
Besluitvorming colleges en gemeenteraden Rheden en Zutphen (januari/februari 2026)

Verhaallijnen

Samenvatting vertrekpunt Brummen-Rheden

In april 2025 heeft de gemeenteraad van Brummen besloten dat zij wil samengaan met de gemeente Rheden óf de gemeente Zutphen. In januari 2026 besluit de gemeenteraad van Brummen daarover. Alle drie de gemeenten werken mee aan een onderzoek naar de best passende combinatie. Hieronder staat het vertrekpunt van de mogelijke nieuwe gemeente Brummen + Rheden beschreven.

De nieuwe gemeente; kenmerken/identiteit

De gemeenten Brummen en Rheden vormen samen één nieuwe gemeente in Gelderland. De gemeente ligt tussen de Veluwezoom en de IJssel, van Velp tot Brummen en Eerbeek. Het heeft zo'n 65.000 inwoners, 13 dorpen en een landschap met bos, heide, uiterwaarden en landbouwgrond. De nieuwe gemeente is een logisch geheel: het is dorps en landelijk en heeft aandacht voor de dorpen en buurtschappen, natuur, industrie en landbouw. De dorpen hebben een eigen karakter en houden hun eigen sfeer. Mensen kennen elkaar, er is een sterk verenigingsleven en verschillende voorzieningen.

Dienstverlening en voorzieningen

Door samen te gaan, verwacht de nieuwe gemeente een stap vooruit te zetten. De nieuwe gemeente voegt kennis en vakmensen samen. De dienstverlening van de gemeente blijft hetzelfde: digitaal als dat kan en persoonlijk als dat nodig is. De gemeente blijft bereikbaar via balie, telefoon en online. Digitaal is de gemeente sterker. Met nieuwe technologieën verbetert de gemeente de dienstverlening. De korte lijnen met dorpen en wijken blijven belangrijk. De gemeente werkt dorpsgericht. Daardoor is er ruimte voor het persoonlijke contact en blijft de gemeente dichtbij. Ook de voorzieningen blijven in de buurt: elk dorp houdt de basis. Daarnaast zijn er grotere dorpen zoals Brummen, Eerbeek, Rheden en Velp met meer voorzieningen (bijvoorbeeld winkels en cafés). Vrijwilligerswerk en lokale betrokkenheid blijven onmisbaar en krijgen ondersteuning van de gemeente. Zo blijven dorpshuizen en het aanbod in sport en cultuur bestaan.

Bevolking en sociaal domein

Er zijn steeds meer oudere inwoners. Ook komen er elk jaar nieuwe bewoners bij. Dit zorgt voor een mix van mensen: jong en oud, met verschillende achtergronden, opleidingen en beroepen. Die verschillen maken buurten levendig, waar iedereen

mee kan doen en fijn samenwoont. Hulp, ondersteuning en zorg blijft dichtbij. De gemeente organiseert dit in samenwerking met partners en vrijwilligers en kijkt daarbij goed naar het gebied. Zo past ondersteuning bij de situatie in de wijken, de dorpen en het buitengebied.

Economie, ruimte en veiligheid

De nieuwe grotere gemeente kan slimmer plannen: plekken om te wonen logisch verdelen, voorzieningen goed bereikbaar houden en letten op natuur en landschap. Ook kan er meer worden gedaan om de economie, waaronder industrie, dienstverlening en toerisme, te laten bloeien. De gemeente gebruikt de kwaliteiten van de Veluwezoom en de aantrekkingskracht van de dorpen zo beter. Respect voor de natuur en het gebied waar inwoners leven staat daarbij voorop. Er komen meer toeristen die langer blijven overnachten. De hele nieuwe gemeente profiteert daarvan, doordat deze bezoekers de horeca en andere voorzieningen gebruiken. De gemeente kan in plannen beter kiezen tussen wonen, werken, natuur en schone energie. Daarbij beschermt de gemeente het groene landschap en het dorpse karakter. Inwoners, natuurorganisaties en landgoedeigenaren betreft de gemeente bij het maken van plannen. Op het gebied van veiligheid blijft veel hetzelfde. Wel kan de gemeente sneller problemen herkennen en aanpakken, door kennis en krachten te combineren. Bijvoorbeeld criminaliteit in leegstaande gebouwen in het buitengebied.

Financiën, organisatie en samenwerkingsverbanden

Beide gemeenten hebben hun financiële positie de afgelopen jaren verbeterd. De grootste uitdagingen liggen in het sociaal domein, waar de kosten hoger worden. Door samen te gaan kan de gemeente beter plannen, sneller schakelen en slimmer inkopen. De huidige gemeenten Brummen en Rheden doen nu mee aan verschillende regionale samenwerkingen. Bij een herindeling moet de nieuwe gemeente kiezen bij welke samenwerkingen zij hoort. Voor u als inwoner kunnen deze wisselingen merkbaar zijn.

Samenvatting vertrekpunt Brummen-Zutphen

In april 2025 heeft de gemeenteraad van Brummen besloten dat zij wil samengaan met de gemeente Zutphen óf de gemeente Rheden. In januari 2026 besluit de gemeenteraad van Brummen daarover. Alle drie de gemeenten werken mee aan een onderzoek naar de best passende combinatie. Hieronder staat het vertrekpunt van de mogelijke nieuwe gemeente Brummen + Zutphen beschreven.

De nieuwe gemeente; kenmerken/identiteit

De gemeenten Brummen en Zutphen vormen samen één nieuwe gemeente in Gelderland. De gemeente ligt aan de IJssel, van Eerbeek tot Warnsveld. Het heeft 70.000 inwoners, acht dorpen en de stad Zutphen. Het gebied ligt tussen de Veluwe en de Achterhoek. Er is veel afwisseling in het landschap: weilanden, bossen, water en uiterwaarden, de dorpen en de stad. Met de stad Zutphen en levendige dorpen zoals Brummen en Eerbeek heeft de gemeente genoeg winkels, horeca, cultuur en een ziekenhuis. De dorpen en wijken blijven rustig, groen en verbonden. Inwoners leven en bewegen nu al natuurlijk en van oudsher in het gebied, voor onderwijs, zorg, winkels, horeca, cultuur en werk.

Dienstverlening en voorzieningen

Door samen te gaan, verwacht de nieuwe gemeente een stap vooruit te zetten. De nieuwe gemeente voegt kennis en vakmensen samen. De dienstverlening van de gemeente blijft hetzelfde: persoonlijk als het nodig is en digitaal als het kan. De gemeente blijft bereikbaar via balie, telefoon en online. Door meer specialisten en één digitaal loket worden vragen sneller opgepakt en is er duidelijke informatie beschikbaar. Het persoonlijke gesprek blijft. De gemeente werkt wijkgericht en gebiedsgericht. Hierdoor is de gemeente zichtbaar en bereikbaar in de dorpen en wijken. De nieuwe gemeente combineert de kracht van stad en dorpen. Grote voorzieningen blijven zoveel mogelijk in de stad, voor eigen inwoners en inwoners uit de regio. In de dorpen is er de basis en kunnen inwoners de dagelijkse dingen dicht bij huis regelen.

Bevolking en sociaal domein

Er zijn steeds meer oudere inwoners. Ook komen er elk jaar nieuwe bewoners bij. De mix van landelijk en stedelijk zorgt voor een mix van mensen: jong en oud, met verschillende achtergronden, opleidingen en beroepen. De nieuwe gemeente wil wijken en dorpen met verschillende soorten woningen. Die verschillen maken

buurten levendig, waar iedereen mee kan doen en fijn samenwoont. Hulp, ondersteuning en zorg blijft dichtbij. De gemeente organiseert dit in samenwerking met partners en vrijwilligers en kijkt daarbij goed naar het gebied. Zo past ondersteuning bij de situatie in de wijken, de dorpen en het buitengebied.

Economie, ruimte en veiligheid

De nieuwe grotere gemeente kan slimmer plannen: plekken om te wonen logisch verdelen, voorzieningen goed bereikbaar houden en letten op natuur en landschap. Ook kan er meer worden gedaan om de economie te laten groeien. Er is industrie, productie en dienstverlening rond Brummen en Eerbeek. En er is daarnaast zorg, onderwijs en overheid in Zutphen. Het toerisme profiteert van de afwisseling van natuur, aantrekkelijke dorpen én een historische binnenstad: bezoekers blijven langer en de hele gemeente profiteert daarvan. De gemeente kan in plannen beter kiezen tussen wonen, werken, natuur en schone energie. Daarbij beschermt de gemeente het groene landschap, het dorpse karakter, de kenmerken van de wijken en de historische eigenschappen. Inwoners, natuurorganisaties en landgoedeigenaren betreft de gemeente bij het maken van plannen. Op het gebied van veiligheid blijft veel hetzelfde. Ook nu wordt er al samengewerkt. In een nieuwe gemeente kan die samenwerking snel versterken: één plan, korte lijnen en teams die elkaar beter weten te vinden.

Financiën, organisatie en samenwerkingsverbanden

De financiële positie van de gemeente Brummen is de afgelopen jaren zichtbaar verbeterd. De gemeente Zutphen is financieel gezond. Dit geeft een stabiele basis. De grootste uitdagingen liggen in het sociaal domein, waar de kosten oplopen. Door samen te gaan kan de gemeente beter plannen, sneller schakelen en slimmer inkopen. De huidige gemeenten Brummen en Zutphen doen nu al veel samen in dezelfde samenwerkingsverbanden, en dat blijft zo. De nieuwe gemeente kan een sterkere positie innemen in de Regio Stedendriehoek en heeft daardoor een betere stem richting provincie en Rijk.

Verhaallijn Brummen-Rheden

In dit document wordt de verhaallijn Brummen-Rheden beschreven. De verhaallijnen geven een beeld van het vertrekpunt van de mogelijke nieuwe gemeente.

De verhaallijnen omvatten meerdere deelverhalen rondom onderwerpen die door de gemeenten Brummen, Rheden en Zutphen als essentieel worden beschouwd bij een (mogelijke) herindeling. Deze thema's zijn onderzocht, waarbij de bevindingen zijn vastgelegd in de lokale scans van de betrokken gemeenten en in de herindelingsbeelden voor respectievelijk Brummen & Rheden en Brummen & Zutphen. In deze documenten wordt per onderwerp de huidige situatie beschreven. De uitgangspositie wordt beoordeeld aan de hand van kansen, aandachtspunten en uitdagingen.

Daarnaast zijn, in een afzonderlijk traject, de regionale samenwerkingsverbanden en de effecten daarvan in kaart gebracht. Voor het thema 'financiën' heeft de provincie Gelderland een financiële QuickScan uitgevoerd.

De verhaallijnen zijn gebaseerd op de informatie uit de bovengenoemde bronnen. Per onderwerp wordt het vertrekpunt van de mogelijke nieuwe gemeente beschreven. Dat is dus hoe de nieuwe gemeente na herindeling zal starten, het is geen toekomstbeeld. Hiermee wordt een beeld geschetst voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, waarbij wordt aangesloten bij de actuele situatie zoals beschreven in de herindelingsbeelden. De verhaallijnen zijn aangescherpt op basis van reacties van de colleges, de gemeenteraden en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties van de drie gemeenten. Voor de colleges waren er twee gezamenlijke besprekingen georganiseerd op dinsdag 28 oktober, voor de combinatie Brummen-Zutphen en Brummen-Rheden. Voor de raadsleden en maatschappelijke organisaties waren twee avonden georganiseerd. Op dinsdag 4 november was er een gezamenlijke bijeenkomst met de raden en maatschappelijke organisaties van gemeente

Brummen en gemeente Zutphen. Op woensdag 5 november was er een gezamenlijke bijeenkomst met de raden en maatschappelijke organisaties van gemeente Brummen en gemeente Rheden.

De verhaallijnen zijn een voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties toegankelijke vertaling van de inzichten uit de herindelingsbeelden van met name die aspecten die hun leefwereld raken. De verhaallijnen zijn in dit onderzoek geen doel op zich of een afzonderlijk onderzoeksresultaat; ze zijn een middel om het sentiment van inwoners over de mogelijke nieuwe gemeenten te peilen.

De verhaallijnen geven een beeld van het vertrekpunt van de mogelijke nieuwe gemeente. Ze laten zien hoe kansen van een eventuele herindeling benut kunnen worden en zijn positief geformuleerd.

Algemene introductie

- Als de gemeenten Brummen en Rheden gaan herindelen ontstaat één nieuwe Gelderse gemeente die ligt tussen de Veluwezoom en de IJssel, met ongeveer 65.000 inwoners. De nieuwe gemeente is een logisch geheel: het is **dorps en landelijk** en heeft aandacht voor de dorpen en buurtschappen, natuur en landbouw.
- De nieuwe gemeente loopt van Velp tot en met Eerbeek en van Empe tot en met Brummen. De gemeente telt dan 13 dorpen: Brummen, De Steeg, Dieren, Eerbeek, Ellecom, Empe, Hall, Laag-Soeren, Leuvenheim, Rheden, Spankeren, Tonden en Velp. En de buurtschappen Coldenhove, Cortenoever, Oeken, Rhienderen, Rhienderense Broek en Voorstonden. De verschillende dorpskernen kennen ieder een **eigen sterke sociale verbondenheid met een rijk verenigingsleven en vrijwilligersinitiatieven**.
- De gemeente heeft een oppervlak van ongeveer 170 vierkante kilometer. Een **groen en afwisselend gebied** met in het westen de ruim 5000 hectare bos en heide van **Nationaal Park Veluwezoom**. Langs de oostkant stroomt de IJssel met de uiterwaarden. Rond de dorpen liggen weilanden, akkers en bossen. Meerdere kernen, zoals Brummen, Eerbeek, Rheden en Velp, bieden voorzieningen zoals winkels en horeca.
- De spoorlijn Arnhem-Zutphen loopt door de gemeente, net als de wegen A348, N348 en N786. Ook is er via het station Voorst-Empe een verbinding met Apeldoorn. Het Apeldoorns Kanaal loopt door de nieuwe gemeente.

Dienstverlening

- Inwoners kunnen terecht aan de balie, telefonisch en online. Het uitgangspunt blijft: **digitaal waar mogelijk, persoonlijk waar nodig**. De nieuwe gemeente past de aanpak zo goed mogelijk aan op wat u nodig heeft. Digitaal is de gemeente sterker. De gemeente zet in op het gebruik van innovatieve technologieën om in te spelen op de behoeften van de inwoners en de dienstverlening te verbeteren. De nieuwe gemeente zorgt voor ondersteuning van inwoners die minder digitaal vaardig zijn.
- Door samen te gaan verwacht de nieuwe gemeente een stap vooruit te zetten. **De nieuwe gemeente voegt kennis en vakmensen samen**, waardoor taken minder bij één persoon liggen. In de nieuwe gemeente zijn meerdere specialisten beschikbaar die taken kunnen oppakken. Hierdoor krijgen inwoners beter en sneller antwoord op vragen.
- Een punt van aandacht is de **nabijheid**. Een grotere gemeente kan verder weg voelen. De gemeente blijft inzetten op **dorpsgericht en gebiedsgericht werken**. Hierdoor is de gemeente zichtbaar en bereikbaar in de dorpen en wijken. Bijvoorbeeld doordat inwoners ook in een dorpshuis/wijkcentrum of bibliotheek de gemeente goed kunnen bereiken.

Bevolkingsopbouw

- Er zijn steeds meer oudere inwoners. **Ook komen er elk jaar nieuwe bewoners bij.** Een jong gezin naast een oudere buurvrouw geeft leven in de buurt. Leeftijden komen meer in balans. Door een bevolking met meer verschillende achtergronden, opleidingen en beroepen kan een **sterke, inclusieve en evenwichtige samenleving groeien.**
- De nieuwe gemeente wil jongeren en jonge gezinnen aantrekken en vasthouden. Passende woningen zijn daarbij belangrijk. Ook nieuwe inwoners zorgen ervoor dat de leeftijdsopbouw meer gebalanceerd wordt en de nieuwe gemeente groeit. **Groei houdt voorzieningen op peil.** Denk aan voldoende leerlingen op scholen, nieuwe leden bij sportclubs en levendige centra.
- De nieuwe gemeente is sterker en kan daardoor beter afspraken maken met zorgaanbieders en **de juiste zorg inkopen.** De nieuwe gemeente heeft **specialisten in huis** die beter in beeld kunnen brengen waar bijvoorbeeld seniorenwoningen passen en waar plek is voor starters en jonge gezinnen.
- Kernen kunnen van elkaar leren bij vraagstukken als vergrijzing, terwijl de nieuwe gemeente **kennis bundelt, vooruitkijkt en keuzes zorgvuldig afweegt. Niet elk dorp of gebied is hetzelfde.** Daarom kijkt de nieuwe gemeente per gebied wat nodig is. Het ene dorp heeft doorstroming op de woningmarkt nodig, het andere een ontmoetingsruimte. Een grotere gemeente kan dit **beter en strategischer aanpakken.**

Voorzieningen

- Inwoners kunnen hun boodschappen doen in het dorp, de krant lezen in de bibliotheek, op de fiets naar de sporthal of het zwembad en 's avonds naar een voorstelling in het dorps huis. In de nieuwe gemeente zijn diverse onderwijsvoorzieningen beschikbaar, voortgezet onderwijs, mbo en hbo. **De basis is dichtbij; sommige dingen zijn wat verder weg.**
- De nieuwe gemeente wil dit behouden; een **basisniveau van voorzieningen** in elk dorp en in een aantal kernen wat meer voorzieningen, zoals dat in de huidige situatie ook al is. Inwoners kunnen de dagelijks zaken dichtbij huis regelen en maken makkelijk gebruik van de voorzieningen in de buurt.
- Een grotere gemeente kan hierin meer investeren. Er is **meer personeel en expertise** voor sportveldonderhoud, evenementenvergunningen en beheer van accommodaties. Ook is er ruimte voor dorpsgericht werken: **maatwerk per dorp.**
- De inzet van vrijwilligers en de lokale betrokkenheid zijn groot. Voorzieningen in de kleine kernen leven door die energie. De nieuwe gemeente ondersteunt en versterkt dit waar mogelijk en bewaakt het dorpse en plattelands karakter. Met **dorpsgericht werken sluit de gemeente aan bij initiatieven van inwoners en lokale behoeften.** Zowel de huidige gemeente Rheden als de gemeente Brummen hebben hier al ervaring mee.

Kenmerken/identiteit

- De nieuwe gemeente is een **samenhangend geheel**: dorps en landelijk, met aandacht voor kernen, natuur, industrie en landbouw. Er is ook eigenheid. Waar het gebied rondom Brummen meer agrarisch is, kennen de kernen Velp en Dieren beperkt stedelijke vraagstukken. Het resultaat is een herkenbare nieuwe gemeente, met de eigen identiteit van dorp, buurt en straat.
- De nieuwe gemeente ligt tussen de Veluwe en de IJssel. **Dorpen, landelijk en natuurlijk buitengebied** lopen in elkaar over. De kernen hebben een eigen gezicht en de historie is zichtbaar in het erfgoed, de landgoederen. Met kenmerken zoals het Apeldoorns Kanaal, de Soerense beek, de veerpont, de stoomtrein en landgoederen.
- Het **dorpsgericht** werken blijft belangrijk. De gemeente zet verschillende instrumenten in zoals dorpswethouders, adviesraden en een inwonerpanel. Op die manier is de **gemeente dichtbij**, herkenbaar en met korte lijnen. Zorgen en ideeën van inwoners komen terug in beleid en uitvoering.
- Er is ruimte voor de betrokkenheid en kracht van inwoners. Dorps- en wijkraden, verenigingen, vrijwilligers en buurtgroepen kunnen initiatieven ontwikkelen. Zo blijft de **eigenheid van dorpen en wijken** zichtbaar.

Sociaal domein

- Sommige mensen hebben het moeilijker dan anderen, bijvoorbeeld door een laag inkomen, werkloosheid of gezondheidsproblemen. De kosten voor zorg en ondersteuning lopen op terwijl de inkomsten van de gemeente dalen. De nieuwe gemeente moet dus slim werken en keuzes maken. De nieuwe gemeente wil dat **iedereen mee kan doen en dat ondersteuning en hulp dichtbij** is.
- Ook wil de gemeente voorkomen dat er bij inwoners zwaardere problematiek ontstaat. De direct leefomgeving van de inwoner is belangrijk. De nieuwe gemeente wil dat mogelijkheden voor ontmoeting en de hulp en ondersteuning aansluiten op wat er speelt in dorpen en wijken.
- De nieuwe gemeente kan per gebied anders werken, met korte lijnen naar dorpen, wijken en het buitengebied. Daarvoor bouwt zij verder op de ervaringen van de huidige gemeente Rheden en de huidige gemeente Brummen met **het dorpsgerichte en gebiedsgericht werken**. Zo wordt er bijvoorbeeld gekeken hoe de inrichting van een wijk kan bijdragen aan gezonder leven. Zoals bijvoorbeeld de groene ommetjes: wandelroutes die beweging en ontmoeting combineren. De nieuwe gemeente **profiteert van de bundeling van deze werkwijzen**.
- Een grotere gemeente helpt. Kennis wordt gebundeld. De inkoop van zorg kan mogelijk slimmer georganiseerd worden en er is meer kracht om samen te werken met andere organisaties.
- In een uitgestrekt gebied blijft de zichtbaarheid van de gemeente belangrijk. **Korte lijnen** tussen inwoners, organisaties en gemeente en **de kracht van gemeenschappen** vormen de basis voor een sterk sociaal domein. De betrokkenheid en kracht van vrijwilligers voor hun eigen dorp verandert niet door de herindeling.

Economie

- In de nieuwe gemeente worden plannen die eerst te groot waren, nu wél haalbaar. De gemeente zet in op **economische bloei**. Kwaliteiten kunnen beter worden benut: industrie, natuur, cultuur en toerisme. De gemeente zet in op het verduurzamen van de lokale economie door **samen te werken met ondernemers en onderwijsinstellingen** (zoals het aanwezige groenonderwijs op hbo- en mbo-niveau).
- In de huidige gemeente Brummen is de papierindustrie belangrijk. Daarnaast heeft de gemeente veel bedrijven in de productie, logistiek en dienstverlening. In de huidige gemeente Rheden zijn er ook bedrijven in de productie, logistiek en dienstverlening. Dat zorgt voor **banen en vakmanschap**. Het dagelijkse woon-werkverkeer is als volgt: 600 inwoners uit de gemeente Rheden werken in de gemeente Brummen, en 500 inwoners uit de gemeente Brummen reizen naar de gemeente Rheden voor hun werk.
- De zware industrie en grote bedrijven vragen om een stevige positie van de gemeente. Een nieuwe grotere, professionelere gemeente kan **beter onderhandelen en investeren**. Dit komt niet alleen de nieuwe gemeente zelf ten goede, maar versterkt juist ook de positie van ondernemers. Het vestigingsklimaat voor ondernemers wordt versterkt. De nieuwe gemeente is door haar grotere omvang en professionaliteit een **krachtigere gesprekspartner voor regionale en landelijke partijen**.
- Eén nieuwe gemeente staat sterker richting de provincie en partners. De nieuwe gemeente kan een **steviger regionaal profiel** neerzetten, met de Veluwe en Veluwezoom als streekmerk. Nationaal Park Veluwezoom trekt veel bezoekers. De nieuwe gemeente kan die toestroom beter verspreiden en zo voordeel hebben van de toeristische waarde.
- De nieuwe gemeente kan leren van bestaande expertise in toerisme in de huidige gemeente Brummen. Door kennis en ideeën te delen benut de nieuwe gemeente **toerismekansen** voor zowel dag- als verblijfsrecreatie. Denk aan arrangementen die bezoekers langer laten blijven: een bezoek aan de Veluwezoom combineren met een overnachting en een etentje in een dorpskern. Zo profiteert de hele nieuwe gemeente meer van het **toerisme, altijd met respect voor natuur en leefomgeving**.

Ruimte

- De nieuwe gemeente kenmerkt zich door natuur, bos, dorpen, buurtschappen en een agrarisch gebied. De huidige gemeente Brummen is echt **dorps en agrarisch**, met landbouwgronden en buitengebied. De huidige gemeente Rheden heeft diverse **grote en kleinere dorpen en veel natuur**. Al die kwaliteiten wil de nieuwe gemeente behouden.
- De hele nieuwe gemeente heeft te maken met **groei, vergrijzing en de woningbouwopgave**. De nieuwe grotere gemeente kan **slimmer plannen**: voorzieningen goed bereikbaar houden, woonlocaties logisch verdelen, en de druk op natuur en landschap beter managen. Eén gemeente maakt **één samenhangend plan** waarin verkeer, voorzieningen en woningbouw beter op elkaar aansluiten.
- Door samenwerking ontstaat meer ruimte voor kennisdeling, innovatie en afstemming met regionale partners, waardoor de nieuwe gemeente beter kan inspelen op zowel **stedelijke als dorpse woonbehoeften**.
- Meer bouwen kan druk op het landschap en het karakter van de dorpen geven. Daarom kijkt de nieuwe gemeente zorgvuldig naar effecten op natuur, water en omgeving. Ze **betreft inwoners, maatschappelijke partners, natuurorganisaties en landgoedeigenaren** bij het maken van de keuzes. De nieuwe gemeente moet een **goede balans vinden tussen groei en het behouden van de unieke kwaliteiten** van beide gemeenten. De balans tussen groei en bescherming houdt de nieuwe gemeente aantrekkelijk.

Veiligheid

- Het gebied van de nieuwe gemeente **lijkt op veel punten op elkaar**: dorpen, buitengebied, vaak dezelfde type problemen. Door samen te gaan bundelen de gemeenten kennis en capaciteit. Zo kan bijvoorbeeld criminaliteit in bewoonde of leegstaande panden in de bebouwde omgeving en buitengebied worden aangepakt. **Preventie waar het kan. Handhaving waar het moet.**
- De nieuwe gemeente zet sterk in op **preventie**, wat ervoor zorgt dat problemen vroeg kunnen worden gesignaleerd en risico's in kaart kunnen worden gebracht. De nieuwe gemeente benut het sterke lokale netwerk van **naoberschap, buurthulp en buurtapps**. Maar er is ook **gerichte handhaving** nodig om de veiligheid voelbaar te verbeteren.
- Het team van de nieuwe gemeente kan **vooruitdenken en gericht optreden**. De bundeling van capaciteit zorgt voor **meer zichtbaarheid op straat**.
- In de nieuwe gemeente blijven de lijnen kort, zijn de gezichten bekend en past de aanpak bij het dorp, de wijk en het buitengebied. **De wijkagent blijft herkenbaar, de BOA's blijven zichtbaar en er worden nog steeds bijeenkomsten georganiseerd per dorp of kern.**

Organisatie en bestuur

- De nieuwe gemeente werkt voor een groter gebied. Ze heeft meer kracht om de vraagstukken over **platteland en groen** op te pakken. De gemeente heeft aandacht voor de verschillen tussen de gebieden en kernen. Elk dorp en elke wijk **behoudt haar eigenheid**.
- De nieuwe gemeente wil het gevoel van **kleinschaligheid** en **de korte lijnen** behouden. Zowel binnen de organisatie als naar inwoners toe. De **nabijheid** met de inwoners blijft belangrijk. Daarom bewaakt de gemeente de verbinding: op herkenbare plaatsen in de dorpen, korte lijnen met dorpsraden/ wijkraden/ adviesraden, dorpswethouders en het houden van bijeenkomsten. Zo blijft de gemeente zichtbaar in het hele gebied.
- In de nieuwe gemeente wordt de organisatie groter waardoor taken minder bij één persoon liggen. Daardoor pakt de gemeente korte én langdurige vraagstukken beter op. De gemeente heeft daarvoor meer **strategische en uitvoerende capaciteit** en er is meer **gespecialiseerde kennis**. Een grotere organisatie kan personeel beter aantrekken en vasthouden.

Financiën

- De financiële positie van de huidige gemeente Brummen is de afgelopen jaren zichtbaar verbeterd. De gemeente Rheden heeft door keuzes te maken **financiële stabiliteit bereikt**, maar een structureel dekkende begroting, de financiële buffer en verhouding tussen bezit en schuld vragen nog **aandacht**.
- De **kosten van het sociaal domein stijgen**. Het sociaal domein gaat over de zorg en ondersteuning van inwoners. Bijvoorbeeld jeugdhulp, hulp in het huishouden of hulp bij het vinden van werk. Die kosten stijgen, terwijl het geld van het Rijk minder hard meegroeit.
- Met de nieuwe gemeente ontstaat **meer capaciteit** om aan opgaven te werken. De nieuwe gemeente kan slimmer inkopen en strategischer plannen als het nodig is.

Samenwerkingsverbanden

- De gemeenten Brummen en Rheden zijn meestal **onderdeel van andere regionale samenwerkingen**. Voor verschillende samenwerkingen, zoals de GGD (gezondheidsdienst), de Veiligheidsregio (brandweer en crisis) en de jeugdzorg, **moet één van de twee gemeenten wisselen**.
- Het wisselen van samenwerkingsverband **kost eenmalig tijd, inzet en geld**. Voor u als inwoner kunnen deze wisselingen merkbaar zijn. Maar bijvoorbeeld zorg wordt altijd gecontinueerd.
- De nieuwe gemeente **kan bij niet verplichte samenwerkingsverbanden kiezen** voor de samenwerkingsverbanden die het beste passen bij de nieuwe gemeente, bijvoorbeeld bij de regio Stedendriehoek of de Groene Metropool Regio.

Verhaallijn Brummen-Zutphen

In dit document wordt de verhaallijn Brummen-Zutphen beschreven. De verhaallijnen geven een beeld van het vertrekpunt van de mogelijke nieuwe gemeente.

Elke verhaallijn omvat meerdere deelverhalen rondom onderwerpen die door de gemeenten Brummen, Rheden en Zutphen als essentieel worden beschouwd bij een (mogelijke) herindeling. Deze thema's zijn onderzocht, waarbij de bevindingen zijn vastgelegd in de lokale scans van de betrokken gemeenten en in de herindelingsbeelden voor respectievelijk Brummen & Rheden en Brummen & Zutphen. In deze documenten wordt per onderwerp de huidige situatie beschreven. De uitgangspositie wordt beoordeeld aan de hand van kansen, aandachtspunten en uitdagingen.

Daarnaast zijn, in een afzonderlijk traject, de regionale samenwerkingsverbanden en de effecten daarvan in kaart gebracht. Voor het thema 'financiën' heeft de provincie Gelderland een financiële QuickScan uitgevoerd.

De verhaallijnen zijn gebaseerd op de informatie uit de bovengenoemde bronnen. Per onderwerp wordt het vertrekpunt van de mogelijke nieuwe gemeente beschreven. Dat is dus hoe de nieuwe gemeente na herindeling zal starten, het is geen toekomstbeeld. Hiermee wordt een beeld geschetst voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, waarbij wordt aangesloten bij de actuele situatie zoals beschreven in de herindelingsbeelden. De verhaallijnen zijn aangescherpt op basis van reacties van de colleges, de gemeenteraden en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties van de drie gemeenten. Voor de colleges waren er twee gezamenlijke besprekingen georganiseerd op dinsdag 28 oktober, voor de combinatie Brummen-Zutphen en Brummen-Rheden. Voor de raadsleden en maatschappelijke organisaties waren twee avonden georganiseerd. Op dinsdag 4 november was er een gezamenlijke bijeenkomst met de raden en maatschappelijke organisaties van gemeente

Brummen en gemeente Zutphen. Op woensdag 5 november was er een gezamenlijke bijeenkomst met de raden en maatschappelijke organisaties van gemeente Brummen en gemeente Rheden.

De verhaallijnen zijn een voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties toegankelijke vertaling van de inzichten uit de herindelingsbeelden van met name die aspecten die hun leefwereld raken. De verhaallijnen zijn in dit onderzoek geen doel op zich of een afzonderlijk onderzoeksresultaat; ze zijn een middel om het sentiment van inwoners over de mogelijke nieuwe gemeenten te peilen.

De verhaallijnen geven een beeld van de mogelijke nieuwe gemeente. Ze laten zien hoe kansen van een eventuele herindeling benut kunnen worden en zijn positief geformuleerd.

Algemene introductie

- Als de gemeenten Brummen en Zutphen gaan herindelen ontstaat één nieuwe Gelderse gemeente aan weerszijden van de IJssel met ongeveer 70.000 inwoners. **Inwoners leven en bewegen al op een natuurlijke manier in dit gebied.** Van oudsher zijn er verbindingen voor onderwijs, zorg, winkels, horeca, cultuur en werk.
- De nieuwe gemeente strekt zich van oost naar west uit van Eerbeek (tegen de Veluwe) tot Warnsveld (op de rand van de Achterhoek). De gemeente telt dan 7 dorpen: Brummen, Eerbeek, Empe, Hall, Leuvenheim, Tonden en Warnsveld. En de buurtschappen Coldenhove, Cortenoever, De Hoven, Oeken, Rhienderen, Rhienderense Broek, Voorstonden en Warken. Plus de stad Zutphen, met meerdere grotere en kleinere wijken. In de dorpskernen, wijken en buurtschappen is **een sterke sociale verbondenheid** en zijn **vrijwilligersinitiatieven**.
- De gemeente heeft een oppervlakte van ongeveer 130 vierkante kilometer. **Stad en dorpen worden afgewisseld met weilanden, bossen, water en uiterwaarden.** Verschillende kernen bieden winkels, voorzieningen en horeca. Denk aan Brummen, Eerbeek en Warnsveld. De compacte historische binnenstad van Zutphen biedt diverse winkels, horeca en cultuur. Ook heeft Zutphen een ziekenhuis. De stad ligt aan de IJssel en **wordt doorkruist door de Berkel**.
- Het gebied ligt aan de spoorlijn Zwolle-Nijmegen en aan de meer regionale lijnen naar Oldenzaal, Apeldoorn en Winterswijk. Het grenst ook aan de wegen N348, N345, N346 en N314.

Dienstverlening

- Inwoners kunnen terecht aan de balie, telefonisch en online. Online is er één digitaal loket. Daar regelt de inwoner veel zelf, in duidelijke stappen en met informatie over de aanvraag. Het uitgangspunt blijft: **persoonlijk als het nodig is, digitaal als het kan.** De nieuwe gemeente past de aanpak zo goed mogelijk aan op wat de inwoner nodig heeft. De nieuwe gemeente zorgt voor ondersteuning van inwoners die minder digitaal vaardig zijn.
- Door samen te gaan verwacht de nieuwe gemeente een stap vooruit te zetten. **De nieuwe gemeente voegt kennis en vakmensen samen,** waardoor taken minder bij één persoon liggen. In de nieuwe gemeente zijn meerdere specialisten beschikbaar die taken kunnen oppakken. Hierdoor krijgen inwoners beter en sneller antwoord op vragen.
- Een punt van aandacht is de **nabijheid**. Een grotere gemeente kan verder weg voelen. De gemeente blijft inzetten op **wijkgericht en gebiedsgericht werken.** Hierdoor is de gemeente zichtbaar en bereikbaar in de dorpen en wijken. Bijvoorbeeld doordat inwoners ook in een dorpshuis/wijkcentrum of bibliotheek de gemeente goed kunnen bereiken.

Bevolkingsopbouw

- Er zijn steeds meer oudere inwoners. **Ook komen er elk jaar nieuwe bewoners bij.** Een jong gezin naast een oudere buurvrouw geeft leven in de buurt. Leeftijden komen in balans. De mix van landelijk en stedelijk maakt de nieuwe gemeente **divers**. Het zorgt voor inwoners van verschillende leeftijden, achtergronden, opleidingen en beroepen. De nieuwe gemeente streeft naar wijken en dorpen met een divers woningaanbod. De **toenemende diversiteit versterkt de gemeente en draagt bij aan een inclusieve, evenwichtige samenleving.**
- De nieuwe gemeente wil jongeren en jonge gezinnen aantrekken en vasthouden. Passende woningen zijn daarbij belangrijk. Ook nieuwe inwoners zorgen ervoor dat de leeftijdsopbouw meer gebalanceerd wordt en de nieuwe gemeente groeit. **Groei houdt voorzieningen op peil.** Denk aan voldoende leerlingen op scholen, nieuwe leden bij sportclubs en levendige centra.
- De nieuwe gemeente is sterker en kan daardoor beter afspraken maken met zorgaanbieders en **de juiste zorg inkopen.** De nieuwe gemeente heeft **specialisten in huis** die beter in beeld kunnen brengen waar bijvoorbeeld seniorenwoningen passen en waar plek is voor starters en jonge gezinnen.
- Kernen kunnen van elkaar leren bij vraagstukken als vergrijzing, terwijl de nieuwe **gemeente kennis bundelt, vooruitkijkt en keuzes zorgvuldig afweegt. Niet elke wijk, dorp of gebied is hetzelfde.** Daarom kijkt de nieuwe gemeente per gebied wat nodig is. Het ene dorp heeft doorstroming op de woningmarkt nodig, het andere een ontmoetingsruimte. Een grotere gemeente kan dit **beter en strategischer aanpakken.**

Voorzieningen

- Zowel in de dorpen als in de stad zijn **voorzieningen. Sommige zijn dichtbij en andere zijn wat verder weg:** de buurtwinkel, de markt, het dorps huis, de bibliotheek, het zwembad, het ziekenhuis of theater De Hanzehof. In de nieuwe gemeente zijn diverse onderwijsvoorzieningen beschikbaar, voortgezet onderwijs en Mbo. Er bestaat al een **natuurlijke verbinding.** Inwoners uit het hele gebied gebruiken van oudsher al dezelfde voorzieningen. In dit hele gebied zijn dan ook veel dagelijkse verplaatsingen voor wonen, werken, leren en recreëren. De nieuwe gemeente wil dit verder verbeteren.
- De nieuwe gemeente bundelt de kracht van stad en dorpen: **in de dorpen blijft de basis** en kunnen inwoners de dagelijkse zaken dichtbij huis regelen. **Stedelijke voorzieningen blijven op peil,** zodat inwoners van binnen en buiten de gemeente die kunnen blijven gebruiken. Het uitgangspunt is dat alle inwoners de voorzieningen binnen **15 minuten** kunnen bereiken.
- Wijken en dorpskernen in de nieuwe gemeente krijgen ruimte om zichzelf te ontwikkelen. De nieuwe gemeente bouwt daarbij verder op de **sterke basis van vrijwilligers, verenigingen en stichtingen.** De bestaande verbinding van professionele organisaties met inwoners wordt daarbij benut. De ervaring van de gemeente Brummen met de **gebiedsgerichte benadering en het beleid 'sterke wijken'** van de gemeente Zutphen versterken elkaar.
- De nieuwe gemeente heeft kennis en capaciteit voor het behouden van de **historische kenmerken en erfgoed** (eigen erfgoedcentrum met archief).

Kenmerken/identiteit

- In de nieuwe gemeente gaan inwoners al van oudsher vanuit de dorpen en de stad heen en weer voor onderwijs, sport, zorg, recreatie en werk. Het is **één dagelijks leef- en werkgebied**. De nieuwe gemeente wil dit verder versterken. De nieuwe gemeente is landelijk, agrarisch met een natuurlijk buitengebied en karakteristieke dorpen. Ook is er de compacte, historische stad Zutphen met water en met stedelijke opgaven.
- De nieuwe gemeente ligt tussen de Veluwe en de Achterhoek en aan de IJssel. **Dorpen, stad, landelijk en natuurlijk buitengebied** wisselen elkaar af. De beschermde stads- en dorpsgezichten en monumenten vertellen het verhaal van de regio. Deze werelden versterken elkaar: samen zorgen zij voor een evenwichtige leefomgeving waarin dorpen hun eigen basisvoorzieningen behouden en de stad een aanvullend aanbod biedt.
- De gemeente heeft **een traditie van inwonersparticipatie** en inwoners mogen taken van de gemeente overnemen (Right to Challenge), bijvoorbeeld het onderhouden van groen/parken. Wijk- en gebiedsgericht werken blijft belangrijk. De **gemeente is dichtbij**, herkenbaar en met korte lijnen. Zorgen en ideeën van inwoners komen terug in beleid en uitvoering.
- Wijk- en dorpsraden blijven. Het resultaat is een herkenbare nieuwe gemeente, met de **identiteit van eigen dorp, wijk en straat**. In de dorpen en wijken is ruimte voor het initiatief van bewoners en vrijwilligers.

Sociaal domein

- Sommige mensen hebben het moeilijker dan anderen, bijvoorbeeld door een laag inkomen, werkloosheid of gezondheidsproblemen. De kosten voor zorg en ondersteuning lopen op terwijl de inkomsten van de gemeente dalen. De nieuwe gemeente moet dus slim werken en keuzes maken. De nieuwe gemeente wil dat **iedereen mee kan doen en dat ondersteuning en hulp dichtbij** is.
- Ook wil de gemeente voorkomen dat er bij inwoners zwaardere problematiek ontstaat. De leefomgeving van de inwoner is het startpunt. Ieder dorp, wijk of buurschap is uniek en vraagt andere ontmoetingsmogelijkheden, ondersteuning of zorg. De gemeente wil daarbij aansluiten.
- De nieuwe gemeente werkt dan ook met een **gebieds- en wijkgerichte aanpak**. Die aanpak zit al in het DNA van beide huidige gemeenten. De gemeente werkt samen met de maatschappelijke partners. De nieuwe gemeente streeft naar **kansengelijkheid en sociale samenhang** in wijken en dorpen, waar mensen elkaar kennen, helpen en opzoeken.
- De nieuwe gemeente zet in op **bestaanszekerheid** voor iedereen, met brede aandacht voor wonen, gezondheid, inkomen, scholing en het voorkomen van schulden. Sterke wijken en dorpen vormen de basis voor een veerkrachtige samenleving.
- De nieuwe gemeente werkt verder op de sterke samenwerking die er al langer is tussen de huidige gemeenten op onderwijs en het sociaal gebied. In een grotere gemeente wordt kennis gebundeld en kan inkoop van zorg slimmer georganiseerd worden.

- In een groot gebied blijft de zichtbaarheid van de gemeente belangrijk. **Korte lijnen** tussen inwoners, organisaties en gemeente en **de kracht van gemeenschappen** vormen de basis voor een sterk sociaal domein. De betrokkenheid en kracht van vrijwilligers voor hun eigen dorp of wijk verandert niet door de herindeling.

Economie

- In de nieuwe gemeente worden plannen die eerst te groot waren, nu wél haalbaar. Kwaliteiten kunnen beter worden benut: industrie (ook voor zwaardere industrie voor circulariteit), zorg, dienstverlening, handel, cultuur en toerisme. En bijvoorbeeld duurzame en natuur-inclusieve landbouw met afzet naar de stad.
- In de huidige gemeente Brummen is de papierindustrie belangrijk. Daarnaast heeft de gemeente veel bedrijven in de productie, logistiek en dienstverlening. In de huidige gemeente Zutphen zijn zorg, onderwijs en overheid grote werkgevers. Dat zorgt voor **banen en vakmanschap**. Het dagelijkse woon-werkverkeer is als volgt: 700 inwoners uit de gemeente Zutphen werken in de gemeente Brummen, en 800 inwoners uit de gemeente Brummen reizen naar de gemeente Zutphen voor hun werk.
- Alle sectoren vragen om een stevige positie van de gemeente. De nieuwe grotere gemeente kan beter onderhandelen en investeren. Dit vraagt ook om specifieke deskundigheid: stevige milieukennis en expertise in vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn nodig voor zowel de zwaardere industrie op bedrijventerrein De Mars als de papierindustrie in Eerbeek. Met één gedeelde kennisbasis, uniforme normen en korte lijnen kan de nieuwe gemeente **sneller schakelen, innovatie en de energietransitie ondersteunen, en ondernemers én omwonenden goed bedienen**. Op die manier creëert de gemeente een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers.

- Eén nieuwe gemeente staat sterker richting provincie en partners en kan een **steviger regionaal profiel** neerzetten als schakel tussen de Veluwe en de Achterhoek. Eerbeek trekt dagtoeristen met natuur en routes, Zutphen met cultuur, horeca en de historische binnenstad; samen worden die krachten gebundeld.
- Door kennis en ideeën te delen, arrangementen te ontwikkelen (bijvoorbeeld een dag Veluwe gecombineerd met overnachting en een bezoek aan de binnenstad) en routes, evenementen, overnachtingsmogelijkheden en promotie beter op elkaar af te stemmen, blijft de nieuwe gemeente aantrekkelijk voor toeristen én dagrecreanten. Zo worden bezoekers beter over het gebied verspreid, wordt het voorzieningenniveau in dorpen, wijken en kernen op peil gehouden en profiteert de hele nieuwe gemeente meer van het **toerisme, altijd met respect voor natuur en leefomgeving**.

Ruimte

- In de nieuwe gemeente komen **platteland en stad** samen. De huidige gemeente Brummen bestaat uit diverse dorpen en buurtschappen in een **groen, open landschap**. De huidige gemeente Zutphen bestaat uit een compacte stad met een beschermd **historisch centrum en verschillende wijken** met een eigen gezicht. Al die kwaliteiten wil de nieuwe gemeente behouden.
- De hele nieuwe gemeente heeft te maken met **groei, vergrijzing en de woningbouwopgave**. De nieuwe grotere gemeente kan **slimmer plannen**: voorzieningen goed bereikbaar houden, woonlocaties logisch verdelen, en de druk op natuur en landschap samen beter managen. Eén gemeente maakt **één samenhangend plan** waarin verkeer, voorzieningen en woningbouw beter op elkaar aansluiten.
- Door samenwerking ontstaat meer ruimte voor kennisdeling, innovatie en afstemming met regionale partners, waardoor de nieuwe gemeente beter kan inspelen op zowel **stedelijke als dorpse woonbehoeften**.
- Meer bouwen kan druk op het landschap en de historische kenmerken geven. Daarom kijkt de nieuwe gemeente zorgvuldig naar effecten op natuur, water en omgeving. Ze **betreft inwoners, maatschappelijke partners, natuurorganisaties en landgoedeigenaren** bij het maken van de keuzes. De nieuwe gemeente moet een **goede balans vinden tussen groei en het behouden van de unieke kwaliteiten** van beide gemeenten. De balans tussen groei en bescherming houdt de nieuwe gemeente aantrekkelijk.

Veiligheid

- Zowel de stad als de dorpen en het buitengebied kennen hun eigen veiligheidsproblemen. De huidige gemeenten Brummen en Zutphen **werken al langer samen op het gebied van veiligheid**, met hetzelfde politiebassisteam, uitwisseling van BOA's en dezelfde veiligheidsregio. In de nieuwe gemeente kan die samenwerking snel sterker worden: één plan, korte lijnen en teams die elkaar beter weten te vinden.
- De nieuwe gemeente zet sterk in op **preventie**, wat ervoor zorgt dat de gemeente de problemen vroeg kan signaleren en risico's in kaart kan brengen.
- In de nieuwe gemeente is meer strategische capaciteit en inzet voor de aanpak van ondermijning. De huidige gemeente Zutphen heeft ervaring met een preventieve, wijkgerichte aanpak. Het team van de nieuwe gemeente kan **vooruitdenken en gericht optreden**. De bundeling van capaciteit zorgt voor **meer zichtbaarheid op straat**.
- In de nieuwe gemeente blijven de lijnen kort, zijn de gezichten bekend en de aanpak past bij het dorp, de wijk en het buitengebied. **De wijkagent blijft herkenbaar en de BOA's blijven zichtbaar in de wijken en buurten**.

Organisatie en bestuur

- De nieuwe gemeente werkt voor een groter gebied en omvat **stad en platteland**. Dat vraagt soms andere oplossingen per gebied. Brummen en Zutphen werken nu al samen op verschillende onderwerpen; die ervaring kan helpen om vraagstukken in beide gebieden in **samenhang** op te pakken.
- De nieuwe gemeente wil het gevoel van **kleinschaligheid** en **de korte lijnen** behouden. Zowel binnen de organisatie als naar inwoners toe. De **nabijheid** met de inwoners blijft belangrijk. Daarom bewaakt de gemeente de verbinding: op herkenbare plaatsen in de dorpen, korte lijnen met dorpsraden/ wijkraden/ adviesraden, duidelijke contactpunten in de wijken en het houden van bijeenkomsten. Zo blijft de gemeente zichtbaar in het hele gebied.
- In de nieuwe gemeente wordt de organisatie groter waardoor taken minder bij één persoon liggen. Daardoor pakt de gemeente korte én langdurige vraagstukken beter op. De gemeente heeft daarvoor meer **strategische en uitvoerende capaciteit** en er is meer **gespecialiseerde kennis**. Een grotere organisatie kan personeel beter aantrekken en vasthouden.

Financiën

- De financiële positie van de gemeente Brummen is de afgelopen jaren zichtbaar verbeterd. De gemeente Zutphen laat een **financieel gezond beeld zien** met reserves, een ruime financiële buffer en een structureel sluitende meerjarenbegroting. De goede algemene reservepositie van de gemeente Zutphen geeft **een stabiele basis**.
- De **kosten van het sociaal domein stijgen**. Het sociaal domein gaat over de zorg en ondersteuning van inwoners. Bijvoorbeeld jeugdhulp, hulp in het huishouden of hulp bij het vinden van werk. Die kosten stijgen, terwijl het geld van het Rijk minder hard meegroeit.
- Met de nieuwe gemeente ontstaat **meer capaciteit** om aan opgaven te werken. De nieuwe gemeente kan slimmer inkopen en strategischer plannen als het nodig is.

Samenwerkingsverbanden

- De gemeenten Brummen en Zutphen werken nu al **samen in dezelfde regionale verbanden**. Voor bijvoorbeeld veiligheid, zorg, afval, onderwijs. Die samenwerking blijft bij een herindeling bestaan. De nieuwe gemeente **behoudt dezelfde samenwerkingen** zoals de GGD, Veiligheidsregio (brandweer en crisis) en de jeugdzorg.
- Beide gemeenten Brummen en Zutphen maken nu deel uit van de regio Stedendriehoek. De nieuwe gemeente kan **een grotere rol nemen in deze regio**, dat betekent meer invloed bij regionale keuzes en een sterkere positie richting provincie Gelderland en het Rijk.
- Voor u als inwoner is het belangrijkste: de dingen waar u bekend mee bent, blijven zoals ze zijn. **Geen veranderingen** in de organisatie van de zorg, het onderwijs of dagelijkse voorzieningen.

Vragenlijst

*Vragenlijst
inwonersconsultatie*

Gemeenten
Brummen-Rheden-Zutphen

Inwonersconsultatie

Van 17 november 2025 tot en met 30 november 2025 hebben inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties van de drie gemeenten de gelegenheid gekregen om via een vragenlijst te reageren op het vertrekpunt van de mogelijke nieuwe gemeente Brummen-Rheden of Brummen-Zutphen. Het doel van de consultatie is om het sentiment over de combinaties op te halen en te horen op welke onderwerpen inwoners kansen, aandachtspunten en uitdagingen zien. Er is gelijktijdig een vragenlijst uitgezet in de drie afzonderlijke gemeenten. Dit is gedaan via de inwonerpanels Brummen Spreekt, Rheden Spreekt en Zutphen Spreekt, via uitnodigingsbrieven aan een aselecte steekproef en via een brede communicatiecampagne van een open link. De consultatie is georganiseerd in samenwerking met de communicatieafdelingen van de drie gemeenten. Zij waren verantwoordelijk voor uitingen en postverzendingen.

In dit document ziet u de vragenlijsten die zijn gebruikt bij de inwonersconsultatie. Dit zijn schermafbeeldingen van de digitale vragenlijst. Er zijn ook papierenvragenlijsten gemaakt die inwoners telefonisch konden opvragen bij Movementem. Deze kregen zij dan thuisgestuurd en konden zij gratis retourneren.

De gemeente Brummen denkt na over haar toekomst. Het wordt voor de gemeente namelijk steeds moeilijker om goede dienstverlening en voorzieningen te bieden aan haar inwoners.

In april 2025 heeft de gemeenteraad, na uitgebreid onderzoek, besloten dat zij wil samengaan met de gemeente Rheden óf de gemeente Zutphen. In januari 2026 besluit de gemeenteraad van Brummen daarover. Alle drie de gemeenten werken mee aan een onderzoek naar de best passende combinatie. Het duurt nog tot tenminste 2029 voordat er een nieuwe gemeente is.

Het samengaan van twee gemeenten is een herindeling. Er ontstaat dan een nieuwe gemeente met één gemeenteraad, één college van burgemeester en wethouders en één ambtelijke organisatie. De gemeente wordt dan groter in oppervlak, heeft meer inwoners, meer dorpen en wijken, meer wegen, enzovoort.

Met deze vragenlijst vragen wij uw mening over twee mogelijkheden:

- Een nieuwe gemeente die bestaat uit de gemeente Brummen en de gemeente Rheden
- Een nieuwe gemeente die bestaat uit de gemeente Brummen en de gemeente Zutphen

U leest zo een aantal korte verhalen die een beeld geven van de nieuwe gemeente. Daarna krijgt u vragen daarover. Deze verhalen zijn opgesteld op basis van uitgebreid onderzoek door de drie gemeenten. De verhalen zijn ook afgestemd in nauwe samenwerking met de bestuurders en raadsleden van de betrokken gemeenten. De colleges van burgemeester en wethouders hebben de verhaallijnen die u zo ziet met elkaar vastgesteld.

De vragenlijst is volledig anoniem.

Alvast hartelijk dank voor uw tijd, betrokkenheid en bijdrage aan dit belangrijke proces!

[← Terug](#)

[Volgende →](#)

De vragenlijst begint met een introductietekst. Hierboven staat de introductietekst van gemeente Brummen.

De gemeente Rheden wil nu én in de toekomst een sterke gemeente zijn voor haar inwoners. Daarom voert de gemeente Rheden gesprekken met haar buurgemeenten over een gezamenlijke toekomst.

Onze buurgemeente Brummen wil samengaan met de gemeente Rheden óf met de gemeente Zutphen. In januari 2026 besluit de gemeenteraad van Brummen daarover. Alle drie de gemeenten werken mee aan een onderzoek naar de best passende combinatie. Het duurt nog tot tenminste 2029 voordat er een nieuwe gemeente is.

Het samengaan van twee gemeenten is een herindeling. Er ontstaat dan een nieuwe gemeente met één gemeenteraad, één college van burgemeester en wethouders en één ambtelijke organisatie. De gemeente wordt dan groter in oppervlak, heeft meer inwoners, meer dorpen en wijken, meer wegen, enzovoort.

Wij willen graag uw mening over een (mogelijk) nieuwe gemeente. U leest zo een aantal korte verhalen die een beeld geven van de nieuwe gemeente. Daarna krijgt u vragen daarover. Deze verhalen zijn opgesteld op basis van uitgebreid onderzoek door de drie gemeenten. De verhalen zijn ook afgestemd in nauwe samenwerking met de bestuurders en raadsleden van de betrokken gemeenten. De colleges van burgemeester en wethouders hebben de verhaallijnen die u zo ziet met elkaar vastgesteld.

De vragenlijst is volledig anoniem.

Alvast hartelijk dank voor uw tijd, betrokkenheid en bijdrage aan dit belangrijke proces!

0%

De vragenlijst begint met een introductietekst. Hierboven staat de introductietekst van gemeente Rheden.

Onze buurgemeente Brummen onderzoekt of zij in de toekomst wil samengaan met de gemeente Zutphen of met de gemeente Rheden. Zutphen werkt graag mee aan dit onderzoek, omdat de gemeente nu én in de toekomst een sterke gemeente wil blijven voor haar inwoners. Het onderzoek laat zien of de gemeente haar taken en dienstverlening beter kan uitvoeren als ze samen een grotere gemeente vormen.

In januari 2026 neemt de gemeenteraad van Brummen een eerste besluit over met welke gemeente zij wil samengaan. Als het proces daarna doorgaat, duurt het in ieder geval tot 2029 voordat er een nieuwe gemeente kan ontstaan.

Het samengaan van twee gemeenten is een herindeling. Er ontstaat dan een nieuwe gemeente met één gemeenteraad, één college van burgemeester en wethouders en één ambtelijke organisatie. De gemeente wordt dan groter in oppervlak, heeft meer inwoners, meer dorpen en wijken, meer wegen, enzovoort.

Wij willen graag uw mening over een (mogelijk) nieuwe gemeente. U leest zo een aantal korte verhalen die een beeld geven van de nieuwe gemeente. Daarna krijgt u vragen daarover. Deze verhalen zijn opgesteld op basis van uitgebreid onderzoek door de drie gemeenten. De verhalen zijn ook afgestemd in nauwe samenwerking met de bestuurders en raadsleden van de betrokken gemeenten. De colleges van burgemeester en wethouders hebben de verhaallijnen die u zo ziet met elkaar vastgesteld.

De vragenlijst is volledig anoniem.

Alvast hartelijk dank voor uw tijd, betrokkenheid en bijdrage aan dit belangrijke proces!

De vragenlijst begint met een introductietekst. Hierboven staat de introductietekst van gemeente Zutphen.

Wat is op u van toepassing?

Meer antwoorden mogelijk

- Ik woon in de gemeente Brummen
- Ik werk in de gemeente Brummen
- Ik ben ondernemer in de gemeente Brummen
- Ik werk voor een maatschappelijke organisatie in de gemeente Brummen
- Ik ga naar school in de gemeente Brummen
- Geen van bovenstaande

Wat is op u van toepassing?

Meer antwoorden mogelijk

- Ik woon in de gemeente Rheden
- Ik werk in de gemeente Rheden
- Ik ben ondernemer in de gemeente Rheden
- Ik werk voor een maatschappelijke organisatie in de gemeente Rheden
- Ik ga naar school in de gemeente Rheden
- Geen van bovenstaande

Wat is op u van toepassing?

Meer antwoorden mogelijk

- Ik woon in de gemeente Zutphen
- Ik werk in de gemeente Zutphen
- Ik ben ondernemer in de gemeente Zutphen
- Ik werk voor een maatschappelijke organisatie in de gemeente Zutphen
- Ik ga naar school in de gemeente Zutphen
- Geen van bovenstaande

De eerste vraag brengt in kaart welke situatie op de respondent van toepassing is.

Brummen Spreekt

De gemeente Brummen staat voor de keuze om met de gemeente Rheden of met de gemeente Zutphen samen te gaan. De gemeente Brummen wil graag weten hoe inwoners over beide combinaties denken. Daarom zijn er twee vragenlijsten gemaakt.

De helft van de inwoners van de gemeente Brummen krijgt als eerste de vragen over de combinatie Brummen-Rheden, de andere helft krijgt als eerste vragen over de combinatie Brummen-Zutphen. Na de vragen over de ene combinatie bepaalt u zelf of u ook nog de vragen over de andere combinatie beantwoordt.

Op de volgende pagina ziet u een afbeelding van een mogelijke herindeling. Ook kunt u daar het eerste algemene verhaal vinden. U kunt het verhaal lezen of luisteren.

[← Terug](#)

[Volgende →](#)

De respondenten uit de gemeente Brummen krijgen in een tussenspaga uitleg dat ze voor beide combinaties vragen kunnen beantwoorden.

Op de volgende pagina ziet u een afbeelding van de mogelijke herindeling. Ook kunt u daar het eerste algemene verhaal vinden. U kunt het verhaal lezen of luisteren.

Op de volgende pagina ziet u een afbeelding van de mogelijke herindeling. Ook kunt u daar het eerste algemene verhaal vinden. U kunt het verhaal lezen of luisteren.

Herindeling Brummen-Rheden

Klik op play (driehoekje) om naar de tekst te luisteren.

▶ 0:00 / 1:06 🔊 ⋮

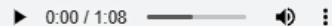
- Als de gemeenten Brummen en Rheden gaan herindelen ontstaat één nieuwe Gelderse gemeente die ligt tussen de Veluwezoom en de IJssel, met ongeveer 65.000 inwoners. De nieuwe gemeente is een logisch geheel: het is **dorps en landelijk** en heeft aandacht voor de dorpen en buurtschappen, natuur en landbouw.
- De nieuwe gemeente loopt van Velp tot en met Eerbeek en van Empe tot en met Brummen. De gemeente telt dan 13 dorpen: Brummen, De Steeg, Dieren, Eerbeek, Ellecom, Empe, Hall, Laag-Soeren, Leuvenheim, Rheden, Spankeren, Tonden en Velp. En de buurtschappen Coldenhove, Cortenoever, Oeken, Rhienderen, Rhienderense Broek en Voorstonden. De verschillende dorpskernen kennen ieder een **eigen sterke sociale verbondenheid met een rijk verenigingsleven en vrijwilligersinitiatieven**.

Herindeling Brummen-Zutphen

De helft van de respondenten uit de gemeente Brummen begint met de verhaallijnen en vragen over de mogelijke nieuwe gemeente Brummen-Rheden en de andere helft begint met de verhaallijnen en vragen over de mogelijke nieuwe gemeente Brummen-Zutphen.

Klik op play (driehoekje) om naar de tekst te luisteren.

- Als de gemeenten Brummen en Zutphen gaan herindelen ontstaat één nieuwe Gelderse gemeente aan weerszijden van de IJssel met ongeveer 70.000 inwoners. **Inwoners leven en bewegen al op een natuurlijke manier in dit gebied.** Van oudsher zijn er verbindingen voor onderwijs, zorg, winkels, horeca, cultuur en werk.
- De nieuwe gemeente strekt zich van oost naar west uit van Eerbeek (tegen de Veluwe) tot Warnsveld (op de rand van de Achterhoek). De gemeente telt dan 7 dorpen: Brummen, Eerbeek, Empe, Hall, Leuvenheim, Tonden en Warnsveld. En de buurtschappen Coldenhove, Cortenoever, De Hoven, Oeken, Rhienderen, Rhienderense Broek, Voorstonden en Warken. Plus de stad Zutphen, met meerdere grotere en kleinere wijken. In de dorpskernen, wijken en buurtschappen is een **sterke sociale verbondenheid** en zijn **vrijwilligersinitiatieven**.

U leest straks een aantal korte verhalen over verschillende onderwerpen. Deze verhalen geven een beeld van het vertrekpunt van de mogelijke nieuwe gemeente. Ze laten zien hoe kansen van een eventuele herindeling benut kunnen worden en zijn positief geformuleerd.

Welke onderwerpen vindt u het belangrijkste? Zet de onderwerpen in volgorde van belangrijkheid.

Klik als eerste op het onderwerp dat u het belangrijkste vindt, daarna op uw nummer twee, enzovoort. Klik als laatste op het onderwerp dat u het minst belangrijk vindt. Wilt u uw volgorde veranderen klik dan nogmaals op het onderwerp.

Dienstverlening – Gaat over het contact (balie, telefonisch, digitaal) dat u heeft met de gemeente.

Bevolkingsopbouw – Verdeling van inwoners naar leeftijd en herkomst, en of het aantal groeit of krimpt.

Voorzieningen – Gaat over de plekken en diensten die u dagelijks gebruikt, zoals winkels, school, sport en cultuur.

Kenmerken en identiteit – Gaat over wat de gemeente uniek maakt, zoals de omgeving, dorpen en wijken, het erfgoed en manier van samenleven.

Sociaal domein – Gaat over de zorg en ondersteuning van inwoners.

Economie – Gaat over werk en bedrijven in de gemeente.

Ruimte – Gaat over hoe de openbare ruimte wordt gebruikt: voor wonen, werken, verkeer, natuur, water, energie, toerisme en recreatie.

Veiligheid – Gaat over een veilige leefomgeving. Denk hierbij aan openbare orde, criminaliteit en verkeer.

Organisatie en bestuur – Gaat over hoe de gemeente werkt en beslist.

Financiën – Gaat over de geldzaken van de gemeente.

Samenwerkingsverbanden – Gaat over hoe en met wie de gemeente samenwerkt in de regio, zoals met andere gemeenten en organisaties voor zorg/preventie, veiligheid en economie.

Met de tweede vraag wordt duidelijk welke onderwerpen de respondenten belangrijk vinden door deze in volgorde te zetten.

Over welke onderwerpen wilt u de vragen beantwoorden?

U kunt voor meerdere onderwerpen de vragen beantwoorden. Per onderwerp duurt het 2 tot 5 minuten om de vragen te beantwoorden. U bepaalt zelf voor welke onderwerpen u de vragen beantwoordt. U mag natuurlijk ook voor alle onderwerpen de vragen beantwoorden.

Alle van de onderstaande onderwerpen

- Dienstverlening
- Bevolkingsopbouw
- Voorzieningen
- Kenmerken en identiteit
- Sociaal domein
- Economie
- Ruimte
- Veiligheid
- Organisatie en bestuur
- Financiën
- Samenwerkingsverbanden

Vervolgens krijgen de respondenten de mogelijkheid om zelf te bepalen over welke onderwerpen ze de verhaallijnen willen lezen en vragen beantwoorden. Het is ook mogelijk om voor alle onderwerpen de vragen te beantwoorden.

Klik op play (driehoekje) om naar de tekst te luisteren.

Om de toegankelijkheid te bevorderen zijn de verhaallijnen ingesproken en opgenomen. Respondenten kunnen dus zowel naar de verhaallijnen luisteren als de verhaallijnen lezen.

Dienstverlening Brummen-Rheden

- Inwoners kunnen terecht aan de balie, telefonisch en online. Het uitgangspunt blijft: **digitaal waar mogelijk, persoonlijk waar nodig**. De nieuwe gemeente past de aanpak zo goed mogelijk aan op wat u nodig heeft. Digitaal is de gemeente sterker. De gemeente zet in op het gebruik van innovatieve technologieën om in te spelen op de behoeften van de inwoners en de dienstverlening te verbeteren. De nieuwe gemeente zorgt voor ondersteuning van inwoners die minder digitaal vaardig zijn.
- Door samen te gaan verwacht de nieuwe gemeente een stap vooruit te zetten. **De nieuwe gemeente voegt kennis en vakmensen samen**, waardoor taken minder bij één persoon liggen. In de nieuwe gemeente zijn meerdere specialisten beschikbaar die taken kunnen oppakken. Hierdoor krijgen inwoners beter en sneller antwoord op vragen.
- Een punt van aandacht is de **nabijheid**. Een grotere gemeente kan verder weg voelen. De gemeente blijft inzetten op **dorpsgericht en gebiedsgericht werken**. Hierdoor is de gemeente zichtbaar en bereikbaar in de dorpen en wijken. Bijvoorbeeld doordat inwoners ook in een dorpshuis/wijkcentrum of bibliotheek de gemeente goed kunnen bereiken.

Wat wilt u meegeven aan de gemeenten over dit onderwerp?

- Ik wil niks meegeven
- Ik zie kansen, namelijk:
- Ik maak me zorgen om:

Bij elk door de respondent gekozen onderwerp krijgt hij of zij de verhaallijn te lezen en de mogelijkheid om kansen en zorgen kenbaar te maken.

Wat wilt u meegeven aan de gemeenten over dit onderwerp?

Ik wil niks meegeven

Ik zie kansen, namelijk:

Ik zie kansen, namelijk:

Ik maak me zorgen om:

Ik maak me zorgen om:

Bij elke verhaallijn zijn er telkens drie antwoordmogelijkheden. Bij de antwoordoptie “ik wil niks meegeven” gaat de respondent door naar de volgende verhaallijn en vraag. Bij het aanklikken van de antwoordopties “Ik zie kansen, namelijk:” en/of “Ik maak me zorgen om:” verschijnen er open invulvelden waar de respondent de antwoorden in kan vullen. Respondenten konden zowel kansen als zorgen invullen.

Wilt u over andere onderwerpen nog vragen beantwoorden?

- Nee
- Bevolkingsopbouw
- Voorzieningen
- Kenmerken en identiteit
- Sociaal domein
- Economie
- Ruimte
- Veiligheid
- Organisatie en bestuur
- Financiën
- Samenwerkingsverbanden

Nadat de respondent de gekozen verhaallijnen heeft gelezen en de bijbehorende vragen heeft beantwoord, krijgt hij of zij vervolgens de mogelijkheid om ook de verhaallijnen van de nog niet-gekozen onderwerpen te lezen en daar vragen over te beantwoorden.

Is er nog iets anders dat u wilt meegeven over de mogelijke nieuwe gemeente?

Is er nog iets anders dat u wilt meegeven over de mogelijke nieuwe gemeente?

Nee

[← Terug](#)

Als de respondent de gekozen verhaallijnen heeft gelezen en de bijbehorende vragen heeft beantwoord, kan hij of zij nog iets meegeven aan de nieuwe gemeente.

[Volgende →](#)

Wilt u ook de vragen over de herindeling Brummen-Zutphen beantwoorden?

- Ja
- Nee

 Terug

Volgende

Wilt u ook de vragen over de herindeling Brummen-Rheden beantwoorden?

- Ja
- Nee

 Terug

Volgende

De respondenten uit de gemeente Brummen krijgen de mogelijkheid om de verhaallijnen te lezen en vragen te beantwoorden van beide combinaties. Dit is dus niet verplicht. Na de verhaallijnen en vragen over de eerste combinatie wordt de bovenstaande vraag gesteld.

In welk jaar bent u geboren?

Wat zijn de vier cijfers van uw postcode?

Alle respondenten krijgen deze twee afsluitende vragen. Dit is ook het einde van de vragenlijst.

Inwonersconsultatie

Rapportage
*Inwonersconsultatie
Brummen-Rheden*

Onderzoek
Bestuurlijke Toekomst

Rapportage
*Inwonersconsultatie
Brummen-Rheden*

Onderzoek
Bestuurlijke Toekomst

Movementem BV

T 0575 84 3738

E info@movementem.nl

W www.movementem.nl

Movementem werkt conform de Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek van het Nederlandse Data & Insights Network (D&IN) en mag het Fair Data Keurmerk voeren, waarmee wordt aangetoond dat op verantwoorde wijze met data en persoonsgegevens wordt omgaan. Tevens is Movementem aangesloten bij de Europese Vereniging voor Marktonderzoek (ESOMAR) en wordt voldaan aan de Internationale Code voor Markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. Dit rapport is met grote zorg samengesteld. Desondanks kan het voorkomen dat informatie fout en/of onvolledig is. Movementem is niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van de aangeboden informatie.

**DATA &
INSIGHTS
NETWORK**

Inleiding

Benaderen doelgroep

Van 17 november 2025 tot en met 30 november 2025 hebben inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties van de gemeenten Brummen, Rheden en Zutphen de gelegenheid gekregen om via een vragenlijst te reageren op het vertrekpunt van de mogelijke nieuwe gemeente Brummen-Rheden of Brummen-Zutphen. Het doel van de consultatie is om reacties van inwoners op de combinaties op te halen en te horen op welke onderwerpen inwoners kansen, aandachtspunten en uitdagingen zien. Er is gelijktijdig een vragenlijst uitgezet in de drie afzonderlijke gemeenten. Dit is gedaan via de inwonerpanels Brummen Spreekt (1.208 uitnodigingen), Rheden Spreekt (1.509 uitnodigingen) en Zutphen Spreekt (2.057 uitnodigingen), via uitnodigingsbrieven aan een aselechte steekproef (Brummen: 7.000, Rheden: 14.451, Zutphen: 16.490) en via een brede communicatiecampagne van een open link. De consultatie is georganiseerd in samenwerking met de communicatieafdelingen van de drie gemeenten. Zij waren verantwoordelijk voor uitingen en postverzendingen.

In deze rapportage staan de resultaten van de inwoners van de gemeenten Brummen en Rheden op de combinatie Brummen-Rheden beschreven,

Deelnemers

In de gemeente Brummen hebben 1.728 inwoners meegedaan, waarvan 519 via Brummen Spreekt (responspercentage = 43,0%), 614 via de uitnodigingsbrief (responspercentage = 8,8%) en 595 via de open link. Van de 1.728 inwoners uit de gemeente Brummen hebben 1.361 inwoners vragen over de combinatie Brummen-Rheden beantwoord en 1.404 inwoners vragen over de combinatie Brummen-Zutphen.

In de gemeente Rheden hebben 1.590 inwoners meegedaan, waarvan 425 via Rheden Spreekt (responspercentage = 28,2%), 931 via de uitnodigingsbrief (responspercentage = 6,4%) en 234 via de open link.

Resultaten weergave

De resultaten van dit onderzoek worden in het voorliggende document beschreven middels diagrammen en tabellen. We beschrijven in deze rapportage de resultaten van de gesloten (kwantitatieve) vragen. De resultaten van de open (kwalitatieve) vragen staan in het eindrapport beschreven.

Door routes in de vragenlijst en vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk zijn, kan het voorkomen dat het aantal respondenten en/of het aantal antwoorden niet overal gelijk is in deze rapportage. Om deze redenen wordt ter volledigheid bij de resultaten aangegeven hoeveel respondenten ('n') de betreffende vraag hebben beantwoord. Door afrondingsverschillen telt niet alles op tot 100%. Bij sommige vragen konden respondenten meerdere antwoorden geven. Het totale percentage komt dan hoger dan 100% te liggen.

In bijlage 1 van deze rapportage staan de achtergrondgegevens van de respondenten weergegeven. Deze bijlage is aan het einde van deze rapportage te vinden.

In bijlage 2 van deze rapportage wordt nader ingegaan op de betrouwbaarheid, nauwkeurigheid en representativiteit van de resultaten. Deze bijlage is aan het einde van deze rapportage te vinden.

**Resultaten
Gesloten vragen**

Welke onderwerpen vindt u het belangrijkste? Zet de onderwerpen in volgorde van belangrijkheid.

Klik als eerste op het onderwerp dat u het belangrijkste vindt, daarna op uw nummer twee, enzovoort. Klik als laatste op het onderwerp dat u het minst belangrijk vindt. Wilt u uw volgorde veranderen klik dan nogmaals op het onderwerp.

In de tabellen op de volgende pagina's worden de onderwerpen getoond die door de respondenten uit de gemeenten Brummen en Rheden in volgorde van belangrijkheid zijn geplaatst. De onderwerpen zijn gesorteerd van het onderwerp dat door de meeste respondenten op één is gezet tot het onderwerp dat door de minste respondenten op één is gezet.

Inwoners uit de gemeente Brummen vinden de onderwerpen Voorzieningen en Kenmerken/identiteit de belangrijkste onderwerpen. Bij de vraag waarin ze de onderwerpen mogen rangschikken naar belangrijkheid, plaatst 21% het onderwerp Voorzieningen op de eerste plek en 23% op de tweede plek. Eveneens vindt 21% Kenmerken/identiteit het belangrijkste onderwerp, dit onderwerp wordt door 12% op de tweede plek gezet. Het onderwerp Samenwerkingsverbanden wordt door een derde van de inwoners uit de gemeente Brummen onderaan de rangschikking geplaatst.

Ook in de gemeente Rheden vinden de inwoners het onderwerp Voorzieningen het belangrijkste, 26% heeft dit op de eerste plek gezet en 23% op de tweede plek. Ruimte volgt daarna, 16% vindt dit het belangrijkste onderwerp en 14% vindt dit het op één na belangrijkste onderwerp. Samenwerkingsverbanden wordt door het minst aantal inwoners uit de gemeente Rheden op de eerste plek gezet, en door de meeste inwoners op de laatste plek.

Bij zowel de gemeenten Brummen als Rheden staan voorzieningen, ruimte, dienstverlening en veiligheid in de top 5 van belangrijkste onderwerpen. Het opvallendste verschil is dat het onderwerp Kenmerken/identiteit door inwoners uit de gemeente Brummen zeer belangrijk wordt gevonden (21% zet dit onderwerp op één), terwijl 8% van de inwoners uit de gemeente Rheden dit onderwerp het belangrijkste vindt.

Welke onderwerpen vindt u het belangrijkste? Zet de onderwerpen in volgorde van belangrijkheid.

Klik als eerste op het onderwerp dat u het belangrijkste vindt, daarna op uw nummer twee, enzovoort. Klik als laatste op het onderwerp dat u het minst belangrijk vindt. Wilt u uw volgorde veranderen klik dan nogmaals op het onderwerp.

Brummen (n=1361)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Voorzieningen	21,2%	22,9%	17,2%	11,6%	8,3%	5,9%	5,4%	2,8%	2,4%	1,8%	0,5%
Kenmerken en identiteit	21,1%	12,3%	9,0%	9,2%	8,2%	7,0%	5,3%	6,9%	7,9%	7,8%	5,3%
Dienstverlening	16,2%	8,3%	7,7%	9,1%	7,6%	6,4%	7,1%	7,7%	10,0%	8,9%	10,9%
Ruimte	11,9%	15,9%	12,5%	14,2%	10,6%	10,0%	8,8%	7,3%	4,8%	2,8%	1,2%
Veiligheid	8,0%	10,8%	11,6%	13,7%	11,2%	11,6%	9,2%	9,6%	7,1%	4,2%	3,1%
Sociaal domein	6,4%	9,9%	13,9%	12,3%	14,5%	13,1%	8,7%	7,2%	5,2%	5,4%	3,5%
Financiën	3,8%	3,7%	5,1%	6,8%	8,8%	10,7%	11,3%	12,5%	12,4%	15,5%	9,5%
Organisatie en bestuur	3,2%	4,0%	5,1%	4,5%	7,6%	9,0%	12,4%	11,1%	16,8%	17,6%	8,6%
Samenwerkingsverbanden	3,1%	2,5%	5,1%	5,4%	6,7%	5,9%	8,3%	9,6%	10,7%	10,0%	32,7%
Economie	2,8%	4,7%	8,1%	8,5%	9,5%	13,2%	13,2%	14,2%	10,7%	10,7%	4,6%
Bevolkingsopbouw	2,2%	5,0%	4,7%	4,8%	7,1%	7,3%	10,3%	11,1%	12,0%	15,4%	20,2%

De onderwerpen zijn gesorteerd van het onderwerp dat door de meeste respondenten op één is gezet tot het onderwerp dat door de minste respondenten op één is gezet.

Welke onderwerpen vindt u het belangrijkste? Zet de onderwerpen in volgorde van belangrijkheid.

Klik als eerste op het onderwerp dat u het belangrijkste vindt, daarna op uw nummer twee, enzovoort. Klik als laatste op het onderwerp dat u het minst belangrijk vindt. Wilt u uw volgorde veranderen klik dan nogmaals op het onderwerp.

Rheden (n=1590)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Voorzieningen	26,3%	22,6%	15,9%	10,4%	8,9%	6,4%	4,1%	3,0%	1,8%	0,5%	0,1%
Ruimte	15,8%	13,9%	15,4%	13,2%	11,2%	8,8%	8,0%	5,1%	4,7%	3,0%	0,9%
Dienstverlening	13,4%	8,1%	4,6%	7,4%	7,9%	8,7%	9,1%	9,3%	9,7%	10,6%	11,2%
Veiligheid	11,2%	11,0%	13,7%	13,2%	13,1%	9,7%	8,8%	8,3%	5,1%	3,6%	2,4%
Sociaal domein	8,7%	13,1%	16,2%	12,7%	12,8%	9,2%	8,1%	6,7%	5,8%	3,8%	2,9%
Kenmerken en identiteit	7,7%	7,3%	6,6%	9,1%	6,5%	10,2%	8,7%	8,3%	11,7%	13,3%	10,5%
Financiën	5,1%	6,7%	6,8%	7,5%	9,5%	11,2%	11,1%	13,4%	10,8%	12,2%	5,9%
Bevolkingsopbouw	3,8%	5,3%	3,6%	4,4%	6,4%	8,0%	8,0%	9,8%	11,6%	17,0%	22,2%
Organisatie en bestuur	3,3%	3,6%	6,2%	6,0%	7,2%	8,6%	12,4%	13,9%	15,7%	15,3%	7,8%
Economie	2,5%	4,5%	7,4%	11,1%	10,4%	11,4%	13,6%	13,0%	11,7%	8,1%	6,1%
Samenwerkingsverbanden	2,3%	3,9%	3,6%	4,9%	6,2%	7,9%	8,2%	9,3%	11,5%	12,4%	29,8%

De onderwerpen zijn gesorteerd van het onderwerp dat door de meeste respondenten op één is gezet tot het onderwerp dat door de minste respondenten op één is gezet.

Welke onderwerpen vindt u het belangrijkste? Zet de onderwerpen in volgorde van belangrijkheid.

Klik als eerste op het onderwerp dat u het belangrijkste vindt, daarna op uw nummer twee, enzovoort. Klik als laatste op het onderwerp dat u het minst belangrijk vindt. Wilt u uw volgorde veranderen klik dan nogmaals op het onderwerp.

We hebben gekeken naar opvallende significante verschillen in de volgorde van belangrijkheid tussen respondenten van verschillende leeftijden. Hierbij hebben we specifiek gekeken naar de onderwerpen die respondenten (heel) belangrijk vinden (top drie) of juist het minst belangrijk vinden en onderaan de rangschikking hebben geplaatst.

Gemeente Brummen

Er zijn bij een paar onderwerpen opvallende verschillen tussen respondenten van verschillende leeftijden uit gemeente Brummen. De grootste verschillen zijn te zien bij het onderwerp Dienstverlening. Hoe ouder respondenten zijn, hoe vaker zij dienstverlening één van de belangrijkste onderwerpen vinden. Jongeren plaatsen dit onderwerp vaker dan ouderen onderaan de rangschikking. Een ander opvallend resultaat is dat 65-plussers het onderwerp Sociaal domein vaker in hun top drie van belangrijkheid hebben staan dan jongere respondenten, maar respondenten tussen de 35 en 44 jaar hebben dit onderwerp het vaakst op één staan. Oudere respondenten, vooral de 75-plussers, vinden Ruimte minder vaak één van de belangrijkste onderwerpen. Bij Veiligheid valt op dat jongeren onder de 35 jaar dit vaker een belangrijk onderwerp vinden dan oudere respondenten. Tot slot vinden 55-64 jarigen Samenwerkingsverbanden vaker het minst belangrijke onderwerp, jongeren vinden dit onderwerp juist vaker belangrijker.

Gemeente Rheden

Ook in de gemeente Rheden zien we dat hoe ouder respondenten zijn, hoe vaker zij Dienstverlening bovenaan de rangschikking (top drie) hebben staan. Ook bij de onderwerpen Ruimte en Veiligheid zijn verschillen tussen de leeftijdsgroepen zichtbaar. Inwoners jonger dan 45 jaar vinden Ruimte vaker een belangrijk onderwerp, terwijl 65-plussers dit minder vaak in hun top drie hebben staan. Dit geldt ook voor het onderwerp Veiligheid. Voor Samenwerkingsverbanden geldt dat 75-plussers dit vaker het minst belangrijke onderwerp vinden dan jongere respondenten. Jongeren onder de 35 jaar vinden dit onderwerp juist vaker belangrijker. 75-plussers vinden Kenmerken/identiteit vaker het belangrijkste onderwerp dan respondenten die jonger zijn.

Welke onderwerpen vindt u het belangrijkste? Zet de onderwerpen in volgorde van belangrijkheid.

Klik als eerste op het onderwerp dat u het belangrijkste vindt, daarna op uw nummer twee, enzovoort. Klik als laatste op het onderwerp dat u het minst belangrijk vindt. Wilt u uw volgorde veranderen klik dan nogmaals op het onderwerp.

We hebben gekeken naar opvallende significante verschillen in de volgorde van belangrijkheid tussen respondenten uit verschillende woonplaatsen. Hierbij hebben we specifiek gekeken naar de onderwerpen die respondenten (heel) belangrijk vinden (top drie) of juist het minst belangrijk vinden en onderaan de rangschikking hebben geplaatst.

Gemeente Brummen

Er zijn bij een paar onderwerpen opvallende verschillen tussen respondenten van verschillende woonplaatsen uit gemeente Brummen. Respondenten uit Eerbeek vinden Voorzieningen vaker het belangrijkste onderwerp, dan respondenten uit andere woonplaatsen. Inwoners uit Hall vinden Kenmerken/identiteit vaker het belangrijkste onderwerp, terwijl mensen uit Eerbeek dit minder vaak in hun top drie hebben staan. Inwoners uit Leuvenheim vinden Economie vaker één van de minder belangrijke onderwerpen en mensen die in Tonden wonen vinden Ruimte vaker wél een van de belangrijkste onderwerpen. Tot slot vinden de inwoners van Hall en Leuvenheim Veiligheid minder vaak belangrijk dan inwoners van de andere woonplaatsen.

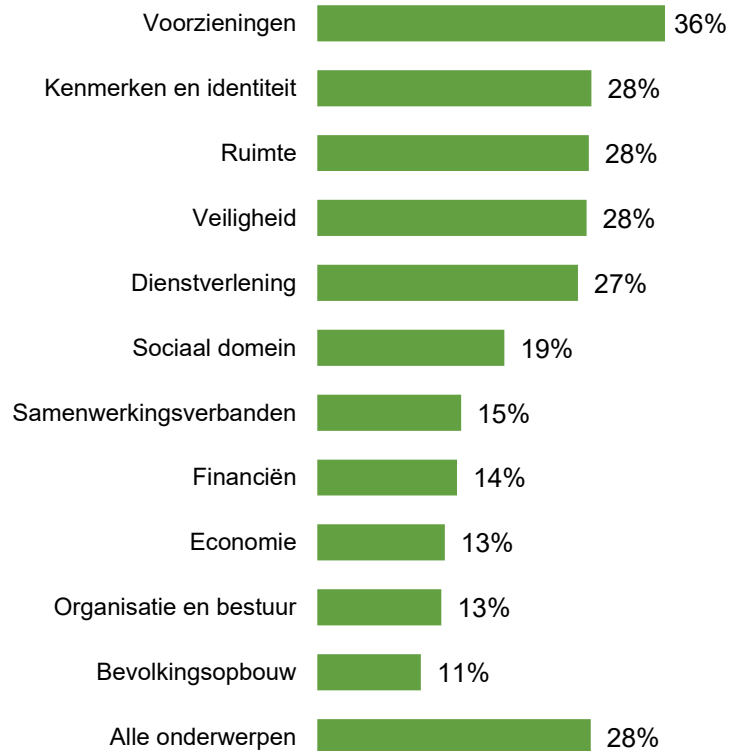
Gemeente Rheden

Een opvallend verschil tussen de verschillende woonplaatsen binnen de gemeente Rheden is dat respondenten uit De Steeg en Spankeren het onderwerp Kenmerken/identiteit vaker het belangrijkste onderwerp vinden, ook inwoners van Laag-Soeren hebben dit vaker in hun top drie staan dan inwoners van andere woonplaatsen. Inwoners uit Velp vinden dit onderwerp in vergelijking minder belangrijk. Inwoners uit Velp vinden Veiligheid vaker het belangrijkste onderwerp dan andere inwoners, zij vinden het Sociaal domein juist minder vaak het belangrijkste onderwerp. De inwoners van Spankeren hebben Ruimte vaker in hun top drie staan in vergelijking met andere woonplaatsen.

Over welke onderwerpen wilt u de vragen beantwoorden?

U kunt voor meerdere onderwerpen de vragen beantwoorden. Per onderwerp duurt het 2 tot 5 minuten om de vragen te beantwoorden. U bepaalt zelf voor welke onderwerpen u de vragen beantwoordt. U mag natuurlijk ook voor alle onderwerpen de vragen beantwoorden.

Brummen (n=1361)

Rheden (n=1590)

Over welke onderwerpen wilt u de vragen beantwoorden?

U kunt voor meerdere onderwerpen de vragen beantwoorden. Per onderwerp duurt het 2 tot 5 minuten om de vragen te beantwoorden.

U bepaalt zelf voor welke onderwerpen u de vragen beantwoordt. U mag natuurlijk ook voor alle onderwerpen de vragen beantwoorden.

Brummen – Leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie	< 35 jaar (n=150)	35-44 jaar (n=122)	45-54 jaar (n=184)	55-64 jaar (n=327)	65-74 jaar (n=358)	75 jaar en ouder (n=216)
Voorzieningen	38%	41%	27%	35%	39%	36%
Kenmerken en identiteit	30%	27%	26%	31%	31%	24%
Ruimte	31%	28%	24%	29%	28%	26%
Veiligheid	35%	28%	18%	27%	26%	29%
Dienstverlening	19%	24%	21%	30%	30%	41%
Sociaal domein	24%	14%	17%	19%	21%	20%
Samenwerkingsverbanden	12%	14%	15%	15%	14%	20%
Financiën	13%	16%	9%	16%	16%	17%
Economie	15%	14%	6%	18%	12%	13%
Organisatie en bestuur	13%	11%	9%	13%	13%	18%
Bevolkingsopbouw	11%	13%	12%	10%	9%	9%
Alle onderwerpen	29%	34%	34%	31%	24%	20%

Over welke onderwerpen wilt u de vragen beantwoorden?

U kunt voor meerdere onderwerpen de vragen beantwoorden. Per onderwerp duurt het 2 tot 5 minuten om de vragen te beantwoorden.

U bepaalt zelf voor welke onderwerpen u de vragen beantwoordt. U mag natuurlijk ook voor alle onderwerpen de vragen beantwoorden.

Brummen – Woonplaats

Woonplaats	Brummen (n=582)	Eerbeek (n=538)	Empe (n=58)	Hall (n=68)	Leuvenheim (n=45)	Tonden (n=33)	Buiten de gemeente (n=37)
Voorzieningen	35%	40%	35%	28%	27%	30%	30%
Kenmerken en identiteit	31%	22%	40%	39%	42%	45%	35%
Ruimte	27%	26%	30%	36%	35%	58%	24%
Veiligheid	29%	29%	39%	15%	19%	30%	14%
Dienstverlening	26%	31%	22%	15%	18%	18%	24%
Sociaal domein	21%	19%	19%	23%	18%	6%	19%
Samenwerkingsverbanden	17%	12%	9%	10%	23%	17%	24%
Financiën	14%	16%	15%	11%	11%	11%	19%
Economie	13%	13%	7%	16%	13%	8%	16%
Organisatie en bestuur	15%	10%	5%	15%	22%	15%	11%
Bevolkingsopbouw	13%	9%	9%	11%	7%	11%	8%
<i>Alle onderwerpen</i>	31%	29%	27%	28%	19%	8%	24%

Over welke onderwerpen wilt u de vragen beantwoorden?

U kunt voor meerdere onderwerpen de vragen beantwoorden. Per onderwerp duurt het 2 tot 5 minuten om de vragen te beantwoorden.

U bepaalt zelf voor welke onderwerpen u de vragen beantwoordt. U mag natuurlijk ook voor alle onderwerpen de vragen beantwoorden.

Rheden – Leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie	< 35 jaar (n=199)	35-44 jaar (n=191)	45-54 jaar (n=251)	55-64 jaar (n=330)	65-74 jaar (n=414)	75 jaar en ouder (n=197)
Voorzieningen	39%	37%	38%	40%	44%	49%
Veiligheid	32%	26%	31%	28%	25%	32%
Ruimte	33%	28%	29%	26%	28%	21%
Dienstverlening	19%	21%	26%	29%	37%	47%
Sociaal domein	23%	23%	20%	20%	32%	27%
Financiën	14%	18%	17%	16%	18%	19%
Kenmerken en identiteit	13%	14%	16%	19%	19%	19%
Bevolkingsopbouw	18%	13%	13%	11%	12%	7%
Organisatie en bestuur	11%	12%	12%	10%	16%	16%
Economie	13%	12%	14%	11%	10%	11%
Samenwerkingsverbanden	12%	11%	11%	8%	12%	12%
Alle onderwerpen	35%	39%	41%	39%	29%	25%

Over welke onderwerpen wilt u de vragen beantwoorden?

U kunt voor meerdere onderwerpen de vragen beantwoorden. Per onderwerp duurt het 2 tot 5 minuten om de vragen te beantwoorden.

U bepaalt zelf voor welke onderwerpen u de vragen beantwoordt. U mag natuurlijk ook voor alle onderwerpen de vragen beantwoorden.

Rheden – Woonplaats

Woonplaats	De Steeg (n=47)	Dieren (n=502)	Ellecom (n=51)	Laag-Soeren (n=54)	Rheden (n=323)	Spankeren (n=48)	Velp (n=540)	Buiten de gemeente (n=24)
Voorzieningen	34%	33%	48%	45%	45%	46%	42%	50%
Veiligheid	13%	23%	27%	41%	30%	27%	33%	33%
Ruimte	29%	22%	38%	33%	28%	35%	32%	38%
Dienstverlening	31%	23%	27%	19%	30%	16%	29%	42%
Sociaal domein	14%	18%	25%	22%	26%	26%	26%	21%
Financiën	17%	15%	17%	19%	17%	7%	17%	42%
Kenmerken en identiteit	24%	15%	18%	31%	16%	24%	15%	17%
Bevolkingsopbouw	9%	12%	8%	16%	14%	16%	14%	33%
Organisatie en bestuur	13%	10%	21%	10%	11%	22%	12%	21%
Economie	5%	8%	7%	14%	14%	4%	15%	17%
Samenwerkingsverbanden	14%	10%	9%	13%	10%	11%	11%	25%
<i>Alle onderwerpen</i>	33%	45%	28%	24%	35%	38%	30%	17%

**Resultaten
Open vragen**

Dienstverlening	Gemeente Brummen	Gemeente Rheden
Niks meegegeven	50%	46%
Kansen	17%	19%
Zorgen	37%	39%
n	777	1055

Kenmerken identiteit	Gemeente Brummen	Gemeente Rheden
Niks meegegeven	51%	62%
Kansen	24%	17%
Zorgen	28%	24%
n	779	843

Bevolkingsopbouw	Gemeente Brummen	Gemeente Rheden
Niks meegegeven	56%	48%
Kansen	17%	20%
Zorgen	30%	36%
n	536	771

Sociaal domein	Gemeente Brummen	Gemeente Rheden
Niks meegegeven	66%	59%
Kansen	14%	18%
Zorgen	22%	25%
n	649	962

Voorzieningen	Gemeente Brummen	Gemeente Rheden
Niks meegegeven	56%	55%
Kansen	17%	16%
Zorgen	28%	32%
n	876	1223

Economie	Gemeente Brummen	Gemeente Rheden
Niks meegegeven	61%	59%
Kansen	20%	17%
Zorgen	22%	26%
n	559	753

Ruimte	Gemeente Brummen	Gemeente Rheden
Niks meegegeven	59%	55%
Kansen	21%	22%
Zorgen	23%	26%
n	762	1011

Financien	Gemeente Brummen	Gemeente Rheden
Niks meegegeven	58%	57%
Kansen	11%	14%
Zorgen	32%	31%
n	587	855

Veiligheid	Gemeente Brummen	Gemeente Rheden
Niks meegegeven	60%	60%
Kansen	12%	12%
Zorgen	30%	29%
n	752	1019

Samenwerkingsverbanden	Gemeente Brummen	Gemeente Rheden
Niks meegegeven	58%	68%
Kansen	12%	11%
Zorgen	31%	21%
n	592	745

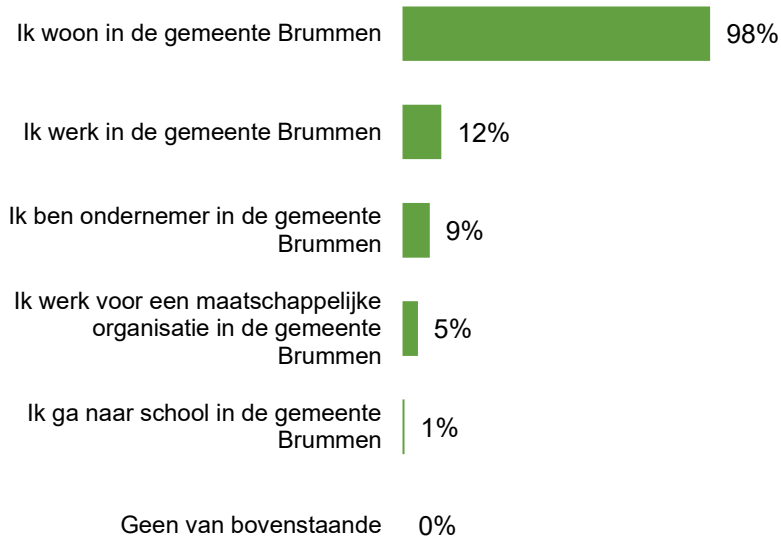
Organisatie bestuur	Gemeente Brummen	Gemeente Rheden
Niks meegegeven	62%	61%
Kansen	17%	18%
Zorgen	22%	25%
n	564	789

Nog iets meegeven	Gemeente Brummen	Gemeente Rheden
Ja	53%	48%
Nee	47%	52%
n	1361	1590

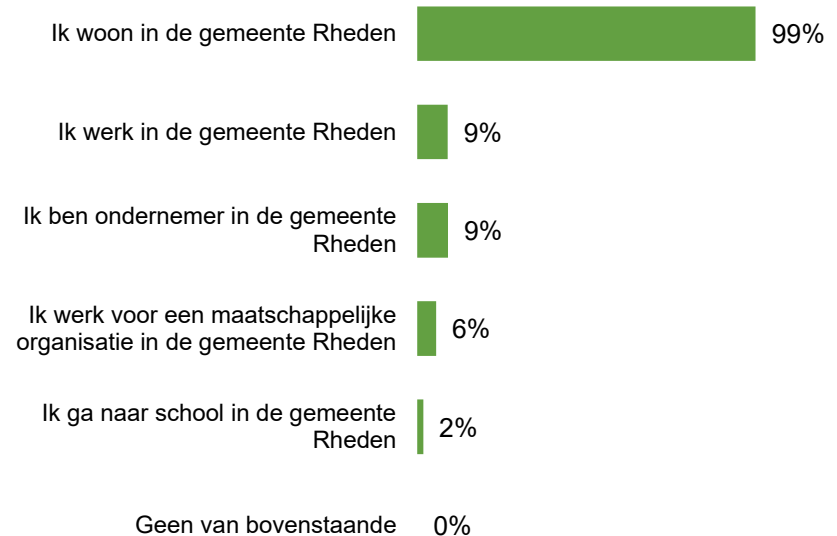
Bijlagen

Wat is op u van toepassing?

Brummen (n=1361)

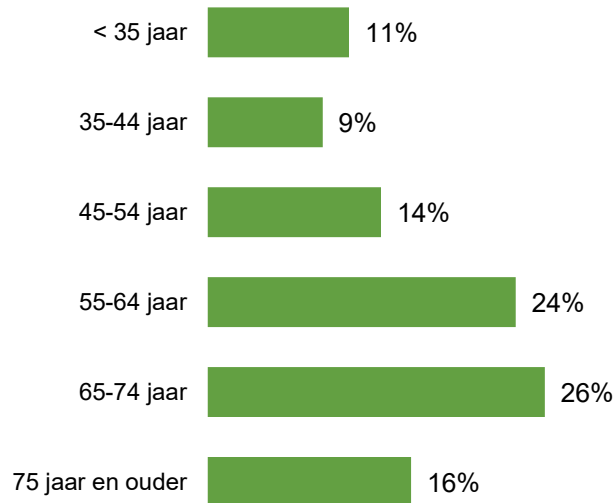
Rheden (n=1590)

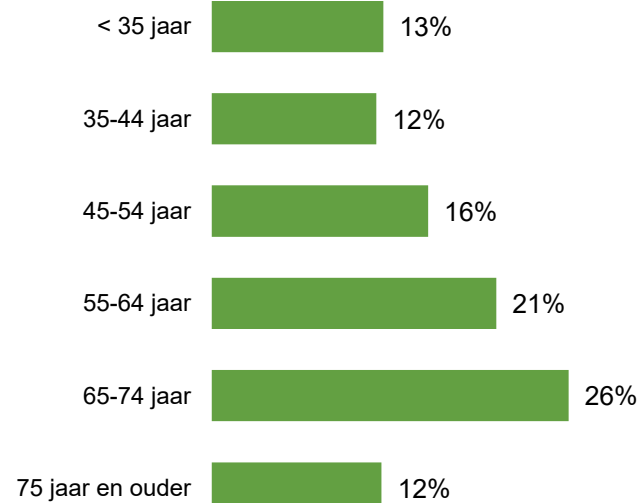
Binnen dit onderzoek zijn de resultaten gewogen naar leeftijd en kern. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Op deze pagina staan ongewogen resultaten. De rest van de rapportage zal gewogen resultaten bevatten. Meer informatie over de weging staat in bijlage 2 weergegeven.

Wat is uw leeftijd?

Brummen (n=1357)

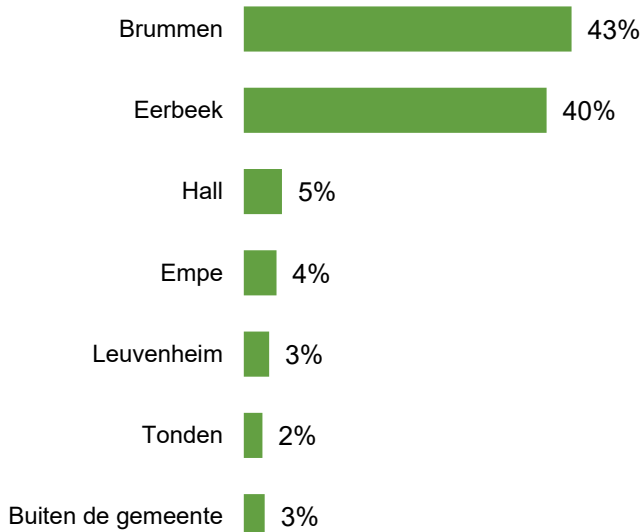
Rheden (n=1582)

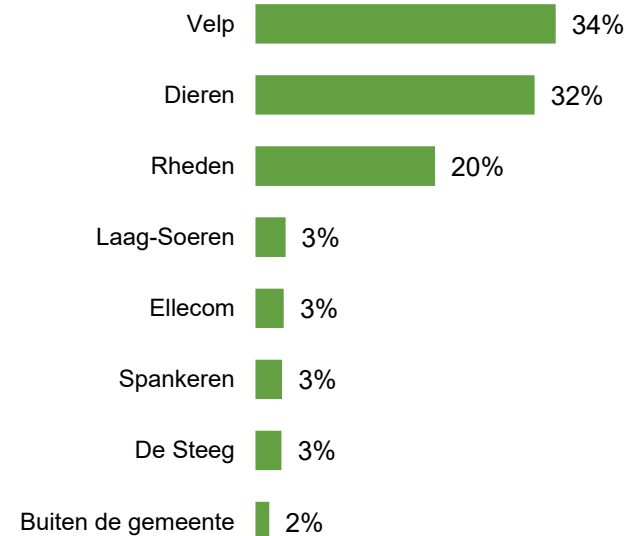
Binnen dit onderzoek zijn de resultaten gewogen naar leeftijd en kern. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Op deze pagina staan ongewogen resultaten. De rest van de rapportage zal gewogen resultaten bevatten. Meer informatie over de weging staat in bijlage 2 weergegeven.

Wat is uw woonplaats?

Brummen (n=1361)

Rheden (n=1590)

Binnen dit onderzoek zijn de resultaten gewogen naar leeftijd en kern. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Op deze pagina staan ongewogen resultaten. De rest van de rapportage zal gewogen resultaten bevatten. Meer informatie over de weging staat in bijlage 2 weergegeven.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Elke steekproef geeft afwijkingen ten opzichte van de werkelijkheid, maar de uitkomsten moeten een zo goed mogelijk beeld geven van de populatie. In kwantitatief onderzoek is het gebruikelijk om te spreken van een statistisch betrouwbaar verschil, als de afwijking zo groot is dat deze niet door toeval wordt veroorzaakt. Het betrouwbaarheidsniveau is gedefinieerd als 1 (100%) minus het significantieniveau. Het is gangbaar uit te gaan van een significantieniveau van 5%. Dan is er sprake van een betrouwbaarheidsniveau van 95%. Dat wil zeggen dat, als het onderzoek op dezelfde wijze en op hetzelfde moment zou worden herhaald, de uitkomsten in 95% van de gevallen hetzelfde beeld zouden geven.

De nauwkeurigheid (uitgedrukt in foutmarge) geeft het gebied van waarden aan, waarbinnen de werkelijke waarde in de populatie ligt. Een foutmarge van bijvoorbeeld 5%, betekent dat de werkelijke waarde van de totale populatie 5% hoger of lager kan liggen dan de waarde van de steekproef. Concreet: indien een onderzoeksuitkomst van de steekproef aangeeft dat 50% van de respondenten een rapportcijfer 8 geeft voor een bepaald aspect, dan ligt dit percentage in werkelijkheid maximaal 5% boven of 5% onder deze 50%, ofwel tussen de 45% en 55%. Een foutmarge van 5% is gangbaar en algemeen geaccepteerd bij (statistisch) kwantitatief onderzoek.

Met het omvangrijke aantal respondenten dat heeft deelgenomen (1.361) kunnen met 95% betrouwbaarheid en een foutmarge van 2,66% uitspraken worden gedaan op een algemeen niveau. De hoge betrouwbaarheid en nauwkeurigheid maken de data geschikt voor verdere analyses.

Weging

Binnen dit onderzoek zijn de resultaten van de vragen die door alle respondenten zijn beantwoord gewogen naar leeftijd en kern. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Dit is een gangbare werkwijze in statistisch kwantitatief onderzoek. Personen in ondervertegenwoordigde groepen krijgen een gewicht groter dan 1 en tellen relatief zwaarder mee in het totaalresultaat, personen in groepen met een oververtegenwoordiging krijgen een gewicht kleiner dan 1.

Vanwege de ondervertegenwoordiging van respondenten jonger dan 35 jaar uit Brummen, krijgt een respondent uit deze groep bijvoorbeeld weegfactor 2,28 en een respondent tussen de 55 en 64 jaar uit Leuvenheim (die oververtegenwoordigd is) weegfactor 0,83. Weegfactoren mogen niet te groot zijn (een groep in een steekproef met een aandeel van bijvoorbeeld 5%, kan niet worden 'opgeblazen' tot 50%). Doorgaans wordt een maximale weegfactor van 5 gehanteerd. Indien gewenst kan de tabel met alle gehanteerde weegfactoren opgevraagd worden.

Door de weging zijn de resultaten van de gesloten (kwantitatieve) vragen op totaalniveau representatief naar leeftijd en kern. De open (kwalitatieve) vragen zijn gericht op verdiepend inzicht en worden daarom niet gewogen.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Elke steekproef geeft afwijkingen ten opzichte van de werkelijkheid, maar de uitkomsten moeten een zo goed mogelijk beeld geven van de populatie. In kwantitatief onderzoek is het gebruikelijk om te spreken van een statistisch betrouwbaar verschil, als de afwijking zo groot is dat deze niet door toeval wordt veroorzaakt. Het betrouwbaarheidsniveau is gedefinieerd als 1 (100%) minus het significantieniveau. Het is gangbaar uit te gaan van een significantieniveau van 5%. Dan is er sprake van een betrouwbaarheidsniveau van 95%. Dat wil zeggen dat, als het onderzoek op dezelfde wijze en op hetzelfde moment zou worden herhaald, de uitkomsten in 95% van de gevallen hetzelfde beeld zouden geven.

De nauwkeurigheid (uitgedrukt in foutmarge) geeft het gebied van waarden aan, waarbinnen de werkelijke waarde in de populatie ligt. Een foutmarge van bijvoorbeeld 5%, betekent dat de werkelijke waarde van de totale populatie 5% hoger of lager kan liggen dan de waarde van de steekproef. Concreet: indien een onderzoeksuitkomst van de steekproef aangeeft dat 50% van de respondenten een rapportcijfer 8 geeft voor een bepaald aspect, dan ligt dit percentage in werkelijkheid maximaal 5% boven of 5% onder deze 50%, ofwel tussen de 45% en 55%. Een foutmarge van 5% is gangbaar en algemeen geaccepteerd bij (statistisch) kwantitatief onderzoek.

Met het omvangrijke aantal respondenten dat heeft deelgenomen (1.590) kunnen met 95% betrouwbaarheid en een foutmarge van 2,46% uitspraken worden gedaan op een algemeen niveau. De hoge betrouwbaarheid en nauwkeurigheid maken de data geschikt voor verdere analyses.

Weging

Binnen dit onderzoek zijn de resultaten van de vragen die door alle respondenten zijn beantwoord gewogen naar leeftijd en kern. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Dit is een gangbare werkwijze in statistisch kwantitatief onderzoek. Personen in ondervertegenwoordigde groepen krijgen een gewicht groter dan 1 en tellen relatief zwaarder mee in het totaalresultaat, personen in groepen met een oververtegenwoordiging krijgen een gewicht kleiner dan 1.

Vanwege de ondervertegenwoordiging van respondenten jonger dan 35 jaar uit Ellecom, krijgt een respondent uit deze groep bijvoorbeeld weegfactor 2,57 en een respondent tussen de 65 en 74 jaar uit De Steeg (die oververtegenwoordigd is) weegfactor 0,63. Weegfactoren mogen niet te groot zijn (een groep in een steekproef met een aandeel van bijvoorbeeld 5%, kan niet worden 'opgeblazen' tot 50%). Doorgaans wordt een maximale weegfactor van 5 gehanteerd. Om deze reden zijn de kernen Spankeren en Laag Soeren samengevoegd. Indien gewenst kan de tabel met alle gehanteerde weegfactoren opgevraagd worden.

Door de weging zijn de resultaten van de gesloten (kwantitatieve) vragen op totaalniveau representatief naar leeftijd en kern. De open (kwalitatieve) vragen zijn gericht op verdiepend inzicht en worden daarom niet gewogen.

Rapportage
*Inwonersconsultatie
Brummen-Zutphen*

Onderzoek
Bestuurlijke Toekomst

Rapportage
*Inwonersconsultatie
Brummen-Zutphen*

Onderzoek
Bestuurlijke Toekomst

Movementem BV

T 0575 84 3738

E info@movementem.nl

W www.movementem.nl

Movementem werkt conform de Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek van het Nederlandse Data & Insights Network (D&IN) en mag het Fair Data Keurmerk voeren, waarmee wordt aangetoond dat op verantwoorde wijze met data en persoonsgegevens wordt omgaan. Tevens is Movementem aangesloten bij de Europese Vereniging voor Marktonderzoek (ESOMAR) en wordt voldaan aan de Internationale Code voor Markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. Dit rapport is met grote zorg samengesteld. Desondanks kan het voorkomen dat informatie fout en/of onvolledig is. Movementem is niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van de aangeboden informatie.

**DATA &
INSIGHTS
NETWORK**

Inleiding

Benaderen doelgroep

Van 17 november 2025 tot en met 30 november 2025 hebben inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties van de gemeenten Brummen, Rheden en Zutphen de gelegenheid gekregen om via een vragenlijst te reageren op het vertrekpunt van de mogelijke nieuwe gemeente Brummen-Rheden of Brummen-Zutphen. Het doel van de consultatie is om reacties van inwoners op de combinaties op te halen en te horen op welke onderwerpen inwoners kansen, aandachtspunten en uitdagingen zien. Er is gelijktijdig een vragenlijst uitgezet in de drie afzonderlijke gemeenten. Dit is gedaan via de inwonerpanels Brummen Spreekt (1.208 uitnodigingen), Rheden Spreekt (1.509 uitnodigingen) en Zutphen Spreekt (2.057 uitnodigingen), via uitnodigingsbrieven aan een aselechte steekproef (Brummen: 7.000, Rheden: 14.451, Zutphen: 16.490) en via een brede communicatiecampagne van een open link. De consultatie is georganiseerd in samenwerking met de communicatieafdelingen van de drie gemeenten. Zij waren verantwoordelijk voor uitingen en postverzendingen.

In deze rapportage staan de resultaten van de inwoners van de gemeenten Brummen en Zutphen op de combinatie Brummen-Zutphen beschreven,

Deelnemers

In de gemeente Brummen hebben 1.728 inwoners meegedaan, waarvan 519 via Brummen Spreekt (responspercentage = 43,0%), 614 via de uitnodigingsbrief (responspercentage = 8,8%) en 595 via de open link. Van de 1.728 inwoners uit de gemeente Brummen hebben 1.361 inwoners vragen over de combinatie Brummen-Rheden beantwoord en 1.404 inwoners vragen over de combinatie Brummen-Zutphen.

In de gemeente Zutphen hebben 2.431 inwoners meegedaan, waarvan 560 via Zutphen Spreekt (responspercentage = 27,2%), 1.461 via de uitnodigingsbrief (responspercentage = 8,9%) en 410 via de open link.

Resultaten weergave

De resultaten van dit onderzoek worden in het voorliggende document beschreven middels diagrammen en tabellen. We beschrijven in deze rapportage de resultaten van de gesloten (kwantitatieve) vragen. De resultaten van de open (kwalitatieve) vragen staan in het eindrapport beschreven.

Door routes in de vragenlijst en vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk zijn, kan het voorkomen dat het aantal respondenten en/of het aantal antwoorden niet overal gelijk is in deze rapportage. Om deze redenen wordt ter volledigheid bij de resultaten aangegeven hoeveel respondenten ('n') de betreffende vraag hebben beantwoord. Door afrondingsverschillen telt niet alles op tot 100%. Bij sommige vragen konden respondenten meerdere antwoorden geven. Het totale percentage komt dan hoger dan 100% te liggen.

In bijlage 1 van deze rapportage staan de achtergrondgegevens van de respondenten weergegeven. Deze bijlage is aan het einde van deze rapportage te vinden.

In bijlage 2 van deze rapportage wordt nader ingegaan op de betrouwbaarheid, nauwkeurigheid en representativiteit van de resultaten. Deze bijlage is aan het einde van deze rapportage te vinden.

**Resultaten
Gesloten vragen**

Welke onderwerpen vindt u het belangrijkste? Zet de onderwerpen in volgorde van belangrijkheid.

Klik als eerste op het onderwerp dat u het belangrijkste vindt, daarna op uw nummer twee, enzovoort. Klik als laatste op het onderwerp dat u het minst belangrijk vindt. Wilt u uw volgorde veranderen klik dan nogmaals op het onderwerp.

In de tabellen op de volgende pagina's worden de onderwerpen getoond die door de respondenten uit de gemeenten Brummen en Zutphen in volgorde van belangrijkheid zijn geplaatst. De onderwerpen zijn gesorteerd van het onderwerp dat door de meeste respondenten op één is gezet tot het onderwerp dat door de minste respondenten op één is gezet.

Inwoners uit de gemeente Brummen vinden de onderwerpen Voorzieningen en Kenmerken/identiteit de belangrijkste onderwerpen. Bij de vraag waarin ze de onderwerpen mogen rangschikken naar belangrijkheid, plaatst 22% het onderwerp Voorzieningen op de eerste plek en 20% op de tweede plek. Eveneens vindt 19% kenmerken en identiteit het belangrijkste onderwerp, dit onderwerp wordt door 11% op de tweede plek gezet. Het onderwerp Samenwerkingsverbanden wordt door een derde van de inwoners uit de gemeente Brummen onderaan de rangschikking geplaatst.

Ook in de gemeente Zutphen vinden de inwoners het onderwerp Voorzieningen het belangrijkste, 25% heeft dit op de eerste plek gezet en 22% op de tweede plek. Ruimte volgt daarna, 13% vindt dit het belangrijkste onderwerp en 14% vindt dit het op één na belangrijkste onderwerp. Samenwerkingsverbanden wordt door het minst aantal inwoners uit de gemeente Zutphen op de eerste plek gezet, en door de meeste inwoners op de laatste plek.

Bij zowel de gemeenten Brummen als Zutphen staan voorzieningen, kenmerken/identiteit, ruimte en dienstverlening in de top 5 van belangrijkste onderwerpen. Wat wel opvalt is dat kernmerken/identiteit door inwoners uit de gemeente Brummen vaker op de eerste plaats wordt gezet (19%) dan door inwoners uit de gemeente Zutphen (10%). Dit is het grootste verschil tussen de inwoners uit de gemeenten Brummen en Zutphen.

Welke onderwerpen vindt u het belangrijkste? Zet de onderwerpen in volgorde van belangrijkheid.

Klik als eerste op het onderwerp dat u het belangrijkste vindt, daarna op uw nummer twee, enzovoort. Klik als laatste op het onderwerp dat u het minst belangrijk vindt. Wilt u uw volgorde veranderen klik dan nogmaals op het onderwerp.

Brummen (n=1404)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Voorzieningen	22,4%	20,3%	18,4%	9,5%	8,5%	6,9%	5,4%	3,1%	3,2%	1,6%	0,7%
Kenmerken en identiteit	19,3%	11,4%	9,7%	10,5%	8,0%	7,2%	7,1%	6,0%	6,1%	8,3%	6,4%
Dienstverlening	15,0%	9,8%	7,0%	7,5%	7,5%	7,4%	6,8%	10,2%	9,4%	9,2%	10,3%
Ruimte	11,5%	16,2%	13,7%	12,2%	12,7%	8,4%	9,9%	6,3%	3,9%	3,2%	1,9%
Veiligheid	7,8%	9,8%	12,2%	15,1%	12,6%	11,6%	8,5%	9,8%	6,2%	4,0%	2,4%
Sociaal domein	6,4%	11,5%	12,1%	13,2%	12,2%	10,2%	11,8%	8,1%	6,5%	4,9%	3,1%
Financiën	4,2%	4,0%	5,5%	7,9%	8,1%	10,6%	10,8%	10,8%	12,6%	16,9%	8,7%
Bevolkingsopbouw	4,2%	5,8%	4,9%	5,7%	6,4%	8,6%	8,2%	10,2%	12,0%	15,0%	19,0%
Economie	3,6%	4,6%	7,2%	9,1%	10,3%	11,4%	12,5%	13,8%	12,9%	9,0%	5,6%
Samenwerkingsverbanden	3,2%	2,8%	3,8%	4,3%	6,9%	8,0%	7,4%	10,6%	8,6%	10,5%	34,0%
Organisatie en bestuur	2,5%	3,8%	5,6%	4,9%	6,8%	9,6%	11,7%	10,9%	18,7%	17,4%	8,1%

De onderwerpen zijn gesorteerd van het onderwerp dat door de meeste respondenten op één is gezet tot het onderwerp dat door de minste respondenten op één is gezet.

Welke onderwerpen vindt u het belangrijkste? Zet de onderwerpen in volgorde van belangrijkheid.

Klik als eerste op het onderwerp dat u het belangrijkste vindt, daarna op uw nummer twee, enzovoort. Klik als laatste op het onderwerp dat u het minst belangrijk vindt. Wilt u uw volgorde veranderen klik dan nogmaals op het onderwerp.

Zutphen (n=2431)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Voorzieningen	25,0%	21,6%	13,5%	11,8%	8,7%	6,2%	4,8%	4,0%	2,5%	1,1%	0,9%
Ruimte	12,8%	14,0%	12,9%	12,7%	12,9%	8,9%	9,9%	6,9%	4,6%	2,9%	1,5%
Dienstverlening	11,7%	6,8%	7,1%	7,0%	7,8%	8,7%	8,2%	8,3%	10,8%	10,2%	13,6%
Sociaal domein	9,8%	13,8%	15,2%	11,7%	11,0%	8,9%	8,7%	7,0%	5,5%	5,2%	3,3%
Kenmerken en identiteit	9,5%	8,0%	8,4%	8,4%	6,7%	9,3%	8,9%	8,7%	9,9%	12,4%	9,7%
Veiligheid	9,3%	10,5%	12,3%	14,0%	10,9%	9,9%	8,7%	9,2%	7,4%	5,2%	2,6%
Organisatie en bestuur	5,0%	3,2%	4,7%	5,6%	6,8%	9,8%	11,4%	13,3%	16,9%	14,5%	8,7%
Economie	4,9%	7,5%	9,5%	10,5%	11,8%	12,4%	11,3%	11,3%	9,2%	6,9%	4,6%
Financiën	4,4%	6,3%	6,0%	7,9%	9,4%	10,7%	12,9%	11,2%	11,2%	12,2%	7,9%
Bevolkingsopbouw	4,3%	5,1%	5,0%	5,4%	7,8%	8,4%	8,5%	9,9%	11,4%	17,7%	16,6%
Samenwerkingsverbanden	3,2%	3,1%	5,3%	5,2%	6,3%	6,8%	6,7%	10,2%	10,8%	11,8%	30,6%

De onderwerpen zijn gesorteerd van het onderwerp dat door de meeste respondenten op één is gezet tot het onderwerp dat door de minste respondenten op één is gezet.

Welke onderwerpen vindt u het belangrijkste? Zet de onderwerpen in volgorde van belangrijkheid.

Klik als eerste op het onderwerp dat u het belangrijkste vindt, daarna op uw nummer twee, enzovoort. Klik als laatste op het onderwerp dat u het minst belangrijk vindt. Wilt u uw volgorde veranderen klik dan nogmaals op het onderwerp.

We hebben gekeken naar opvallende significante verschillen in de volgorde van belangrijkheid tussen respondenten van verschillende leeftijden. Hierbij hebben we specifiek gekeken naar de onderwerpen die respondenten (heel) belangrijk vinden (top drie) of juist het minst belangrijk vinden en onderaan de rangschikking hebben geplaatst.

Gemeente Brummen

Er zijn bij een paar onderwerpen opvallende verschillen tussen respondenten van verschillende leeftijden uit de gemeente Brummen. Bij Dienstverlening zien we de grootste verschillen. 75-plussers vinden Dienstverlening vaker belangrijker dan jongeren en plaatsen dit onderwerp vaker in de top drie. Ook vinden ouderen Dienstverlening veel minder vaak één van de minst belangrijke onderwerpen. 75-plussers vinden Ruimte over het algemeen minder belangrijk dan respondenten die jonger zijn. Respondenten van 45-54 jaar vinden Ruimte juist vaker een belangrijk onderwerp. Jongeren tot 35 jaar vinden Veiligheid vaker belangrijk dan oudere respondenten, vooral respondenten van 55 tot 65 jaar hebben dit onderwerp minder vaak in de top drie gezet in vergelijking met anderen. Jongeren vinden de Financiën ook vaker belangrijk in vergelijking met andere leeftijdsgroepen.

Gemeente Zutphen

Ook in de gemeente Zutphen zijn de grootste verschillen te zien bij het onderwerp Dienstverlening. Hoe ouder respondenten zijn, hoe belangrijker zij het onderwerp Dienstverlening vinden. Er zijn vooral verschillen tussen respondenten van 35 jaar en jonger en van 65 jaar en ouder. Ook voor het onderwerp Sociaal domein geldt dat respondenten van 65 jaar en ouder het over het algemeen belangrijker vinden dan jongere respondenten, zij zetten het vaker in de top drie en minder vaak bij de laatste drie. Ruimte daarentegen wordt door jongere respondenten juist belangrijker gevonden. Dit geldt ook voor Veiligheid.

Welke onderwerpen vindt u het belangrijkste? Zet de onderwerpen in volgorde van belangrijkheid.

Klik als eerste op het onderwerp dat u het belangrijkste vindt, daarna op uw nummer twee, enzovoort. Klik als laatste op het onderwerp dat u het minst belangrijk vindt. Wilt u uw volgorde veranderen klik dan nogmaals op het onderwerp.

We hebben gekeken naar opvallende significante verschillen in de volgorde van belangrijkheid tussen respondenten uit verschillende woonplaatsen. Hierbij hebben we specifiek gekeken naar de onderwerpen die respondenten (heel) belangrijk vinden (top drie) of juist het minst belangrijk vinden en onderaan de rangschikking hebben geplaatst.

Gemeente Brummen

Als we kijken naar de verschillende woonplaatsen binnen de gemeente Brummen zien we dat inwoners uit Eerbeek Dienstverlening vaker het belangrijkste onderwerp vinden. Inwoners uit Empe vinden dit juist minder vaak belangrijk. Ook voor het onderwerp Voorzieningen geldt dat de inwoners uit Eerbeek het vaker belangrijk vinden en inwoners uit Empe minder vaak. Inwoners van Eerbeek vinden het onderwerp Kenmerken/identiteit een minder belangrijk onderwerp dan mensen uit andere plaatsen. De inwoners van Brummen vinden vaker dat het onderwerp Financiën het minst belangrijk is, respondenten uit Eerbeek vinden dit het vaakst belangrijk.

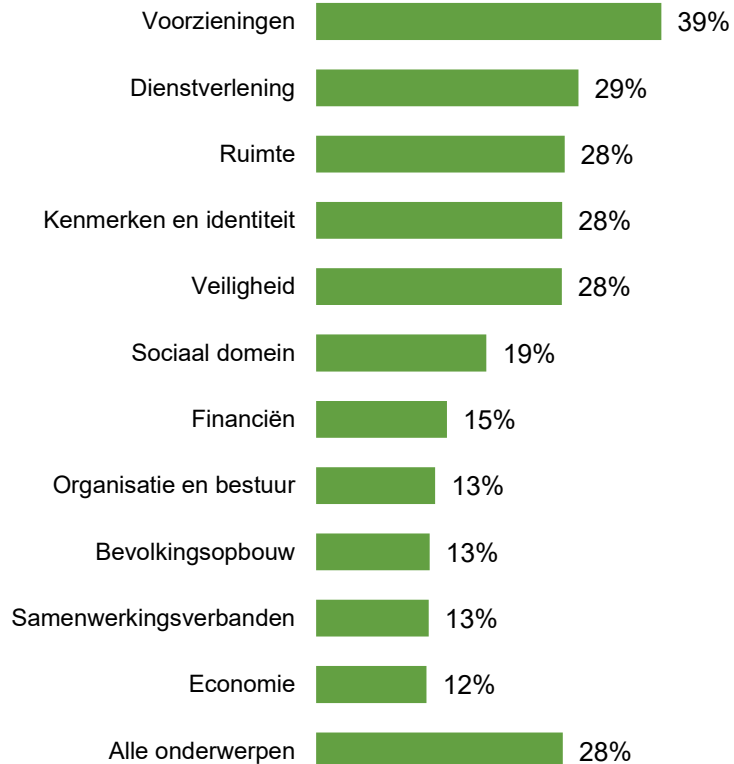
Gemeente Zutphen

Een opvallend verschil tussen de verschillende wijken en het dorp binnen gemeente Zutphen is dat inwoners uit het centrum het onderwerp Kenmerken/identiteit vaker het belangrijkste onderwerp vinden dan inwoners uit andere wijken. Bewoners van de Zuidwijken vinden dit onderwerp juist minder vaak belangrijk. De inwoners van Leesten vinden Veiligheid vaker het belangrijkste onderwerp dan respondenten uit de andere wijken, inwoners uit De Hoven vinden dit onderwerp juist minder vaak belangrijk.

Over welke onderwerpen wilt u de vragen beantwoorden?

U kunt voor meerdere onderwerpen de vragen beantwoorden. Per onderwerp duurt het 2 tot 5 minuten om de vragen te beantwoorden. U bepaalt zelf voor welke onderwerpen u de vragen beantwoordt. U mag natuurlijk ook voor alle onderwerpen de vragen beantwoorden.

Brummen (n=1404)

Zutphen (n=2431)

Over welke onderwerpen wilt u de vragen beantwoorden?

U kunt voor meerdere onderwerpen de vragen beantwoorden. Per onderwerp duurt het 2 tot 5 minuten om de vragen te beantwoorden.

U bepaalt zelf voor welke onderwerpen u de vragen beantwoordt. U mag natuurlijk ook voor alle onderwerpen de vragen beantwoorden.

Brummen – Leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie	<35 jaar (n=156)	35-44 jaar (n=133)	45-54 jaar (n=195)	55-64 jaar (n=351)	65-74 jaar (n=357)	75 jaar of ouder (n=207)
Voorzieningen	41%	41%	32%	35%	37%	47%
Dienstverlening	19%	30%	23%	27%	31%	52%
Kenmerken en identiteit	27%	23%	29%	34%	28%	22%
Veiligheid	30%	29%	21%	26%	27%	31%
Ruimte	28%	30%	30%	29%	27%	24%
Sociaal domein	17%	18%	18%	17%	22%	24%
Organisatie en bestuur	9%	12%	14%	15%	16%	14%
Samenwerkingsverbanden	7%	14%	13%	13%	15%	17%
Financiën	13%	16%	14%	13%	14%	20%
Economie	11%	10%	12%	15%	12%	13%
Bevolkingsopbouw	15%	17%	14%	11%	11%	10%
<i>Alle onderwerpen</i>	27%	32%	32%	31%	27%	17%

Over welke onderwerpen wilt u de vragen beantwoorden?

U kunt voor meerdere onderwerpen de vragen beantwoorden. Per onderwerp duurt het 2 tot 5 minuten om de vragen te beantwoorden.

U bepaalt zelf voor welke onderwerpen u de vragen beantwoordt. U mag natuurlijk ook voor alle onderwerpen de vragen beantwoorden.

Brummen – Woonplaats

Woonplaats	Brummen (n=618)	Eerbeek (n=523)	Empe (n=58)	Hall (n=91)	Tonden (n=31)	Leuvenheim (n=46)	Buiten de gemeente (n=37)
Voorzieningen	36%	43%	37%	33%	26%	32%	32%
Kenmerken en identiteit	30%	23%	47%	36%	41%	30%	24%
Dienstverlening	28%	34%	18%	27%	10%	10%	16%
Veiligheid	27%	30%	13%	28%	28%	24%	16%
Ruimte	27%	27%	41%	30%	57%	31%	27%
Sociaal domein	19%	20%	13%	19%	13%	20%	24%
Samenwerkingsverbanden	16%	10%	7%	15%	10%	16%	8%
Organisatie en bestuur	16%	12%	7%	13%	8%	19%	8%
Bevolkingsopbouw	14%	11%	13%	17%	13%	11%	14%
Financiën	13%	17%	12%	12%	5%	10%	14%
Economie	13%	13%	9%	18%	5%	8%	5%
<i>Alle onderwerpen</i>	30%	27%	23%	23%	10%	31%	30%

Over welke onderwerpen wilt u de vragen beantwoorden?

U kunt voor meerdere onderwerpen de vragen beantwoorden. Per onderwerp duurt het 2 tot 5 minuten om de vragen te beantwoorden.

U bepaalt zelf voor welke onderwerpen u de vragen beantwoordt. U mag natuurlijk ook voor alle onderwerpen de vragen beantwoorden.

Zutphen – Leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie	<35 jaar (n=273)	35-44 jaar (n=226)	45-54 jaar (n=404)	55-64 jaar (n=556)	65-74 jaar (n=647)	75 jaar en ouder (n=314)
Voorzieningen	32%	37%	39%	38%	44%	37%
Dienstverlening	15%	21%	25%	25%	34%	37%
Ruimte	26%	26%	33%	34%	31%	26%
Veiligheid	28%	27%	32%	26%	31%	27%
Sociaal domein	25%	22%	24%	23%	29%	29%
Kenmerken en identiteit	20%	27%	20%	20%	20%	16%
Financiën	13%	20%	15%	14%	18%	15%
Organisatie en bestuur	12%	14%	11%	14%	16%	16%
Bevolkingsopbouw	19%	16%	16%	14%	15%	11%
Economie	19%	17%	17%	18%	15%	17%
Samenwerkingsverbanden	9%	11%	10%	13%	13%	11%
Alle onderwerpen	39%	36%	36%	34%	26%	23%

Over welke onderwerpen wilt u de vragen beantwoorden?

U kunt voor meerdere onderwerpen de vragen beantwoorden. Per onderwerp duurt het 2 tot 5 minuten om de vragen te beantwoorden.

U bepaalt zelf voor welke onderwerpen u de vragen beantwoordt. U mag natuurlijk ook voor alle onderwerpen de vragen beantwoorden.

Zutphen – Woonplaats

Woonplaats	Centrum (n=459)	De Hoven (n=153)	Leesten (n=500)	Noordveen (n=194)	Warnsveld (n=432)	Waterkwartier (n=359)	Zuidwijken (n=276)	Buiten de gemeente (n=55)
Voorzieningen	34%	33%	35%	38%	39%	37%	40%	47%
Veiligheid	23%	15%	35%	24%	25%	34%	32%	22%
Ruimte	33%	27%	27%	27%	29%	28%	29%	36%
Dienstverlening	25%	17%	22%	26%	25%	27%	25%	38%
Sociaal domein	24%	20%	21%	31%	22%	29%	29%	18%
Economie	16%	13%	18%	15%	18%	19%	19%	16%
Financiën	13%	10%	18%	14%	19%	16%	13%	9%
Bevolkingsopbouw	17%	15%	17%	12%	12%	18%	18%	18%
Kenmerken en identiteit	26%	19%	15%	19%	19%	24%	18%	27%
Organisatie en bestuur	16%	9%	11%	17%	14%	13%	14%	16%
Samenwerkingsverbanden	11%	8%	11%	12%	10%	11%	12%	15%
<i>Alle onderwerpen</i>	32%	50%	36%	35%	32%	30%	29%	31%

**Resultaten
Open vragen**

Dienstverlening	Gemeente Brummen	Gemeente Zutphen
Niks meegegeven	45%	54%
Kansen	15%	17%
Zorgen	44%	33%
n	806	1472

Kenmerken identiteit	Gemeente Brummen	Gemeente Zutphen
Niks meegegeven	46%	60%
Kansen	10%	15%
Zorgen	45%	27%
n	798	1313

Bevolkingsopbouw	Gemeente Brummen	Gemeente Zutphen
Niks meegegeven	47%	48%
Kansen	17%	26%
Zorgen	38%	31%
n	562	1204

Sociaal domein	Gemeente Brummen	Gemeente Zutphen
Niks meegegeven	62%	62%
Kansen	13%	17%
Zorgen	26%	24%
n	660	1432

Voorzieningen	Gemeente Brummen	Gemeente Zutphen
Niks meegegeven	51%	60%
Kansen	15%	17%
Zorgen	36%	26%
n	916	1762

Economie	Gemeente Brummen	Gemeente Zutphen
Niks meegegeven	59%	61%
Kansen	15%	21%
Zorgen	28%	21%
n	567	1231

Ruimte	Gemeente Brummen	Gemeente Zutphen
Niks meegegeven	43%	57%
Kansen	13%	22%
Zorgen	46%	25%
n	788	1564

Financien	Gemeente Brummen	Gemeente Zutphen
Niks meegegeven	63%	62%
Kansen	14%	15%
Zorgen	25%	25%
n	588	1209

Veiligheid	Gemeente Brummen	Gemeente Zutphen
Niks meegegeven	58%	7%
Kansen	13%	12%
Zorgen	29%	23%
n	761	1520

Samenwerkingsverbanden	Gemeente Brummen	Gemeente Zutphen
Niks meegegeven	67%	76%
Kansen	18%	15%
Zorgen	16%	11%
n	582	1096

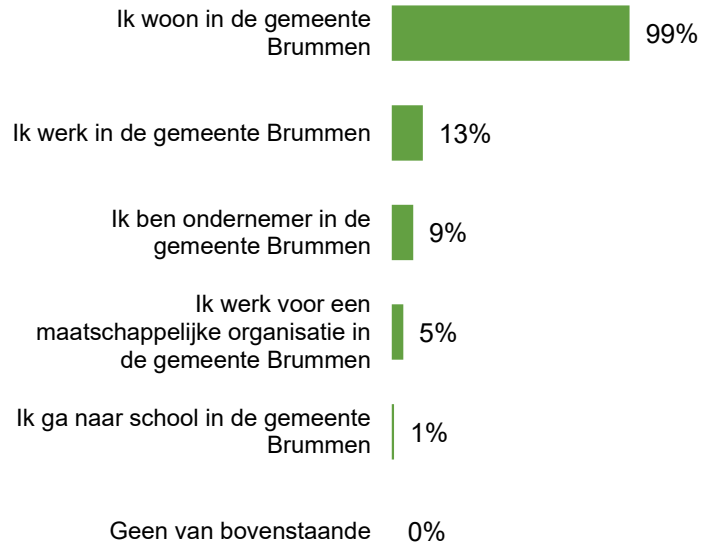
Organisatie bestuur	Gemeente Brummen	Gemeente Zutphen
Niks meegegeven	57%	62%
Kansen	14%	16%
Zorgen	31%	25%
n	588	1172

Nog iets meegegeven	Gemeente Brummen	Gemeente Zutphen
Ja	55%	47%
Nee	45%	53%
n	1404	2431

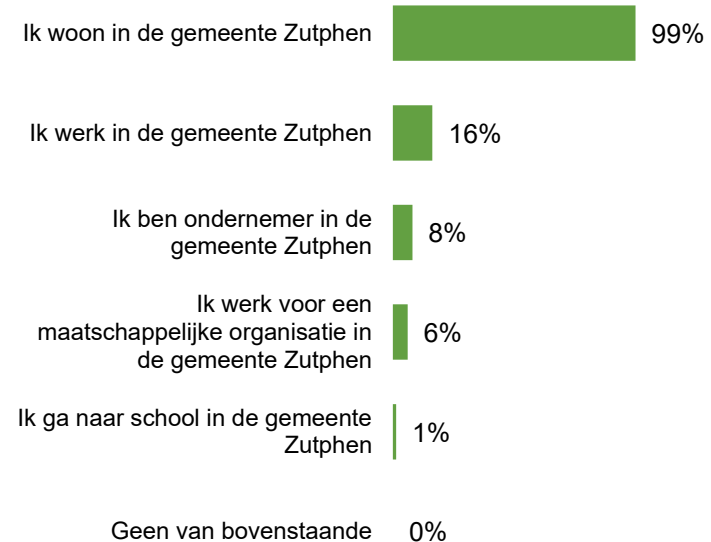
Bijlagen

Wat is op u van toepassing?

Brummen (n=1404)

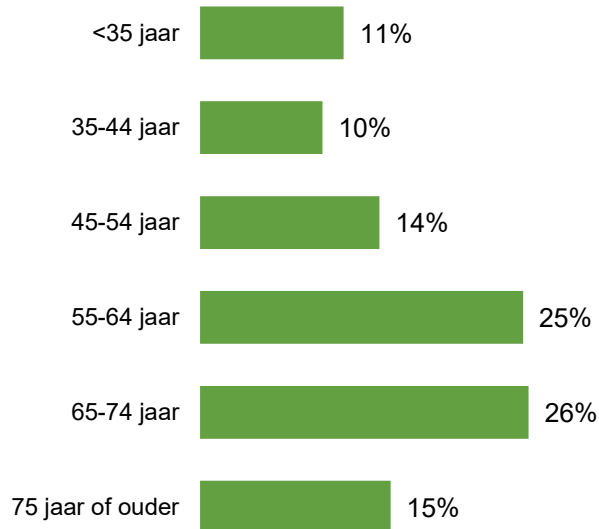
Zutphen (n=2431)

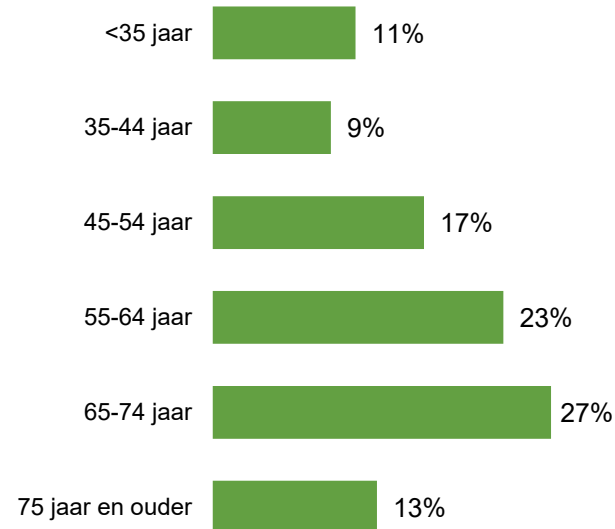
Binnen dit onderzoek zijn de resultaten gewogen naar leeftijd en kern. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Op deze pagina staan ongewogen resultaten. De rest van de rapportage zal gewogen resultaten bevatten. Meer informatie over de weging staat in bijlage 2 weergegeven.

Wat is uw leeftijd?

Brummen (n=1399)

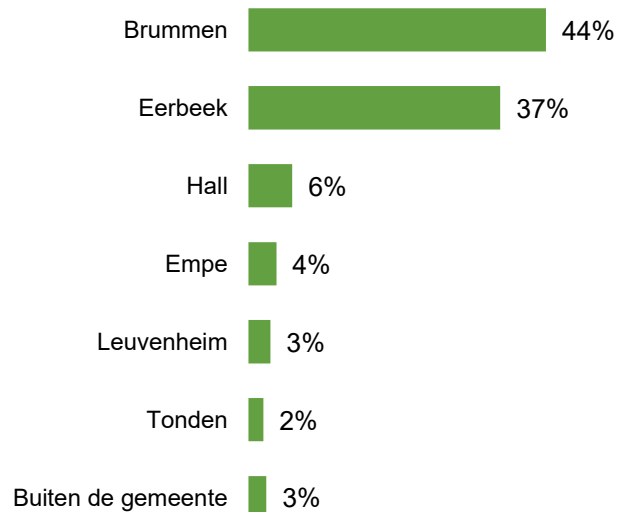
Zutphen (n=2420)

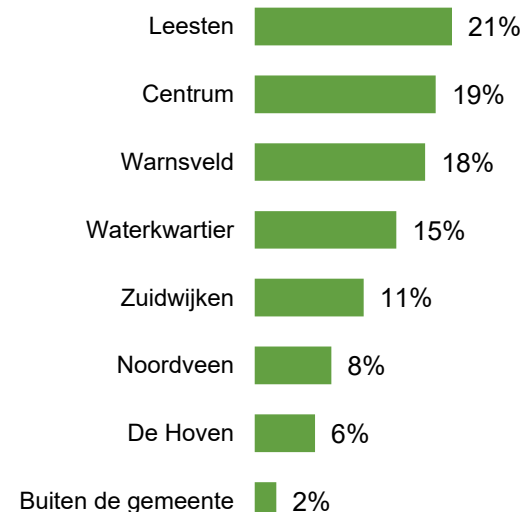
Binnen dit onderzoek zijn de resultaten gewogen naar leeftijd en kern. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Op deze pagina staan ongewogen resultaten. De rest van de rapportage zal gewogen resultaten bevatten. Meer informatie over de weging staat in bijlage 2 weergegeven.

Wat is uw woonplaats?

Brummen (n=1404)

Zutphen (n=2428)

Binnen dit onderzoek zijn de resultaten gewogen naar leeftijd en kern. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Op deze pagina staan ongewogen resultaten. De rest van de rapportage zal gewogen resultaten bevatten. Meer informatie over de weging staat in bijlage 2 weergegeven.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Elke steekproef geeft afwijkingen ten opzichte van de werkelijkheid, maar de uitkomsten moeten een zo goed mogelijk beeld geven van de populatie. In kwantitatief onderzoek is het gebruikelijk om te spreken van een statistisch betrouwbaar verschil, als de afwijking zo groot is dat deze niet door toeval wordt veroorzaakt. Het betrouwbaarheidsniveau is gedefinieerd als 1 (100%) minus het significantieniveau. Het is gangbaar uit te gaan van een significantieniveau van 5%. Dan is er sprake van een betrouwbaarheidsniveau van 95%. Dat wil zeggen dat, als het onderzoek op dezelfde wijze en op hetzelfde moment zou worden herhaald, de uitkomsten in 95% van de gevallen hetzelfde beeld zouden geven.

De nauwkeurigheid (uitgedrukt in foutmarge) geeft het gebied van waarden aan, waarbinnen de werkelijke waarde in de populatie ligt. Een foutmarge van bijvoorbeeld 5%, betekent dat de werkelijke waarde van de totale populatie 5% hoger of lager kan liggen dan de waarde van de steekproef. Concreet: indien een onderzoeksuitkomst van de steekproef aangeeft dat 50% van de respondenten een rapportcijfer 8 geeft voor een bepaald aspect, dan ligt dit percentage in werkelijkheid maximaal 5% boven of 5% onder deze 50%, ofwel tussen de 45% en 55%. Een foutmarge van 5% is gangbaar en algemeen geaccepteerd bij (statistisch) kwantitatief onderzoek.

Met het omvangrijke aantal respondenten dat heeft deelgenomen (1.404) kunnen met 95% betrouwbaarheid en een foutmarge van 2,62% uitspraken worden gedaan op een algemeen niveau. De hoge betrouwbaarheid en nauwkeurigheid maken de data geschikt voor verdere analyses.

Weging

Binnen dit onderzoek zijn de resultaten van de vragen die door alle respondenten zijn beantwoord gewogen naar leeftijd en kern. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Dit is een gangbare werkwijze in statistisch kwantitatief onderzoek. Personen in ondervertegenwoordigde groepen krijgen een gewicht groter dan 1 en tellen relatief zwaarder mee in het totaalresultaat, personen in groepen met een oververtegenwoordiging krijgen een gewicht kleiner dan 1.

Vanwege de ondervertegenwoordiging van respondenten jonger dan 35 jaar uit Eerbeek, krijgt een respondent uit deze groep bijvoorbeeld weegfactor 2,22 en een respondent tussen de 65 en 74 jaar uit Tonden (die oververtegenwoordigd is) weegfactor 0,58. Weegfactoren mogen niet te groot zijn (een groep in een steekproef met een aandeel van bijvoorbeeld 5%, kan niet worden 'opgeblazen' tot 50%). Doorgaans wordt een maximale weegfactor van 5 gehanteerd. Indien gewenst kan de tabel met alle gehanteerde weegfactoren opgevraagd worden.

Door de weging zijn de resultaten van de gesloten (kwantitatieve) vragen op totaalniveau representatief naar leeftijd en kern. De open (kwalitatieve) vragen zijn gericht op verdiepend inzicht en worden daarom niet gewogen.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Elke steekproef geeft afwijkingen ten opzichte van de werkelijkheid, maar de uitkomsten moeten een zo goed mogelijk beeld geven van de populatie. In kwantitatief onderzoek is het gebruikelijk om te spreken van een statistisch betrouwbaar verschil, als de afwijking zo groot is dat deze niet door toeval wordt veroorzaakt. Het betrouwbaarheidsniveau is gedefinieerd als 1 (100%) minus het significantieniveau. Het is gangbaar uit te gaan van een significantieniveau van 5%. Dan is er sprake van een betrouwbaarheidsniveau van 95%. Dat wil zeggen dat, als het onderzoek op dezelfde wijze en op hetzelfde moment zou worden herhaald, de uitkomsten in 95% van de gevallen hetzelfde beeld zouden geven.

De nauwkeurigheid (uitgedrukt in foutmarge) geeft het gebied van waarden aan, waarbinnen de werkelijke waarde in de populatie ligt. Een foutmarge van bijvoorbeeld 5%, betekent dat de werkelijke waarde van de totale populatie 5% hoger of lager kan liggen dan de waarde van de steekproef. Concreet: indien een onderzoeksuitkomst van de steekproef aangeeft dat 50% van de respondenten een rapportcijfer 8 geeft voor een bepaald aspect, dan ligt dit percentage in werkelijkheid maximaal 5% boven of 5% onder deze 50%, ofwel tussen de 45% en 55%. Een foutmarge van 5% is gangbaar en algemeen geaccepteerd bij (statistisch) kwantitatief onderzoek.

Met het omvangrijke aantal respondenten dat heeft deelgenomen (2.431) kunnen met 95% betrouwbaarheid en een foutmarge van 1,99% uitspraken worden gedaan op een algemeen niveau. De hoge betrouwbaarheid en nauwkeurigheid maken de data geschikt voor verdere analyses.

Weging

Binnen dit onderzoek zijn de resultaten van de vragen die door alle respondenten zijn beantwoord gewogen naar leeftijd en kern. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Dit is een gangbare werkwijze in statistisch kwantitatief onderzoek. Personen in ondervertegenwoordigde groepen krijgen een gewicht groter dan 1 en tellen relatief zwaarder mee in het totaalresultaat, personen in groepen met een oververtegenwoordiging krijgen een gewicht kleiner dan 1.

Vanwege de ondervertegenwoordiging van respondenten jonger dan 35 jaar uit Waterkwartier, krijgt een respondent uit deze groep bijvoorbeeld weegfactor 2,68 en een respondent tussen de 65 en 74 jaar uit Leesten (die oververtegenwoordigd is) weegfactor 0,53. Weegfactoren mogen niet te groot zijn (een groep in een steekproef met een aandeel van bijvoorbeeld 5%, kan niet worden 'opgeblazen' tot 50%). Doorgaans wordt een maximale weegfactor van 5 gehanteerd. Indien gewenst kan de tabel met alle gehanteerde weegfactoren opgevraagd worden.

Door de weging zijn de resultaten van de gesloten (kwantitatieve) vragen op totaalniveau representatief naar leeftijd en kern. De open (kwalitatieve) vragen zijn gericht op verdiepend inzicht en worden daarom niet gewogen.

**Aangeleverde
brieven/memo's
wisselen van
samenwerkings-
verbanden**

Inleiding

Bij het eventueel wisselen van regio worden mogelijk niet alleen inwoners geraakt, er kunnen ook consequenties zijn voor organisaties. Zij zijn qua financiering en ook capaciteit vaak afhankelijk van de inzet en betrokkenheid van het aantal gemeenten en/of het aantal inwoners. Op het moment dat dit aantal in negatieve dan wel positieve zin wijzigt dan betekent dat ook iets voor deze organisatie. Daarnaast zijn er ook lokale samenwerkingsverbanden die meer focus hebben op een bepaald gebied of een bepaalde gemeente. Dit heeft ertoe geleid dat er tussen mei 2025 en december 2025 9 inhoudelijke brieven zijn binnengekomen bij de gemeente Brummen. Deze brieven zijn toegevoegd aan deze bijlage om een totaaloverzicht te creëren van de ontvangen input. De brieven zijn (in willekeurige volgorde) van de volgende organisaties afkomstig:

- Huisartsenpraktijk de Meidoorn
- Gebiedscoöperatie Zuidelijke IJsselvallei
- Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen
- Veiligheidsregio Noord- en Oost- Gelderland
- Dorpsraad Kleine Kernen Empe Tonden
- Landschapsnetwerk Brummen
- Bewoners Voorsterklei
- Algemeen bestuur Regio Stedendriehoek
- Gedeputeerde Staten van Gelderland

Aan de gemeenteraad en het college van
burgemeester en wethouders van de gemeente
Brummen

Brummen, 6 mei 2025

Betreft: Overwegingen en advies bij besluitvorming bestuurlijke toekomst
gemeente Brummen – publieke gezondheid en regionale zorgsamenwerking

Geachte leden van de gemeenteraad, leden van het College van Bestuur,

In het kader van de lopende besluitvorming over de bestuurlijke toekomst van de gemeente Brummen willen wij, vertegenwoordigers van de huisartsenpraktijken en namens de lokale apothekers in de gemeente, u graag enkele belangrijke overwegingen meegeven.

Wij onderschrijven het belang van een toekomstbestendige gemeentelijke organisatie die in staat is om blijvend goede dienstverlening en voorzieningen te garanderen voor haar inwoners. In dat licht begrijpen wij de verkenning van een herindeling met een buurgemeente. Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat besluitvorming op dit terrein brede gevolgen heeft, onder andere voor de publieke gezondheidszorg en de bestaande zorgstructuren.

Vanuit het perspectief van de eerstelijnszorg – huisartsen, thuiszorgorganisaties en paramedici – is er de afgelopen jaren intensief gebouwd aan stevige en goed functionerende regionale samenwerkingsverbanden. Deze samenwerking speelt zich in belangrijke mate af binnen de context van de regio Zutphen en de Stedendriehoek. Hierin werken zorgverleners, gemeente(n), GGD en andere ketenpartners nauw samen aan integrale zorg, preventie, en maatschappelijke ondersteuning.

Een keuze voor aansluiting bij de gemeente Rheden zou in onze ogen een stap terug betekenen in deze opgebouwde samenwerking. Het brengt risico's met zich mee voor de continuïteit en kwaliteit van de gezamenlijke zorginspanningen in de regio waar wij nu deel van uitmaken. Wij voorzien dat bestaande netwerken zullen verbrokkelen en dat de afstemming en communicatie tussen zorg en gemeente, juist zo essentieel in het sociaal domein, hiermee complexer wordt.

Om die reden spreken wij als huisartsen en apothekers uit de gemeente Brummen een duidelijke voorkeur uit voor aansluiting bij Zutphen. Deze keuze draagt bij aan de versterking van reeds bestaande relaties en borgt het perspectief van integrale zorg en publieke gezondheid in de regio binnen de afspraken die al zijn gemaakt.

Wij hopen van harte dat u in uw afwegingen ook oog houdt voor de gezondheidszorg en het welzijn van de inwoners van Brummen, nu en in de toekomst.

Tot slot wensen wij u veel wijsheid en sterkte toe bij het nemen van deze belangrijke beslissing, waarin belangen uit diverse beleidsterreinen zorgvuldig gewogen moeten worden.

Met vriendelijke groet,

Namens de huisartsenpraktijken en apothekers in de gemeente Brummen optredend,

Marcel Kerkhoven en Wendy ter Braak (beiden huisarts en coördinator huisartsenzorg binnen de gemeente Brummen)

Correspondentieadres: Primulastraat 2, 6971 AZ Brummen

Bijlage 1: Consequenties als gemeente toetreedt tot een andere regio dan de huidige zorg- en veiligheidsregio

Bijlage 2: handtekeningen lijst van de huisartsen en apothekers

Bijlage 1: Consequenties als gemeente toetreedt tot een andere regio dan de huidige zorg- en veiligheidsregio

- Afstemming met zorgpartijen – Als zorgaanbieders (zoals GGZ, VVT, huisartsen) regionaal georganiseerd zijn en een andere regio bedienen, wordt samenwerking lastiger. Denk aan verwarring over verantwoordelijkheden of dubbele afstemming.
- Beperkte invloed op regionale besluitvorming – Een gemeente buiten de formele regiostructuren (zoals IZA of Veiligheidsregio) heeft vaak minder formele inspraak of stem in strategische beslissingen of budgetverdeling.
- Kans op gebrek aan samenhang in zorg en veiligheid – Afwijking van regio-indelingen kan leiden tot een versnipperd zorglandschap. Burgers ervaren daardoor minder eenduidigheid in toegang tot zorg of hulpverlening, zeker bij crisiszorg of spoed.
- Lastiger coördineren van acute zorg of crises – Bij acute situaties (rampen, crisissituaties, opvang, pandemie) kan het feit dat de gemeente niet in dezelfde veiligheids- of zorgregio valt leiden tot vertraging of verwarring in de aanpak.
- Financierings- en verantwoording technische problemen – Veel financiering, zoals via het IZA of landelijke programma's, loopt via vaste regio's. Gemeenten buiten die regio's kunnen daardoor moeilijker aanspraak maken op middelen.

OPEN BRIEF

Aan:

- **Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Brummen**
- **Alle fractieleden van de gemeenteraad Brummen**
- **Redacties regionale pers**

betreft: Bezwaren tegen een voorgenomen fusie met de gemeente Zutphen

Brummen, 28 oktober 2025

Geacht College,

Namens de Gebiedscoöperatie Zuidelijke IJsselvallei¹ richten wij ons tot u om onze ernstige zorgen te uiten over de door uw bestuur aangekondigde verkenning van een bestuurlijke fusie met de gemeente Zutphen.

Onze leden zijn diep geworteld in het buitengebied en spelen een belangrijke rol in het landschap, de natuur, de leefbaarheid en de economie van de Zuidelijke IJsselvallei. Voor ons is het van groot belang dat gemeentelijk beleid aansluit bij de opgaven en uitdagingen van het agrarisch ondernemerschap, het beheer van natuur en landschap en de verduurzaming van onze leefomgeving.

Juist daarom voorzien wij dat een fusie met de stadsgemeente Zutphen de belangen van het landelijke gebied onherstelbaar zal ondermijnen. De verschillen in schaal, focus en prioriteiten tussen stad en platteland zijn zodanig groot dat de stem van het buitengebied en het agrarisch ondernemerschap in een dergelijke constellatie te weinig gehoord zal worden.

Een concrete onderbouwing hiervan is bijvoorbeeld het feit, dat wij als Gebiedscoöperatie al jaren op een constructieve en effectieve wijze samenwerken met de regio Stedendriehoek om de uitdagingen en doelen voor landbouw en landschap aan te gaan. Dit vindt plaats middels bijvoorbeeld kennisuitwisseling, inspiratiesessies, studiegroepen, pilotprojecten en demobedrijven. De gemeente Brummen is al jaren ingebed in dit goed lopende samenwerkingsverband. De gemeente Zutphen daarentegen is op geen enkele wijze

¹ De Gebiedscoöperatie Zuidelijke IJsselvallei werkt samen met boeren in de Zuidelijke IJsselvallei aan het behouden en versterken van de agrarische sector. Samen werken we aan een toekomstbestendige sector in dit gebied, dat bestaat uit karakteristiek cultuur- en natuurlandschap. We zijn het aanspreekpunt voor regionale partners, zoals gemeenten, provincie, waterschap, TBO's en burgers.

betrokken bij deze Stedendriehoeksamenwerking en toonde ook nooit enige belangstelling. De geschiedenis leert, gezien ook wat er met Warnsveld is gebeurd, dat de gemeente Zutphen vooral naarstig op zoek is naar grond om op te bouwen. Die behoefte staat eveneens haaks op de belangen van het Brummens buitengebied en dit draagt daarom evenmin bij aan ons vertrouwen.

Daarentegen zien wij veel meer aanknopingspunten in nauwere samenwerking met de gemeente Voorst. Beide gemeenten delen een overwegend landelijk karakter, vergelijkbare sociaaleconomische structuren en gedeelde opgaven rond landbouw, landschap, natuur en leefbaarheid op het platteland. Een verbinding met Voorst sluit veel beter aan bij de identiteit van de gemeente Brummen en de Brummenaren én bij de langetermijnbelangen van het buitengebied en de agrarische sector in onze regio. Zo blijven de waardevolle opgebouwde bestuurlijke infrastructuren en samenwerkingsverbanden in gemeente en de regio intact, en profiteren beide gemeenten van de efficiëntie die bereikt kan worden als er op diverse terreinen kan worden samengewerkt, daar waar dit voor de hand ligt. Bovendien zal het aangaan van een samenwerkingsverband met Voorst ook kunnen rekenen op warme instemming vanuit de gemeente Voorst, en op een veel organischer manier gerealiseerd kunnen worden. Beide gemeentes vormen nu al het groene hart van de regio Stedendriehoek.

Fusie met Zutphen levert veel weerstand op onder de bevolking en bedrijven (niet alleen onder de bewoners van het buitengebied), het besluit hiertoe dreigt geforceerd en te gehaast genomen te worden, en dreigt daardoor ook een traumatische breuklijn in de geschiedenis van Brummen te worden.

Wij doen hierom een dringend beroep op u om het perspectief van onze Coöperatie mee te wegen in uw besluitvorming. Wij menen dat er bij u een nadrukkelijke opgave ligt om eerst de mogelijkheden van samenwerking met de gemeente Voorst serieus en volwaardig te onderzoeken, deze keer wel transparant, volledig en open..

Wij zijn vanzelfsprekend bereid om dit standpunt toe te lichten en zien een uitnodiging daartoe graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Dirk-Jan Schoonman, voorzitter

Namens de Gebiedscoöperatie Zuidelijke IJsselvallei

Aan:
de gemeenteraad van Brummen
Postbus 5
6970 AA BRUMMEN

Datum : 12 november 2025
Ons kenmerk : 2025-039 GMR
Contactpersoon : H. van den Berg
Telefoonnummer : 06-46737374

Onderwerp: Fusieproces Brummen

Geachte leden van de gemeenteraad van Brummen,

Momenteel voert u een verkenning uit naar een mogelijke herindeling tussen Brummen en Rheden danwel tussen Brummen en Zutphen. Wanneer u kiest voor de gemeente Rheden dan is vervolgens de vraag of de gefuseerde gemeente gaat aansluiten bij de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Om u te helpen deze vraag te beantwoorden presenteren wij u in deze brief ons samenwerkingsverband.

De Groene Metropoolregio

In de regio Arnhem-Nijmegen kennen we een lange traditie van regionale samenwerking die teruggaat tot 1988. Sinds 1 januari 2021 bundelen 17 gemeenten met bijna 800.000 inwoners en 90.000 studenten hun krachten in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen om zo een sterke regio te vormen en om in balans met de waardevolle, maar kwetsbare, groene leefomgeving een schaalessprong te realiseren (o.a. 60.000 woningen, 30.000 arbeidsplaatsen, 3.000 ha extra recreatief gebied en extra hectares voor industrie).

Wij koesteren daarbij de Veluwezoom met haar Natura 2000 gebieden als groene long, waterkraan en recreatiepark van de regio. Bescherming en herstel van de natuur en watersystemen hebben hier de hoogste prioriteit. In het woningbouwprogramma en de dorpendeals zijn de leefbaarheid en vitaliteit van kernen leidend.

De Groene Metropoolregio is de 5^e regio van Nederland en de economische motor van Gelderland. Met een groene omgeving, rijke cultuurhistorie, sterk en breed aanbod aan kennisinstellingen en innovatieve bedrijven wordt hier een forse bijdrage geleverd aan het verdienvermogen van Nederland. Een sterke regio versterkt ook de gemeenten. Dit is ook een belangrijk uitgangspunt in onze regionale samenwerking; elke gemeente moet direct danwel indirect baat hebben bij de samenwerking en de samenwerking moet bijdragen aan de Brede Welvaart van onze (toekomstige) inwoners.

Binnen de GMR richten wij ons op 5 hoofdopgaven:

- Groene groeiregio (verbinden van ruimtelijke opgaven en woningbouw);
- Productieve regio (economische ontwikkeling, bedrijventerreinen en arbeidsmarkt);
- Ontspannen regio (leefbaarheid, natuur en landschap, cultuur en erfgoed);
- Verbonden regio (duurzame mobiliteit en bereikbaarheid);
- Circulaire regio (circulariteit, duurzaamheid, klimaat en energie).

Binnen het regiobureau (34 medewerkers) verzorgt het team Public Affairs een sterke lobby in Den Haag en Brussel.

We werken samen aan een gezonde groene groei van de regio waarbij het accent de komende jaren komt te liggen op de uitvoering van de gezamenlijke ambitie. De uitvoering ligt bij de gemeenten en onze partners waarbij zij ondersteunt worden door het regiobureau.

Met de regionale samenwerking kan met dezelfde mensen en middelen meer bereikt worden, bijvoorbeeld door kostenvoordelen bij gezamenlijke inkoop (gas en elektra), delen van kennis en capaciteit en het samen uitvoeren van projecten waardoor minder menskracht nodig is. Bij capaciteitsknelpunten ondersteunen wij gemeenten met een projectleiderspool en diverse experts. Bedrijven ondersteunen we bijvoorbeeld met het Regionaal Expertiseteam energie (REE). De GMR is een netwerkorganisatie en werkt nauw samen met The Economic Board, de provincie, de waterschappen, het Rijk (verschillende departementen), de kennisinstellingen, ondernemers en maatschappelijke partners.

Het NOVEX-gebied Arnhem Nijmegen Foodvalley is 1 van de 16 door het Rijk aangewezen NOVEX-gebieden. Hierin werken de Rijksoverheid, de provincies Gelderland en Utrecht en de regio Food Valley (8 gemeenten, ca 365.000 inwoners) en de GMR samen aan het realiseren van de schaa sprong die voortkomt uit de grote woningbouwopgave, bereikbaarheidsproblemen, een forse herstelopgave van natuur- en watersystemen en de noodzakelijke transitie van landbouw, industrie en energie. Wij werken samen onder de titel "Meer landschap, meer stad".

Resultaten

We zijn trots op wat we tot op heden bereikt hebben. Met de toekenning door het Rijk van ca €300 miljoen (o.a. Woningbouw-Impuls en mobiliteitsbijdragen) aan GMR-gemeenten heeft de samenwerking in 2021 en 2022 een vliegende start gemaakt. De woningbouwopgave ligt op koers.

Met het Rijk is een Regio Deal "Gezonde groene groei" gesloten om de Brede Welvaart in ons gebied te verbeteren. Het Rijk heeft hiervoor €15 miljoen beschikbaar gesteld. Het programma bevat zes programmalijnen, te weten: Gezond leven - Toekomstbestendig wonen - Sterke Bedrijvigheid - Werkende arbeidsmarkt - Grenzeloos samenwerken - Wijk en dorpsgericht werken. Het programma Slim & Schoon Onderweg stimuleert mensen om minder te reizen door thuis te werken, om buiten de spits te reizen en/of om te kiezen voor duurzame vervoermiddelen zoals het openbaar vervoer, de fiets of deelmobiliteit.

Voor het mkb is een inventarisatie gemaakt van financieringsmogelijkheden en is deze via een fundingstool makkelijk ontsloten. Met The Economic Board en provincie Gelderland is een breed gedragen Human Capital Agenda ontwikkeld. In het Regionaal Programma Werklocaties zijn regionaal afspraken gemaakt over uitleglocaties, verdichting en herstructurering van bestaande bedrijventerreinen en prioritering van economische groei van de bekende clusters Health, High Tech (Semicon) en Energy. We hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten "Romeinen in Gelderland". Hieraan ligt een programma ten grondslag om ons Romeinse verleden beleefbaar te maken, dat nu wordt uitgevoerd. In samenwerking met de IJsselvallei (Veluwe, Achterhoek en Salland) is een belevingsconcept voor het derde Waterverhaal van Nederland opgesteld. We hebben het wandelroutenetwerk uitgebreid tot 1.365 kilometer aan wandelroutes, keuzepalen en luisterverhalen, die onze regio met de buurregio's verbindt.

In de visie "Vervlochten regio" zijn in 2022 de kansen voor het groen-blauw raamwerk in beeld gebracht. Alle colleges hebben in 2025 de Uitvoeringsagenda Groen-blauw raamwerk vastgesteld en is een start gemaakt met de gebiedsaanpakken. Door de provincie is ongeveer €1,2 miljoen beschikbaar gesteld voor een aantal groen-blauwe gebiedsaanpakken, waaronder koploperproject het beekherstel "Soerens beekdal". Eén van de vijf gebiedsoverstijgende thema's in de "Vervlochten regio" is de ontwikkeling van de landbouw en de voedselvoorziening in onze regio.

De RES 2.0 is in 2025 gereedgekomen voor besluitvorming. Nieuw is de verbreding naar het gehele energiesysteem, zoals de aandacht voor netcongestie en de warmtetransitie.

Met de regionale investeringsagenda (RIA) (samen met de provincie Gelderland, The Economic Board en partners) tilt de regio de samenwerking naar een hoger niveau en is de regio daarmee klaar voor de schaa sprong voor een gezonde groene groei.

Gemeente Rheden

De gemeente Rheden is voor de GMR een vooraanstaande en zeer gewaardeerde partner die wij graag behouden. Op een aantal thema's is Rheden een inspirerende "trekker" zowel bestuurlijk als ambtelijk zoals de woningbouwopgave en huisvesting van aandachtsgroepen, het versterken van het groen-blauw raamwerk en de ontwikkeling van een gebiedsagenda voor de Veluwezoom (geografisch gemeenten Renkum, Arnhem, Arnhem, Rheden) en Ruimte voor de Rivier.

Wij zien grote gelijkenissen tussen de gemeente Rheden en Brummen zowel qua ruimtelijke inrichting en vraagstukken als qua dorpscultuur (hechte gemeenschappen met sterke cohesie) en bestuurscultuur. Veel van de GMR-opgaves zijn relevant voor Rheden én Brummen. We noemen: natuurherstel en bescherming, reductie van de recreatiedruk en ontwikkeling van alternatieve verdienmodellen, de bevordering van vitale kernen, verduurzaming industrie en herontwikkeling van bedrijventerreinen, landbouwtransitie, warmtetransitie in kleine kernen, verstedelijking in kleine kernen.

Bij een eventuele fusie tussen Rheden en Brummen voorzien wij een nagenoeg geruisloze uitbreiding van het bestaande lidmaatschap van de GMR voor de nieuwe gefuseerde gemeente. U bent van harte welkom bij de GMR-familie!

Hoogachtend,

Hubert Bruls
Voorzitter Groene Metropolregio Arnhem-Nijmegen.

Voor meer informatie over de GMR en TEB:

- GMR Regionale agenda 2025-2028 (<https://onlinetouch.nl/gmr/regionale-agenda-2025-2028>)

Datum:
Ons kenmerk: 2025-039 GMR
Pagina: 2

- *GMR Website (kwartaalrapportages) (<https://www.gmr.nl/documenten/kwartaalrapportages/>)*
- *Strategisch Plan TEB 2026-2030 (<https://lifeport.nl/strategisch-plan-2026-2030/>)*

MEMO

Voor : College van B&W en gemeenteraad van gemeente Brummen
Van : Dagelijks bestuur VNOG
Datum : 7 oktober 2025
Onderwerp : Mogelijke uittreding ivm fusie gemeente Brummen

Geachte leden van het college en gemeenteraad,

In het afgelopen jaar heeft u ons bestuur bij meerdere gelegenheden op de hoogte gesteld van de voortgang van uw besluitvorming ten aanzien van de toekomst van de gemeente Brummen. Uw raad heeft besloten tot een gemeentelijke herindeling, waarover u op dit moment nog Rheden en Zutphen in gesprek bent.

Een gemeentelijke herindeling is een zaak van de betrokken gemeenteraden. Als bestuur van een gemeenschappelijke regeling volgen we dit, geïnteresseerd, op gepaste afstand. Tegelijkertijd kan uw keuze ons werk raken, een keuze voor de gemeente Rheden zal leiden tot uittreding van uw gemeente uit VNOG. Dat baart ons zorgen. U hebt eerder een vragenlijst aan ons gestuurd, graag willen we aanvullend de volgende zaken bij u onder de aandacht brengen:

Weerbare samenleving gebaat bij bestuurlijke rust

Als gevolg van toegenomen geopolitieke spanningen en o.a. klimatologische ontwikkelingen zien we een toename van het risico op maatschappij-ontwrichtende incidenten. Gemeenten en veiligheidsregio's bereiden zich daarom nu voor op situaties waarin vitale voorzieningen gedurende langere periode niet beschikbaar zijn. Het kabinet heeft voor dat doel vanaf 2027 € 70 miljoen structureel beschikbaar gesteld. Samen met de gemeenten in VNOG werken we nu aan een integraal pakket van maatregelen om de weerbaarheid en veerkracht van onze samenleving te versterken en ondersteuning voor te bereiden waar nodig en mogelijk. Dat gaat in goede samenwerking, zowel ambtelijk als binnen ons algemeen bestuur. Brummen is van beiden een waardevol onderdeel.

Mocht u besluiten tot uittreding, gaat dat ambtelijke capaciteit en bestuurlijke aandacht vragen. Capaciteit en aandacht die wij graag aan de grote maatschappelijke uitdagingen willen besteden.

Brandweer Brummen en Eerbeek onderdeel van een logisch systeem

Ons bestuur ziet dat uw gemeente en uw inwoners deel uitmaken van een Daily Urban System dat zich richt op de Stedendriehoek. Wij zien dat ook terug in de samenwerking tussen onze brandweerposten en de wijze waarop onze brandweer haar opleidingen, trainingen en oefeningen inricht. Daarvoor maken we onder meer gebruik van een regionaal vakbekwaamheidsplein in Loenen.

Voor de brandweezorg voor uw inwoners heeft een eventuele uittreding geen effect: tussen de veiligheidsregio's (en ook met de Duitse brandweerkorpsen) geldt de afspraak dat de snelste hulpverlening ter plaatse komt. Daarin verandert niets, primaire bijstand voor uw inwoners blijft komen uit Zutphen, Loenen, Klarenbeek, Apeldoorn en Dieren. Het is de bovenliggende organisatie en de logica in het vanuit een zelfde -risicogedreven- programma trainen en oefenen met meerdere brandweerposten in de regio en de gezamenlijke investering in kwaliteit waar we uw aandacht voor vragen.

De gemeente Brummen ligt daarin op een snijpunt tussen het oostelijke en het westelijke deel van onze regio, zie ook de kaart van de regio in de bijlage. Vanuit dat oogpunt en dat van het organiseren van gezamenlijke slagkracht lijkt het ons bestuur logisch dat de brandweerkorpsen in uw gemeente onderdeel blijven uitmaken van Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland. Zo kunnen we in gezamenlijkheid blijven werken aan optimale veiligheid.

Bedrijfsvoering VNOG onder druk

In haar verklaring over het jaar 2024 heeft onze accountant dit jaar stilgestaan bij de bedrijfsvoering van VNOG. Dit is te sober georganiseerd en daarmee kwetsbaar. Dit vraagt om investeringen en slimme samenwerkingen. Een eventuele uittreding van uw gemeente levert juist extra druk op bij onze bedrijfsvoering. Verder snijden in de overhead wordt door de accountant als onverantwoord geacht, wat zal betekenen dat van de andere gemeenten juist hogere investeringen wordt gevraagd.

Overdracht mensen en middelen complex

VNOG heeft in de afgelopen 5 jaren hard gewerkt aan de inrichting van de brandweerorganisatie vanuit een samenhangende en risicogerichte filosofie. Dat heeft geleid tot investeringen in brandweermaterieel en training van de vrijwilligers. Bij een uittreding volgt overdracht van mensen en middelen aan Veiligheid- en gezondheidsregio Gelderland Midden, waar de brandweer volgens een andere filosofie werkt. Overdracht heeft dus niet alleen financiële gevolgen, maar ook menselijke en kwalitatieve. Die combinatie maakt het complex.

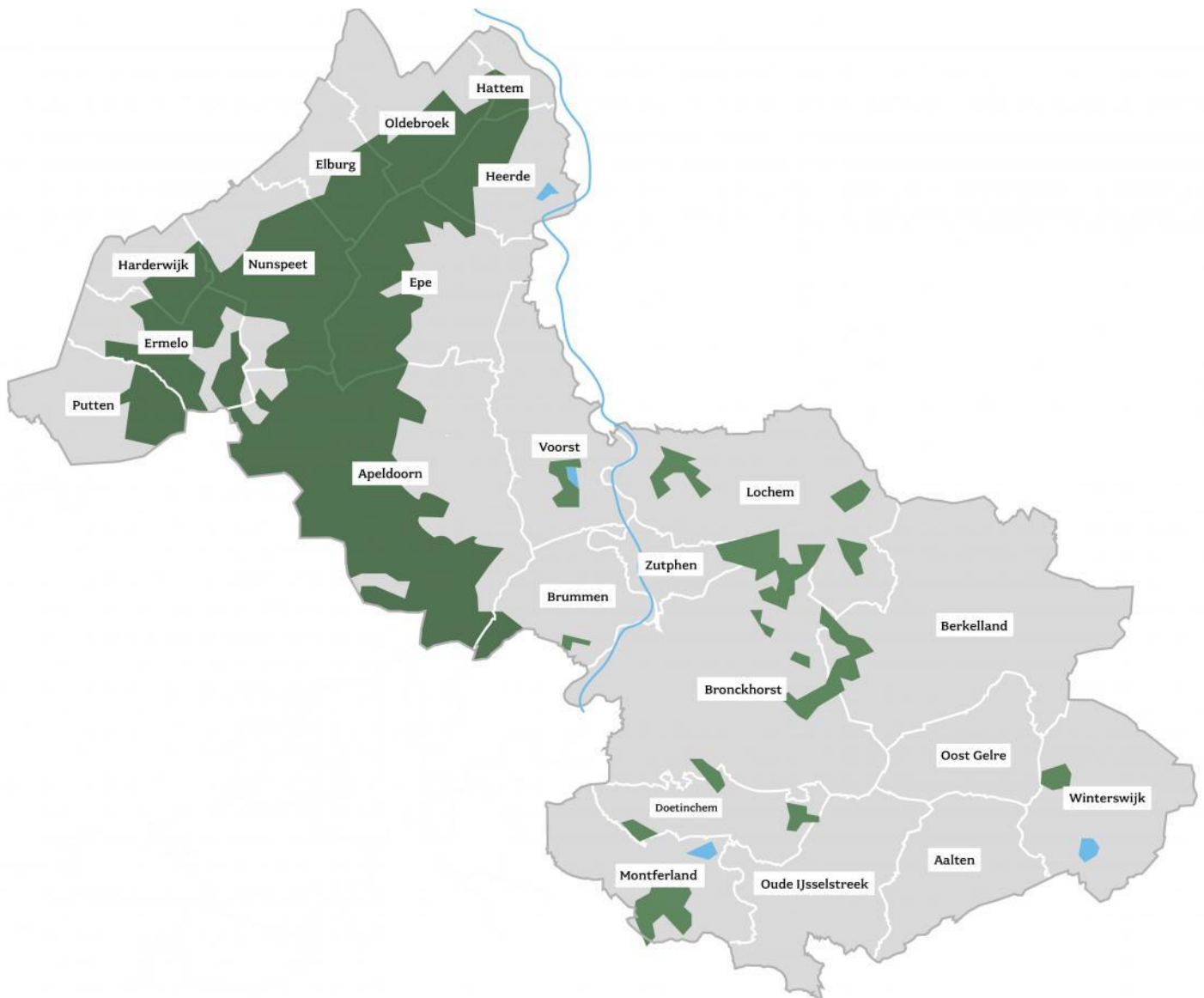
Conclusie

U maakt uw eigen afweging op basis van wat u goed acht voor uw inwoners. Daar willen wij op een aantal kwalitatieve zaken aandacht bij vragen, omdat uw keuze effecten kan hebben die uw gemeente overstijgen. Voor de organisatie van onze veiligheidsregio en het werken aan de maatschappelijke uitdagingen waar uw gemeente en onze veiligheidsregio voor staan heeft het de voorkeur van ons bestuur dat u onderdeel blijft uitmaken van deze mooie regio.

Namens het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Drs. D.G.L. Kransen
Algemeen directeur en Regionaal commandant Brandweer

Bijlage 1: kaart Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Aan de gemeenteraad van Brummen
t.a.v. de fractievoorzitters
c.c. gemeentebestuur, griffie

Empe, 4 december 2025

Betreft: Uw initiatief om te zoeken naar een gemeentelijke herindeling

Geachte raadsleden,

Wij kijken met waardering terug op de bewonersavond in Empe op 26 november jongstleden. Uw raad was goed vertegenwoordigd. Dat werd zeer op prijs gesteld, door ons en door de bewoners en andere aanwezigen in ons dorps huis. Wij zijn verheugd dat ook raadsleden van Rheden, Voorst en Zutphen erbij waren met vijf personen van elke gemeente. Wij blikken in deze brief terug en delen graag onze waarnemingen en mening met u. Die treft u hieronder aan, na de conclusies en aanbevelingen.

Conclusies en aanbevelingen

1. De enquêtes zijn niet toereikend

De ruime opkomst, ook uit andere dorpen van de gemeente, tekent dat er veel belangstelling onder de bewoners is voor het onderwerp. Wij constateren dat veel inwoners van Empe-Tonden, maar ook andere aanwezigen op onze avond, zich onvoldoende gehoord voelen over welke gemeentelijke herindeling van de Brummen nodig dan wel wenselijk zou zijn. De beide enquêtes voldoen niet aan het eigen participatiebeleid, terwijl inwoners wel graag willen meedoen.

2. De argumenten zijn weinig steekhoudend

De argumenten voor diverse beslissingen vinden wij tot nu toe onder de maat. Of het nu gaat om de noodzaak tot fuseren, om alleen als gehele gemeente te fuseren, of om de selectie voor alleen Rheden of Zutphen, de aangevoerde argumenten kunnen eenvoudig weerlegd worden. Onderaan deze brief benoemen wij vijf argumenten die door u en uw bestuur bij herhaling als bepalend worden genoemd. En waarom wij die bewijsgronden als op zijn zachtst gezegd zwak betitelen, zeker in het licht van de mogelijke gevolgen van een gemeentelijke herindeling.

3. Pas op de plaats. Betere participatie van de inwoners in een transparante toetsing

De raad bepleit weliswaar zorgvuldigheid, maar kiest niettemin om onduidelijke redenen voor grote haast. Wij stellen kwaliteit echter boven tijdsdruk. Wij dringen erop aan dat de gemeente een betere methode gaat hanteren om inwoners te betrekken in besluiten over een mogelijke herindeling. Wij stellen voor dat de gemeente, gezien de magere kwaliteit van haar argumenten en het belang van de gemeentelijke herindeling, een pas op de plaats maakt. Het is een essentieel democratisch proces dat de bevolking wordt gekend in een transparante toetsing van de mogelijkheden en beperkingen van een toekomstige verandering van het gemeentelijk bestuur.

4. Stel eerst de omgevingsvisie vast, met volwaardige participatie van de inwoners van Brummen

Op onze avond werd verwezen naar de omgevingsvisie van Brummen, die in wording is. Deze visie vormt een cruciaal onderdeel voor elke gemeente, zeker in onderhandeling over een fusie met buurgemeentes. Gebruik de nog beschikbare tijd tot 1 januari 2027 om de inwoners intensief te betrekken bij het maken van de omgevingsvisie, voordat er onderhandeld gaat worden.

5. Kleine Kernen Empe Tonden organiseert verkiezingsdebat vóór 18 maart 2026

De dorpsraad Kleine Kernen Empe Tonden wil het onderwerp van de gemeentelijke herinrichting levend houden en gaat een debat organiseren in de aanloop naar de gemeentelijke verkiezingen in maart 2026. Alle politieke partijen zullen daarvoor worden uitgenodigd. In dat debat zullen wij diverse onderwerpen aan de orde stellen, waaronder de fusieplannen en de omgevingsvisie. U mag rekenen op een ruime belangstelling voor een verkiezingsdebat in Empe en Tonden. Daarmee denken wij de dialoog te bevorderen tussen de gemeenteraad en onze inwoners.

Hoogachtend,

Dorpsraad Kleine Kernen Empe Tonden

Kees Lankester, voorzitter

De bewonersbijeenkomst op 26 november 2025 over de gemeentelijke herindelingsplannen

Een greep uit de waarnemingen

Er waren naar schatting 160 mensen aanwezig, waaronder meer dan de helft van de Brummense gemeenteraad en vijf van elk van de buurgemeenten Rheden, Voorst en Zutphen.

De raadsleden van Brummen legden uit dat de gemeente Brummen al sinds 2021 voorbereidingen treft voor een mogelijke herindeling. Het maken van een analyse is voor de gemeente een belangrijke exercitie en die heeft tot nu toe geleid tot een voorkeur voor een fusie met óf Rheden óf Zutphen. De aanwezige raadsleden schaarden zich achter de genomen beslissingen. Wel was opmerkelijk dat CDA-Brummen de deur naar Voorst open wilde houden en daarmee open staat voor geluiden van de inwoners.

Rhedense raadsleden toonden warme belangstelling voor een eventueel samengaan met Brummen. Rheden heeft in de loop van 2025 een begin gemaakt met een analyse daarvoor. Zutphen heeft wel interesse, maar legt het initiatief bij Brummen. Zutphen stelt wel als voorwaarde dat het participatieproces goed verloopt en dat voorkeuren van de inwoners duidelijk naar voren komen. Men zei dat het participatieproces tot nu toe niet voldoende leek.

Er klonk, onder meer uit Eerbeek, volop onvrede in de zaal over de enquête uit eind 2024 over bestuurlijke toekomst, maar die geen enkele verwijzing gaf naar een herindeling. Enkele aanwezigen hadden kritiek op de nu uitstaande enquête. In de eerste plaats omdat die alleen over de opties Rheden en Zutphen gaat. Ook vergt het invullen ervan veel tijd en aandacht van de inwoners. Een belangrijke constatering was dat er nergens in de enquête wordt gevraagd: “Wat wilt u?”.

Veel aanwezigen begrepen niet waarom andere opties dan een fusie met Rheden en Zutphen nu al zijn afgevallen. Men vindt dat inwoners te weinig gekend zijn in de afwegingen. Er klonk veel steun van bewoners van Tonden en Empe voor een mogelijk samengaan met Voorst.

De projectleider (André van Nijkerken) zei dat er uitgebreid onderzoek is gedaan en dat Rheden en Zutphen simpelweg de beste opties waren. Hij legde uit dat een dergelijk proces ingewikkeld is en zoveel tijd en aandacht vereist dat het voor inwoners lastig is om te begrijpen. Hij benoemde geen argumenten.

Het gebrek aan ambtelijke ondersteuning is een zorg die leeft bij veel raadsleden. Men vermoedt dat een goed beleid niet vol te houden is in de huidige constellatie. Ambtenaren in kleinere gemeenten zouden ook minder betaald krijgen dan in een grotere gemeente. De projectleider bevestigde dit uitgebreid.

Het Landschapsnetwerk Brummen hield een pleidooi voor het landschappelijk karakter van Brummen en dat dat meer aandacht verdient in de afwegingen. Een grote, landelijke gemeente ligt in dat geval voor de hand. Rheden gebruikte dat om een fusie met Rheden te prefereren, tenslotte ook een gemeente met een landelijk karakter. In dat kader werd ook geopperd om, wanneer fuseren uiteindelijk onontkoombaar zou zijn, te overwegen of er niet een grote, landelijke groene long kon worden gevormd door een samenvoegen van de drie gemeenten Voorst, Brummen en Rheden.

Gemeenteraadsleden van Brummen merkten op dat zorgvuldigheid voor hen belangrijk is in hun afwegingen. Er kwam geen duidelijk antwoord op de vraag waarom de gemeente in dit proces nu veel haast heeft. De vraag die de dorpsraad Empe Tonden zelf ook al diverse keren heeft gesteld.

De kwaliteit van de gehoorde argumenten in de voorbereiding op een gemeentelijke herindeling

- Als belangrijke reden voor het afvallen van Voorst als fusiekandidaat is diverse keren door zowel raadsleden als de projectleider aangehaald dat Voorst nog niet is begonnen met een onderzoek of een analyse. Datzelfde geldt echter voor Zutphen, aldus de Zutphense raadsleden. Rheden is pas in 2025 begonnen en ligt dus vier jaar achter op Brummen. De aanwezige raadsleden van Voorst begrepen dan ook niet dat Brummen de optie voor fusie met Voorst om die reden had laten vallen. Daarmee vervalt dit argument.
- De eerste enquête, d.d. februari 2025, ging over de toekomst, de dienstverlening en de voorzieningen van Brummen. De enquête repte niet over een mogelijke fusie of samenwerking met de buurgemeenten. Het was dus geen raadpleging van de inwoners over een mogelijke herindeling. Dit is geen voorbeeld van een zuiver en democratisch proces.
- Dezelfde enquête wordt ook met regelmaat gebruikt als argument dat Brummen als één geheel zou moeten fuseren en niet gesplitst moet worden. In de veelgenoemde vragenlijst is geen aanwijzing te vinden over een mogelijke eenduidige identiteit. Aanwezigen lieten horen dat veel dorpen in de gemeente juist een sterk eigen karakter hebben en dat de oriëntatie van de dorpen uiteenloopt. In Leuvenheim is men meer gericht op Dieren/Rheden en in Empe en Tonden meer op Voorst. Daarmee snijdt ook dit argument geen hout.
- De projectleider meldde op 26 november jl. dat het ambtenarentekort één van de belangrijkste drijfveren is om te zoeken naar een bestuurlijke herindeling. In het Brummens Nieuws werd echter op dezelfde dag gemeld dat het aantal ambtenaren in Brummen per 1000 inwoners bijna 20% hoger is dan het landelijk gemiddelde. Ambtenaren in kleine gemeenten zouden minder betaald krijgen dan in een grotere gemeente. Ook wordt vakbond FNV geciteerd dat er strakke afspraken over salarissen zijn in de cao Gemeenten. Het is bovendien lang niet zeker dat een grotere gemeente minder last heeft van een ambtenarentekort. Deze opmerkingen maken hiervan een gelegenheidsargument.
- De zorgvuldigheid die de gemeenteraad zegt te betrachten zien wij niet terug in de besluiten tot nu toe. Integendeel, er wordt nog steeds gehamerd op snelheid zonder uit te leggen waar die goed voor is. De belangrijke vraag, “*Wat willen de inwoners en wat kunnen we?*”, is nog steeds niet gesteld. Goed onderzoek naar een antwoord op deze vraag vormt een van de pijlers voor de zorgvuldigheid die de gemeente zegt te bepleiten.

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Brummen
t.a.v. burgemeester G. van Rumund
Engelenburgerlaan 31
6971 BV Brummen

Datum: 19 juli 2025

Betreft: unieke landelijk gebied Brummen als pijler onder verkenningen 'Bestuurlijke Toekomst'

Geachte heer van Rumund,

Graag vragen uw aandacht voor de bijzondere kwaliteit van het landelijk gebied in de zuidelijke IJsselvallei als pijler onder de verkenningen naar een mogelijke fusie met een buurgemeente.

Onder de noemer 'Bestuurlijke Toekomst' voert de gemeente Brummen verkenningen uit naar een mogelijke fusie met een buurgemeente. De gemeenteraad heeft daarmee ingestemd. In een toelichting geeft het college aan dat de inwoners van Brummen veel waarde hechten aan het behoud van het landelijke, groene, rustige en veilige karakter van het huidige Brummen, met een flinke gemeenschapszin en een rijk verenigingsleven. Voor het college is behoud van de identiteit van gemeente Brummen dan ook een essentiële randvoorwaarde voor de bestuurlijke toekomst van gemeente Brummen.

Landschappelijke eenheid met Voorst

Landschappelijk vormt het gebied van de gemeente Brummen een eenheid met het zuidelijke deel van de gemeente Voorst, grofweg het gebied ten zuiden van de A1. Dit gebied wordt aangeduid als de Zuidelijke IJsselvallei. Wij wijzen op verschillende toekomstverkenningen die de laatste jaren zijn uitgebracht. Deze samenhang vinden we ook terug in het werkgebied van de gebiedscoöperatie Zuidelijke IJsselvallei, in de coöperatie voedselnetwerk IJsselmarke en in het recreatienetwerk Visit Veluwe. Het landschap in het deel van de gemeente Voorst ten noorden van de A1 heeft een geheel ander karakter, met een dominante positie van intensief agrarisch grondgebruik. Met Zutphen, aan de oostoever van de IJssel, is er op dit vlak weinig of geen relatie. Overeenkomst op het gebied van landschappelijke identiteit vinden wij een belangrijk aandachtspunt bij verdere gedachtenvorming rond een samenwerking of een fusie met een van de buurgemeenten.

Unieke identiteit van het Brummense landschap

Wij onderschrijven het belang van de identiteit van Brummen op grond van bijzondere landschapswaarden, die uniek genoemd mogen worden op nationaal niveau. Graag verwijzen wij u naar de Landschapsbiografie die in 2021 is opgesteld door het Landschapsnetwerk Brummen en mede dankzij de gemeente is verspreid onder 5.000 huishoudens. De grote variatie aan landschapstypen tussen Veluwe en IJssel, de nog zeer goed te herkennen zonering van west naar oost en de (nog) rijke natuur als gevolg en wezenlijk onderdeel daarvan zijn een belangrijke pijler voor de toekomst. De samenhang tussen natuur, cultuur, landgoederen en landbouw vormen een krachtig palet aan landschappelijke waarden. Het is ook niet voor niets dat vele landgoederen zich juist hier ontwikkeld hebben. Deze waarden zijn van belang voor de gehele Regio Stedendriehoek, als krachtig groen hart voor de drie grote steden rondom.

Het gebied kent een groot aantal N-2000 gebieden. In het recent door college van GS en kabinet vastgestelde *Ruimtelijk Arrangement Gelderland – Sterk in het Midden* (juni 2025) wordt deze kwaliteit onderkend. In hoofdstuk 3 (pag 10-12) zijn afspraken vastgelegd om juist in dit gebied het vitaal landelijk gebied te versterken en de groene ontwikkeling (natuur en natuurinclusieve landbouw) te versterken.

Dat is naar onze overtuiging ook verstandig. Met het oog op de klimaatontwikkeling leent dit gebied zich bij uitstek om zich te ontwikkelen tot een veerkrachtig gebied, dat bestand is tegen zowel langere periodes van droogte als tegen extreme neerslag in korte tijd en daarmee ook een bescherming te bieden aan de benedenstrooms gelegen kernen. Natuurinclusieve landbouw, een goede groenblauwe dooradering en verondiepen en verbreden van beeklopen vormen sleutels naar een robuust landschap. Diverse onderzoeken tonen aan dat natuurinclusieve landbouw de samenleving als geheel zeer veel oplevert in termen van welzijn en van geld. Zo heeft Landschapsnetwerk Brummen recent een onderzoek afgerond naar de vele diensten van 10% groenblauwe dooradering op bedrijf De Kruidbosch in Hall. De geleverde diensten vertegenwoordigen tenminste 2,5 maal de financiële waarde van de kosten voor aanleg, beheer en onderhoud, vrijwel allemaal diensten die de samenleving als geheel ten goede komen. Een groeiend aantal boeren in de zuidelijke IJsselvallei wil die omslag ook maken. Zij verdienen het om daarvoor adequaat beloond te worden. In de coöperatie voedselnetwerk IJsselmarke ontwikkelt zich een samenwerkingsverband tussen boeren en burgers rond natuurinclusieve landbouw, gezond voedsel en gedeeld eigenaarschap van het landschap. Bovendien is juist zo'n landschap uitermate aantrekkelijk voor toerisme en recreatie, met alle economische voordelen van dien.

Borging van landschappelijke identiteit

Het begrip identiteit kent vele interpretaties. Naar onze mening is de bijzondere landschapskwaliteit identiteitsbepalend. Dit landschap verder versterken als kwalitatieve buitenruimte binnen de Regio Stedendriehoek biedt veel potentie. De samenhang tussen landbouw, natuur, cultuur toekomstbestendig vormgeven. Zeer veel onderzoeken onderschrijven zowel de landschappelijke eenheid als de enorme potentie die daarvan uit gaat.

Hoe deze kwaliteiten adequaat geborgd kunnen worden is lastig te beantwoorden, omdat dit na de fusie onder het mandaat van het nieuwe gemeentebestuur valt. De gemeente Brummen heeft nog geen Omgevingsvisie vastgesteld, een instrument bij uitstek om de landschappelijke kwaliteit te borgen. De bevolking van Zutphen heeft weinig binding met het landschap in de Zuidelijke IJsselvallei. Dat zal doorwerken in de politieke afwegingen rond landbouw, landschap en natuur. Daartegenover staat een sterke stedelijke expansie, die bij een fusie makkelijk de IJssel over zal steken. Het landschap in het zuidelijk deel van Voorst vertoont een sterke overeenkomst met Brummen, wat we ook terugvinden in de aard van het agrarisch grondgebruik. Met het noordelijk deel bestaat die sterke overeenkomst niet.

De uitdagingen in het landelijk gebied zijn complex en vragen bij uitstek om een integrale, samenhangende benadering. Dat vraagt veel van zowel de ambtelijke als bestuurlijke kwaliteiten en deskundigheden. Wij pleiten er voor om dit mee te laten wegen in de verdere verkenningen.

Wij spreken ons niet uit over een voorkeurspartner in de fusie-verkenningen. Bij alle drie verkenningen is er sprake van zowel risico's als kansen met betrekking tot ons landschap. Wel pleiten wij voor het krachtig borgen en verder ontwikkelen van de bijzondere landschappelijke waarden in het hart van de stedendriehoek. Uiteraard zijn wij van harte bereid in een gesprek een en ander nader toe te lichten en te bespreken. Op onze website www.landschapsnetwerkbrummen.nl vindt u nadere informatie over onze activiteiten en publicaties.

Met vriendelijke groet,

Ben Huisman
Voorzitter Landschapsnetwerk Brummen
info@landschapsnetwerkbrummen.nl
ben.huisman@hotmail.com

Aan:

- College van B&W van de gemeente Brummen
- Gemeenteraad van de gemeente Brummen

Cc:

- College van B&W van de gemeente Voorst
- Gemeenteraad van de gemeente Voorst

Van:

Bewoners van het stukje Brummen op de Voorsterklei

Betreft: Verzoek met betrekking tot het stukje Brummen op de Voorsterklei in het kader van de gemeentelijke herindeling Brummen

Empe, 24 juni 2026

Geachte burgemeester, wethouders en leden van de gemeenteraad,

De Voorsterklei is een gebied dat duidelijk is begrensd. Aan drie zijden is de grens natuurlijk: de Voorsterbeek, de IJssel en de Oude IJsselarm. Aan de vierde zijde loopt de Rijksstraatweg en ligt het dorp Voorst.

De Voorsterklei is door deze duidelijke begrenzing een hechte gemeenschap. We hebben een bruisende buurtvereniging, we kennen elkaar en kijken naar elkaar om.

Door een voor ons onbekende oorzaak is er ooit een gemeentegrens dwars door de Voorsterklei getrokken. Zie de figuur. Het noordelijke deel is gemeente Voorst; dit is qua oppervlak het grootste deel. Het zuidelijke stukje langs de Oude IJssel is gemeente Brummen. Dit is een vreemd aanhangsel van de gemeente Brummen als geheel.

Nu de gemeente Brummen van plan is om te fuseren met hetzij de gemeente Rheden hetzij de gemeente Zutphen, ontstaat er voor ons een onwenselijke situatie. In beide opties (Zutphen en Rheden) blijft er een vreemde bestuurlijke grens door de Voorsterklei lopen en krijgt onze buurt te maken met twee heel verschillende gemeentes - Voorst aan de ene kant en Zutphen of Rheden aan de andere kant.

We hebben een enquête uitgevoerd onder de bewoners van het stukje Brummen op de Voorsterklei met de vraag bij wie zij zich willen aansluiten in het geval van een bestuurlijke herindeling van Brummen: bij Zutphen of Rheden of Voorst. In het betreffende stukje wonen 26 huishoudens (IJsselstraat, Dovenkampsweg, Gelders Hoofd). 21 huishoudens (80%) hebben op de enquête gereageerd. Alle huishoudens die reageerden kozen voor aansluiting bij Voorst; geen van hen koos voor aansluiting bij Rheden of Zutphen.

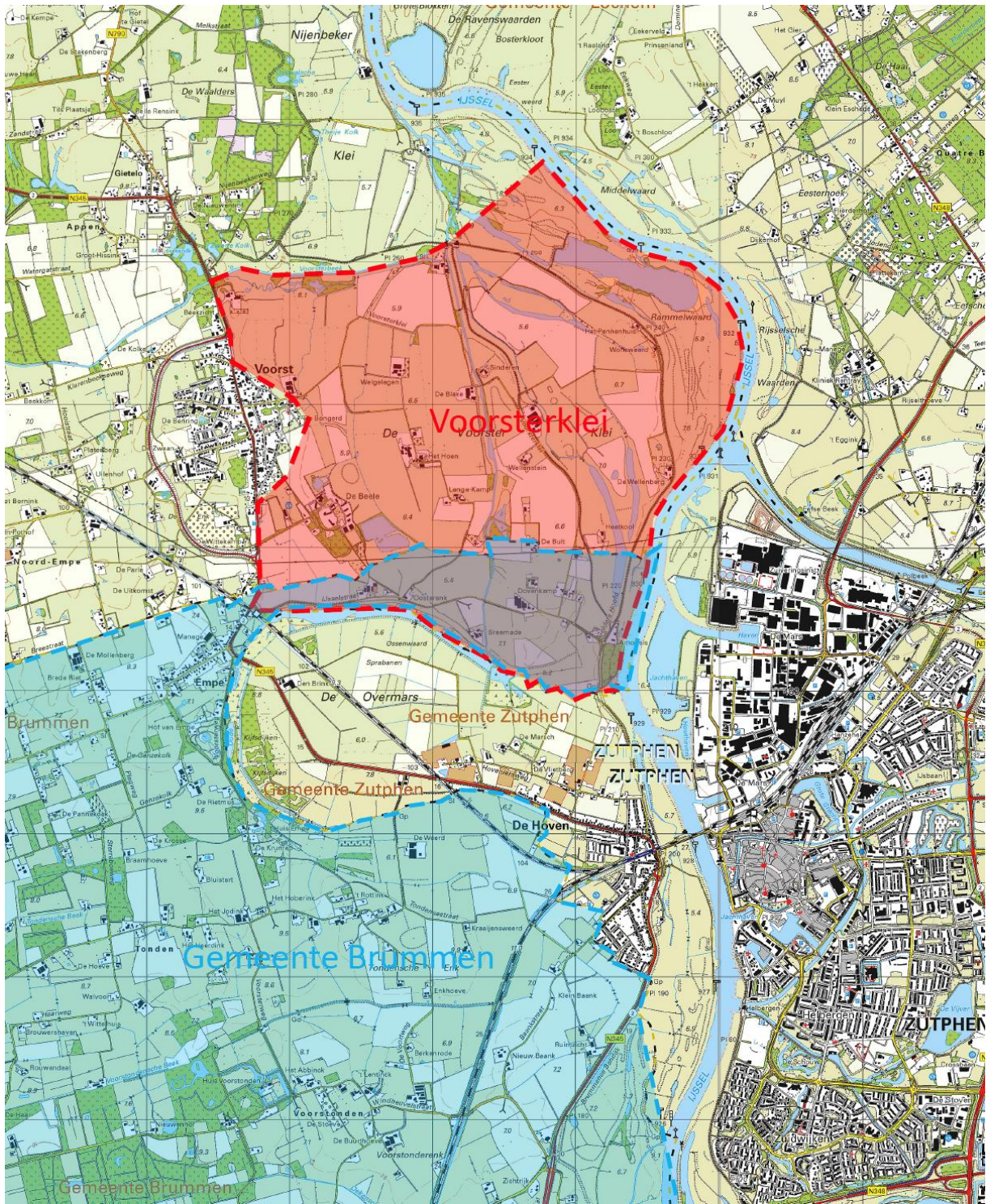
We pleiten er daarom voor om het stukje Brummen op de Voorsterklei te voegen bij de gemeente Voorst.

We gaan graag op korte termijn met u hierover in gesprek.

namens bewoners van het stukje Brummen op de Voorsterklei

L. Witteveen (contactpersoon, l.witteveen@live.nl; 06-217 025 32)

J. Bolink

Kenmerk: 741775
Plaats, datum: Deventer, september 2025
Behandeld door: Geert Janssen
Onderwerp: Bestuurlijke toekomst Brummen

Post- en bezoekadres
Zutphenseweg 6
7418 AJ Deventer

info@regiostedendriehoek.nl
www.regiostedendriehoek.nl

Beste leden van de gemeenteraad,

In de afgelopen periode heeft u een onderzoek laten uitvoeren naar de bestuurlijke toekomst van de gemeente Brummen. Een belangrijke keuze voor uw inwoners en ondernemers in een tijd waarin er veel uitdagingen op de gemeente afkomen. Dat u dit onderzoek heeft laten uitvoeren getuigt van visie en lef. Besluiten nemen over de toekomst van een gemeente is ingrijpend. Uw keuze is bepalend voor decennia en heeft impact op inwoners en ondernemers. We wensen u daarom alle wijsheid toe in de keuzes die gemaakt moeten worden.

Op basis van diverse afwegingen heeft u besloten een herindeling met één andere gemeente verder te onderzoeken, gericht op de gemeenten Zutphen en Rheden. De uiteindelijke keuze over de bestuurlijke toekomst ligt uiteraard volledig bij de gemeente Brummen en de andere betrokken gemeenten. Toch willen we u aangegeven dat we Brummen, in welke vorm dan ook, graag willen behouden voor de regio. In het belang van de regio én in het belang van Brummen.

Veel inwoners uit Brummen maken gebruik van de voorzieningen in Zutphen en Apeldoorn. Bijvoorbeeld als het gaat om cultuur, onderwijs en zorg. Gelijktijdig maken veel inwoners uit de regio gebruik van de recreatieve mogelijkheden in Brummen. Op deze nauwe verbinding is ons gezamenlijk – toch al kwetsbare - mobiliteitsnetwerk ingericht. Met vertrek van Brummen uit de regio zal dit zeker niet ophouden, maar mogelijk wel verzwakken. Door samen te werken kunnen we de kwaliteiten juist verder versterken in het belang van al onze inwoners. En dat is precies onze diepste wens.

Door uw grote betrokkenheid zorgt u voor een goede balans in de regio in verbinding met de u omringende gemeenten. Brummen is bijvoorbeeld landschappelijk nauw gelinkt aan het landschap van die gemeenten. De landschapszonerings Veluwe, Veluweflank, ontgingen/landgoederen, oeverwallen en uiterwaarden zijn op hoofdlijnen door te trekken naar de andere gemeenten van de Regio Stedendriehoek aan de westoever van de IJssel.

Juist het Ontwikkelperspectief 2050 biedt kansen om hier samen mee aan de slag te gaan. Of het nu gaat om de toekomst van de landbouw, het toevoegen van woningen of de ontwikkelingen rond de papierindustrie in Eerbeek, waarin we samen met de provincie Gelderland participeren in de stuurgroep Eerbeek Loenen 2030. In de afgelopen jaren hebben we hier samen als regio in opgetrokken, bijvoorbeeld via de Regio Deal, en we hopen dat ook in de toekomst samen met u te kunnen doen!

We willen Brummen graag behouden in onze regionale samenwerking vanwege uw betrokkenheid op veel onderdelen in onze regio, bijvoorbeeld:

- Brummen draagt bij in een groot aantal samenwerkingsverbanden op het gebied van wonen¹, waarbij de samenwerkingen onderling samenhangen, bijvoorbeeld als het gaat om de gesloten Woondeal regio Stedendriehoek of de Wet versterking regio volkshuisvesting. Brummen profiteert hierdoor van provinciale en/of Rijkssteun door gezamenlijke bouwprojecten met omringende gemeenten, die via de regio georganiseerd worden. De huidige samenwerkingsverbanden zijn congruent met de opgaven en kansen op het gebied van woningbouw.
- We lopen met de regio onder leiding van Brummen voorop met het Regionaal Programma Energievoorziening, waarbij in andere regio's de focus (vooralsnog) vooral ligt op grootschalige opwek en zij nog volop bezig zijn met het opstellen van een RPE of RES 2.0.
- Brummen is volop betrokken bij de Regio Deal projecten. Als penvoerder (Drinkbare IJssel) of projectpartner (Klimaatboerderij, Boeren voor Biobased Bouwen, Krachtig MKB en Groene & Gezonde Bedrijventerreinen). In aanvulling hierop staat Brummen op het punt te starten met de lokale inkleuring van het regionale programma Krachtig MKB en neemt Brummen deel aan de regionale samenwerking op het gebied van toekomstbestendige bedrijventerreinen (Smart Energy Hubs).

¹ Bijvoorbeeld Woningmarktregio Stedendriehoek, Woonkeus Stedendriehoek, Zorgregio MiddenIJssel/Oost-Veluwe, Maatschappelijk Opvang/Beschermd Wonen regio Apeldoorn, Provinciale Regietafel Stedendriehoek.

- Logistieke bedrijven vanuit Brummen nemen actief deel aan het Logistiek Netwerk Stedendriehoek.
- Brummen is actief betrokken bij de samenwerking om te komen tot een vitaal landelijk gebied, bijvoorbeeld via projecten ter versterking van de natuur inclusieve landbouw (scholing voor agrariërs, POP3-projecten op het gebied van voedsel) of projecten binnen de landgoederenzones (transitie bedrijfsvoering agrariërs, de in Brummen opgerichte Gebiedscoöperatie).

Bovenstaande punten zijn slechts enkele belangrijke voorbeelden. Ze hebben allemaal veel invloed op onze regio als geheel. Een eventuele uittreding van Brummen uit de regionale samenwerking heeft daarom niet alleen voor Brummen gevolgen, maar ook voor de achterblijvende samenwerkende gemeenten, met name Zutphen, Voorst en Lochem. We missen een gemeente die de brug vormt tussen de kleinere en grotere gemeenten in de regio, bijvoorbeeld als het gaat om de vraagstukken rondom energie. Belangrijke input vanuit Brummen, bijvoorbeeld wat betreft het programma Vitaal Landelijk Gebied, komt te vervallen.

We hopen met deze brief bij te kunnen dragen aan uw inhoudelijke afweging om te komen tot een besluit over de bestuurlijke toekomst van Brummen en dat u daarin het belang van onze regio meeweegt. U bent voor ons van groot belang en waarderen uw bijdrage daarin zeer. We gaan graag met u in gesprek hierover.

Hoogachtend,

Algemeen bestuur van Regio Stedendriehoek

Ineke Lijnema
Secretaris

Ron König
Voorzitter

Datum

7 juli 2025

Zaaknummer

2025-008462

Onderwerp

Ondersteuning provincie van herindelingsproces Brummen

Inlichtingen bijBoele Boelens
06 52 80 15 45
post@gelderland.nl**Blad**

1 van 3

(Brief splitsen)

Het college van Burgemeester en
wethouders van de gemeente Brummen

De Raad van de gemeente Brummen

c.c. De colleges en raden van gemeenten Stedendriehoek, gemeente
Rheden en de regiobureaus Stedendriehoek en Groene
Metropoolregio

Geacht college en geachte raad,

Op 17 april heeft uw raad het besluit genomen om in 2025 te komen tot principebesluit tot herindeling met Rheden of Zutphen. In deze brief willen wij inzicht geven in onze overwegingen voor onze steun aan het proces dat moet leiden tot een herindeling van Brummen. Wij stellen hiervoor subsidies beschikbaar uit de regeling Vitaal Openbaar Bestuur en bieden ambtelijke ondersteuning door afstemming en advies.

Wij hebben hierbij de volgende overwegingen:

- Het college én de gemeenteraad van Brummen hebben het initiatief genomen om de bestuurlijke zelfstandigheid tegen het licht te houden. Het bestuur heeft zichzelf de oprechte vraag gesteld of de gemeente in haar huidige omvang toekomstbestendig is en het antwoord daarop is nee. Brummen verdient steun voor dit moedige besluit.
- Met financiële steun van de provincie heeft Brummen een gedegen bestuurskrachtonderzoek laten uitvoeren naar de verschillende varianten. De keuze voor Zutphen of Rheden is te volgen op basis van het onderzoek. Wij hebben op voorhand geen voorkeur voor een van beide keuzes. De combinatie met Zutphen heeft als voordeel dat stad en platteland elkaar kunnen versterken en bovendien is een groot deel van Brummen georiënteerd op Zutphen. De variant met Rheden betekent het samengaan van twee gemeenten met een vergelijkbaar landelijk karakter.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie
Gelderland

Datum

7 juli 2025

Zaaknummer

2025-008462

Blad

2 van 3

Dit kan voordelen hebben voor de besturing van de nieuwe gemeente.

- Herindeling biedt voor Brummen de kans om de strategische kracht te versterken. Dit is ook nodig om als organisatie de complexe vraagstukken in het Brummense grondgebied op te pakken.
- Het ‘opknippen’ van de gemeente Brummen en/of een grenscorrectie om Eerbeek en Loenen bij elkaar te voegen vanwege de samenhang en de papierindustrie zijn alternatieve opties die nu niet worden meegenomen. Hoewel deze wellicht voordelen bieden bij de aanpak van de papierindustrie in Eerbeek-Loenen, kan dat ook door het versterken van de strategische kracht door een fusie met Rheden of Zutphen. De ‘opknip’-variant is ook in het bestuurskrachtonderzoek aan de orde geweest, maar uiteindelijk afgefallen. Het college van Brummen geeft als argument dat de kans op het behoud van de landelijke identiteit groter is als Brummen als geheel samengaat met een andere gemeente. Bovendien kunnen inwoners van Brummen volgens het college meer invloed uitoefenen op het beleid van de toekomstige gemeente als de gemeente als één geheel fuseert. Als GS gaan wij nu mee in de gekozen lijn van het Brummense bestuur. Omdat hier draagvlak bij de gemeenten voor is en omdat zowel de variant met Zutphen als de variant met Rheden een versterking van de huidige bestuurskracht oplevert.
- Als Brummen en Rheden voor elkaar kiezen, heeft dit gevolgen voor de regionale samenwerking en deelname in gemeenschappelijke regelingen in de Stedendriehoek en in de Groene Metropool Regio (GMR). Uittreding van een gemeente uit een regio en uit gemeenschappelijke regeling(en) brengt extra (eenmalige) kosten en werk met zich mee. Daarnaast hebben uit- en toetreding gevolgen voor de kracht van de betrokken regio’s. Wij willen deze gevolgen meewegen en spiegelen met u en de betrokken gemeenten.
- Door te werken binnen de kaders van Brummen (en niet méér gemeenten bij het vraagstuk te betrekken) sluiten we op de korte termijn andere opties voor de bestuurlijke organisatie in het gebied uit. Brummen zou echter momentum verliezen door nu ook andere gemeenten te betrekken en zo de kans op een noodzakelijke structurele verbetering van haar bestuurskracht op korte termijn mislopen.
- Er is altijd een risico dat een herindeling niet tot stand komt. Gelet op de veelheid aan complexe vraagstukken in Brummen is het de vraag of de organisatie dat kan behappen. Niet uitgesloten is dat we dan als provincie de helpende hand moeten bieden om ook voor ons belangrijke strategische dossiers verder te brengen.

Datum

7 juli 2025

Zaaknummer

2025-008462

Blad

3 van 3

Wij delen onze overwegingen ook met de andere gemeenten in de regio Stedendriehoek, met de gemeente Rheden en met de regiobureaus Stedendriehoek en Groene Metropoolregio.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

Daniël Wigboldus
Commissaris van de Koning

Johan Osinga
Secretaris